

DAMMEN

Verbetering van het spelgevoel
Deel 1 : de fundamenteën

Jean-Pierre DUBOIS

INLEIDING

Het damspel volgt over het algemeen vrij eenvoudige strategische principes. Met logisch redeneren overwinnen we veel situaties. Het berekenen van varianten komt bovenop het verifiëren van hypothesen en het vermijden van combinatorische valkuilen. Er komt echter een tijd dat het, om vooruitgang te boeken en effectief te spelen, noodzakelijk wordt om de spelsystemen, met hun problemen en beperkingen, te bestuderen.

Deze systemen met hun subsystemen zijn talrijk. Ze kunnen worden gegroepeerd in vijf grote families. Eerst 'de grondbeginselen', daarna 'de opsluitingen', met thema's die net zo terugkeren als de hekstelling, de scharen, de opsluitingen van de vleugels. De derde en vierde grote familie zijn complementair, met aan de ene kant de ontwikkeling van een centraal spel en aan de andere kant inzet op de vleugels om een omsingeling effectief te kunnen behandelen. Het laatste thema ten slotte draait om de schijven die, alleen al door hun aanwezigheid, een bijzondere betekenis aan het spel geven.

Dit eerste deel is gewijd aan de 'fundamenten', die ook wel omschreven zouden kunnen worden als "onmisbaar". Het is in de eerste plaats een kwestie van het onder de aandacht brengen van het centrale spel, met als basis de 5e en 6e rij, en vervolgens de belangrijkste aspecten van het klassieke systeem, dit systeem waarin de twee tegenstanders het centrum delen, waar alles om nuances en subtiliteiten draait.

Ik moet hieraan toevoegen dat alle paragrafen die aan het klassieke systeem zijn gewijd, niet in de plaats komen van mijn werk dat specifiek aan het klassieke deel is gewijd. De huidige hoofdstukken zijn slechts een uitbreiding ervan.

Voor een aangenamere lectuur wil ik erop wijzen dat alle hoofdstukken van dit deel online staan op de website van Jean-François Latapie "allonsadame" (in het Frans) en toegankelijk zijn via de volgende link: https://allonsadame.pagesperso-orange.fr/entree_ouvrages/fic_lsdj/sommaire_lsdj.html

Ik wens je veel plezier bij het ontdekken of verdiepen in al deze facetten van het spel, die ons zowel qua vorm zo bekend als qua inhoud zo geheim zijn.

Jean-Pierre Dubois
Frans kampioen 1982

Inhoudsopgave

1ste deel – centrumspel	5
Hoofdstuk 1 – De kracht van het centrum	6
1.1 – Centrum met 2 schijven op 27 en 28	7
1.2 – Centrum met 3 schijven op 27, 28 en 29	9
1.3 – Centrum met 3 schijven op 27, 28 en 24	12
Hoofdstuk 2 – Aanval op het centrum	15
Hoofdstuk 3 – Het centrum op de 6 ^{de} rij	18
2de deel – Actief klassiek	22
Hoofdstuk 1 – Presentatie	23
Hoofdstuk 2 – De reserve tempi	26
Hoofdstuk 3 – De controle over de vleugels	30
Hoofdstuk 4 – De Ghestem doorstoot	33
Hoofdstuk 5 – De dreiging van de coup royal	36
Hoofdstuk 6 – De grote laterale driehoek	39
Hoofdstuk 7 – Offensief spel op de linkervleugel	42
Hoofdstuk 8 – De kerkhof opstoot	45
Hoofdstuk 9 – Karakteristieke aspecten	49
9.1 – De vreemde schijf 36	49
9.2 – De achtergebleven schijf 42	55
9.3 – De achtergebleven kroonschijf	57
9.4 – De kroonschijf nodig op beide vleugels	61
9.5 – De 3 zwarte schijven 3-8-12 in lijn	63
9.6 – De misvormde linkervleugel	67
9.7 – De opsluiting van de linkervleugel	70
9.8 – De ruil 34-29x30	72
Hoofdstuk 10 – De wederzijdse kerkhofschiif	76
10.1 – Voorstelling	76
10.2 – De koppeling 35 & 30 (16 & 21 voor zwart)	77
10.3 – De formatie 34-35-40-45 zonder zwarte schijf op 24 of 25	79
10.4 – De formatie 34-35-40-45 met een zwarte schijf op 25	82
10.5 – De herhaalde aanval op de kerkhofschiif	84
10.6 – De ruil van de kerkhofschiif	87
10.7 – De winst door opsluiting	89
10.8 – In de opening van symmetrisch klassiek	90
3de deel : de 10x10 standen “genre Woldouby”	99
Hoofdstuk 1 : de originele Woldouby positie	100
Hoofdstuk 2 : posities met een klaverblad 16-21-26 en twee centrale schijven op 13 en 18	102
2.1 – De positie BARTELING	102
2.2 – De positie DE HAAS - FABRE	107
2.3 – Andere posities	110
Hoofdstuk 3 – standen met een klaverblad 16-21-26 en een centrale schijf op 18	113
Hoofdstuk 4 – de standen met 2 schijven op 16 en 21	115
4.1 – De positie OTTINA – WEISS	115
4.2 – De positie RICOU – GAROUTE	115
4.3 – De positie RICOU-BONNARD met een schijf op 11 ipv op 12	117
4.4 – De positie RICOU-BONNARD met een schijf op 17 ipv op 12	117
4.5 – De positie RICOU-BONNARD	118
4.6 – De positie HISARD – SIJBRANDS	120
4.7 – Andere standen met de opstelling 16-21	122
Hoofdstuk 5 – De posities met 1 zwarte schijf op 26	124
5.1 – Een typische combinatie	124
5.2 – De Ghestem doorstoot met het offer 22-17	124
5.3 – De tijdige opmars 27-22	125

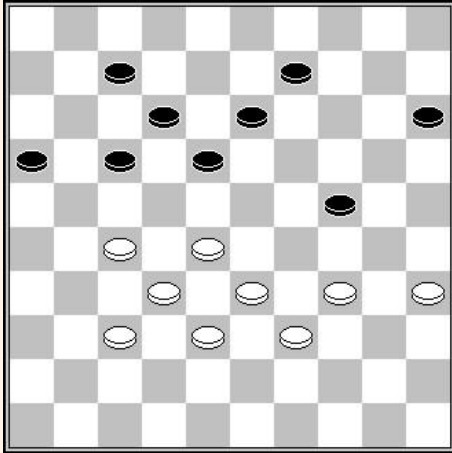
5.4 – Positie Hisard-Sijbrands met schijf 21 op 26	125
5.5 – Een ongewone Ghestem doorstoot	126
5.6 – Samenvattende positie	126
Hoofdstuk 6 – Standen met een verschil van 5 of meer tempi	127
Hoofdstuk 7 – Een beetje strategie	131
7.1 – Een veilige haven ?	131
7.2 – Zorg voor een gunstig tempiverschil	132
4 ^{de} deel : De referentie standen	135
Hoofdstuk 1 – Woldouby met een schijf op 15 en 36	136
Hoofdstuk 2 – Woldouby met een schijf op 3 en 36	136
Hoofdstuk 3 – Woldouby met een schijf op 6 en 36	137
Hoofdstuk 4 – De positie Roozenburg – Keller	137
Hoofdstuk 5 – 10x10 standen met de formatie 30-34-35-39	138

1ste deel - Centrumspel

Hoofdstuk 1 – De kracht van het centrum

Zoals in de meeste strategiespellen, territoriale bezetting en vooral dominantie in het centrum vormt een groot probleem.

Een centrale positie is echter niet noodzakelijkerwijs voordelig. Beschouw het volgende voorbeeld:

Zwart aan zet

Zwart controleert hier het belangrijke veld 24 en de formatie 9-13-18 en 7-12-17-18 zijn zeer effectief in het tegengaan van tactisch tegenspel.

Na 1. 34-30, combineert zwart door (24-29) 2. 33x24 (18-22) 3. 27x18 (13x31)

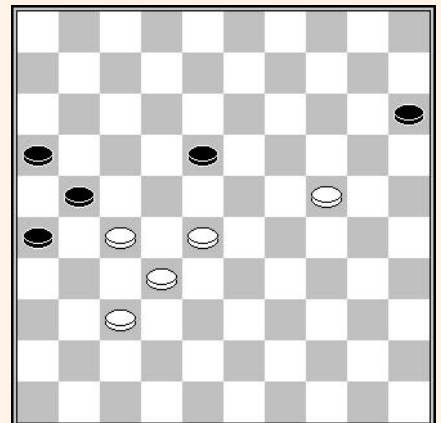
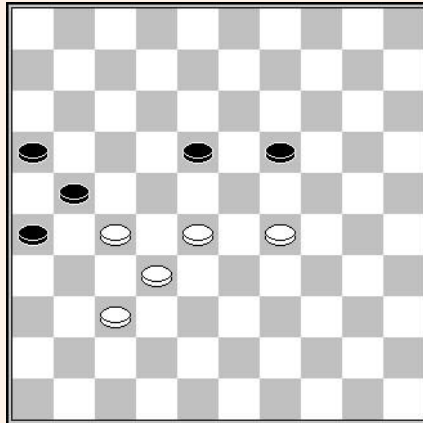
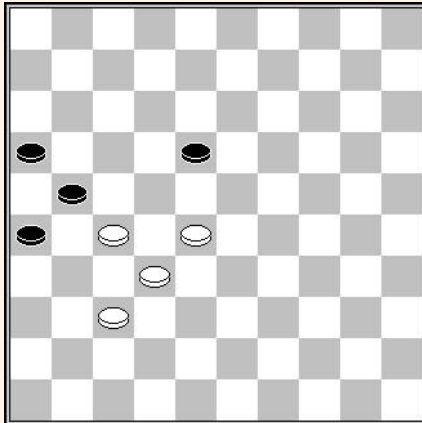
Na 1. 37-31, heeft zwart eveneens een combinatie van hetzelfde type door (24-29) 2. 34x23 (18x29) 3. 33x24 (16-21) 4. 27x16 (07-11) 5. 16x18 (13x42) of (13x44)

Op de aanval 1. 34-29, wint zwart simpel een schijf door (18-22).

Wit heeft dus, in deze situatie geen andere keuze dan de positie te verbreken door 1. 28-22 (17x28) 2. 33x22.

Zoals we zullen zien in het vervolg, de eliminatie van schijf 24 zal een voorwaarde zijn voor elke overheersing in het centrum.

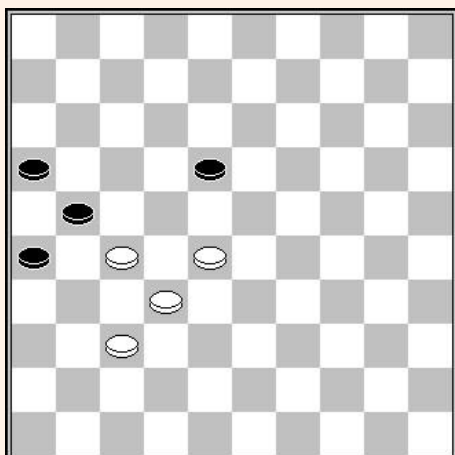
De 3 vormen van centraal spel die we gaan bekijken zijn de volgende :

Met 2 schijven op 27 en 28 Met 3 schijven 27-28 en 29 Met 3 schijven 27-28 en 24

1.1 – Centrum met 2 schijven op 27 en 28

Centrale posities waarin wit alleen de velden 27 en 28 controleert, zijn meestal voordelig maar zelden doorslaggevend. Het belangrijkste obstakel wordt benadrukt in het volgende diagram :

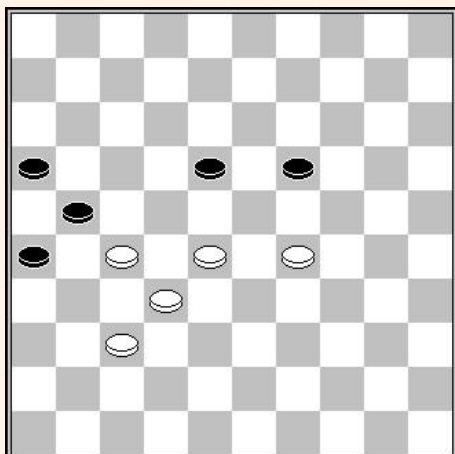
Zwart aan zet

Zwart lijkt geblokkeerd, maar :

1... **18-22** en indien :

Variant A : 2. 27x18, Zwart forceert doorbraak door (21-27)
3. 32x21 (16x27) enz.

Variant B : 2. 28x17 (21x12) 3. 27-22 en niets houdt zwart tegen om door te breken door (16-21) 4. 32-28 (12-18) 5. 22x13 (21-27) enz.

Alexander Getmanski – Alexey Chizhov

Open de Lishui in China 2014

57ste zet – Zwart aan zet

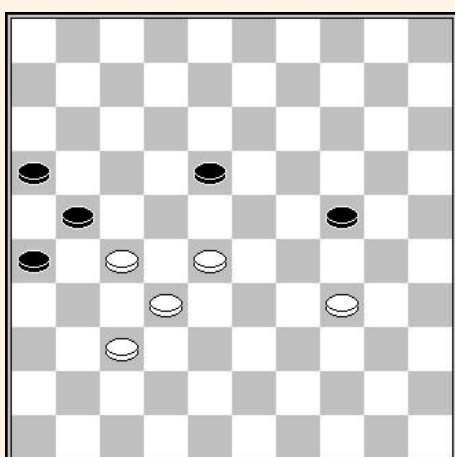
In deze stand forceert zwart remise door :

57... 18-22 !

Laat u vooral niet verleiden tot de doorbraak naar dam door (19-23)
58. 28x19 (18-22) 59. 27x18 (21-27) 60. 32x21 (16x27) omdat wit de mogelijkheid heeft een ontvangstcomité voor te bereiden door
61. 18-13 (27-31) 62. 37-32 (31-36) 63. 13-8 (36-41) 64. 08-02 ! en zwart kan geen dam maken.

58. 28x17 21x12 59. 27-22 16-21

60. 32-28 12-18 61. 22x24 21-27 remise

Kees Thijssen – Henk Hoekman

NK 1995

52ste zet – Zwart aan zet

Deze positie lijkt veel op de vorige twee, zij het met een nogal onverwachte subtiliteit. Zwart speelt hier de zet:

52... 18-22 53. 28x17 21x12 54. 32-28

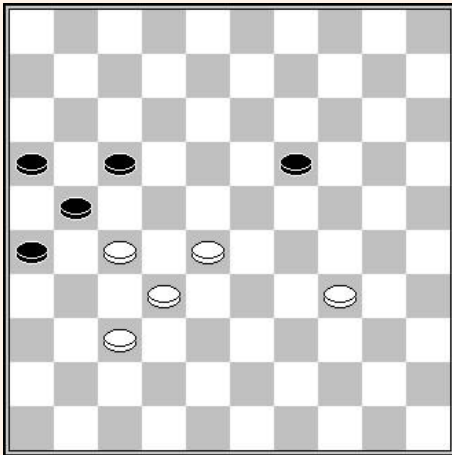
En wat moet zwart hier spelen : (12-18) of (12-17) ? In de partij koos zwart voor de logische zet :

54... 12-18 ?

In feite is het (12-17) die remise verzekert na 55. 27-22 (16-21)
56. 22x11 en het slimme offer (24-29) 57. 34x23 gevolgd door de doorbraak (21-27).

55. 37-32 16-21 56. 27x16 26-31 57. 16-11 31-36

58. 11-07 36-41 59. 07-01 enz. W+

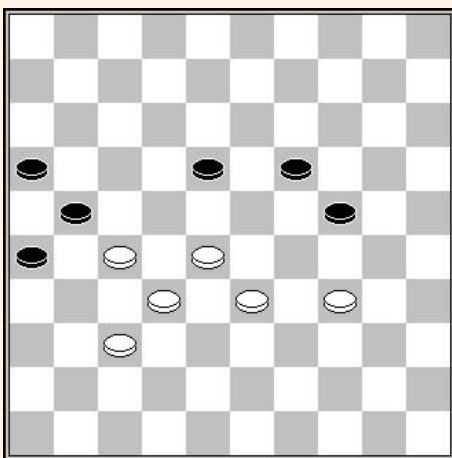

Zwart aan zet

Zwart heeft een verloren stand, ondanks de doorbraak naar dam :

- 1... 17-22 2. 28x17 21x12
- 3. 34-29 12-18 4. 32-28 19-23
- 5. 28x19 18-22 6. 27x18 16-21
- 7. 18-13 21-27 8. 13-08 enz.

Met een winst analoog aan vorige positie.

Vladimir Vigman – Eric van Dusseldorp

Cannes, 16-02-1992

52ste zet – Zwart aan zet

De centrale stand van wit garandeert wit een niet te ontkennen voordeel.

- 52... 18-22 53. 28x17 21x12 54. 33-28 12-18 ?

De analyse toont dat zwart hier remise kan maken door (26-31) ! met twee varianten :

Variant A – 55. 37x26 (12-17) 56. 27-22 (19-23) enz. =

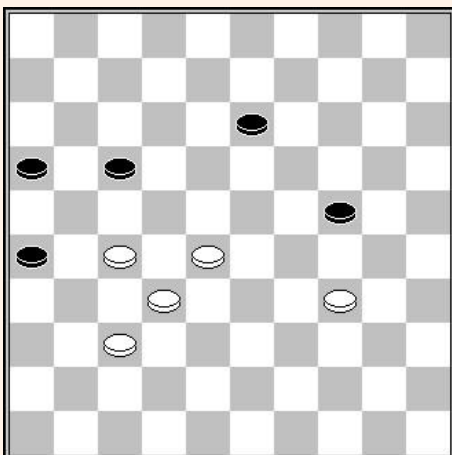
Variant B – 55. 27x36 (12-18) en het vervolg 56. 37-31 (18-23) 57. 31-26 (24-29) 28. 32-27 (23x21) 29. 34x14 (21-27) 30. 14-10 is onvoldoende voor winst.

- 55. 28-22 18-23 56. 22-17 16-21

Na (24-29) volgt direct 57. 32-28 (23x12) 58. 34x14 met schijfwinst voor wit.

- 57. 27x16 24-29 58. 34-30 29-33 59. 17-12 33-39 60. 12-08 39-44 61. 08-03 enz.

Wit won het eindspel.

Zwart aan zet

Zwart, in grote moeilijkheden, heeft de mogelijkheid om remise te maken door hetzelfde offer als voorheen :

- 1... 26-31 !

Na (17-21) 28-22 (13-19) 22-18 is de zwarte stand hopeloos.

- 2. 37x26

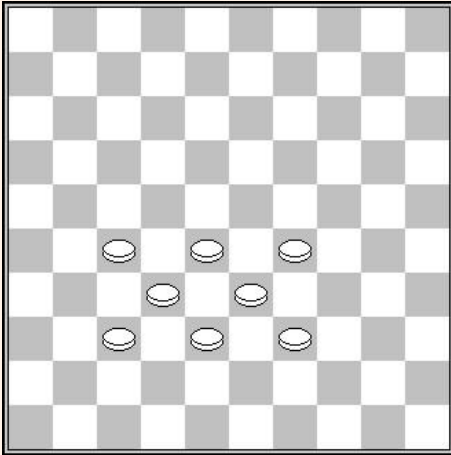
Op 27x36, maakt zwart direct remise door (24-29) 34x23 (13-18) 23x21 (16x38)

- 2... 13-18 3. 26-21 17x26 4. 28-22 18-23
- 5. 22-17 24-29 enz. =

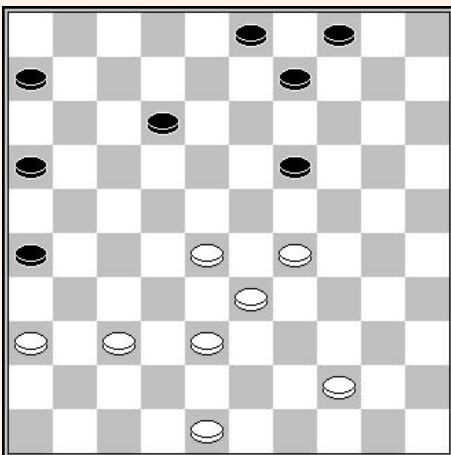
1.2 – Centrum met 3 schijven op 27, 28 en 29

Het territoriale voordeel is merkbaarder wanneer wit permanent de 3 centrale velden van de 5e rij, 27, 28 en 29, bezet. Dit is zelfs nog duidelijker wanneer wit erin slaagt zich op de volgende manier te op te stellen :

De territorium bezetting van wit reduceert de speelruimte van de tegenstander aanzienlijk.

Bovendien bieden de talrijke ruilformaties wit offensieve oplossingen op de 6de rij.

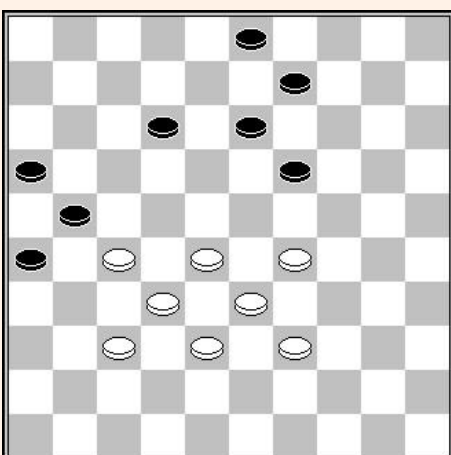

Yuriy Anikeev – Wei Zhou
 IMSA Elite Huaian Men Rapid 2016
 39ste zet – wit aan zet

In deze situatie bezet wit al de velden 28 en 29. Niets weerhoudt de inactieve witte schijf op veld 36 ervan zijn plaats in te nemen op strategisch veld 27.

39. 36-31 09-13 40. 44-39 04-09
41. 38-32! 06-11 42. 31-27 11-17
43. 48-43 17-21 44. 43-38

Volgend diagram

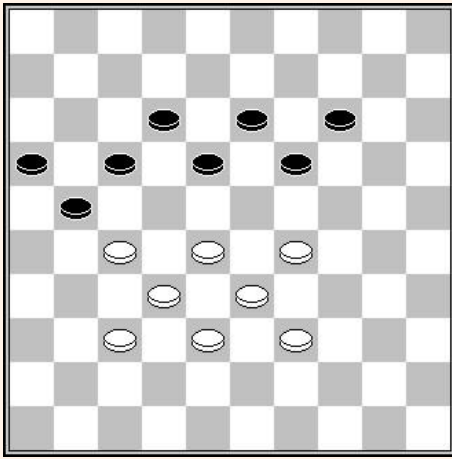
Wit heeft de massieve formatie ingenomen van het eerste diagram.

44... 09-14

De verdediging door (12-18) is meer gewoon. Wit houdt dan het centrum in zijn greep door 45. 27-22 (18x27) 46. 28-23 (19x28) 47. 33x31. Vanaf dit moment kunnen we ons het logische vervolg voorstellen (13-18) 48. 32-28 (18-22) 49. 28x17 (21x12) 50. 31-27 (12-18) 51. 39-33 (9-14) 52. 33-28, waarin wit het bezit van de velden 27,28 en 29 terugkrijgt, met een delicaat eindspel voor zwart.

45. 39-34 12-18 46. 34-30 03-08
47. 29-23! 18x29 48. 33x24 14-20
49. 24x15 19-23 50. 28x19 13x35 enz.

Wit won vervolgens het eindspel.

Ganjargal Ganbaatar - Lkhagvasuren Purev
 Kampioenschap van Mongolie 2018
 50ste zet - Zwart aan zet

In deze stand is zwart geforceerd tot :

50... 21-26

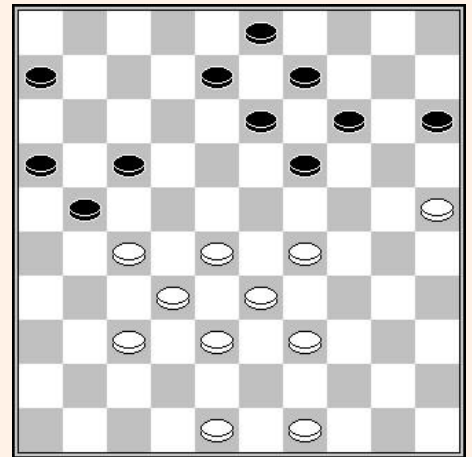
Wit forceert op een mooie manier de winst door :

- 51. 27-21! 16x27 52. 32x21 18-22 53. 29-24! 19x30 54. 37-31 26x37 55. 38-32 17x26 56. 28x10 37x28 57. 33x22 W+**

Wit aan zet

Wit heeft meerdere manieren om voordeel te behalen, maar de meest opmerkelijke is de volgende :

- 1. 28-23! 19x28 2. 33x22 13-19 3. 39-34 09-13 4. 38-33 12-18 5. 33-28 03-08 5. 22-17! 21x12 6. 28-23! 19x28 7. 32x23 enz. W+**

Ron Heusdens - Bernard Lemmens

WK Jeugd 1981
 36ste zet - Zwart aan zet

36... 19-24 37. 29x20 15x24

Zwart probeert de greep te verkleinen.

38. 49-44 08-12 39. 39-34 12-18 40. 34-29 14-20

41. 25x14 09x20

Zwart zet weer voet op veld 29.

42. 48-43 03-09 43. 43-39 20-25 44. 29x20 25x14

Door deze terugruil kan zwart een beetje bewegingsvrijheid herwinnen, maar verliest hij nog steeds een beetje terrein.

45. 44-40 14-19 46. 40-34 09-14 47. 34-29

Stand van het diagram. Zwart heeft een verloren stand.

47... 6-11 48. 39-34 14-20

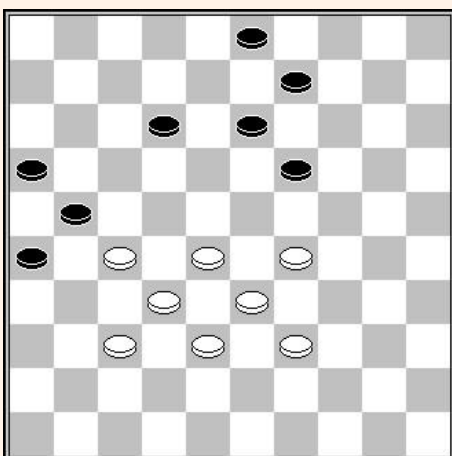
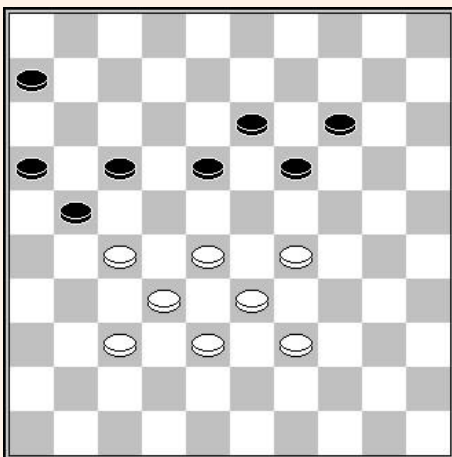
49. 34-30

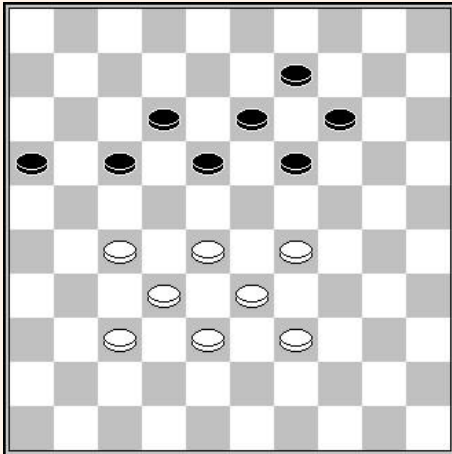
Wit heeft een radicale manier om de partij te winnen, door :
 27-22! (18x27) 50. 29-23! (19-24) 51. 23-19 (13-18) 52. 19x30 enz.

49... 20-25 50. 30-24 19x30 51. 29-23 18x29

52. 33x35 13-19 53. 38-33 19-24 54. 28-23 21-26

55. 33-28 25-30 56. 23-19 24x13 W+

Wit aan zet

In deze stand forceert wit winst door :

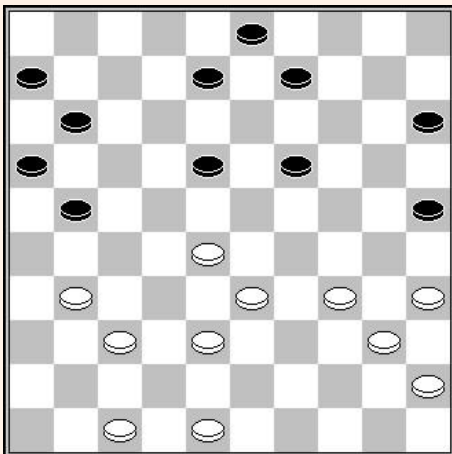
1. 39-34 ! en indien :

Variant A : (14-20), wit heeft een damzet op het thema van de coup Napoleon, door 2. 28-23 (19x30) 3. 29-23 (18x29) 4. 27-22 (17x28) 5. 32x3

Variant B : na (19-24) 2. 29x20 (14x25), breekt wit door naar dam door 3. 34-30 (25x34) 4. 33-29 (34x23) 5. 28x08 (12x03) 6. 27-22 (18x27) 7. 32x12

Variant C : na (17-21) 2. 34-30 (12-17) besluit wit door 3. 29-23 (18x29) 4. 33x24

Variant D : na (17-21) 2. 34-30 (21-26) 3. 30-25 kan zwart opgeven.

Iser Kouperman – Marcel Deslauriers

10^e partij match WK 1958

35ste zet – Wit aan zet

De zwakte van de schijven 6-11-16-21 is duidelijk. Wit profiteert van het ontbreken van zwarte formaties om zich in het centrum te vestigen.

35. 34-30! 25x34 36. 40x29

Het is belangrijk om onmiddellijk veld 29 in te nemen om zwart te verhinderen controle over het centrum te nemen. Bijvoorbeeld : 35. 37-32 (08-13) 36. 31-27 (11-17) en verder gaan naar 29 is onmogelijk geworden wegens (18-23)

36... 19-24 37. 29x20 15x24

Deze ruil laat zwart toe bezit te nemen van veld 24, maar deze situatie is niet houdbaar wegens de druk van de tegenstander.

38. 45-40 08-13 39. 40-34 09-14 40. 37-32 13-19

De ruil (21-27) 41. 31x22 (18x27) 42. 32x21 (16x27) wordt gevolgd door 28-23 met enorm voordeel voor wit.

Zwart dreigt nu terug naar gesloten klassiek te gaan door (18-23).

41. 34-29 ! 03-09 42. 29x20 14x25

De zwakte van de zwarte schijven op zijn rechtervleugel is flagrant, met 4 van de 8 schijven die niet mee spelen.

43. 33-29! 19-24 44. 29x20 25x14 45. 38-33 09-13

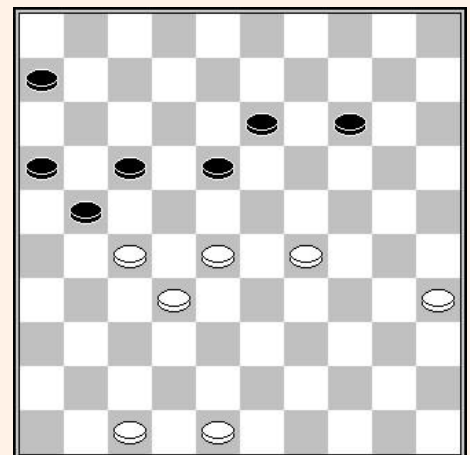
46. 31-27! 11-17 47. 33-29

Wit heeft zijn doel bereikt en bezet blijvend de centrale velden.

47... 21-26 48. 35-30 06-11 49. 48-42 17-21

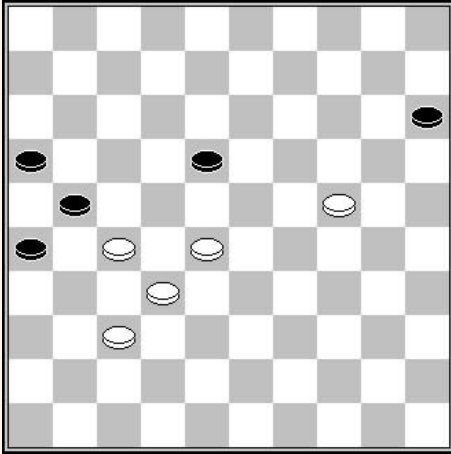
50. 42-38 11-17 51. 28-23 13-19 52. 23x12 17x08

53. 30-25 08-12 54. 38-33 12-18 55. 33-28 18-22 56. 27x18 enz. W+

1.3 – Centrum met 3 schijven op 27, 28 en 24

Het territoriaal voordeel wordt nog duidelijker wanneer wit erin slaagt een voorpost op veld 24 te plaatsen. De stelling neemt dan de vorm aan :

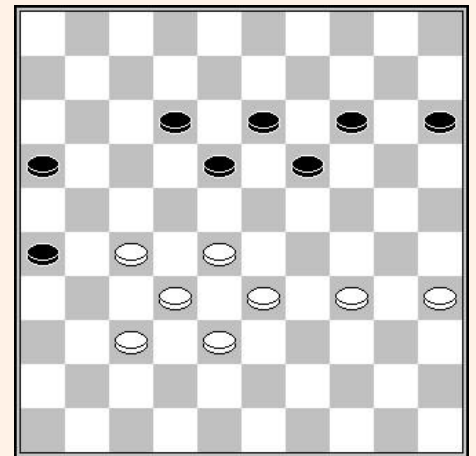

Men merkt dat er niet veel speelruimte blijft voor zwart.

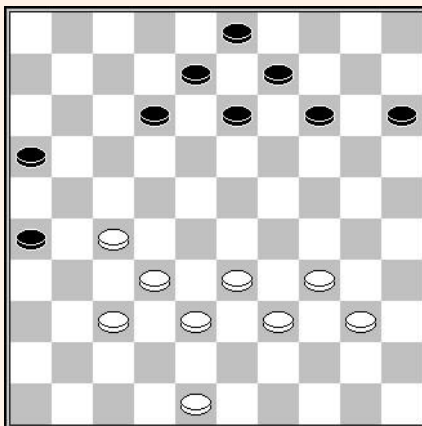
De meest klassieke manier om tot dit type stand als voorgaande te bereiken bestaat uit het spelen van :

1. 34-29! 14-20
2. 29-24! 19x30
3. 35x24 20x29
4. 33x24+

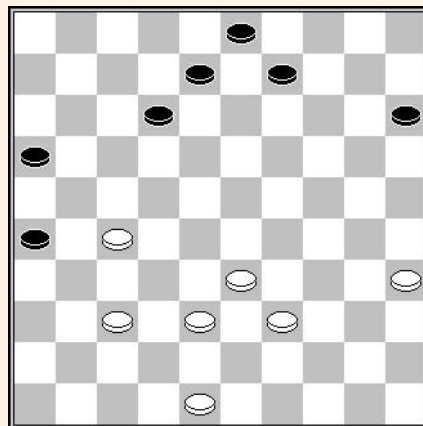
Men merkt het belang van de steunende schijf 35.

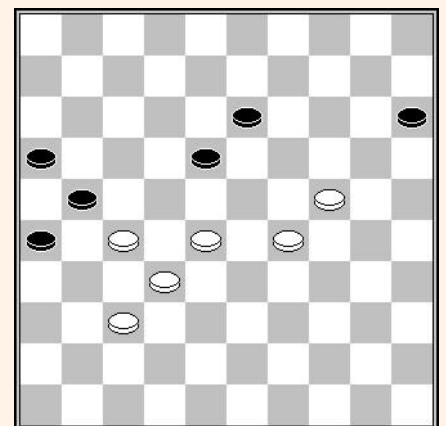
De volgende situatie komt uit een partij gespeeld tijdens een simultaan door meervoudig wereldkampioen **Alexander Georgiev** tegen **Lauran Rijk**, in 2015.

Wit aan zet

Wit aan zet

Zwart aan zet

Het is interessant te zien hoe wit van de zeer onschuldige positie van het eerste diagram naar die van het derde diagram beweegt

38. 32-28

Natuurlijke bezetting van de centrale velden

38.. 14-19 39. 40-35

Plaats de ondersteunende schijf. De bezetting van veld 24 is reeds geprogrammeerd.

39... 15-20 40. 34-29

Basis territoriale bezetting met de 3 centrale schijven.

40... 20-24 41. 29x20 19-23 42. 28x19 13x15

Na deze ruil komen we aan de middelste stand van het 2de diagram. In feite heeft deze ruil de deadline verschoven, maar de structurele problemen van zwart niet opgelost. Wit zal de ruimte op een heel natuurlijke manier terugwinnen :

43. 37-32 09-13 44. 39-34 03-09 45. 32-28 12-18

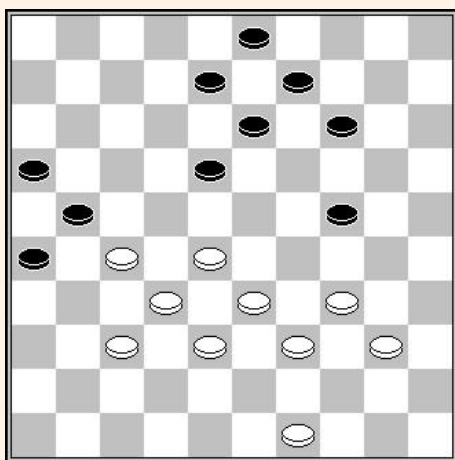
46. 34-30 09-14 47. 30-24 !

Het basisschema staat op zijn plaats. De zwarte stand is hopeloos.

47... 08-12 48. 48-42 12-17 49. 42-37 14-19

50. 38-32 19x30 51. 35x24 17-21 52. 33-29

Stand van het 3de diagram. Zwart gaf op.

Vladimir Kolesnik - Leszek Stefanek

Polen Open 1996

De volgende situatie is minder voor de hand liggend.

41... 18-22

Deze ruil naar achter stelt de suprematie van wit in het centrum niet in vraag.

Na (08-12) 42. 34-29 (12-17) 43. 29x20 (14x25), wit heeft er belang bij het spel te oriënteren door 44. 40-34 (09-14)

45. 34-29 ! met het mogelijk vervolg (03-09) 46. 49-44 (17-22)

47. 28x17 (21x12) 48. 44-40 (14-19) 49. 40-34 (09-14) 50. 33-28 (14-20) 51. 39-33 (19-24) 52. 34-30 (25x23) 53. 28x17 (24-30)

54. 33-28 met de dreiging 17-11 (16x07) 27-21 (26x17) 28-22 (17x28) 32x01.

42. 28x17 21x12 43. 32-28 12-17 44. 38-32 08-12

45. 49-43 17-21 46. 40-35 14-19 47. 43-38 03-08

48. 34-29 12-17 ?

(12-18) garandeert remise

49. 29x20 19-23 50. 28x19 13x15 51. 35-30 08-12

Op (08-13) volgt de uitstekende ruil 27-22 (17x28) 33x22.

52. 30-24 09-13 53. 33-28

Het masterplan staat er nu. De positie van zwart is hopeloos.

53... 12-18 54. 39-33 17-22 55. 28x17 21x12

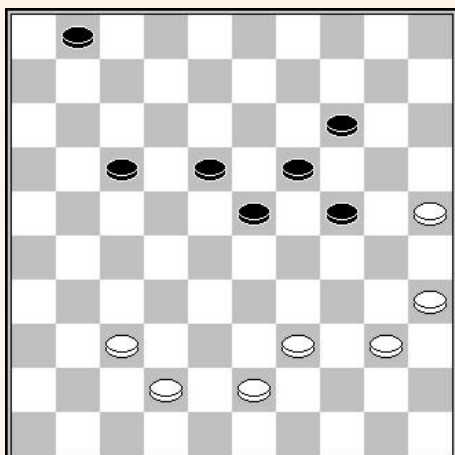
56. 33-28 13-19 57. 24x22 15-20 58. 22-18 12x23

59. 28x19 20-25 60. 19-14 25-30 61. 14-10 30-34 62. 10-05 W+

Wim Roozenburg – Michel Hisard

WK 1958

51ste zet – Wit aan zet

In deze situatie ondergaat wit het offensief van de tegenstander :

51. 43-38 01-07 52. 37-32 17-21

Vermijd dat wit veld 27 bezet.

53. 42-

37

Na 53. 39-33 volgt (07-12)

enz.

53... 18-22 ! 54. 40-34 21-26

In feite, 54... (22-27) 55. 34-30 (07-12) wint direct

55. 34-30 07-11 56. 38-33 11-16 57. 39-34 22-27

58. 32x21 16x27 59. 34-29 23x34 60. 30x39 27-31 Z+

Alexander Mogilianski – Nicolai Mistchanski

Kamp. URSS 1985

50ste zet – Zwart aan zet

50... 17-22

Zoals gebruikelijk begint zwart met het verdrijven van schijf 27 van zijn veld.

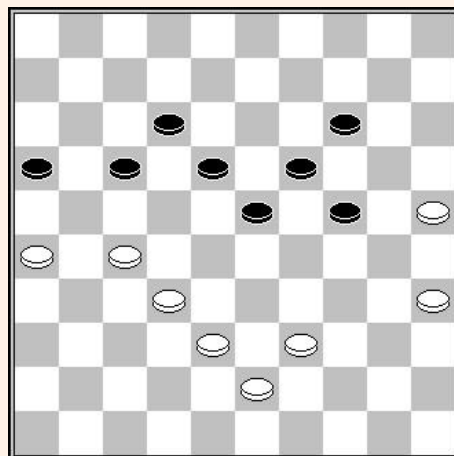
51. 39-34

51. 27-21 (16x27) 52. 32x21 laat weinig hoop na (12-17)

53. 21x12 (18x7) 54. 26-21 (23-28).

51... 22x31 52. 26x37 18-22

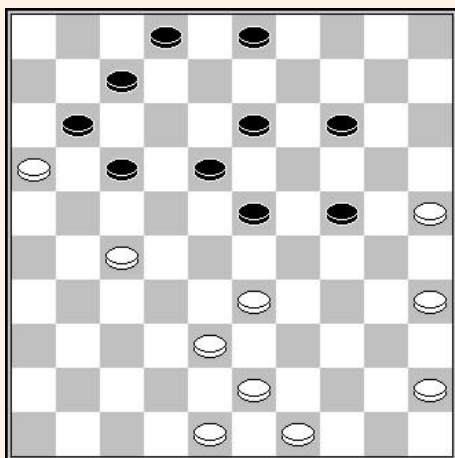
53. 43-39 22-27 ! 54. 32x21 16x27 Z+

Kor Sikkema – Wouter Sipma

Salou Open 2012

37ste zet – Zwart aan zet

Nog een voorbeeld dat het strategische belang van het centrum duidelijk illustreert :

37... 17-22 38. 48-42 22x31 39. 33-28 23x32

40. 38x36 11-17 41. 43-38 07-11 42. 16x07 02x11

43. 49-43 11-16 44. 45-40 14-19 45. 43-39 03-09 46. 40-34

18-23 47. 34-30 13-18 48. 39-33 16-21

49. 33-29 23x34 50. 30x39 21-27

Het schema staat op zijn plaats. Zwart bezet alle strategische velden. De rest is een formaliteit.

51. 39-34 18-23 52. 38-33 09-14 53. 34-30 17-22

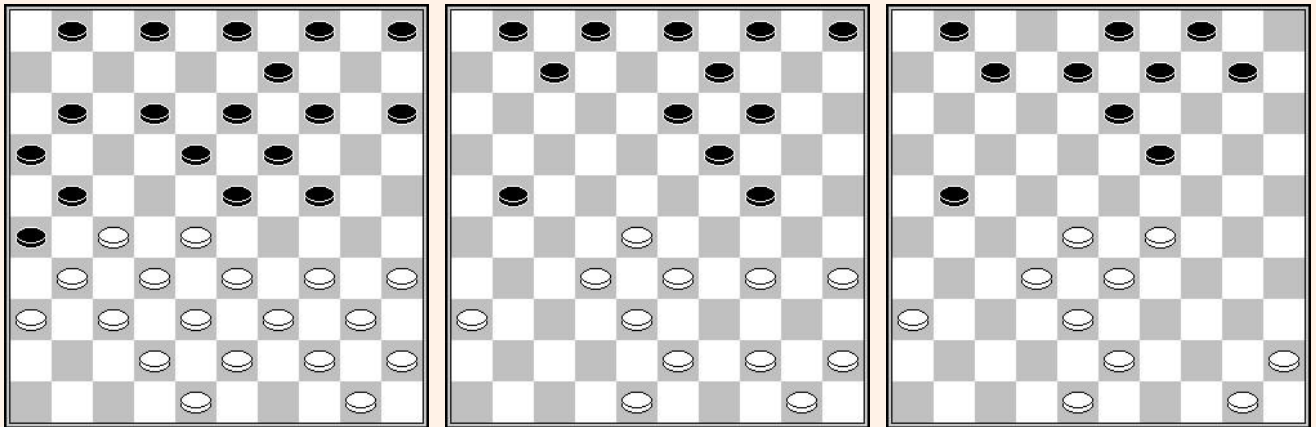
54. 33-29 23x34 55. 30x39 27-32 56. 42-37 32x41

57. 36x47 22-27 58. 39-33 19-23 59. 47-42 27-31 Z+

Hoofdstuk 2 – Aanval op het centrum

In een klassiek systeem is het belangrijk om aan het begin van het spel een evenwicht te bewaren tussen centraal spel en de flanken. In het geval dat het kamp van de tegenstander zich op de vleugels concentreert, wordt het mogelijk om zijn pionnen in het centrum te verzamelen en vervolgens “het centrum van de tegenstander te laten exploderen”.

Laat ons de volgende situatie bekijken :

16de zet - Wit aan zet   Wit aan zet   Zwart aan zet

Deze diagrammen komen uit de partij Rob Clerc – Johan de Boer tijdens de ½ finale van het Nederlands kampioenschap 1975.

In het eerste diagram zijn alle witte schijven naar het midden gericht, terwijl zwart te maken heeft met een positionele onbalans met een onontwikkelde linkervleugel en een over ontwikkelde rechternvleugel. De structuur van wit zal hen in staat stellen actie te ondernemen tegen het centrum van de tegenstander

16. 27-22 !

Het eerste objectief is het isoleren van de centrum schijf van de tegenstander om te verhinderen dat zwart gemakkelijk op het centrum terugkomt.

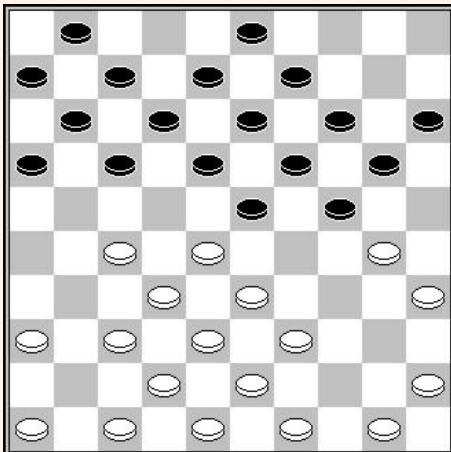
16... 18x27 17. 31x22 12-18 18. 34-29! 23x34 19. 40x20 15x24 20. 39-34 18x27

21. 37-31 ! 26x37 22. 42x22 11-17 23. 22x11 16x07

Positie van het tweede diagram. Nu moet pion 24 nog worden verdreven, zodat wit zich op het centrum kan vestigen :

24. 34-29! 02-08 25. 29x20 14x25 26. 35-30 25x34 27. 44-40 05-10 28. 40x29

3de diagram. Wit staat goed in het centrum, met 6 tempi voorsprong.

Franklin Waldrin – Rob Clerc

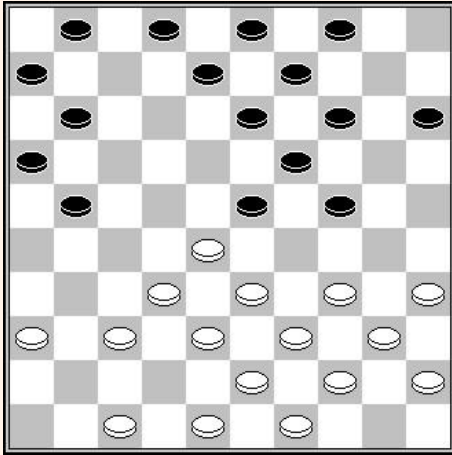
KSH GMA, 08-08-1975

13de zet – Zwart aan zet

Het volgende voorbeeld laat ons een andere manier zien om zich op het centrum te vestigen.

**13... 17-22 14. 28x17 11x31 15. 36x27 06-11
16. 30-25 12-17 17. 46-41 17-22 18. 41-36 22x31
19. 36x27 11-17 20. 33-28 18-22! 21. 27x29 24x22**

Het witte centrum is ontploft. Zwart profiteert van een ontwikkelingsvoorsprong van 5 tempi.

Ton Sijbrands – J. Blokzijl (1966)

18de zet – Wit aan zet

Wit staat goed geplaatst op zijn rechtervleugel om een offensief te lanceren tegen het centrum van de tegenstander.

**18. 34-29! 23x34 19. 40x20 15x24 20. 39-34 04-10
21. 34-29 10-15 22. 29x20 14x25 23. 43-39 01-07
24. 44-40 07-12 25. 49-43 12-18 26. 35-30 ! 25x34
27. 40x29 19-24**

Zwart neemt weer bezit van veld 24, maar dit zal van korte duur zijn.

**28. 29x20 15x24 29. 39-34 13-19 30. 34-29 09-13 31.
29x20 19-23 32. 28x19 13x15 33. 43-39 03-09 34.
45-40 09-14 35. 32-28**

De overmacht van wit in het centrum is nu evident.

Jose Maria Silva Filho – Rob Clerc

WK 1988

16de zet Zwart aan zet

Deze situatie is moeilijker om mee om te gaan omdat wit geen passieve zetten op zijn rechtervleugel heeft gespeeld. De verovering van het centrum voor zwart is nog lang niet bereikt :

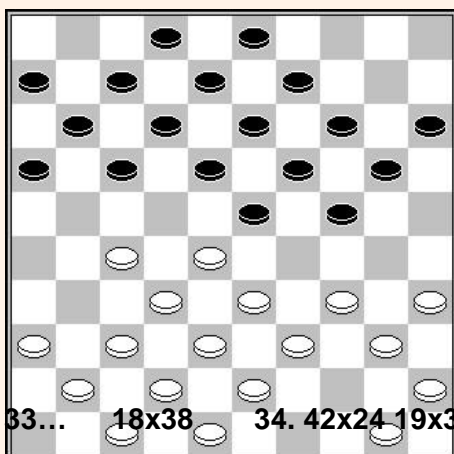
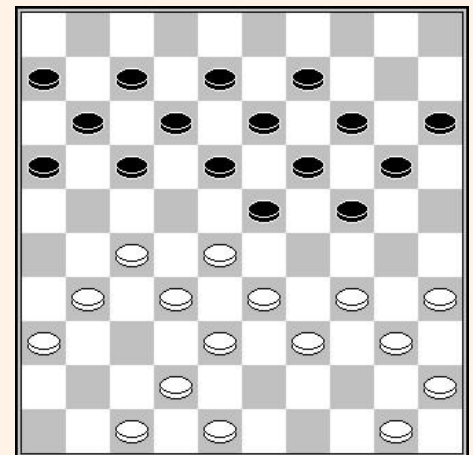
**16... 17-22 17. 28x17 11x31 18. 36x27 12-17 19. 33-28
08-12**

De ruil (18-22) 27x29 (24x22) is ook mogelijk, maar zwart heeft een ander spelplan in gedachten :

20. 41-36 03-08

Zwart zet de maximale krachten op zijn rechtervleugel in om bastions 27 en 28 op te blazen.

21. 37-31 07-11 22. 39-33 02-07 23. 43-39

Zwart is klaar om een nieuw offensief te lanceren tegen het centrum van de tegenstander.

**23... 17-22 24. 28x17 11x22 25. 31-26 22x31 26.
26x37 12-17 27. 37-31 07-12 28. 33-28 17-22 !
29. 28x17 12x21 30. 31-27 06-11 31. 38-33 24-29 !
32. 33x24 20x29**

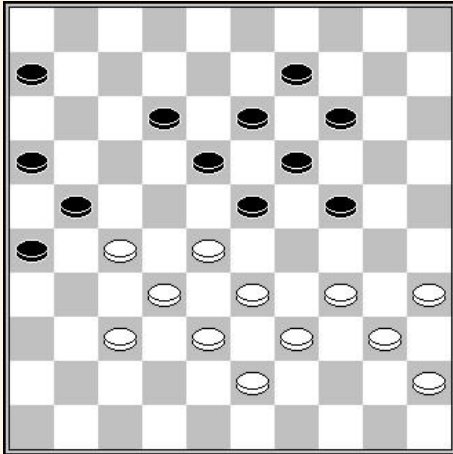
Zwart heeft zijn doel bereikt. Het witte spel is in twee gesplitst.

33. 27-22

Na 39-33x33 is wit zonder verdediging tegen (21-26) gevolgd door (26-31).

33... 18x38 34. 42x24 19x30 35. 34x25 15-20 enz.

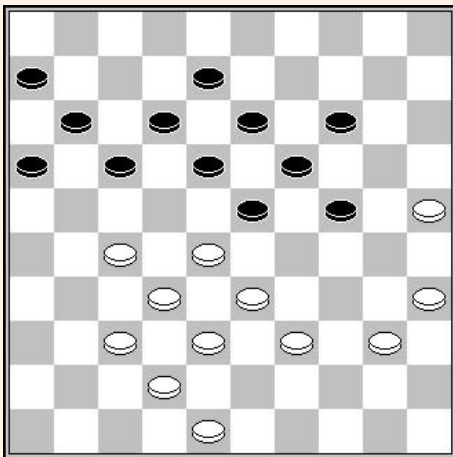

Wit aan zet

Wit behaalt voordeel door :

1. 34-29 23x34 2. 40x20 14x25
3. 35-30 25x34 4. 39x30 12-17
5. 43-39 17-22 6. 28x17 21x12
7. 33-28 09-14 8. 38-33 enz.

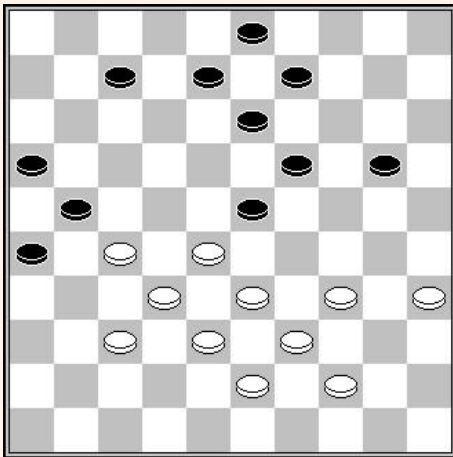
Albina Eris – Elena Michailovskaja

Kamp. URSS Dames 1984

34ste zet – Zwart aan zet

Zwart neemt het centrum op een veilige manier over :

- 34... 17-22! 35. 28x17 11x31
36. 37x26 18-22 37. 32-27 22x31
38. 26x37 12-18 39. 48-43 06-11
40. 37-32 11-17 41. 32-27 17-22 !
42. 40-34 22x31 43. 33-28 23x32
44. 38x36 18-23 enz.

Ton Sijbrands – Henk van Klaveren

Kloksimultaan 1980

37ste zet – Wit aan zet

Wit haalde voordeel door een zeer mooi maneuvre :

37. 34-29 ! 23x34 38. 39x30 20-24
39. 27-22 ! 07-12 40. 44-39 12-17

Een logische zet, maar die achteraf geen stand houdt.

De onaangename verrassing voor zwart is dat (12-18) verhinderd is door een in deze vorm weinig bekend zetje van Weiss door 28-23 enz.

41. 22x11 16x07 42. 28-22 07-12

Na (07-11) 32-28 (11-16) 38-32 staat zwart mat.

43. 32-28 12-18

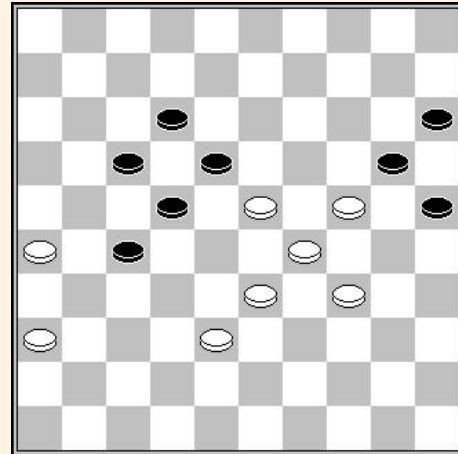
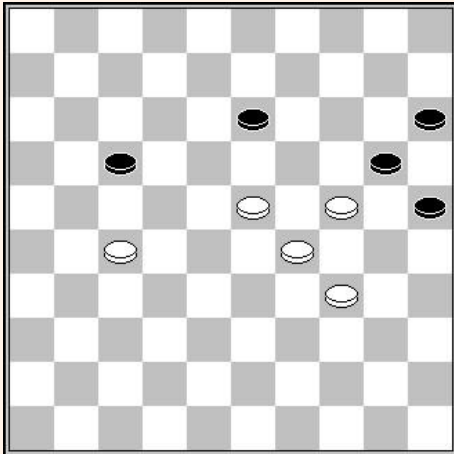
En zwart besluit door :

44. 28-23 ! 19x17 45. 30x19 13x24 46. 37-31 26x37
47. 38-32 37x28 48. 33x4 W+

Hoofdstuk 3 – Het centrum op de 6de rij.

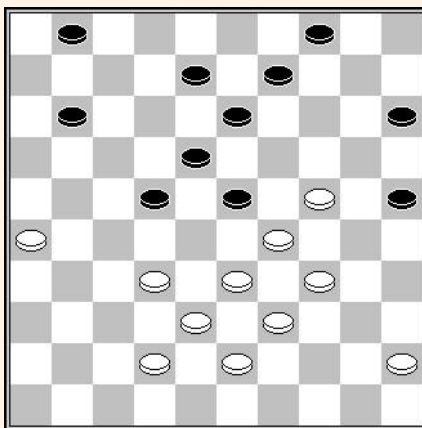
Velden 23 en 24 zijn vaak de voorloper van een positioneel voordeel, op voorwaarde dat wit veld 26, of nog beter veld 27, inneemt om tegenspel te voorkomen.

Het basisschema bestaat uit de twee volgende diagrammen :

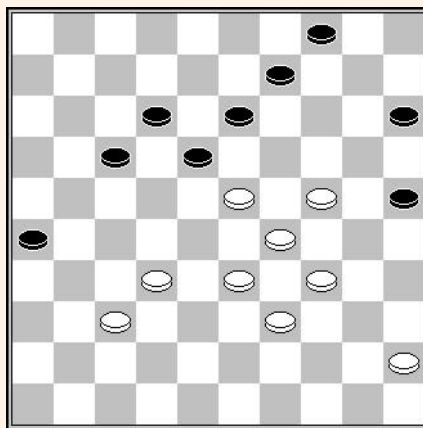

In het eerste diagram verhindert de strategische basis op 27 elk constructief tegenspel. In het tweede diagram is het bandpion 26 die zwart ervan weerhoudt naar zijn rechtervleugel te glijden.

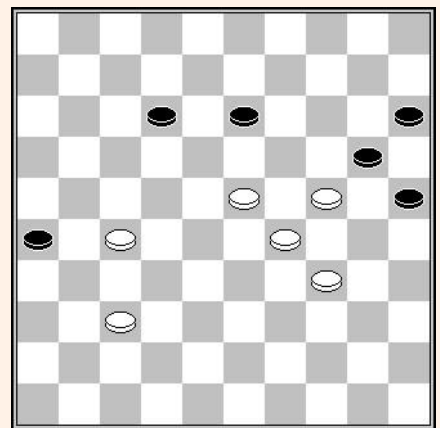
Het spel in het centrum op de 6e rij is tijdloos. Het volgende fragment komt uit een wedstrijd die in 1925 werd gespeeld tijdens het Nederlands kampioenschap, tussen de twee kampioenen van die tijd Jan Hendrick Vos en Herman de Jongh.

35ste zet – Wit aan zet

44ste zet – Wit aan zet

57ste zet – Zwart aan zet

We kunnen ons moeilijk voorstellen dat deze 3 diagrammen uit dezelfde partij komen. Het eerste diagram geeft een valse indruk van flagrant voordeel voor zwart, dankzij hun overwicht in het centrum. Dit alles is van voorbijgaande aard :

35. 32-28! 23x32 36. 38x27 22x31 37. 26x37 11-17 38. 43-38

Wit kan uiteraard de natuurlijke zet 33-28 niet spelen vanwege (15-20) en (18-23).

38... 01-07 39. 38-32 17-21 40. 32-28

Zoals we kunnen zien, weerhoudt niets wit ervan om door te gaan naar de 6e rij.

40... 21-26 41. 42-38 07-11 42. 38-32 11-17 43. 28-23 08-12

Stand van het tweede diagram. Wit heeft bezit genomen van het centrum op de 6de rij. Om hun centrale suprematie te bevestigen, moeten ze nu veld 27 veroveren.

44. 23-19

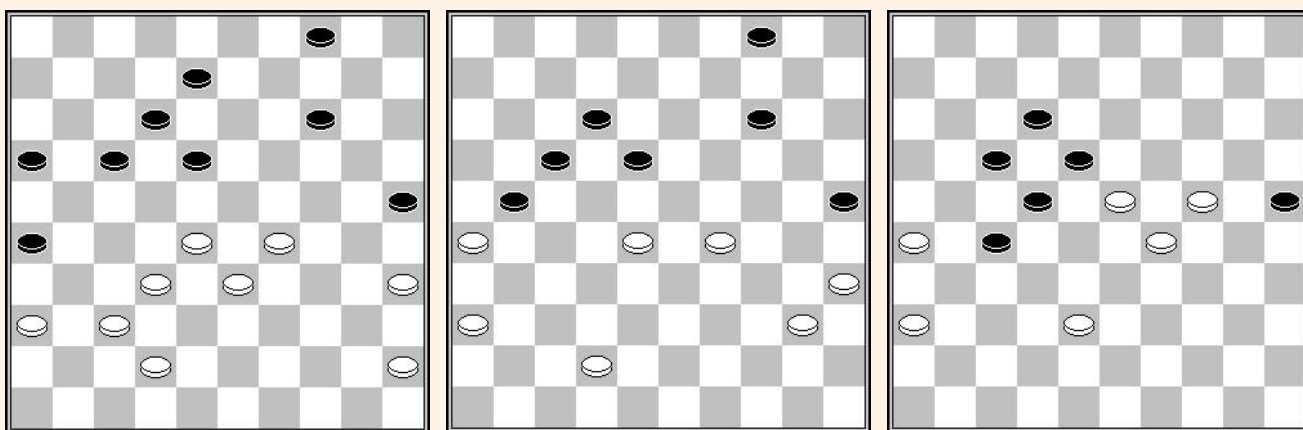
44. 33-28 (09-14) 45. 32-27 is ook zeer sterk. De tekstzet garandeert een strategisch voordeel op langer termijn.

44... 18-22 gedwongen 45. 19x08 12x03 46. 29-23! 17-21 47. 34-29 22-27 48. 45-40 27x38 49. 33x42 21-27 50. 42-38 03-08 51. 39-33 08-12 52. 38-32 27x38 53. 33x42

Wit elimineert methodisch alle schijven die de voortgang naar het veld 27 kunnen belemmeren.

53... 09-14 54. 40-34 14-20 55. 42-38 04-09 56. 38-32 09-13 57. 32-27

3de diagram. Wit heeft zijn doel bereikt. Zwart heeft geen hoop meer op remise.

39ste zet – Zwart aan zet 45ste zet – Zwart aan zet 52ste zet – Zwart aan zet

Deze 3 diagrammen zijn afkomstig uit se partij tussen de Litouwse speelster Egle Jankauskaite en de Letse Kristine Rimsha op het wereldkampioenschap dames in Tallinn in 1992.

In het eerste diagram zien we dat wit goed in het centrum staan, maar dit is niet genoeg om van voordeel te spreken. Zwarts spel is echter delicaat en hij moet alert zijn op de centrale voortgang van de tegenstander.

39... 17-22 40. 28x17 12x21

Een legitieme ruil om wat ruimte te scheppen.

41. 33-28 21-27 42. 32x21 26x17

Nog een uitwisseling die net zo legitiem is als de vorige om randschijf 26 weer in het spel te brengen door de centrale witte schijf 32 te verwijderen. De stelling is analytisch in evenwicht.

43. 45-40 08-12 44. 37-31

Een zeer interessante positionele zet die toelaat zwart te blokkeren op zijn rechtervleugel.

44... 16-21 45. 31-26! 21-27 46. 42-38!

De situatie op de vleugel wordt opgelost. Zwart kan op zijn rechtervleugel niet meer vooruit.

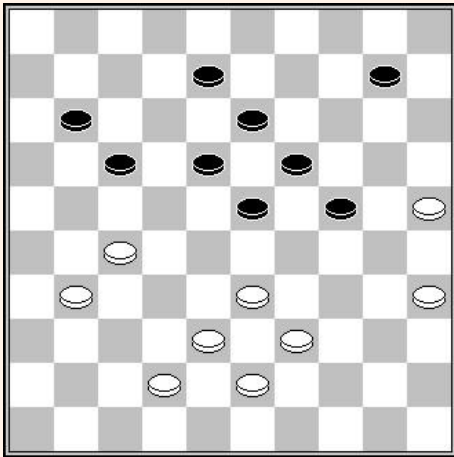
46... 04-09 (?)

(14-20) is essentieel om het evenwicht te bewaren. Nu werkt wit af :

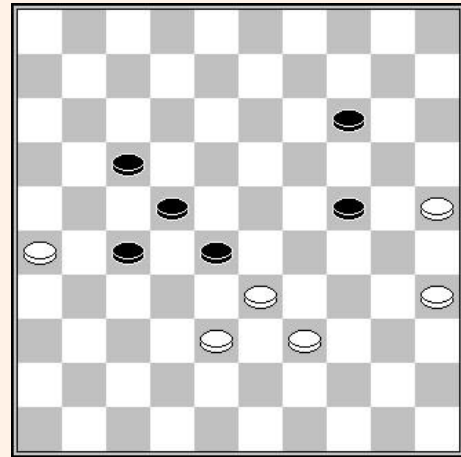
47. 29-24! 18-22 48. 28-23! 09-13 49. 40-34 13-18

50. 34-29 25-30 51. 24-20 14x25 52. 35x24 W+

Alliou Traore – Laurent Nicault (Frans kampioenschap 2007)

45ste zet – Zwart aan zet

58ste zet – Wit aan zet

In het eerste diagram zien we een situatie die regelmatig voorkomt. Zwart bezet reeds veld 24, zijn doel is nu zijn voordeel uit te breiden naar het centrum door de centrale velden van de 6de rij in te nemen.

45... 17-22

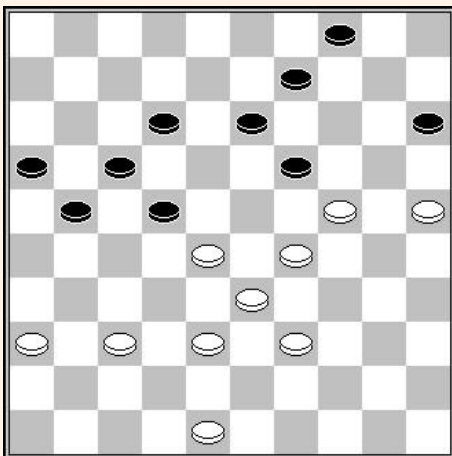
Zwart bezet dus het belangrijke veld 22 en elimineert tegelijkertijd de mogelijke coup Philippe door 27-22 (18x36) 33-29 (24x44) 43-39 (44x33) 38x09.

46. 38-32 08-12 47. 31-26 22x31 48. 26x37 18-22

Behoudt de druk in het centrum en dwingt wit op de vleugels te spelen.

49. 37-31 10-14 50. 32-27 13-18 51. 43-38 11-16 52. 31-26 22x31 53. 26x37 18-22 54. 37-31 16-21! 55. 38-32 23-28! 56. 32x23 19x28 57. 42-38 21-27 58. 31-26 12-17

We bereiken zo de beslissende stand van het tweede diagram.

Alexander Georgiev – Gerard Bruins

Kloksimultaan 2012
39ste zet – Wit aan zet

Binnen een paar zetten heeft wit de partij in handen :

39. 37-31! 19x30 40. 25x34 09-14 41. 31-26 !

Nagelt het spel op de vleugel vast

41... 14-20 42. 28-23! 13-18 43. 34-30 04-09 44. 30-24! 22-27 45. 38-32 27x38 46. 33x42 21-27 47. 42-38 !

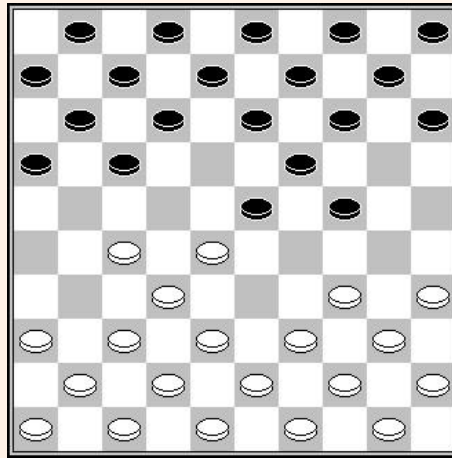
De zwarte stand is hopeloos.

2de deel – Actief klassiek

Hoofdstuk 1 - Presentatie

Het klassieke systeem komt al voor van in de opening, bijvoorbeeld :

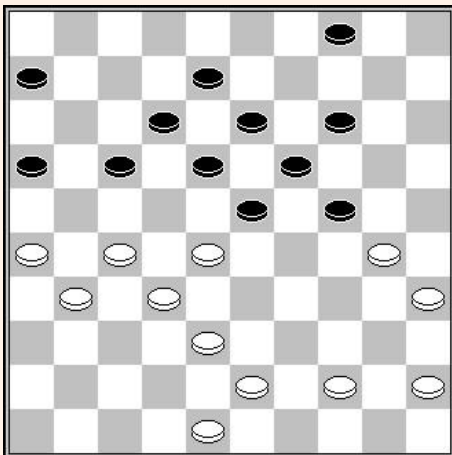
1. 33-28 18-23 2. 31-27 20-24

Het is gemakkelijk te begrijpen dat in dit soort symmetrische posities geen enkele partij het voordeel heeft. Om 'positieve' spanningen uit te lokken, is het noodzakelijk om **actief te spelen om het evenwicht te verstoren**.

Maar over welk evenwicht praten we. Dit gaan we nu bekijken :

1 – territoriaal evenwicht

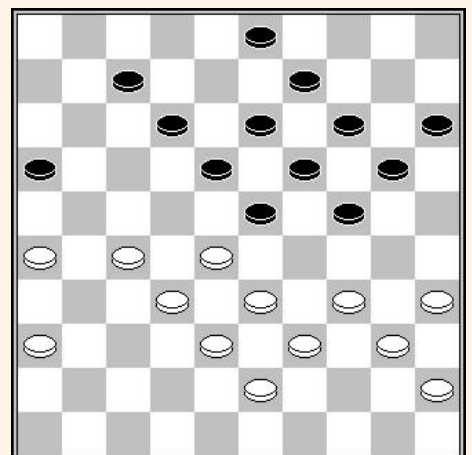
Zwart aan zet

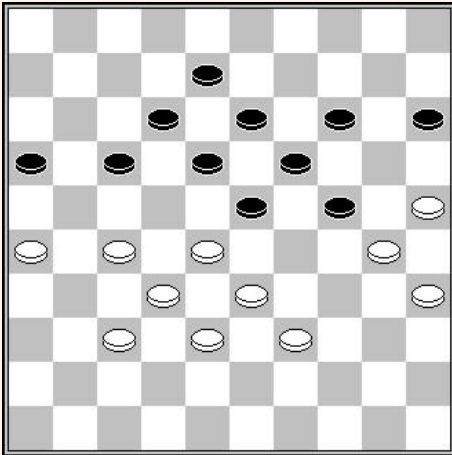
Wit controleert de 2 vleugels. Rest nog (24-29) of (23-29) onder de knie te krijgen.

2 – links lateraal evenwicht

Door een fictieve lijn te tekenen die het bord verticaal verdeelt, kunnen we duidelijk een meerderheid zien van 6 witte schijven op de linkervleugel (26,27,28,32,36,38) tegen 4 zwarte schijven (7, 12, 16, 18).

Om van deze situatie te profiteren dient wit schijf 23 te verwijderen door 34-29x29 en vervolgens een offensief uit te voeren op de linkervleugel door 27-21 of 28-22.

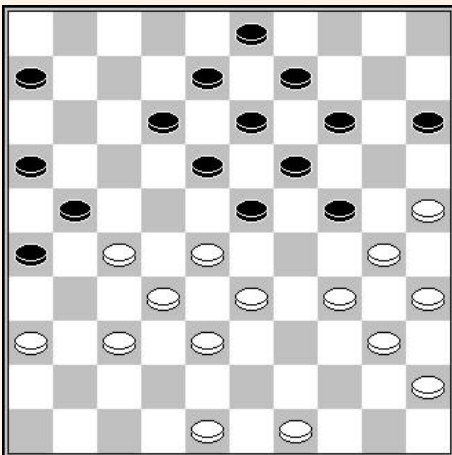

Wit aan zet

Het onevenwicht is hier slechts één schijf met 6 witte schijven tegen 5 zwarte schijven.

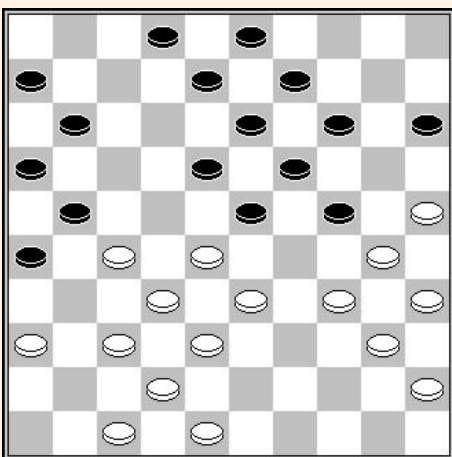
Door 28-22x22, voegt wit nog een schijf toe aan zijn linkervleugel en heeft nu goede offensieve vooruitzichten.

3 – rechts lateraal evenwicht

Ondanks een overschot op hun rechtervleugel maakt de aanwezigheid van de grote witte driehoek 25-30-34-35-40-45 deze vleugel kwetsbaar :

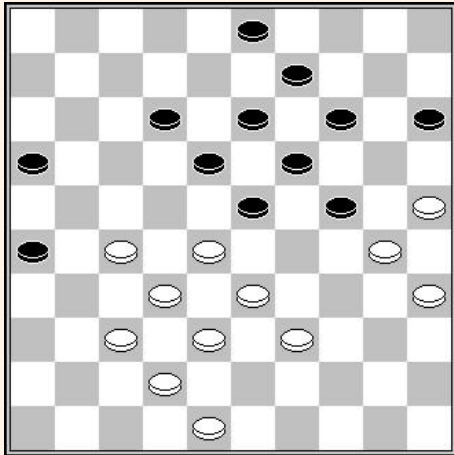
1. 34-29 23x34 2. 40x20 15x24
3. 28-23 19x39 4. 30x10 enz.

Wit behaalt winnend voordeel door :

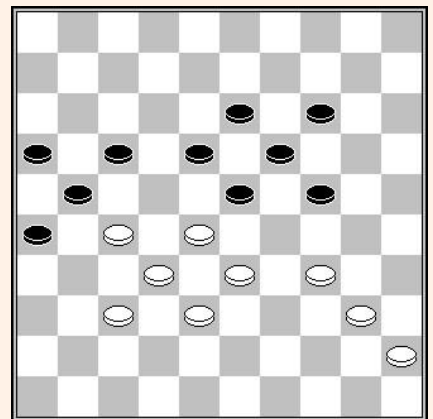
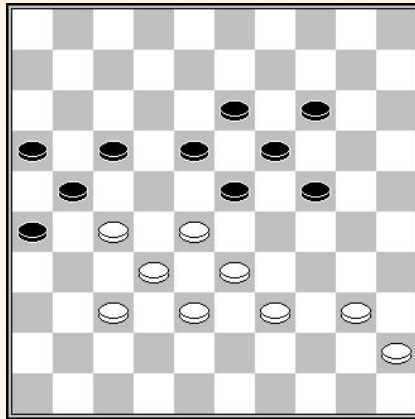
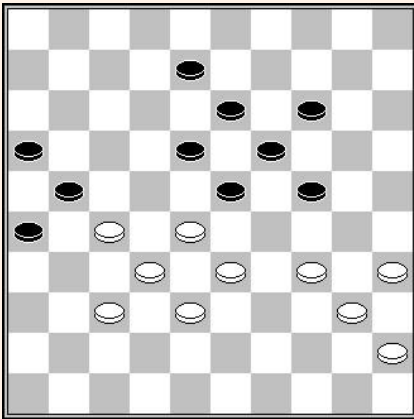
1. 34-29 23x34 2. 40x20 15x24
3. 27-22! 18x27 4. 45-40 enz.

4 – evenwicht van de actieve schijven

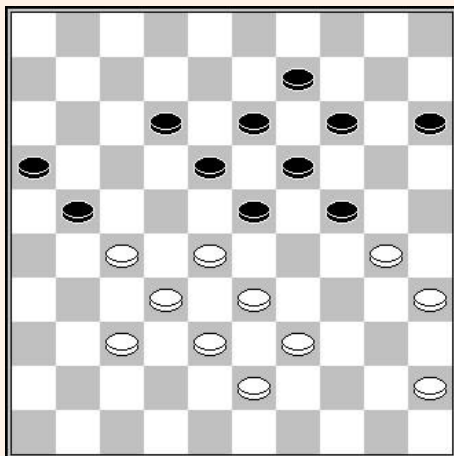
De zwarte schijven 9 en 15 zijn totaal inactief, terwijl alle witte schijven op de rechtervleugel actief zijn.

5 – De actieve pijl 45-40-34

In het 1ste en 3de diagram, forceert de pijl 45-40-34 zwart het centrum op te geven na (14-20) 34-29 (23x34) 40x29 (20-25) 29x20 (25x14) 33-29 enz.

In het tweede diagram, laat de formatie 45-40 toe de coup royal te introduceren, terwijl na (14-20) 39-34 de 3 formaties van wit actief zijn.

Zwart aan zet

De laterale formaties op links, 37-42-48 voor wit en 3-9-14 voor zwart, hebben hier totaal niet dezelfde waarde.

Het witte klaverblad 25-30-35 is actief omdat door het immobiliseren van het spel op de andere vleugel. De formatie 3-9-14 is dus totaal passief.

Langs wits kant is dit anders, de ruil 37-31 garandeert hem vrijheid van actie op de linkervleugel..

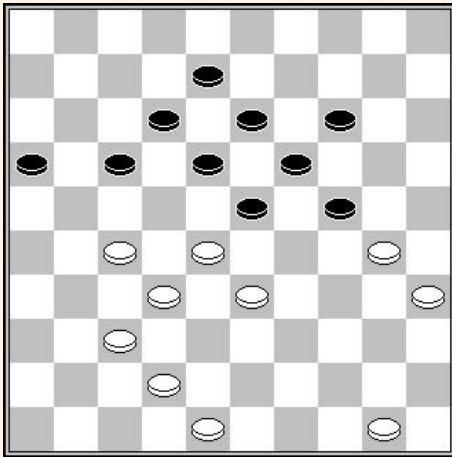
Na bijvoorbeeld (12-17) 28-22! (17x28) 33x22 (03-08) 22-17 (08-12) 17x08 (13x02) 39-33 (09-13) 33-28 is wit meester van het spel op de 2 vleugels.

Hoofdstuk 2 – De reserve tempi

Het immobiliseren van een positie van de tegenstander aan het einde van het klassieke middenspel is buitengewoon moeilijk. Het is inderdaad noodzakelijk om het voortgaan naar 29, de combinaties en de offers onder de knie te krijgen. De taak is praktisch een uitdaging.

De partij die het grootste aantal reserve tempi heeft in gesloten klassiek, heeft het voordeel. Laat ons de volgende voorbeelden eens bekijken :

Zwart aan zet

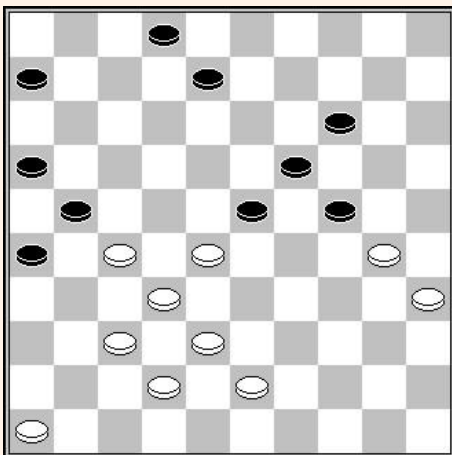
1... 17-22! 2. 28x17 12x21

Zwart aarzelt niet om 2 tempi bijkomende voorsprong te nemen om de witte stand uit evenwicht te brengen.

3. 33-28 14-20! 4. 30-25 24-29!

5. 25x14 19x10 6. 28x19 13x24

En zwart heeft voordeel, dank zij zijn 8 tempi voorsprong.

Frank Drost - Andris Andreiko

Suiker GMA, 1972

38ste zet – Zwart aan zet

Met 4 tempi achterstand en een evenwichtige stand, lijkt wit een goede stand te hebben. Maar de volgende zet van zwart zal dit oppervlakkige oordeel wijzigen.

38... 23-29 !

Immobiliseert de 2 schijven 38 en 42 en reduceert aanzienlijk de speelruimte van wit.

39. 30-25

Op 43-39 volgt (14-20)!

39... 02-07 40. 46-41

Na 40. 43-39 (07-11) 41. 39-34 (29x40) 42. 35x44, neemt zwart het belangrijke veld 29 terug in door (24-29)

40... 07-11 41. 27-22 08-13 42. 41-36 11-17 43. 22x11 16x07 44. 36-31 06-11 45. 43-39 11-16 46. 31-27 07-12 47. 27-22 12-17 48. 22x11 16x07 49. 28-22 ?

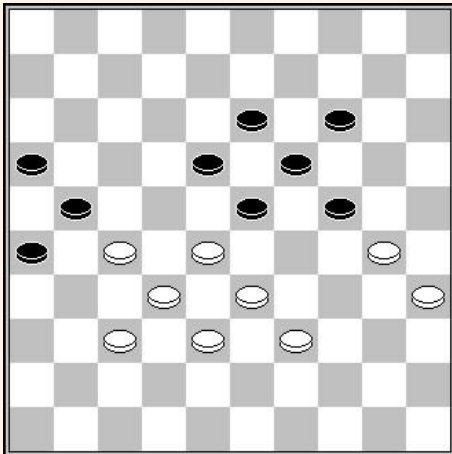
39-33 maakt remise.

49... 07-12 50. 22-17 12-18 51. 17-11 21-27 Z+

Zoals we nogmaals zien, is het moeilijk om een stand statisch te beoordelen.

Op welke manier het kamp van de tegenstander immobiliseren

Bekijken we de volgende stand :

Zwart aan zet

Een perfecte stand met 4 tempi achterstand, een inactief klaverblad en de zetten (14-20), (24-29) en (23-29) verhinderd door evidente antwoorden.

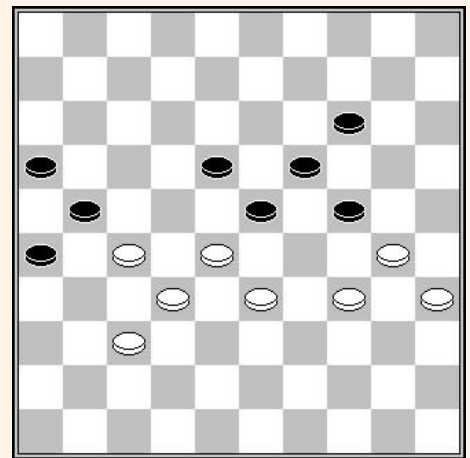
En toch zal wit nog moeten vechten in het eindspel om te winnen, na :

- 1... 24-29! 2. 33x24 18-22 3. 27x20 21-27
4. 24x13 27-31 5. 28x19 31x44 6. 13-09 26-31 enz.

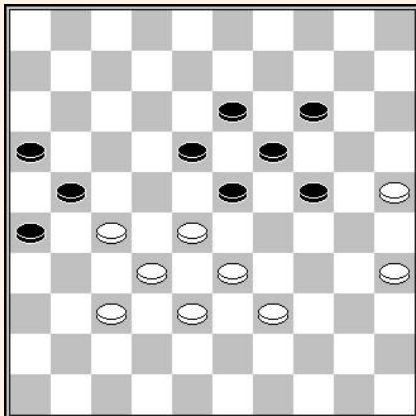
In dezelfde geest, de volgende stand laat een ontsnapping toe :

Zwart aan zet

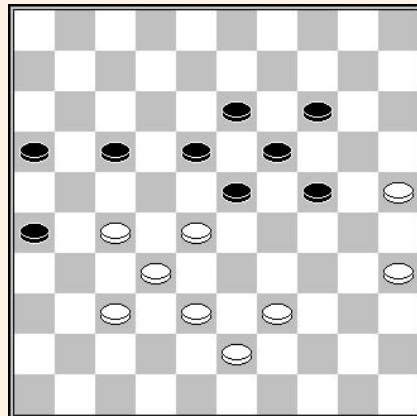
- 1... 14-20! 2. 30-25 23-29! 3. 25x12 29x38
4. 32x43 21x41 enz.

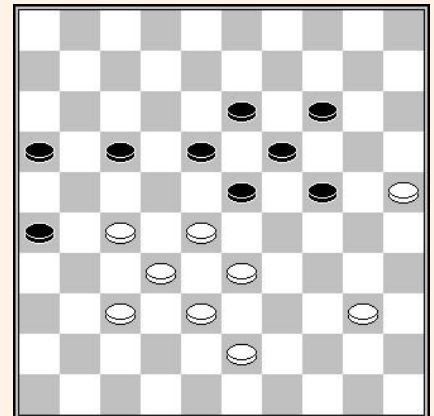
Bij het einde van een klassiek middenspel zijn de situaties voor blokkering bezaaid met valkuilen :

Sleutelstand
Zwart aan zet

2 tempi eerder
Wit aan zet

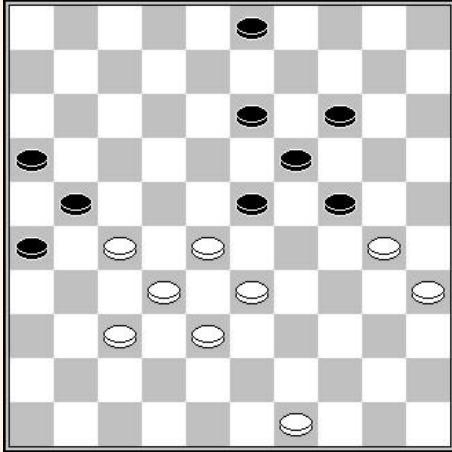

2 tempi eerder
Wit aan zet

In het eerste diagram, is de stand duidelijk in het voordeel van wit. Deze situatie is interessant omdat de stand haast symmetrisch is. Na bijvoorbeeld 1... (23-29) 2. 39-34 [en zeker niet 28-22 (18-23) 33-28 omdat zwart de situatie omkeert door (29-34) 39x30 (24-29)] (29x40) 3. 35x44 (18-23) 4. 27-22 (23-29) 5. 44-40 (13-18) 6. 22x13 (19x08) 7. 28-22 (08-12) 8. 32-28 (12-17) 9. 22x11 (16x07) 10. 28-22 (07-11) 11. 22-18 (21-27) 12. 18-13 met een voordelig eindspel.

Nemen we nu de stand van het tweede diagram. Er ontbreekt heel weinig om terug te keren naar het eerste diagram. Doch na 1. 39-33, maakt dam door (17-22) 2. 28x17 (23-28) 3. 32x12 (13-18) 4. 12x23 (19x48). En na 1. 38-33, brengt zwart het spel in evenwicht door (23-29) 2. 43-38 (29-34) ! 3. 39x30 (18-23) enz.

In het derde diagram is de problematiek hetzelfde. Wit moet de dreiging van de damzet naar 44 door pareren 1. 43-39 hetgeen zwart remise laat maken door (24-29) 2. 33x24 (19x30) 3. 28x10 (17-22) 4. 25x34 (22x35) enz.

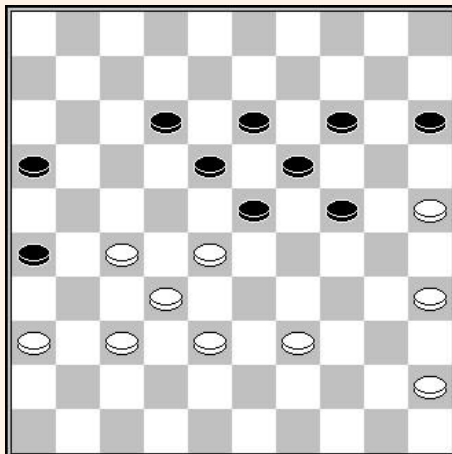
Zwart aan zet

Deze stand, waarin zwart reeds het klaverblad geplaatst heeft, is al interessanter voor wit.

**1... 13-18 2. 49-44 03-09
3. 30-25 09-13 4. 44-39**

En we hebben weer de vorige sleutelstand.

Het voordeel van de tempi achterstand

Andris Andreiko – Vladimir Solnikov

Kamp. URS 1964

49ste zet – Zwart aan zet

De 3 tempi achterstand voor wit in een stand type “symetrisch” geeft ze een onmiskenbaar voordeel.

49... 12-17

Zwart kan op meer hopen na (15-20) 39-33 (23-29) 35-30 (24x35) 33x15 (35-40) 45x34 (14-20) 25x23 (18x40) daar de winst dient aangetoond te worden.

50. 45-40 17-21 51. 40-34 24-29 52. 35-30 29x40

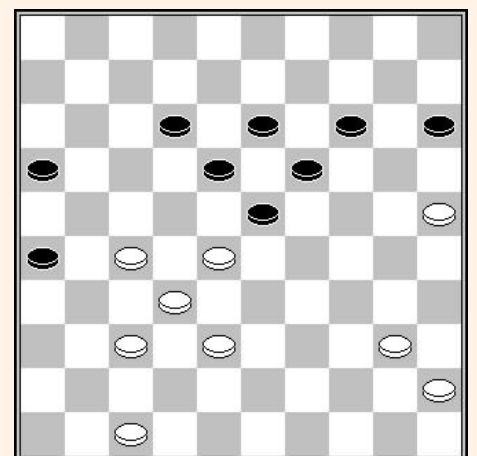
Mamadou Kone - Mamadou Traore

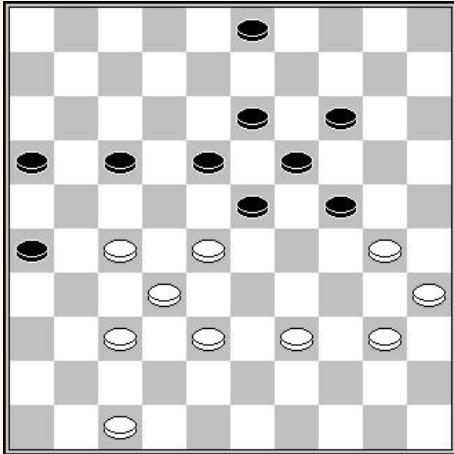
Bamako 1980

45ste zet – Zwart aan zet

45... 15-20 46. 40-35 20-24 47. 45-40 12-17 48. 47-42 17-21 ?
Zwart moet hier absoluut volgende combinatie nemen (24-29)!
40-34 (29x40) 35x44 (17-21) 38-33 (18-22) 27x20 (21-27) 32x21 (23x41) 20-15 (16x27) 42-37 (41x32) 15-10 (27-31) 10-05 (32-38) 05x49 (31-37) met grote kans op remise.

**49. 38-33 23-29 50. 42-38 18-23 51. 27-22 24-30
52. 33x24 13-18 53. 22x13 19x08 54. 28x10 30x19 W+**

Wit aan zet

Het verschil van 3 tempi in het voordeel van wit is natuurlijk een belangrijk element waarmee men rekening dient te houden bij het beoordelen van deze positie, maar dit is niet het enige, zoals we geleidelijk zullen ontdekken.

1. 38-33 !

Een opmerkelijke zet in dit soort standen, die schijf 39 vrij laat in zijn bewegingen, en die vooral het risico op combinaties verkleint in verband de kwetsbaarheid van het centrum.

1... 17-21

(03-08) biedt een combinatie door 27-21 (16x29) 37-31 (a.l) 30-25 (a.l) 47-42 (37x48) 39-34 (48x30) 25x03.

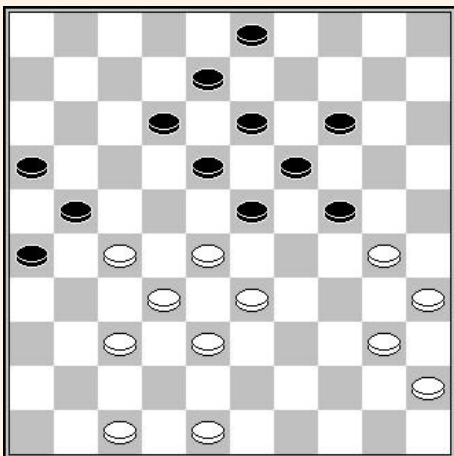
2. 39-34 !

Door 38-33 te hebben gespeeld, reserveerde wit zich de mogelijkheid om 39-34 of 40-34 te spelen. Het blijkt dat 39-34 hier veel sterker is.

2... 03-08 3. 28-22

De genadeslag door de Ghestem doorstoot. De zwarte stand is onverdedigbaar.

De volgende stand is bijzonder opmerkelijk omdat deze laat zien hoe wit optimaal gebruik maken van zijn formaties op de rechtervleugel.

Wit aan zet

1. 30-25 12-17 2. 47-42 23-29

De achterwaartse ruil (17-22) 28x17 (21x12) is verhinderd door de kleine combinatie 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 33-29 enz.

3. 40-34 29x40 4. 35x44

Een weinig spectaculaire ruil maar erg nuttig voor het creëren van reserve tempi en het bieden van de mogelijk om de pijl 45-40-34.

4... 18-23 5. 48-43 13-18 6. 43-39 17-22

Na (08-13) 44-40 mag zwart niet meer ruilen door (17-22) 28x17 (21x12) à cause du coup 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 33-28 (23x34) 40x7

7. 28x17 21x12 8. 44-40

De onmiddellijke terugkeer naar veld 28 door 33-28 levert een damzet op door (24-30) 25x34 (16-21) 27x16 (26-31) 37x26 (18-22) 28x17 (12x21) 26x17 (23-29) 34x23 (19x48)

8... 12-17 9. 33-28 17-21 10. 38-33 !

Wit speelt al zijn schijven als een kanon naar rechts.

10... 08-13 11. 40-35

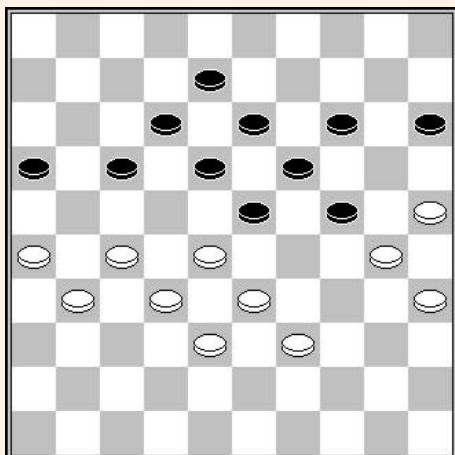
Veel sterker dan 39-34 dat (24-30) toelaat en na 33-29 (30x39) 29-24 (19x30) 28x08 (03x12) 25x43 volgt simpel (12-17) met voordeel voor zwart.

11... 03-08 12. 28-22 !

Opnieuw een beslissende Ghestem doorstoot.

Hoofdstuk 3 – De controle over de vleugels

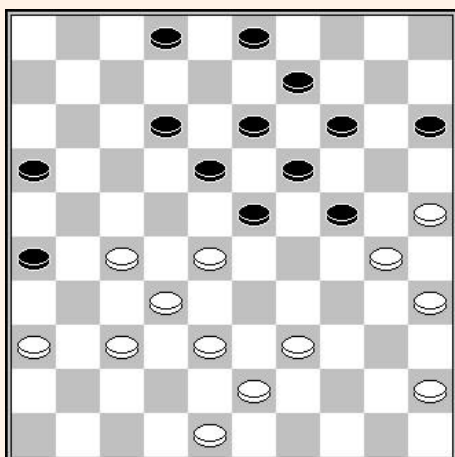
De controle van de vleugels in klassiek is een interessante strategie om toe te passen, op voorwaarde dat men de Ghestem doorstoot van de tegenstander beheerst.

Zwart aan zet

In deze stand controleert wit de 2 vleugels, maar de opstoot (23-29) biedt zwart een beslissend voordeel.

Dit onderwerp werd al grotendeels besproken door Tjalling Goedemoed in zijn 3de deel van de cursus en door mezelf in mijn werk geheel gewijd aan het klassiek systeem. Ik wil hier enkele, een beetje meer technische voorbeelden aan toevoegen :

Peter Hoopman – Michael Kats

Nijmegen 1989

34ste zet – Zwart aan zet

Michael Kats is een erkend theoreticus en auteur van talrijke werken, waaronder 'The Compass of Strategy'. In deze positie, erg evenwichtig lijkend, gaat zwart bezit nemen van de 2 vleugels en dit leidt tot een meer veelbelovende positie :

34... 02-07

Het opspelen van deze schijf laat toe op het juiste moment een ongelooflijk reservoir aan reserve tempi te gebruiken.

35. 39-33 07-11 36. 45-40 11-17 37. 40-34 17-21

38. 34-29 23x34 39. 30x39

Na deze ruil naar achter belet niets zwart om de vleugel in te nemen.

39... 18-23 40. 39-34 14-20! 41. 25x14 09x20

42. 43-39 20-25! 43. 48-43 15-20!

De 2 vleugels zijn nu onder controle. Rest nog de Ghestem doorstoot te beheersen.

44. 28-22 12-18 45. 33-28 24-29 !

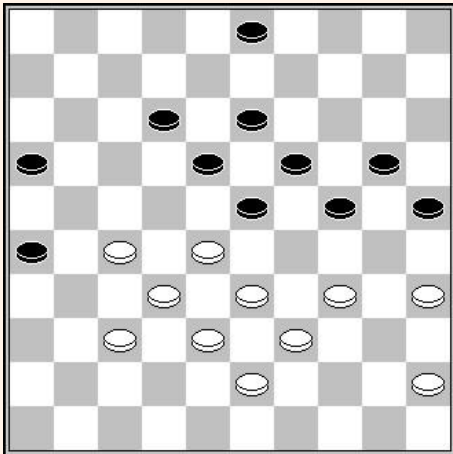
De te spelen sleutelzet in dit soort situaties om de bovenhand te krijgen op de vleugel.

46. 35-30 !

De beste verdediging in dit soort standen.

46... 29x40 47. 39-34 40x29 48. 30-24 19x30

49. 28x08 03x12 50. 22x13 30-35 enz.

Alexander Georgiev – Arnold Scharft

Kloksimultaan 2012
29ste zet – Wit aan zet

Wit controleert beide vleugels, maar zwart heeft nog steeds middelen. Alexander Georgiev zal ervoor zorgen dat de mazen in het net worden gedicht.

29. 50-44

Een zet die een beetje verrassend kan lijken. Het past echter perfect in het spelplan van wit, zoals we in een paar zetten zullen zien.

29... 07-11

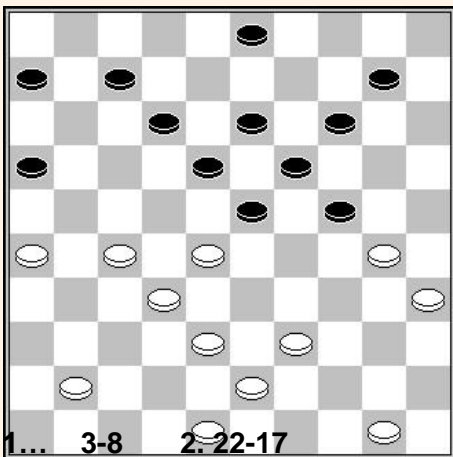
De zet 29... (06-11) lijkt meer aangepast om de controle over de rechtervleugel te krijgen. De meervoudig wereldkampioen heeft echter een zeer leerzame reeks zetten voorbereid: 30. 41-37 (11-17) 31. 39-33 (03-08) 32. 37-31 (17-21) 33. 26x17 (12x21) 34. 31-26 (07-12) 35. 26x17 (12x21) 36. 48-42 (08-12) 37. 30-25 (21-26) 38. 44-39 (10-15) 39. 42-37 (12-17), en het is pas nu dat we ons bewust worden van het belang van het opspelen van schijf 50 naar 39, met de voortzetting 40. 35-30 (24x35) 41. 33-29 (23x34) 42. 39x30 (35x24) 43. 27-21 (16x27) 44. 32x23

30. 30-25 03-08 31. 41-36 11-17 32. 36-31 10-15 33. 39-33

Wit is erin geslaagd de 2 vleugels te immobiliseren. es blancs sont parvenus à immobiliser les 2 ailes. Ook hier moet het werk nog worden voltooid door de Ghestem opstoot in bedwang te houden.

33... 23-29 34. 43-39 29-34 35. 39x30 18-23 36. 27-22 12-18 37. 22x11 16x07 38. 31-27 enz.

De volgende positie kwam reeds veel voor in officiële partijen, en de manier om de opstoot 28-22 te beheersen is zeer interessant.

Wit aan zet

1. 28-22

Zwart heeft nu de keuze tussen (03-08) en (03-09).

(03-09) levert een erg originele remisevariant door

2. 22-17! (12x21) 3. 45-40! (09-14) 4. 33-28 (24-29) 5. 39-33 met 2 varianten :

A) 5... (20-24) 6. 43-39 (14-20) 7. 28-22 (23-28) 8. 32x12 (21x43) 9. 34x14 (43x45) 10. 12-07 (20x09) 11. 37-31 (26x37) 12. 33-29 (24x33) 13. 07-02 =

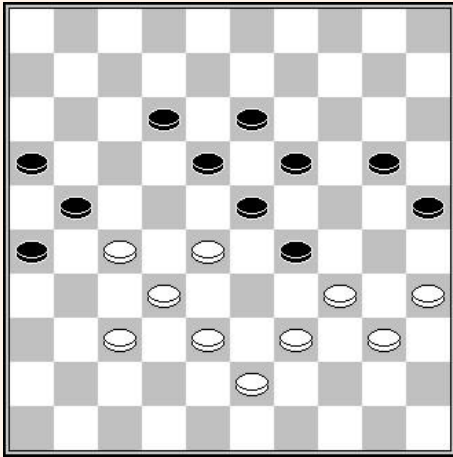
B) 5...(25-30) 6. 35x15 (14-20) 7. 33x24 (19x48) 8. 28x08 (48x22) 15x24 =

1... 3-8 2. 22-17

Na 2. 45-40 (12-17) 3. 22x11 (16x07) wordt de terugkeer naar het centrum door 4. 33-28 gevolgd door (18-22) ! 5. 27x09 (08-13) 6. 09x29 (24x31) enz.

2... 12x21 3. 45-40 08-12 4. 33-28 24-29

Positie van het volgende diagram.

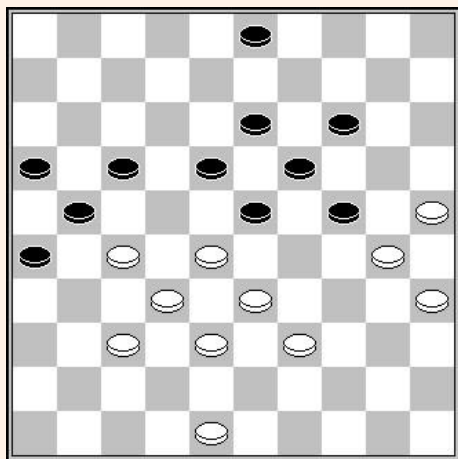
In deze situatie lijkt de positie van wit zeer gecompromitteerd. Ook hier weer 2 varianten :

A) 5. 39-33 (20-24) 6. 43-39 (12-17) 7. 28-22 (17x28) 8. 33x22 (25-30) 9. 34x25 (29-33) 10. 38x20 (19-24) 11. 20x29 (23x45) en het vervolg 12. 25-20 (45-50) 13. 39-34 (50x6), met de dreiging (26-31), lijkt erg bepalend.

B) 5. 28-22, en in deze zeer complexe situatie, vond de computer een oplossing door (19-24)! 6. 22-17 (23-28)!! 7. 17x30 (20-24)! 8. 32x12 (21x41) 9. 34x23 gedwongen (25x45) met een voordelig eindspel, maar winnend ?

Hoofdstuk 4 – De Ghestem opstoot

De Ghestem opstoot is een van de belangrijke acties om het vijandige kamp te destabiliseren. Ik heb dit thema al uitvoerig behandeld in mijn werk gewijd aan het klassieke systeem; ik heb daarom hier een paar gevallen gekozen die de waarde van de Ghestem doorstoot duidelijk benadrukken.

Zwart aan zet

Deze haast symmetrische stand kwam reeds meermaals voor in officiële partijen.

Het is interessant om op te merken dat, afhankelijk van de ontwikkeling van wit of zwart, de opmars van Ghestem kan leiden tot een duidelijk voordeel voor de ene of de andere partij.

Variant A :

**1... 17-22 2. 28x17 21x12
3. 33-28 12-17 4. 39-33? 17-21
5. 48-43 23-29 !**

De Ghestem doorstoot op het juiste moment die wit in een gevaarlijke situatie plaatst.

Variant B :

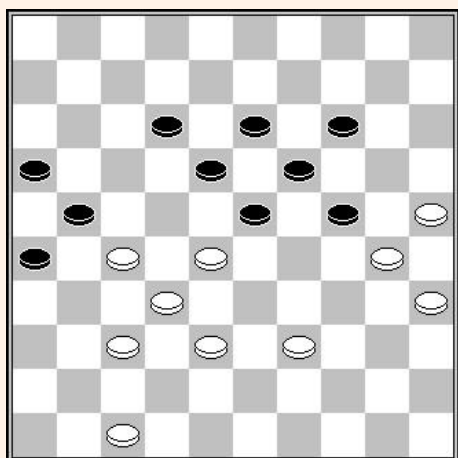
**1... 17-22 2. 28x17 21x12 3. 33-28 12-17
4. 39-34! 17-21 5. 38-33 03-08 6. 28-22!**

Nu neemt wit het voordeel door de Ghestem doorstoot.

**6... 08-12 7. 33-28 12-17 8. 22x11 16x07
9. 27x16 07-12 10. 48-43 12-17 11. 43-38 24-29**

Op (18-22) volgt de plakker 25-20.

12. 28-22 enz. met doorbraak.

Wit aan zet

De volgende positie toont het belang van schijf 47 na een Ghestem doorstoot.

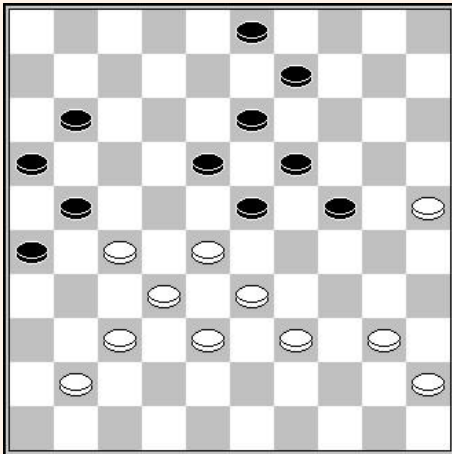
41. 28-22 !

Een volkomen terechte Ghestem doorstoot omdat dit de ruil (12-17-22) naar achter voorkomt

41... 24-29 42. 47-41 !

Bereidt de hielslag voor na (14-20) 25x14 (19x10), door 38-33 enz.

Viacheslav Sjegolev – Ferdi Okrogelnik

Brinta 1965

41ste zet – Wit aan zet

Deze positie zal het verschil benadrukken tussen een Ghestem positie met of zonder klaverblad.

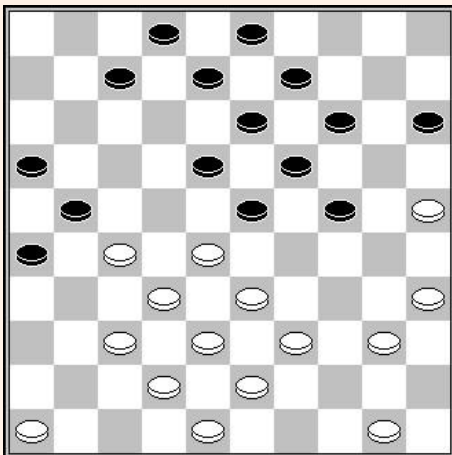
41. 28-22

Verwijdert voor zwart de mogelijkheid om naar een Woldouby stelling te gaan door (11-17).

1... 09-14 42. 41-36 23-29

Zwart plaatst ook een Ghestem doorstoot maar dit heeft totaal geen invloed om de mobiliteit van de witte schijven op de rechtervleugel.

43. 33-28 03-08 44. 40-35 08-12 45. 45-40... 18-23 46. 36-31 11-17 47. 22x11 16x07 48. 27x16 12-17 49. 31-27 13-18 50. 40-34 29x40 51. 35x44 07-12 52. 39-33 W+

Vladimir Kaplan – Leonid Tsipes

Kamp. URSS 1970

24ste zet – Wit aan zet

Vladimir Kaplan is altijd een voorbeeldige speler geweest in het positiespel. Hier krijgt hij de overhand op zijn tegenstander door opportunistisch gebruik te maken van de Ghestem doorstoot :

24. 28-22! 14-20 25. 25x14 09x20

26 . 33-28 03-09 27. 40-34

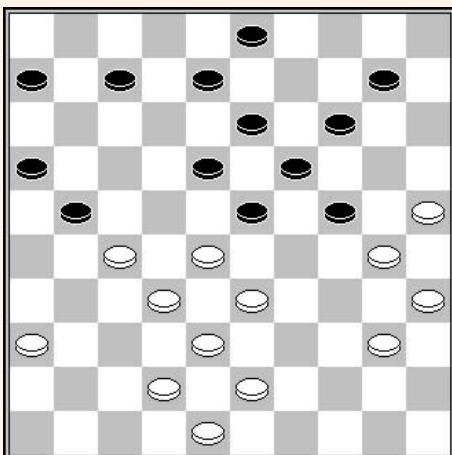
Wit interesseert zich nu op de controle van de andere vleugel.

27... 09-14 28. 34-30! 07-11

29. 30-25 24-29 30. 50-45! 08-12

31. 46-41 02-08 32. 41-36 29-34 10. 39x30 20-24

Wit concretiseert vervolgens zijn voordeel.

Douwe Edelenbos, - Ton Sijbrands (1985)

32ste zet – Zwart aan zet

Zwart heeft 4 tempi achterstand en veel flexibiliteit op zijn rechter vleugel. De Ghestem doorstoot zal wit op de andere vleugel een fatale slag toebrengen.

32... 23-29 33. 42-37 07-12

34. 28-22 21-26 35. 33-28 18-23

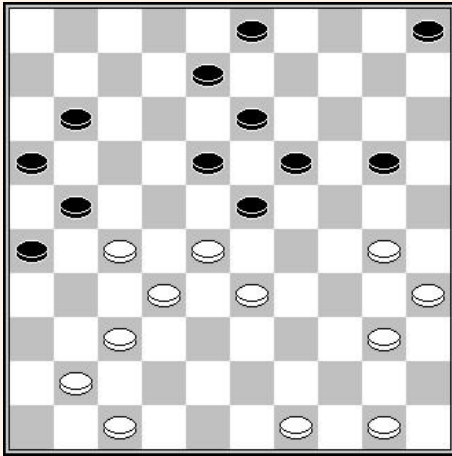
36. 48-42 12-18 37. 22-17 08-12

38. 17x08 03x12 39. 43-39 10-15

40. 28-22 15-20 41. 39-33 06-11

42. 36-31 12-17 43. 33-28 17-21

Zwart anticipeerde goed op de blokkade.

Ton Sijbrands – Jacob Okken
 Simultaan Ton Sijbrands Waddinxveen, 1980
 33ste zet – Wit aan zet

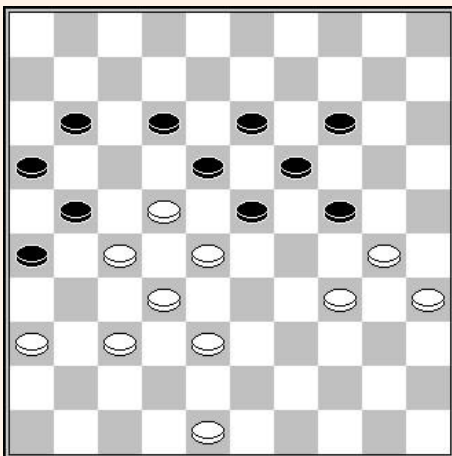
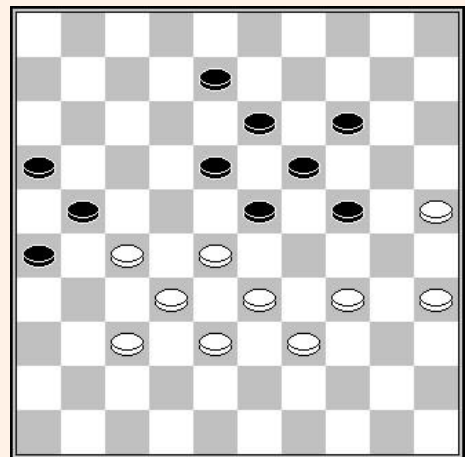
Een laatste, zeer leerzaam positioneel voorbeeld van de effectiviteit van de Ghestem doorstoot :

33. 28-22! 20-24 34. 40-34 05-10 35. 33-28 10-14 36. 41-36
 08-12 37. 47-42 12-17 38. 42-38 03-08
 39. 30-25 08-12 40. 34-30 23-29 41. 50-45 29-34 42. 30x39
 18-23 43. 39-33 12-18 44. 45-40 23-29
 45. 36-31 18-23 46. 35-30 24x44 47. 49x40 W+

Wit aan zet

Wit forceert het spel op dwingende wijze, door :

1. 28-22 ! 08-12 2. 35-30! 24x35
 3. 22-17 ! enz. +

André Berçot – Thierry Delmotte
 Frans Kamp. 2005
 38ste zet – Wit aan zet

Les blancs gagnent ici par une combinaison inattendue et très utile à connaître :

38. 34-29! 24x31 39. 30-24 19x30
 40. 28x06

Wit aan zet

De Ghestem doorstoot is soms beslissend, zelfs in de afwezigheid van het klaverblad 16-21-26. Dit is hier het geval :

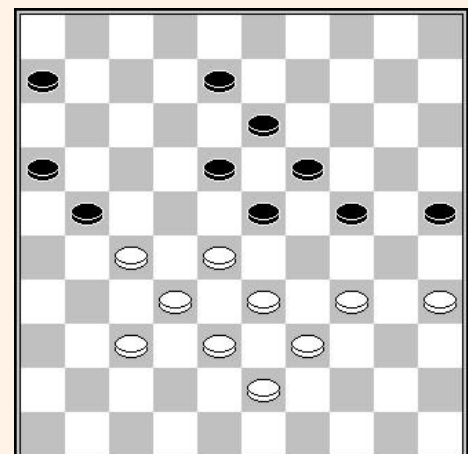
1. 28-22! 08-12

Na (06-11) volgt 37-31! (21-26) 22-17 enz.

2. 22-17! 21-26 3. 17x08 13x02

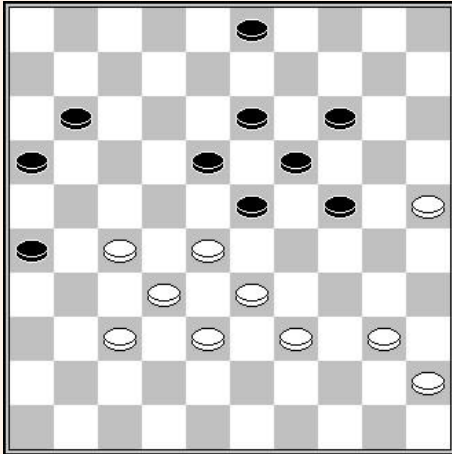
4. 37-31 26x28 5. 33x13 19x08

6. 34-30 25x34 7. 39x28.

Hoofdstuk 5 – De dreiging van de coup royal

De dreiging van een koninklijke staatsgreep neemt actief deel aan de klassieke strategie. In veel gevallen dwingt deze dreiging de tegenpartij tot een positionele concessie.

Zwart aan zet

In deze stand moet zwart rekening houden met zowel de dreiging van de coup royal zet als de pijl 45-40-34 na 39-34.

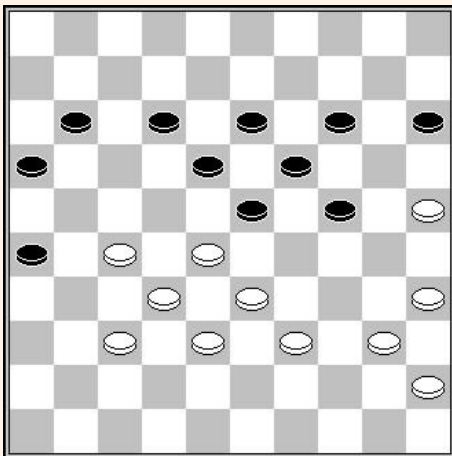
1... 03-09

Deze zet lost slechts een deel van de problemen op daar schijf 9 niet deelneemt aan het spel, en dit zorgt als consequentie voor een zware zwakte met elk 10 schijven.

2. 40-35

39-34 geeft slechts gelijk spel na (24-30). De situatie zou anders zijn als zwart (03-08) als eerste had gespeeld, daar op dat moment, na 39-34 (24-30) de ruil 34-29 (23x34) 40x29 schijfwinst forceert.

2... 11-17 3. 45-40 en zwart staat verloren.

Zwart aan zet

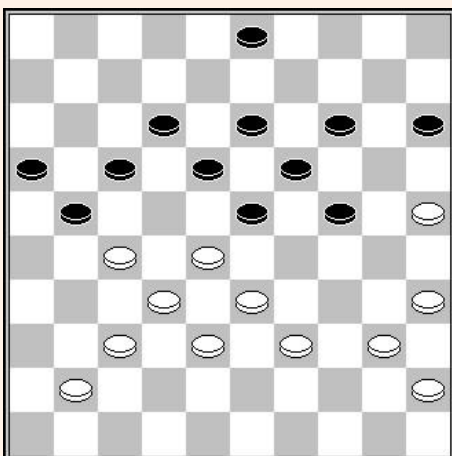
De dreiging van de de coup royal dwingt zwart tot :

1... 15-20

Wit neemt nu de controle over het spel door :

2. 39-34! 23-29 3. 34x23 18x29

4. 40-34 29x40 5. 35x44 enz.

Oscar Verpoest – Daniele Berte

Eur. Kamp. 1980

36ste zet – Zwart aan zet

Dit fragment legt de nadruk op de 2 voorgaande voorbeelden.

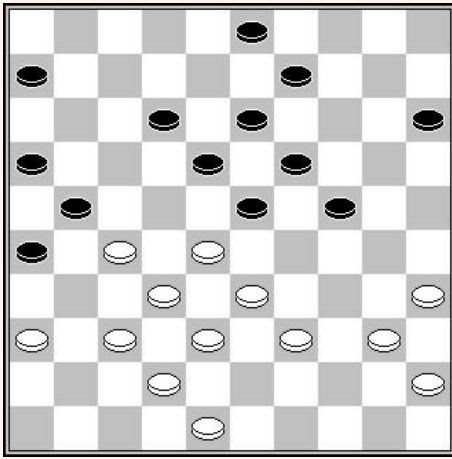
36... 03-08

Het anti-positionele 36... (03-09) wordt gevolgd door
37. 41-36 (21-26) 38. 40-34 (17-21) 39. 34-30 (12-17)
40. 28-22 (17x28) 41. 33x22 enz.

37. 41-36 15-20

Les noirs sont contraints de jouer ce coup.

38. 39-34! 21-26 39. 34-29! 23x34 40. 40x29 17-22
41. 28x17 12x21 42. 29-23 19x39 43. 38-33 39x28
44. 32x3

Vladimir Kaplan – Bernard Robillard (1980)

Het volgende fragment is interessant omdat het ons in staat stelt te zien hoe een van de hierboven gepresenteerde situaties tot stand kan worden gebracht.

31... 03-08

Zwart is gehinderd in zijn zetten. De natuurlijke zet (12-17) wordt gevolgd door 32. 39-34! die het antwoord (17-22) 33. 28x17 (21x12) verhindert door de Philippe 27-22 en 33-29.

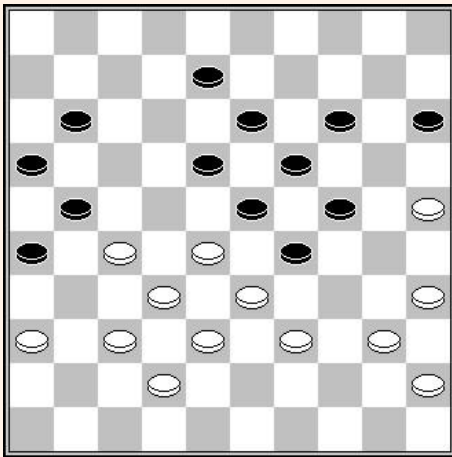
Het beste vervolg is hier 31... (09-14) 32. 39-34 (14-20), waarna wit zonder twijfel 27-22 (18x27) 37-31 (26x37) 42x22 enz. kan spelen.

32. 39-34! 06-11

(24-29) 33x24 (19x39) 28x19 (13x24) wordt gevolgd door de damzet 37-31 (26x28) 38-33 (21x32) 33x2

33. 34-30 09-14 34. 30-25 23-29 35. 48-43 18-23

36. 43-39 12-18 diagram.

37. 40-34! 29x40 38. 35x44 !

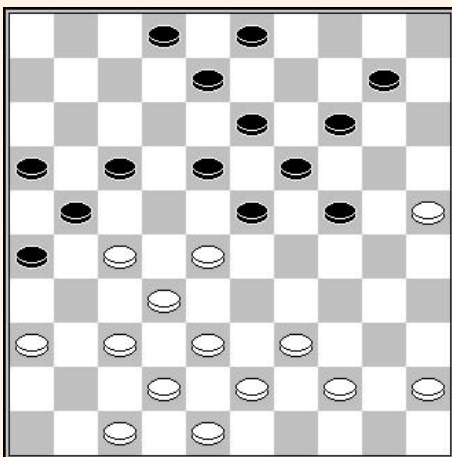
Door deze ruil kan wit de formatie 45-40 weer vormen, verbonden aan de dreiging van de coup royal.

38... 11-17 39. 44-40 15-20

Een praktisch gedwongen zet omdat de ruil (17-22) 40. 28x17 (21x12) wordt gevolgd door de coup royal 41. 27-22 (18x27) 42. 32x21 (16x27) 43. 33-28 (23x34) 44. 40x07

40. 39-34 08-12 41. 40-35 23-29

42. 34x23 18x29 43. 35-30 enz.

Ton Sijbrands – Jan Beeke

Blindsimultaan 1987

28ste zet – Wit aan zet

Het lege vakje in 9 is een waardevolle indicator om te weten of men moet zich wel of niet moet inlaten met een opstelling om met de coup royal te dreigen.

Wit zorgt voor de uitvoering ervan door :

28. 27-22 18x27 29. 37-31 26x37

30. 42x11 16x07 31. 36-31 08-12

32. 31-27 21-26 33. 44-40 12-18

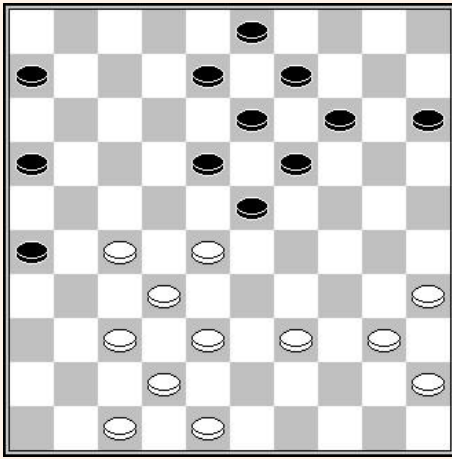
34. 39-33 02-08 35. 43-39

De dreiging van de coup royal is vanaf nu effectief. De zwarte zetten zijn beperkt.

35... 08-12 36. 48-42 10-15 37. 42-37

En zwart moet kiezen tussen de positionele concessies (03-09) of (15-20).

37... 15-20 38. 40-35 enz.

Alexander Shvartsman – Villem Lüüs

Tallinn, 29-06-2001
29ste zet – Zwart aan zet

De situatie is zeer leerrijk omdat zwart op een zeer natuurlijke manier aan de dreiging van de coup royal wordt blootgesteld.

29... 14-20

Een volstrekt logische zet. Maar zelfs zonder rekening te houden met een mogelijke dreiging van een coup royal, roept dit de vraag op van een mogelijke achtergebleven schijf 15.

30. 39-34 20-24 31. 34-30 08-12

32. 38-33 09-14

Nu moet wit zich gewoon ontvouwen :

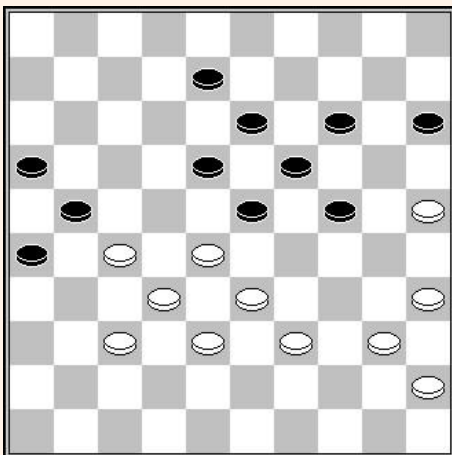
33. 42-38 12-17 34. 30-25 17-21 35. 48-43 06-11

36. 43-39 11-17 37. 47-41

Alles staat op zijn plaats. Zwart moet een keuze maken uit (15-20) en (03-09). In de partij werd gespeeld :

37... 17-22 ? 38. 28x17 21x12 39. 27-22 ! 18x27

40. 32x21 16x27 41. 33-28 23x34 42. 40x07 W+

Piet Rozenburg - Mariëlle van Kuyk

NK-T 2e klasse D 1992
43ste zet - Wit aan zet

Dit soort situatie dient gekend te zijn. In deze zeer "normale" stand, levert de klassieke coup royal niets op. Wit heeft echter een geraffineerde manier om zijn doel te bereiken :

43. 28-22 ! 08-12 ?

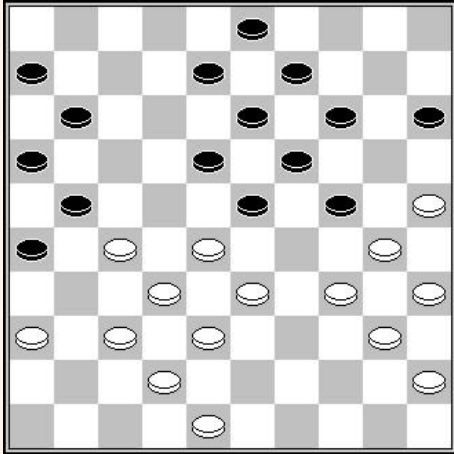
Verliest onmiddellijk.

44. 32-28 ! 23x34 45. 40x09 21x41

46. 09-03 of 09-04 W+

Hoofdstuk 6 – De grote laterale driehoek

De grote laterale driehoek is een formatie die in het klassieke systeem vaak een belangrijke aanvallende rol speelt. De volgende positie benadrukt duidelijk de mogelijkheden die deze grote laterale driehoek biedt :

Wit aan zet

1. 34-29 ! 23x34 2. 40x20 15x24

Nu de schijven 23 en 15 zijn verwijderd wordt de zwarte stand kwetsbaar. Een eerste idee is om direct met 28-23 door te breken, maar het komt zelden voor dat dit plan succesvol is. In dit voorbeeld, na 3. 28-23 (19x39) 4. 30x10 (09-14) 5. 10x19 (13x24), heeft wit wel een voordelige damzet door 6. 37-31 (26x28) 7. 38-33 (21x32) 8. 33x02, maar na (39-44) 9. 02x30 (44-50), is de winst hypothetisch.

In feite, het is vaak sterker te vervolgen met een offer :

3. 27-22 ! 18x27 4. 45-40 !

De dreiging 28-23 wordt erg reëel

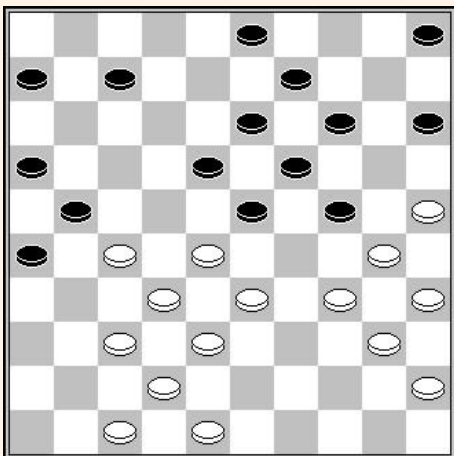
4... 27-31

Na (08-12) 37-31 (26x37) 42x22 (12-18), reageert wit brutaal met 28-23 ! enz.

5. 36x27 13-18 6. 28-23 19x39 7. 30x10 18-22 8. 27x18 09-13 9. 18x09 03x05 10. 38-33 39x28 11. 32x23 enz.

Met een comfortabel eindspel voor wit.

De volgende stand is erg rijk aan combinatorische mogelijkheden :

Zwart aan zet

Variant A :

1... 07-12 ? 2. 34-29! 23x34 3. 40x20 15x24 4. 28-23! 19x39
5. 30x17 21x12 6. 37-31 26x28 7. 27-21 16x27 8. 38-32 27x38
9. 42x04 39-44 10. 04-10 enz.

Variant B :

1... 07-11? 2. 34-29 23x34 3. 40x20 15x24 4. 28-23 19x39
5. 30x08 03x12 6. 37-31 26x28 7. 38-33 21x32 8. 33x04 32-37
9. 42x31 39-44 10. 04-10 enz.

Variant C :

1... 06-11? 2. 34-29 23x34 3. 40x20 15x24 4. 28-23 19x39
5. 30x10 05x14 6. 38-33 39x28 7. 32x01

Variant D :

1... 14-20 2. 25x14 09x20

Een verbazingwekkende ruil om te kennen, want de aanval 3. 30-25 wordt gecounterd door (26-31)!
4. 37x17 (24-30) 5. 35x24 (19x39) 6. 28x8 (39x37) 7. 42x31 (03x43) 8. 48x39 (20-24) 9. 25-20 enz. =
Verder doet de zet 3. 27-22 (18x27) gevolgd door de aanval 4. 30-25, daarna ook niets (03-09)
5. 25x03 (07-12) 6. 03x17 (21x12) 7. 32x21 (23x41) 8. 47x36 (16x27) enz. =

De beste voortzetting is dus :

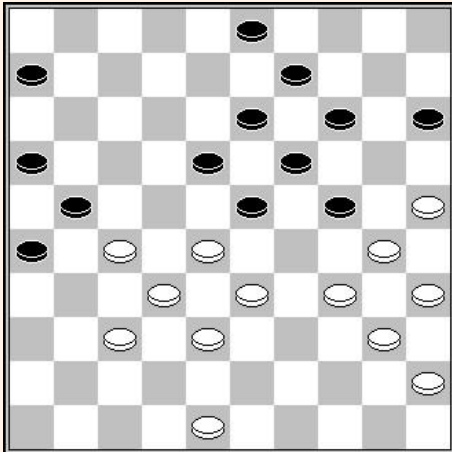
3. 47-41 ! 24-29

- (05-10) 30-25 (10-14) 35-30 (24x44) 34-29 (23x34) 28-23 (19x39) 38-33 (39x28) 32x01 (21x32) 01x04.
- (20-25) 34-29 (23x34) 40x20 (15x24) 41-36 (25x34) 28-23 (19x39) 38-33 (39x28) 32x01 (21x41) 36x47 (34-39) 45-40 enz.

4. 33x24 20x29 5. 41-36

En zwart heeft het moeilijk wegens de dreiging 37-31 (26x37) 32x41 enz.

De volgende positie toont een subtiel maneuver :

Wit aan zet

Het begint allemaal met de ruil :

- 1. 34-29 23x34 2. 40x20 15x24**

Maar wit ziet af van de ruil 28-23 en speelt :

- 3. 45-40 !**

Nu bekomt de dreiging 28-23 effectief.

- 3... 18-23**

Op (03-08) volgt 28-23 (19x39) 30x10 (9-14) 10x19 (13x24) 37-31 (26x28) 38-33 (21x32) 33x02+

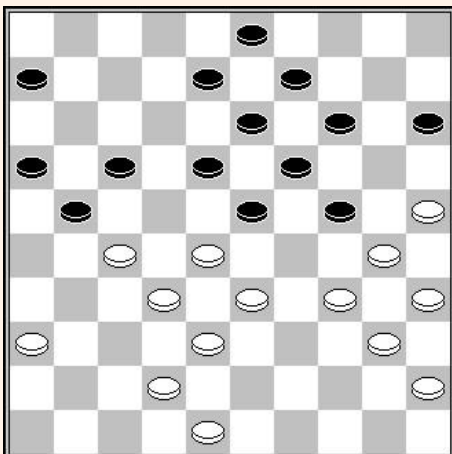
- 4. 27-22 !**

Een slimme zet die de logisch zet (06-11) verhindert door 22-18! 23x12) 28-23 (19x39) 30x06

- 4... 03-08 5. 40-34 06-11**

En wit besluit door :

- 6. 22-18! 23x12 7. 28-23 ! 19x39 8. 30x10 39x30
9. 35x24**

Wit aan zet

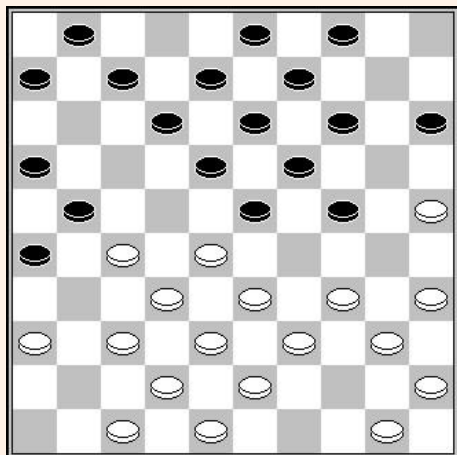
In dezelfde geest forceert wit het spel door :

- 1. 34-29 23x34 2. 40x20 15x24
3. 27-22! 18x27 4. 45-40 13-18**

Na 4... (27-31) 5. 36x27 (13-18), offert wit opnieuw door 6. 27-22 (18x27), gevolgd door 7. 42-37 met de niet te weerleggen dreiging 28-23.

- 5. 28-23 19x39 6. 30x10 27-31
7. 36x27 18-22 8. 27x18 09-13
9. 18x09 03x05 10. 25-20**

Het volgende fragment benadrukt de voorbereidingen en de daarmee samenhangende varianten die kunnen optreden in in het geval dat de tegenpartij de voortgang van het spelplan verstoort.

Partij Rob CLERC – Cees van Duyvenbode

(Inter club 1983)

17de zet – Wit aan zet

De posities van beide kampen zijn haast symmetrisch. Als de situatie blijft zoals die is, zal zwart profiteren van het voordeel van het aan zet zijn. De constructie van de grote laterale driehoek zal wit toelaten het initiatief te nemen.

17. 34-30 07-11 18. 39-34 04-10

Een zet die verrassend kan lijken, maar gerechtvaardigd is op volgende wijze :

Na 18... (12-17), wordt zwart geconfronteerd met twee onaangename varianten :

Variant A : 19. 34-29 (23x34) 20. 40x20 (15x24) 21. 37-31 (26x37) 22. 42x31 omdat (21-26) wordt gevolgd door 23. 25-20 (14x34) 24. 27-21 (16x27) 25. 32x14 (26x37) 26. 47-42 (09x20) 27. 42x31 en schijf 34 kan niet verdedigd worden.

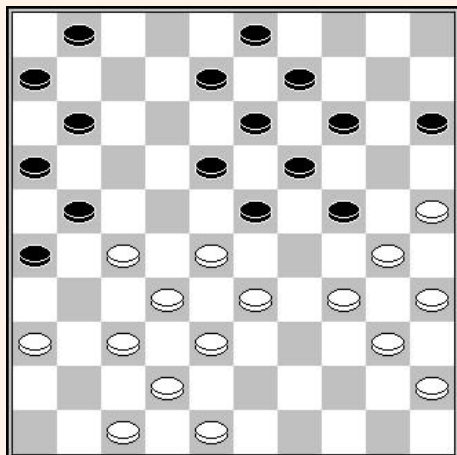
Variant B : 19. 34-29 (23x34) 20. 40x20 (15x24) 21. 27-22 (18x27) 22. 37-31 (26x37) 23. 42x22.

Na 18... (01-07) kan wit een belovende Ghestam doorstoot plaatsen door 19. 34-29 (23x34) 20. 40x20 (15x24) 21. 28-22.

**19. 34-29 23x34 20. 40x20 15x24 21. 43-39 18-23
22. 45-40 12-18 23. 39-34 10-15**

Deze zet speelt wit duidelijk in de kaart

24. 50-45 diagram

24... 08-12 ?

In deze delicate stand mag zwart absoluut niet vervolgen met (24-29) 25. 33x24 (14-20) 26. 25x14 (09x29) wegens de damzet 27. 30-24 (19x39) 28. 28x19 (13x24) 29. 37-31 (26x28) 30. 38-33 (21x32) 31. 33x2

De minst slechte voortzetting lijkt :

24... (11-17) 25. 34-29 (23x34) 26. 40x20 (15x24) 27. 28-23 (19x39) 28. 30x10 (26-31) 29. 37x26 (39-44)

Nu ontvouwt wit het standaard plan :

**25. 34-29 ! 23x34 26. 40x20 15x24
27. 27-22 ! 18x27 28. 45-40 ! 03-08**

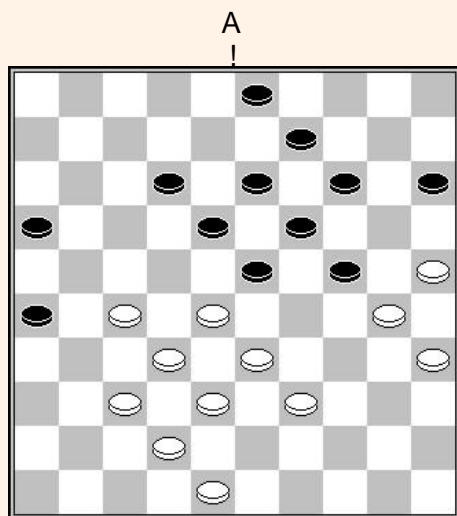
Op (12-18) volgt 28-23 (19x39) 30x8 (3x12) 37-31 (26x28) 38-32 (x) 42x04

29. 40-34 12-18 30.37-31 26x37 31. 42x22 18x27 32. 34-29 enz.

Hoofdstuk 7 – Offensief spel op de linkervleugel

Het spelplan zal bestaan uit het fixeren van de linkervleugel van de tegenstander en vervolgens uit het klassiek te komen met de bedoeling de numerieke superioriteit op de andere vleugel uit te buiten. Laat ons de volgende stand eens bekijken :

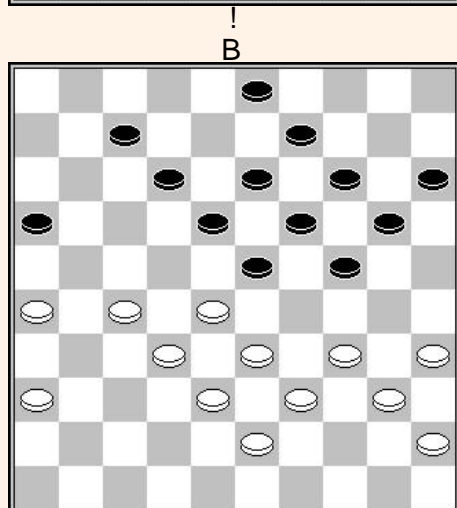

Wit aan zet

In deze situatie zien we een belangrijk lateraal onevenwicht. Door een lijn te trekken tussen A en B, merkt men het numeriek overwicht van wit op de linkervleugel met 7 schijven tegen slechts 4 zwarte schijven. En om het beeld nog donkerder te maken, kunnen we duidelijk zien dat zwart geen mobiliteit heeft op zijn linkervleugel.

Men kan zich het volgende scenario voorstellen :

1. 37-31 26x37 2. 42x31 03-08
3. 31-26 23-29 4. 26-21 18-23
5. 28-22 enz met groot voordeel

Wit aan zet

Het volgende diagram laat toe een erg karakteristiek maneuver voor dit type spel voor te stellen.

De eerste stap bestaat eruit het zwarte spel in twee te splitsen, met aan een kant een positionele zwaarte op de linkervleugel, en aan de andere kant een kwetsbare vleugel.

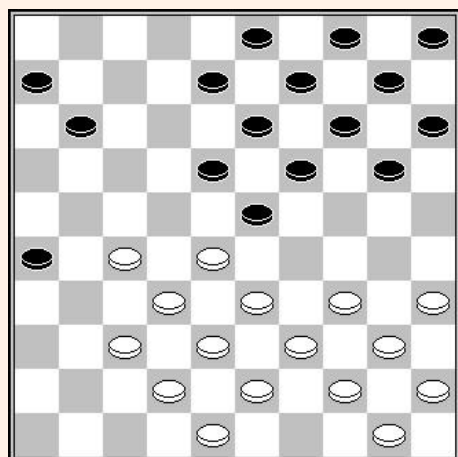
1. 34-29! 23x34 2. 40x29! 20-25
3. 29x20 15x24

Nu kan wit een actie op zijn linkervleugel beginnen.

4. 27-21! 16x27 5. 32x21 07-11

Op (18-23) volgt 28-22 zonder vrees voor (12-18) 22-17 (23-28) 33x22 (18x16) wegens 17-11 enz.

6. 21-16 enz. en wit heeft voordeel.

Rob Clerc – Menno Bandstra

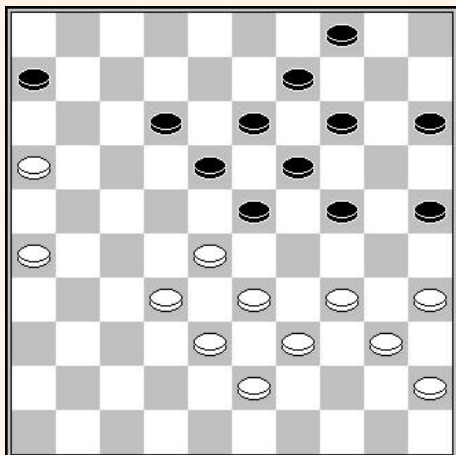
Interclub 1981
20ste zet – Wit aan zet

Het volgende fragment is een illustratie van het vorige voorbeeld, uit de praktijk. Het laterale onevenwicht is flagrant, maar de weg om deze situatie in voordeel om te zetten is nog lang.

20. 37-31 26x37 21. 42x31 20-24
22. 31-26 14-20 23. 48-42 08-12
24. 34-29 23x34 25. 40x29

Eerste fase van destabilisatie

25... 20-25 26. 29x20 15x24 27. 44-40 10-14 28. 27-21 03-08 29. 40-34 05-10
 30. 45-40 11-16 31. 42-37 16x27 32. 32x21 18-23 33. 37-32 12-18 34. 50-45 10-15 35. 21-16
 08-12 diagram

36. 34-29 23x34 37. 40x20 15x24

Tweede fase van destabilisatie.

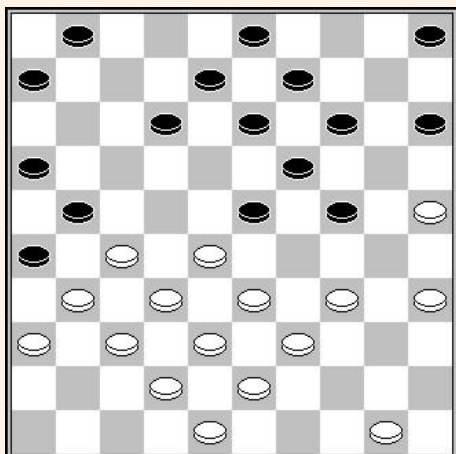
38. 28-22 18x27 39. 32x21

Het voordeel is duidelijk.

39... 13-18 40. 21-17 12x21

41. 26x17 09-13 42. 16-11 enz.

Met de volgende partij, zullen we zien hoe men dit soort situaties kan bewerkstelligen.

Harm Wiersma – Ad van Tilborg

NK 1972

25ste zet – Wit aan zet

25. 34-29 23x34 26. 39x30

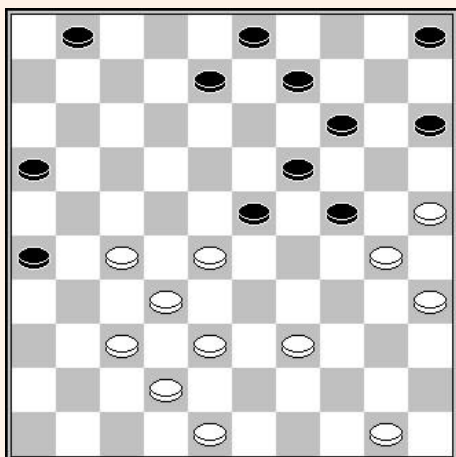
Door deze ruil splitst wit het zwarte spel in twee.

26... 13-18 27. 27-22 18x27 28. 31x22 12-17

29. 22x11 06x17 30. 43-39 17-22 31. 28x17 21x12

32. 33-28 12-18 33. 36-31 18-23 34. 31-27

Volgend diagram.

De partij is van uitzicht veranderd. Het laterale onevenwicht is duidelijk.

34... 08-12 35. 37-31 26x37

36. 42x31 03-08 37. 31-26 09-13

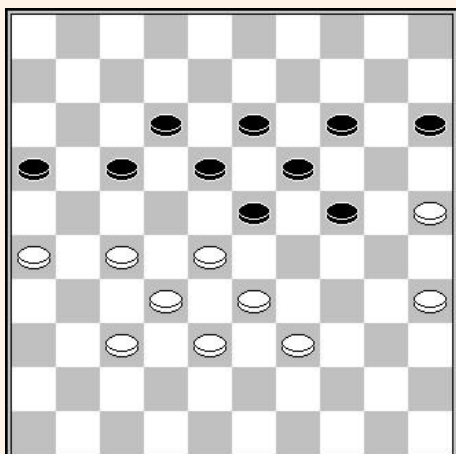
38. 48-43 01-07

In deze fase van het spel staat wit acht tempi voor. Ze hebben er alle belang bij om het spel op de linkervleugel te forceren :

39. 27-21 16x27 40. 32x21 23x32

41. 38x27 13-18 42. 43-38 enz.

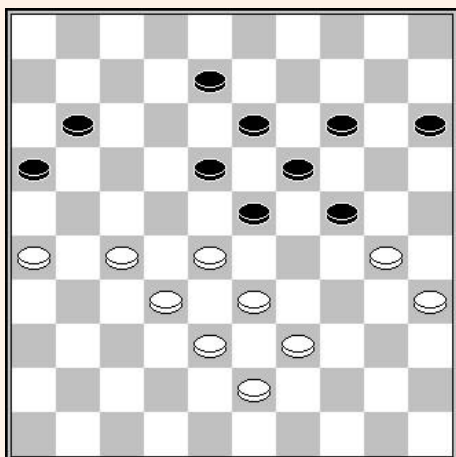
Met de volgende voorbeelden veranderen we van methode om het offensieve potentieel van de linkervleugel te benutten

Wit aan zet

1. 28-22! 17x28 33x22

Deze ruil bevrijdt de gehele linkervleugel van wit. Het voordeel van wit is duidelijk.

Wit aan zet

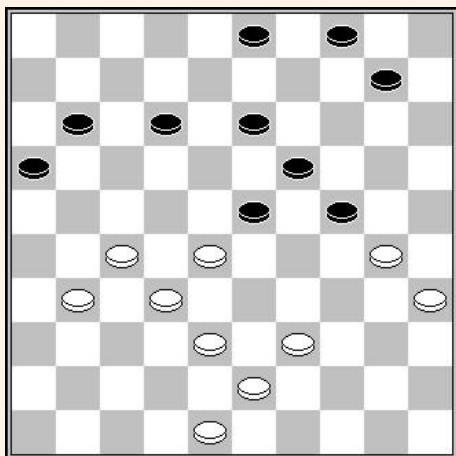
In dezelfde geest, kan men zich voorstellen :

1. 28-22 11-17

Om 32-28 te verhinderen

2. 22x11 16x07 3. 33-28

Met numeriek voordeel op de linkervleugel.

Alexander Georgiev - Evgeni Gurkov

Kamp. Rus 2000

38ste zet – Wit aan zet

38. 28-22! 11-17

Op (12-17) of (12-18), volgt 32-28 en 31-26.

39. 22x11 16x07 40. 27-22 !

Het is de duurzame bezetting van veld 22 die bewegingsvrijheid aan de linkervleugel geeft, terwijl het actieterrein van het vijandige kamp wordt beperkt.

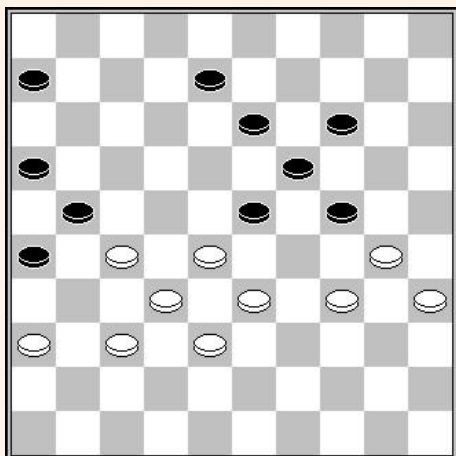
40... 07-11 41. 32-27

De pijl 22-27-31 is vaak erg nuttig in dit soort situaties.

- 41... 12-17 42. 38-33 17x28 43. 33x22 11-16 44. 43-38 03-08 45. 38-32 10-14
 46. 48-43 24-29 47. 31-26 08-12 48. 30-25 12-17 49. 22x11 16x07
 50. 43-38 19-24 51. 27-22 14-19 52. 22-17 07-12 53. 17x08 13x02
 54. 26-21 02-07 55. 32-27 04-09 56. 21-17 09-13 57. 38-32 07-12
 58. 17x08 13x02 59. 27-21 29-33 60. 39x28 enz.

Hoofdstuk 8 – De kerkhof opstoot

De opstoot naar veld 22 door 27-22 introduceert posities waarin schijf 27 is gekend als kerkhof schijf. De vermeende gevaarlijkheid van deze opmars moet worden genuanceerd, zoals we hieronder zullen zien.

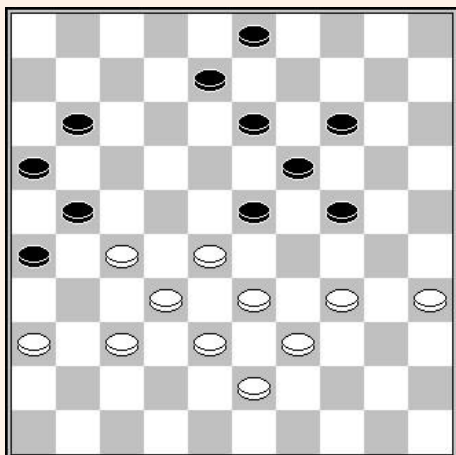

Wit aan zet

1. 27-22

Uiteraard de ideale situatie. Deze inval in het centrum van de tegenstander is hier beslissend daar (06-11) een combinatie oplevert door 22-18! (23x12) 28-23 ! (19x39) 30x10 (39x30) 35x24.

Verder, de remisepoging door 13-18) 22x02 (21-27) 32x21 (23x43) faalt op 37-32 ! (16x40) 35x44 (24x35) 02x48.

Wit aan zet

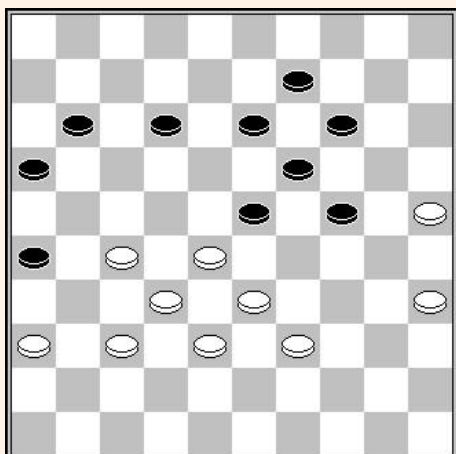
De opmars naar het kerkhof is hier volledig gerechtvaardigd.

1. 27-22 !

En indien :

A – (11-17) 22x11 (16x07) hielslag door 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 38x16

B – (14-20) combinatie naar 6 door 35-30 (24x35) 34-29 (23x34) 39x30 (35x24) 22-18 (13x22) 28x06

Wit aan zet

De ongrijpbare schijf 22

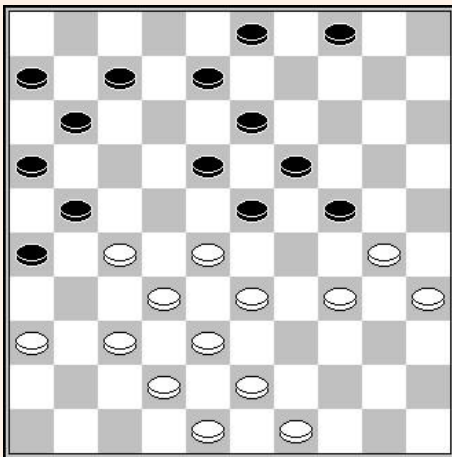
Wit lijkt zonder mogelijkheden te zitten. Ze hebben nochtans een gevaarlijk lijkende zet die hun remise verzekert :

1. 27-22 !

Sterker nog, deze geavanceerde schijf, onterecht kerkhof genoemd, kan niet gevangen worden door (12-18) 22-17 (11x22) 28x17 (16-21) daar dit doorgaan naar dam levert door 33-29 ! (24x31) 36x16.

1... 11-17 2. 22x11 16x07 3. 28-22 !

Zonder vrees voor (23-28) 32x23 (19x17) wegens de tegencombinatie 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x02. Schijf 22 had beter de naam spotschijf gekregen.

Wit aan zet

Door een schijf op veld 22 te plaatsen, kan men druk uitoefenen op de centrale schijf 23 van de tegenstander.

1. 27-22 18x27 2. 37-31 26x37 3. 42x22 21-26 4. 48-42 !

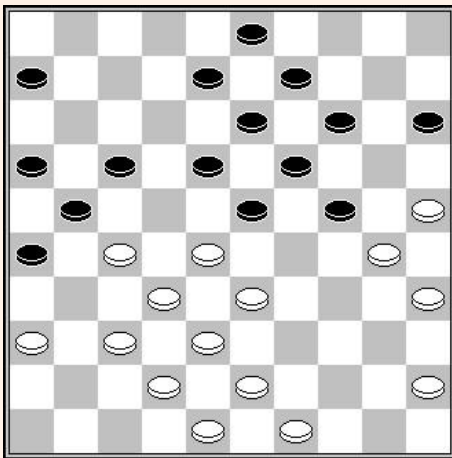
Vormt de belangrijke pijl 33-38-42

4... 04-09 5. 33-29 24x33 6. 38x18 16-21

Zwart kan natuurlijk zijn schijf niet direct terug winnen door (08-12) wegens 43-39 (12x23) 30-24 enz.

7. 42-37 11-16 8. 49-44 07-11 9. 18-12! 08x17 10. 34-29

Met mooi voordeel voor wit.

Zwart aan zet

In dezelfde geest als vorig voorbeeld, speelt zwart :

1... 24-29 2. 33x24 14-20 3. 25x14 09x29

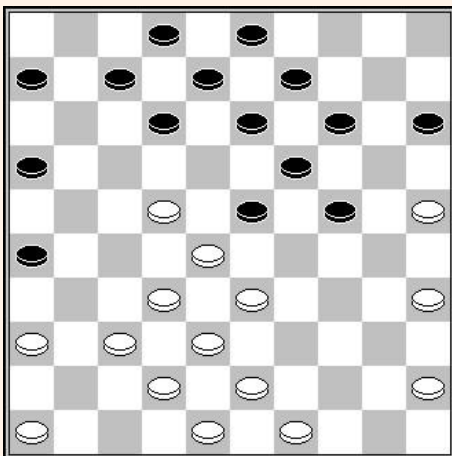
4. 27-22 18x27 5. 37-31 26x37 6. 42x11 06x17

7. 36-31 03-09 !

Deze zet hindert de ontwikkeling van wit erg.

8. 49-44 21-26 9. 44-39 26x37 10. 32x41 23x32 11. 38x27 19-23

Met een mooi overwicht in het centrum voor zwart.

Zwart aan zet

Een ongrijpbare schijf, ja maar ....

Er zijn een paar slinkse manieren om misbruik te maken van deze indringer op 22. Nevenstaand diagram is een illustratie :

1... 12-18 2. 37-31 26x37 3. 42x31 18x27 4. 31x22 07-12

Het is belangrijk om de afwezigheid van een zwarte schijf op 11 op te merken, die de aanval op schijf 22 en de daaropvolgende exploitatie ervan vergemakkelijkt.

5. 36-31 12-18 6. 31-27 08-12 !

49-44 of 48-42 zijn op dit moment verhinderd door de simpele combinatie (16-21) 27x16 (18x27) 32x21 (23x32) 38x27 (12-17) 21x12 (13-18) 12x23 (19x50 of (19x37).

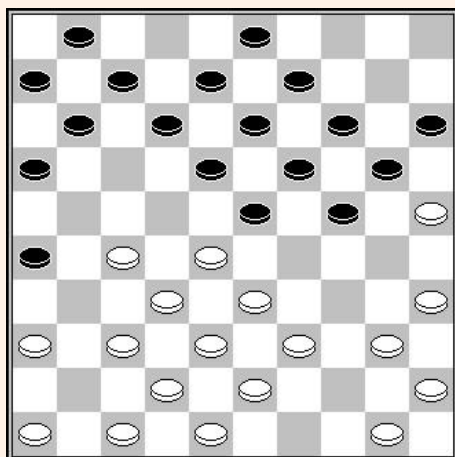
Nu, zonder alle varianten te geven, kan men zich het volgende scenario voorstellen :

7. 46-41 14-20 8. 25x14 09x20 9. 45-40

49-44 est à nouveau interdit par (16-21) suivi de (24-30) après les prises.

9... 20-25 10. 49-44 02-08 11. 44-39 24-30 12. 35x24 19x30 13. 28x19 13x24 14. 22x02 30-35 15. 02x30 25x45 enz.

Wit aan zet

Na enige tijd van bezinning beseft men dat zwart niet op de rechtereuleug kan spelen, noch (12-17) dat de bomzet oplevert, noch (11-17) die wit een damzet biedt door 27-22 (18x27) 32x21 (23x41) 46x37 (16x27) 37-31 (26x37) 42x02.

Wit kan dus een soort ontvangstcomité voorbereiden voor de kerkhof schijf, die ditmaal wel die naam waard is.

1. 50-44 ! 24-29 17. 33x24 20x29 18. 39-33 14-20 19. 25x14 19x10

De enige manier om de schijf niet te verliezen daar na (09x20) 20. 33x24 (20x29) 21. 44-39 (15-20) 22. 39-34, het schijfverlies la onvermijdbaar.

20. 28x19 ! 13x24 21. 43-39 !

Na 21. 33-28 (15-20), heeft wit een mooie damzet door 22. 40-34 (29x49) 23. 38-33 (49x29) 24. 35-30 (24x35) 25. 27-22 (18x38) 26. 42x2, maar deze levert slechts remise op na (16-21) 27. 02-24 (03-08) 28. 24x02 (11-16) 26. 02x11 (06x17) ! enz.

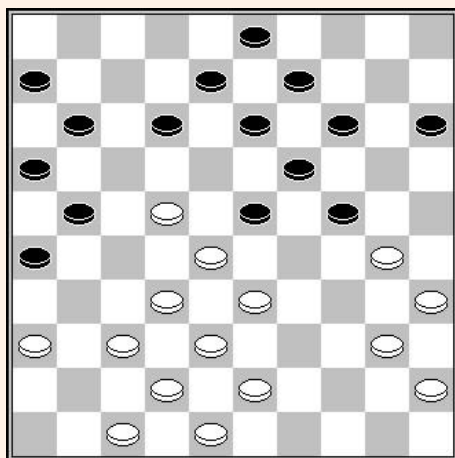
21... 08-13 22. 33-28 ! 10-14

Na (15-20) 23. 28-23 ! (29-33), maakt wit dam door 24. 38x29 ! (24x33) 25. 39x28 (18x29) 26. 27-21 (16x38) 27. 42x04.

23. 28-23! 29-33 24. 38x20 15x24 25. 39-34 18x29 26. 34x23 13-18 27. 44-39 18x29 28. 39-34 09-13 29. 34x23 13-18 30. 32-28 ! 18x29 31. 27-22

Met belangrijk positioneel voordeel voor wit.

Zwart aan zet

De volgende stand toont een andere exploitatie van schijf 22.

1... 12-17

Een mooi opsluiting dankzij de dreiging (21-27).

2. 37-31 26x37 3. 42x31 21-27 !

4. 32x12 23x32 5. 38x27 08x39

6. 43x34 11-17

Met mooi voordeel voor zwart.

Anatoli Gantwarg - Wojciech Dolata

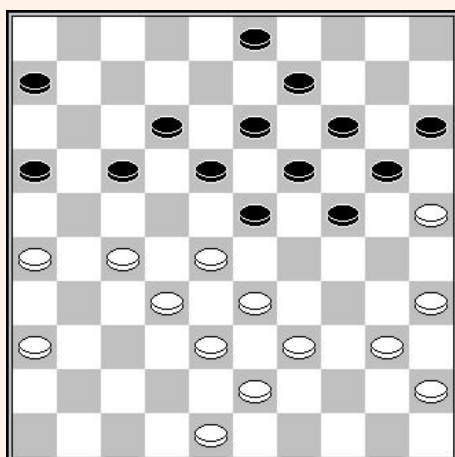
Tallinn 1985

Zwart aan zet

30... 24-29 31. 33x24 20x29

Er is niet veel nodig om het verloop van een partij te veranderen. Ik noemde iets hoger het belang van het niet hebben van een schijf op 40.

Inderdaad, met schijf 40 op 44 en de kroonschijf 48 op 42, komen we in de partij Alexei Verkhovikh – Vladimir Solnikov (Kislovodsk 1981) waarin wit schijfwinst forceerde door 39-33 (14-20) 25x14 (9x20) 33x24 (20x29) 44-39 (15-20) 39-33 (29-34) 33-29 enz.

32. 48-42 15-20 33. 39-34

Een twijfelachtige zet voor analyse.

Een ander belangrijk idee bestaat erin te vervolgen met 33. 42-37 (20-24) 34. 37-31 en indien :

Variant A : 34... (14-20) 35. 25x14 (09x20) 36. 27-22 (18x27) 37. 31x11 (06x17) 38. 39-34 enz.

Variant B : 34... (03-08) 35. 39-33 (24-30) 36. 35x24 (29x20) 37. 43-39 (20-24) 38. 40-35 met belangrijk voordeel voor wit.

Na de tekstzet wordt de partij explosief.

33... 20-24 34. 34-30 03-08 35. 36-31

Na 35. 43-39 (17-21) 36. 26x17 (12x21) 37. 28-22 (6-11) 38. 36-31 (21-26), zit er een mooie combinatorische winst is door 32-28 ! (23x34) 30x39 (26x48) 39-34 (48x30) 25x03.

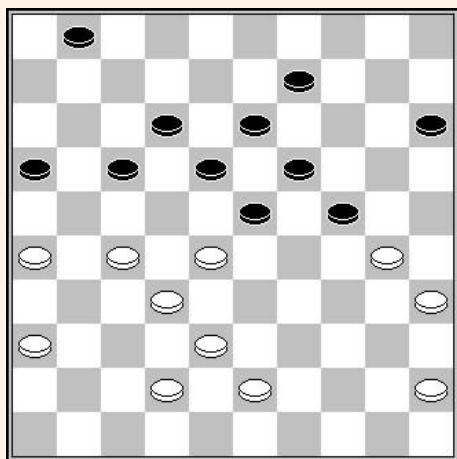
35... 17-21 36. 26x17 12x21 37. 31-26 18-22

38. 27x18? 13x33 39. 26x17 23-28 ?

Zwart mist een mooie mogelijkheid door (33-39) 43x34 (29-33)! gevolgd op 38x18 door (16-21) 17x26 (24-29) 34x23 (19x48), en op (38x20), direct (24-29) 34x23 (19x48).

40. 32x34 33-39 41. 17-12 39x37 42. 12x03 06-11

43. 03-08 09-13 44. 08-03 37-41 45. 03x06 enz. W+

Zwart aan zet

Om deze rondleiding te eindigen in schoonheid, die een licht schijnt op de kerkhofschiif :

1... 24-29 2. 30-25

De natuurlijke zet 45-40 is verhinderd door een mooie combinatie (19-24) 30x8 (12x3) 28x19 (18-22) 27x18 (29-33) 38x29 (09-13) 18x09 (03x45)

2... 01-07 3. 35-30 18-22 !

4. 27x18 13x33 5. 30-24 29x20

6. 25x03 07-11 7. 38x07 11x02

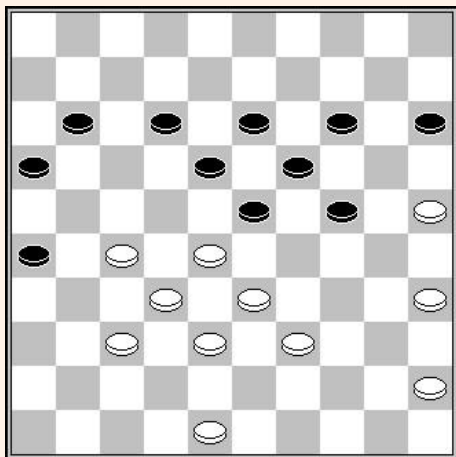
8. 03x21 16x49

Hoofdstuk 9 – Karakteristieke aspecten

9.1 – De vreemde schijf 36

Schijf 36 is in eerste plaats een inactieve schijf aan de rand van het bord, maar het is eveneens een basisschijf erg nuttig in veel gevallen. Het is erg moeilijk om de waarde van deze schijf te bepalen zonder eerst de varianten ervan te bestuderen.

bekijken we deze positie :

Wit aan zet

In deze stand laat schijf 36 wit toe te ontsnappen uit een slechte situatie.

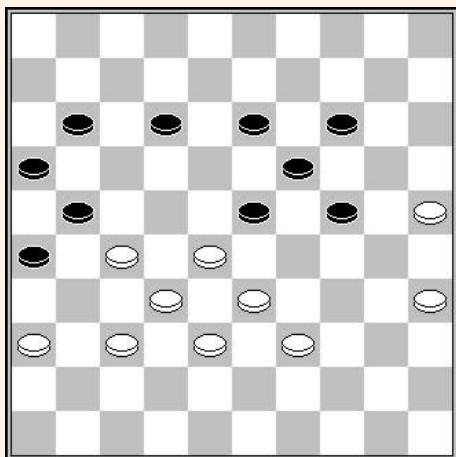
1. 28-22 !

Indien wit nonchalant 39-34 speelt, komt zwart in de positie Barteling winnend voor zwart na (12-18) 2. 34-30 (11-17) 3. 36-31 enz.

Bij afwezigheid van schijf 36, is deze opmars naar 22 verhinderd door (24-30) ! gevolgd door (23-28) met de slag (21x41)

1... 23-28 2. 32x23 21x34

3. 35-30 enz. =

Zwart aan zet

In nevenstaande stand benadrukt zwart de zwakte van de witte schijf 36 door :

1... 17-22 2. 28x17 21x12 3. 34-30

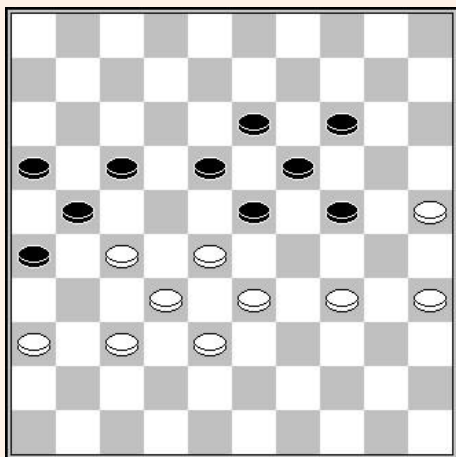
Na 33-28 (23-29) 34x23 (18x29) 38-33 (29x38) 32x43 wordt de zwakte van schijf 36 duidelijk na (13-18).

3... 24-29 ! 4. 33x24 23-28 5. 32x23 18x20

6. 27-22 20-24 7. 38-33 16-21

En wit maakt nu remise door een licht verborgen variant :

8. 33-28 24-29 9. 37-32 12-18 10. 30-24 18x38 11. 24x42

Wit aan zet

In deze stand laat de zwakte van schijf 15 zich voelen na het logisch vervolg :

39. 48-43 11-17 40. 45-40 17-21 41. 40-34 23-29 42. 34x23

18x29 43. 39-34 29x40 44. 35x44 12-18

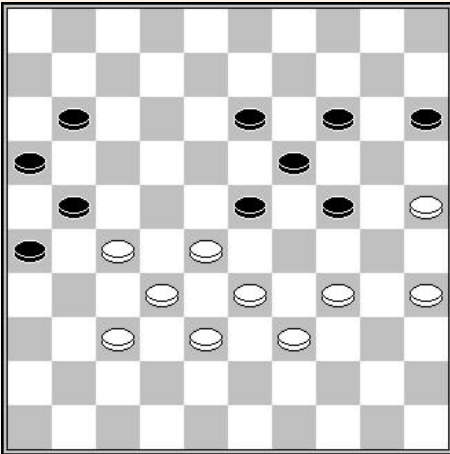
45. 43-39 18-23 46. 44-40 15-20 47. 39-34 ! enz. W+

Alexey Chizhov - Alexander Shvartsman

WK 1998

Wit aan zet

46. 27-22 ?

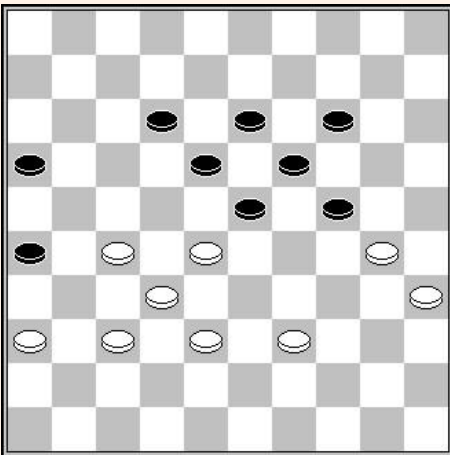
Wit had moeten spelen 46. 34-30 (23-29) 47. 27-22 (11-17)
48. 22x11 (16x07) 49. 28-22 met gelijke stand.

46... 11-17 47. 22x11 16x07 48. 28-22 15-20 !

De opmars van schijf 15 verhindert het offer van Dussaut 35-30
(24x35) 33-29 door (21-27) 29x09 (14x03) 25x23 (27x40).

49. 34-30 07-12 50. 22-17 12-18 51. 39-34 21x12 enz.

Wit aan zet

Geheel onverwacht zal pion 36 nuttig blijken. De analyse toont aan dat de stand remise is, maar in de praktijk kan zwart ertoe gebracht worden slechte keuzes te maken.

1. 39-34 24-29

Na (12-17) 38-33 (17-21), laat schijf 36 wit toe een winnende Ghestem doorstoot te plaatsen door 28-22.

2. 30-25 29x40 3. 35x44 23-29

Na (12-17) 44-40, is het offer van Dussaut nutteloos wegens schijf 36.

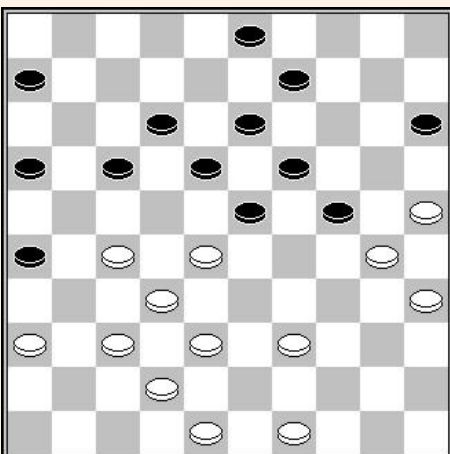
4. 44-39 18-23 ?

(19-24) 36-31 (14-19) 28-23 (19x28) 32x34 (12-17) enz. leidt tot remise.

5. 36-31 !

Met een delicaat eindspel voor zwart.

Wit aan zet

Deze stand kwam voor tijdens Hoogeveen open in 2019 tussen Gerbrand Hessing en de erg jonge speler Wouter Sosef.

De ontwikkeling van de partij legt het accent op de moeilijkheden die wit tegenkomt bij de ontwikkeling van zijn rechtervleugel, en op de belangrijke rol van schijf 36.

33. 39-33

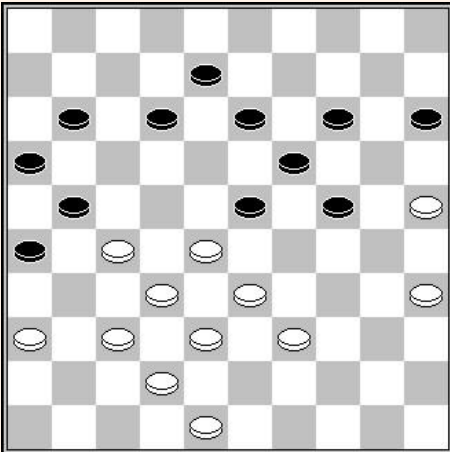
38-33 wordt gevolgd door een damzet (24-29) 33x24 (23-29)
24x33 (15-20) 25x23 (18x47)

33... 17-21

Een belangrijke zet die de linkervleugel van wit insluit.

34. 49-43 09-14 35. 43-39 03-08 36. 39-34 06-11

37. 34-29 23x34 38. 30x39 18-23 diagram

Wit kan niet terug naar veld 30 daar 39-34 verhinderd is door (24-29)! 33x24 (19x39) 28x10 en schijf 15 speelt zijn rol als verdediger door de slag 15x04.

39. 27-22 11-17 40. 22x11 16x07

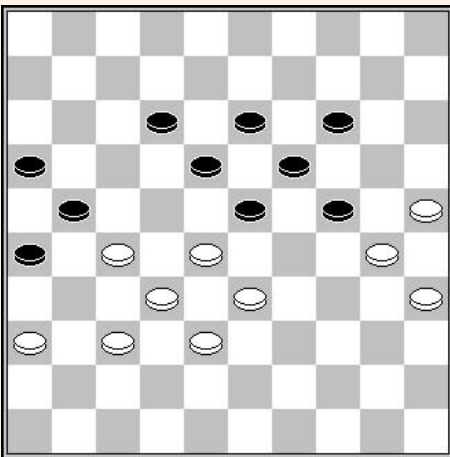
41. 36-31 07-11 42. 31-27 11-16

De witte stand is nu kritiek. Het schijfverlies is niet te vermijden na 48-43 (12-17) 28-22 (17x28) 33x22 (15-20) ! enz.

In de partij werd gespeeld :

43. 28-22 24-30 ! 44. 35x24 19x30

45. 25x34 23-28 46. 32x23 21x41 enz.

Wit aan zet

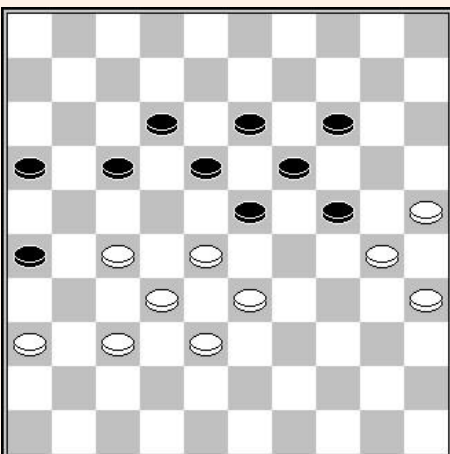
Een te kennen stand met een achtergebleven schijf 36. Ondanks de schijn 28-22 en (23-28) leidt tot remise.

Bijvoorbeeld :

A - 28-22 (23-28) 32x23 (21x43) 33-29 (19x17) 30x10 enz.

B - 28-22 (23-28) 32x23 (19x39) 30x17 (21x43) 22x13 enz.

C - 28-22 (23-28) 32x23 (19x39) 30x17 (21x41) 36x47 (18x27) 38-33 (39x28) 17-12 enz.

Wit aan zet

De stand van wit lijkt verliezend, en toch zal het gebruik van wits laatste tempo met schijf 36 hem in staat stellen om remise te maken :

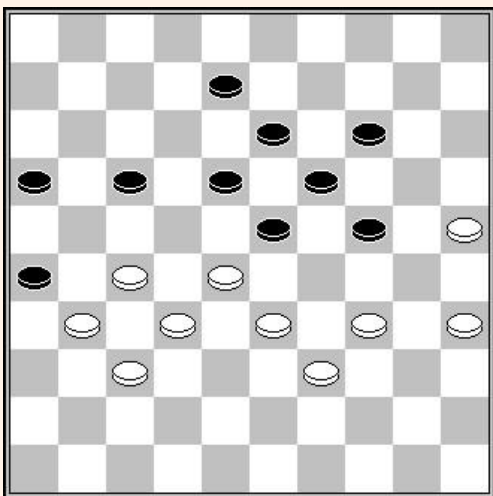
1. 36-31 17-21 2. 28-22 23-28 3. 32x23 en als :

A - (21x41) 22-17 (19x39) 17x10 (26x37) 30x19 enz.

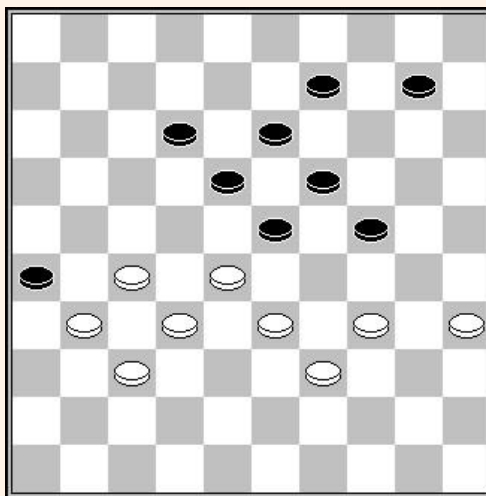
B - (21x41) 33-29 enz.

C - (19x39) 30x17 (21x43) 22x13 enz.

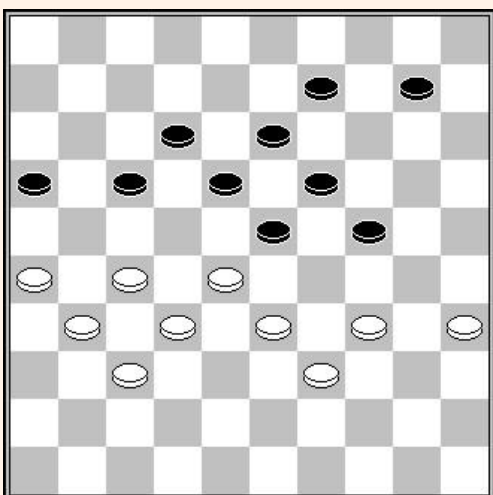
Diverse combinaties in aanwezigheid van een schijf op 31 (20 voor zwart)

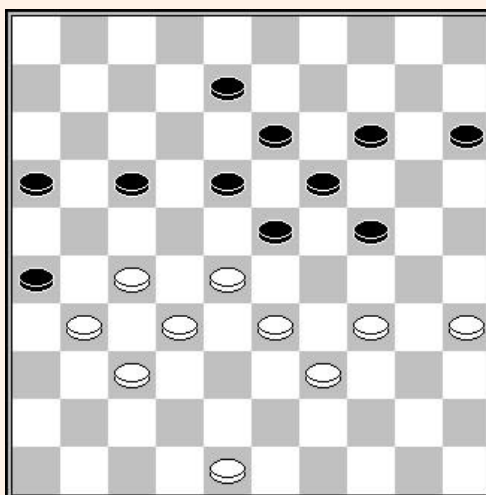
D1 : Wit aan zet

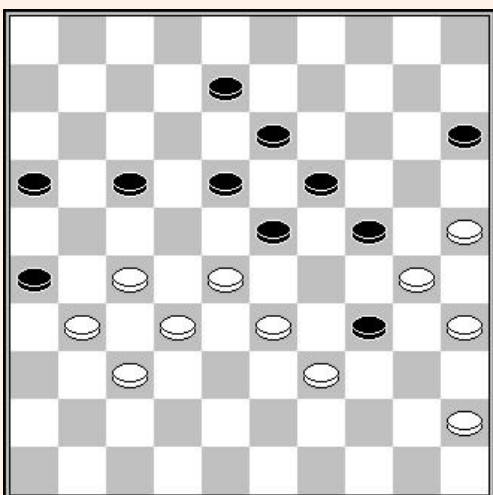
D2 : Wit aan zet

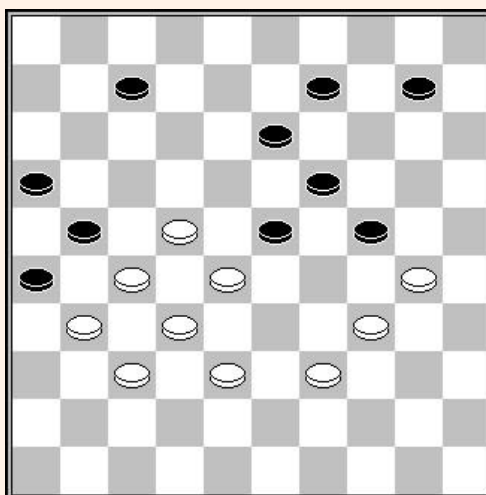
D3 : Wit aan zet

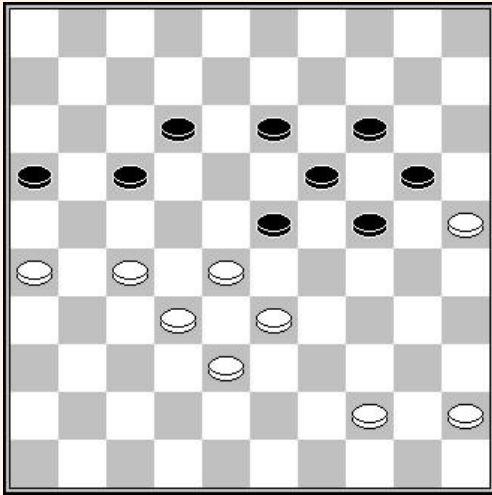
D4 : Wit aan zet

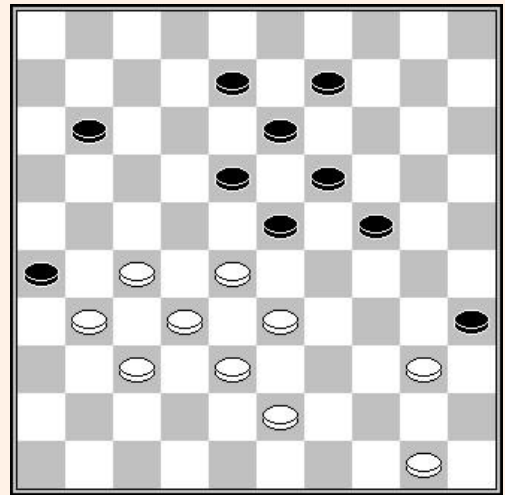
D5 : Wit aan zet

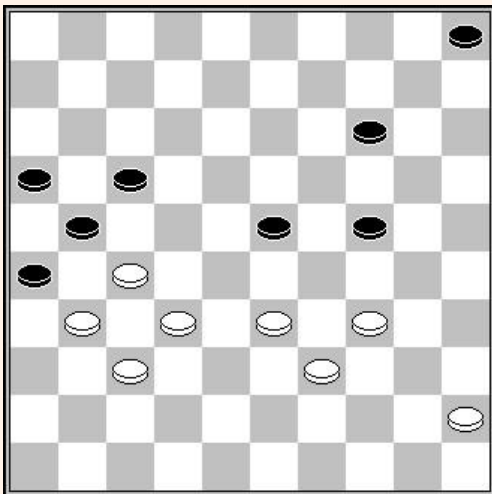
D6 : Wit aan zet

D7 : Zwart aan zet

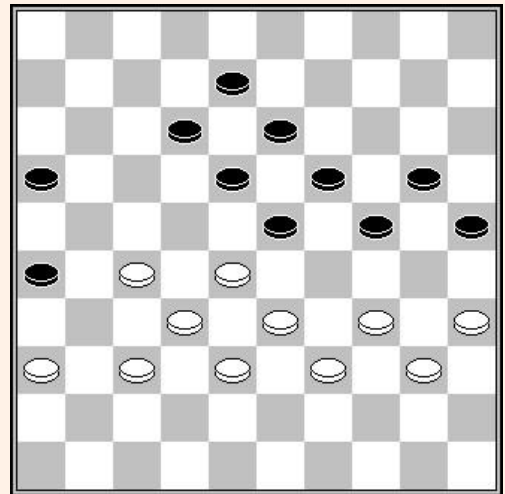

D8 : Wit aan zet

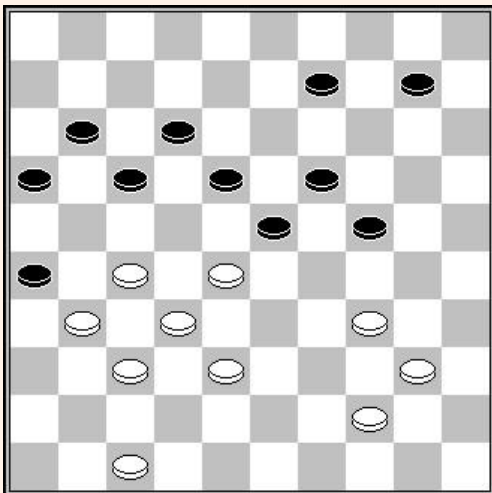
D9 : Wit aan zet

Forcing

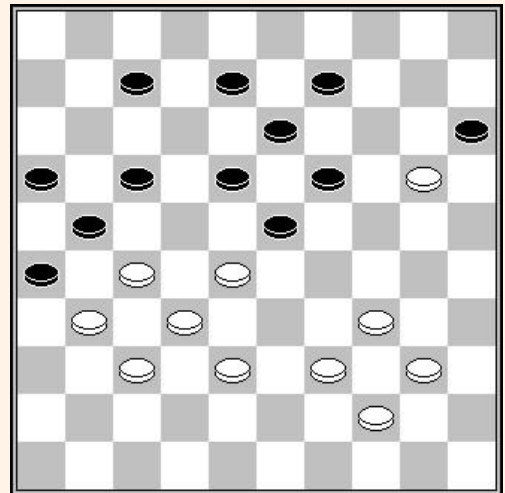

D10 : Wit aan zet

36-31 (12-17) W+

D11 : Wit aan zet

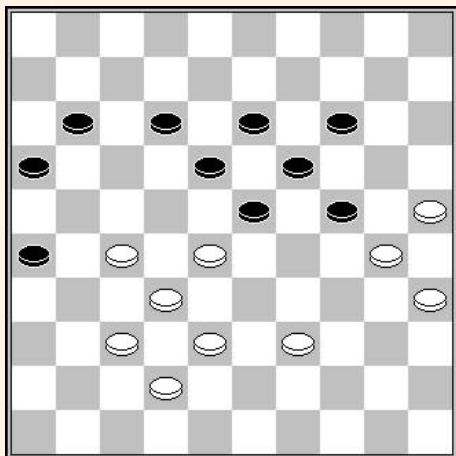
D12 : Wit aan zet

OPLOSSINGEN

- D1 :** 1.35-30 24x35 2.34-30 35x24 3.27-21 16x29 4.39-34 23x41 5.34x3 26x37 6.3x47
- D2 :** een compositie van G. A. Cremer uit 1949
1.35-30 24x35 2.34-30 35x24 3.27-22 18x29 4.39-34 23x41 5.34x03 26x37 6.03x47
- D3 :** 1.35-30 24x35 2.34-30 35x24 3.26-21 17x26 4.27-22 18x29 5.39-34 23x41
6.34x03 26x37 7.03x47
- D4 :** Een compositie van A. Greveraars uit 1972
1.35-30 24x35 2.34-30 35x24 3.27-21 16x29 4.39-34 23x41 5.34x03 26x37 6.03x47 19-24
7.47x20 15x24 8.48-43 24-30 9.43-39 30-35 10.39-34
- D5 :** Een compositie van C. Boogaars uit 1976
1.25-20 34x14 2.27-21 16x29 3.39-34 23x41 4.34x03 26x37 5.03x47 19-24 6.47x20 15x24
7.45-40 24-29 8.40-34 29x40 9.35x44
- D6 :** Een zeer mooie compositie naar een idee van A. M. Olsen uit 1952
1.38-33 24x35 2.34-30 35x24 3.22-17 21x12 4.27-21 16x29 5.39-34 23x41 6.34x03 26x37
7.03x47
- D7 :** Roger Colbe - Li Tchoan King (Frans kampioenschap 1938)
Zwart maakt dam door 47... 24-30 48.25x34 23-29 49.33x15 14-20 50.15x24 19x50
- D8 :** Een compositie van H. C. de Waard
1.43-39 35x44 2.27-21 26x17 3.28-22 18x36 4.37-31 36x27 5.32x14 19x10 6.33-28 23x34
7.50x08 10-14 8.08-03 14-19 9.03-08 19-23 10.08-24 11-16 11.24-38
- D9 :** Een compositie van D. Vuurboom uit 1962
1.33-28 14-19 2.39-33 5-10 3.34-30 24x35 4.45-40 35x44 5.33-29 23x34 6.28-22 17x28
7.32x05 21x41 8.05x46 26x37 9.46x49
- D10 :** Een nuttige combinatie om te kennen :
1.36-31 12-17 [1...23-29 2.34x14 20x09 3.40-34 25-30 4.34x25 18-22 5.27x07 24-29
6.33x24 08-12 7.07x18 13x44] 2.27-21 16x36 3.37-31 26x37 4.32x41 23x43 5.39x48 36x47
6.48-43 47x29 7.34x03
- D11 :** Een combinatie van G. W. Ketler uit 1967
1.28-22 17x28 2.27-21 16x36 3.47-41 36x47 4.37-31 47x50 5.34-29 23x45 6.32x03 26x37
7.03x06 50-11 8.06x50
- D12 :** Een compositie van O. Dijkstra uit 1972
1.39-33 15x24 2.34-29 23x45 3.44-40 45x34 4.28-22 17x39 5.38-33 39x28 6.32x01 21x41
7.01x46 26x37 8.46x43

9.2 – De achtergebleven schijf 42

Onder de structurele zwaktes in het klassiek, is een van de meest opmerkelijke de achtergebleven schijf 42. Deze zwakte is vaak het resultaat van een dreiging met de coup royal of simpel het resultaat van een slechte ontwikkeling van de linkervleugel.

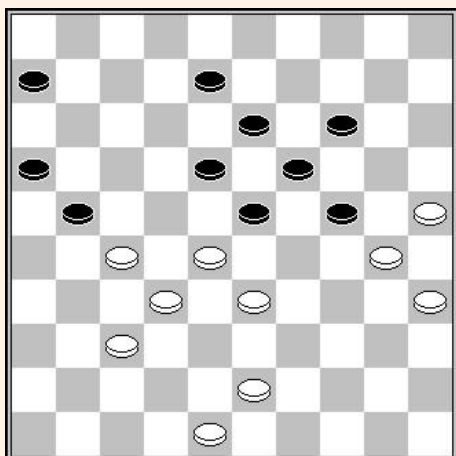

Wit aan zet

Dit soort situatie komt regelmatig voor bij het einde van het middenspel in een klassieke partij. Het in het spel brengen van schijf 42 door 38-33 is onmogelijk wegens de combinatie (24-29) 33x24 (23-29) 24x33 (14-20) 25x23 (18x47).

Bovendien, na 1. 39-34 (11-17), is de opmars 38-33 nog steeds onmogelijk.

Resteert dus 39-33 die tot een volledige blokkering leidt door (11-17).

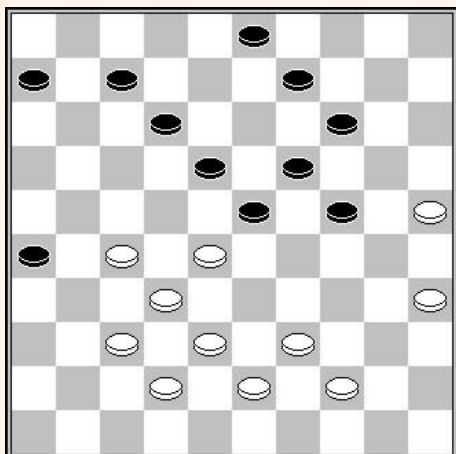
Zwart aan zet

In deze positie zal zwart heel fijn wit dwingen zich positioneel te verzwakken :

1... 08-12 2. 43-38 12-17 ! 3. 48-42

Een rampzalige positionele zet, maar wit heeft geen keuze omdat 48-43 een mooie verwoestende combinatie oplevert (17-22) 28x26 (23-28) 32x12 (13-18) 12x23 (19x48) 30x10 (48x47).

3... 06-11 enz.

Habib Kane - Viacheslav Shchegolev

Baba Sy memorial, 07-02-1991

37ste zet – Wit aan zet

37. 44-40

De poging om schijf 42 in het spel te brengen door 37. 38-33 faalt na (09-13)! 38. 42-38 (07-11) 39. 44-40 en de coup royal (24-29) 40. 33x24 (19x30) 41. 28x17 (11x44) 42. 40x49 (26-31).

37... 09-13

Op (07-11) suit le coup Springer par 38. 27-22 (18x27) 39. 32x21 (23x41) 40. 21-17 (12x21) 41. 42-37 (41x32) 42. 38x07.

38. 40-34 03-08 39. 34-30 06-11

We vinden hier het schema van het eerste diagram waarin de opmars 38-33 verhinderd is door de combinatie :

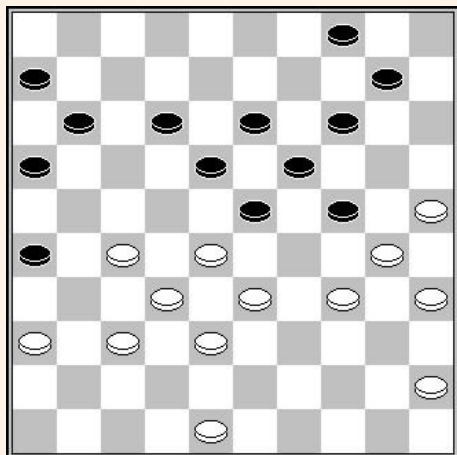
40. 39-33 23-29 zwart gaf op.

1. 48-42

Bhiem Ramdien – Alexander Shvartsman

Open Roethof 2015

Wit aan zet

Een verplichte positionele concessie omdat de ruil 34-29 (23x34) 30x39 de coup royal oplevert (24-29) 33x24 (19x30) 35x24 (18-23) 28x17 (11x44).

1... 04-09

Een correcte zet omdat wit de ontwikkeling (13-18) en (09-13) niet kan verhinderen. Door zo te spelen brengt zwart al zijn schijven in het spel.

2. 34-29 23x34 3. 30x39 18-23 4. 27-22

Wit kiest het opportune moment om op te rukken naar 22 en het in het spel brengen van schijf 36.

4... 11-17

Na 4... (12-18) 5. 22-17 (11x22) 6. 28x17 (16-21), kan wit ontsnappen door 7. 33-28 (21x12) 8. 28-22 (18x27) 9. 32x21 (26x17) 10. 35-30 (24x35) 11. 45-40 (35x33) 12. 38x07 enz.

Noteer dat de aanwezigheid van een schijf op 42 kan dienen als basis voor de coup Philippe.

5. 22x11 16x07 6. 36-31 06-11 7. 31-27 13-18 8. 45-40 09-13 9. 40-34 11-17

Zwart heeft hier een zeer mooie variant door (11-16) 10. 34-30 (07-11) 11. 39-34 (10-15) 12. 34-29 (23x34) 13. 30x39 (18-23) 14. 39-34 (15-20)! zonder vrees voor het offer van Dussaut 15. 35-30 (24x35) 16. 33-29 wegens het antwoord (26-31)! 17. 29x07 [gedwongen daar na 29x09 (31x33) 38x29 (14x03) 25x23, zwart dam maakt door (12-18) 23x12 (11-17) 12x21 (16x47)] (31x33) 18. 38x29 (11x02) Z+1.

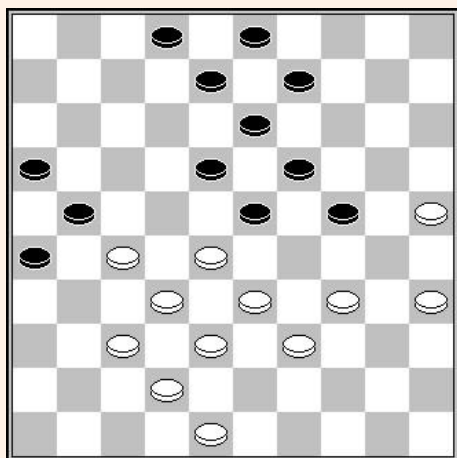
10. 34-30 07-11 11. 39-34 10-15 12. 37-31

Na 12. 34-29 (23x34) 13. 30x39 (18-23) 14. 39-34 heeft wit goede kansen op remise na :

A – 14... (12-18) 15. 34-29 (23x34) 16. 27-22 (18x27) 17. 32x12 enz.

B – 14... (13-18) 15. 34-29 (23x34) 16. 27-22 (18x27) 17. 32x21 (11-16) 18. 37-32 (16x27) 19. 32x21 enz.

12... 26x48 13. 27-22 18x27 14. 32x21 23x43 15. 34-29 17x26 16. 29x16 43-49 enz. Z+

Youri Fainberg - Stanislav Gulyaev

Kamp. URSS 1962

37ste zet – Wit aan zet

Wit heeft hier een structurele zwakte omdat schijf 42 weinig kans heeft en om in het spel gebracht te worden.

37. 34-30

Na 37. 48-43 (09-14) 38. 34-29 (23x34) 39. 39x30 kan volgen (18-23) 40. 43-39 (13-18) 41. 39-34 (08-13) 42. 34-29 (23x34) 43. 30x39 (18-23) 44. 27-22 (03-08) 45. 39-34 (13-18) 46. 22x13 (21-27) enz.

37... 09-14 38. 39-34 08-12 39. 34-29 23x34 40. 30x39 18-23

Wit heeft een kritieke stand. Na 41. 39-34 volgt de bomzet (24-30) enz.

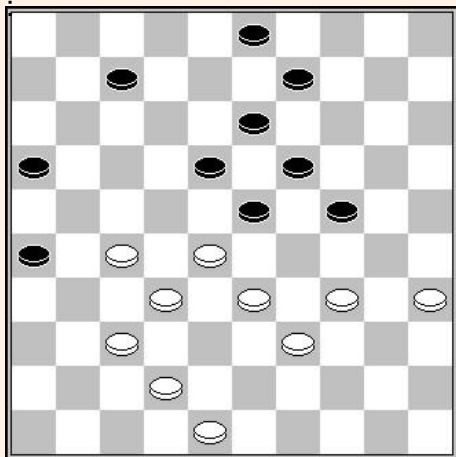
41. 28-22 24-30 ! 42. 35x24 19x30 43. 25x34 23-28

44. 32x23 21x41 enz. Z+

9.3 – De achtergebleven kroonschijf

Bij het einde van het middenspel in een klassieke partij, in een haast symmetrische stand, hebben alle schijven hun belang. De zwakte van een achtergebleven schijf, meer bepaald hier de kroonschijf, kan zich in bepaalde gevallen beslissend zijn.

Het meest duidelijke geval is het volgende

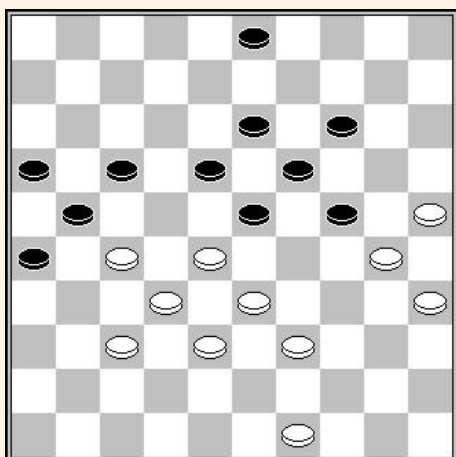
Zwart aan zet

1... 17-22 2. 28x17 21x12 3. 33-28

Nu is (12-17) verhinderd door de bomzet 27-21 (16x27) 32x12 (23x34) 12x23 (19x28) 30x10 die een voordelig eindspel oplevert voor wit.

Men merkt ook de extreme zwakte van de kroonschijf die niet in het spel kan gebracht worden. Het volstaat om schijf 3 op veld 2 te plaatsen om een enorme hoeveelheid reserve tempi te hebben.

Laten we volgende stand eens bekijken :

Anton van Berkel – Hessel van den Hurk

NK-A sf Groep C 1987

39ste zet – zwart aan zet

De twee kroonschijven staan nog op hun plaats. Wit is twee tempi achter.

39... 07-12?

Zwart begaat een onmerkbare maar ernstige fout omdat dit het in het spel brengen van de kroonschijf in goede omstandigheden in gevaar brengt.

De voorkeur geniet (09-14) 42-38 (03-08) waarna (08-12), (07-11), (11-17), (17-21), (12-17), (17-22) enz.

40. 42-38 09-14 41. 34-30 12-17 42. 39-34 17-21

43. 48-43 03-08 44. 28-22!

De Ghestem doorstoot op het goede moment laat toe te besluiten.

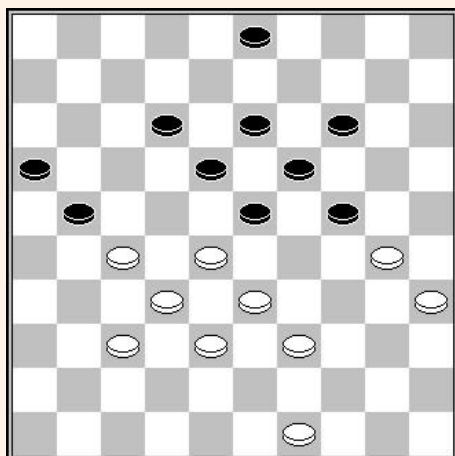
44... 08-12 45. 33-28 24-29

Te noteren, de formatie 43-38 die na het offer (12-17) 22x11 (16x07) 27x16 (07-12), toelaat de vleugel te bevrijden door 37-31 (26x37) 32x41(23x32) 38x27.

46. 43-39 29x40 47. 35x44 14-20 48. 39-34 20-24 49. 30-25 enz. +

Zwart aan zet

Zwart moet voorzichtig zijn met het spelen van zijn schijven op zijn rechtervleugel. Dus :

1... 12-17 ?

Laat dit maneuver toe :

2. 39-34 ! en indien :

A – (03-08) combinatie door 34-29 (23x25) 28-23 (19x39)
38-33 (39x28) 32x3 (21x41) 3x9

B – (21-26) 34-29 (23x25) 27-22 (18x27) 32x12 met een veel belovend eindspel.

In de stand van het diagram, moet zwart ook het volgende vermijden :

1... 21-26? 2. 30-25 12-17 3. 49-44 17-21 4. 44-40 03-08 5. 28-22

En zwart heeft niet beter dan :

5... 23-28 6. 32x03 21x45 7. 03x29 Met een delicaat eindspel.

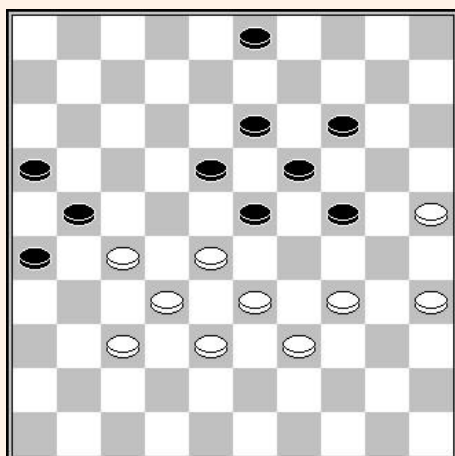
In feite, in de stand van het diagram maakt zwart remise door :

1... 03-08 ! en indien :

A – 39-34 (21-26) ! 49-44 (23-29) ! 34x23 (18x29) enz.

B – 49-44 (12-17) ! 44-40 (8-12) ! 40-34 (21-26) enz.

Nu een winnende spelgang voor wit, nuttig om te kennen :

Zwart aan zet

1... 03-08 2. 28-22 08-12 3. 35-30 !

Een beslissend offer.

3... 24x35 4. 22-17 ! +

Zwart aan zet

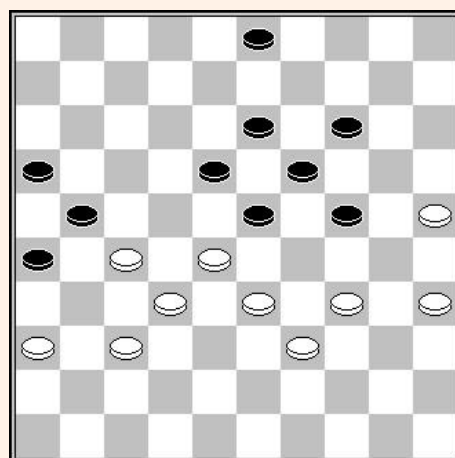
Een fragment analoog aan het vorige, maar ditmaal leidt dit normaal gezien naar remise :

1... 03-08 2. 28-22 08-12 3. 35-30 24x35

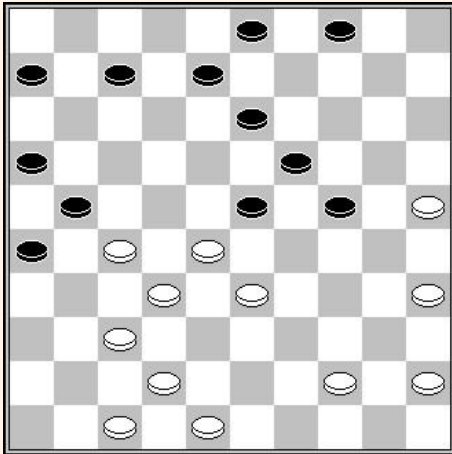
4. 22-17 26-31 ! 5. 37x26 23-28 ! 6. 33x22 18-23

7. 17x08 13x02 8. 26x17 23-29 9. 34x23 19x37 10. 36-

31 037x26 11. 39-34 enz.

We gaan nu eens kijken naar een manier om dit type zwakte in het spel te brengen :

Alexander Baliakin – Bassirou Ba

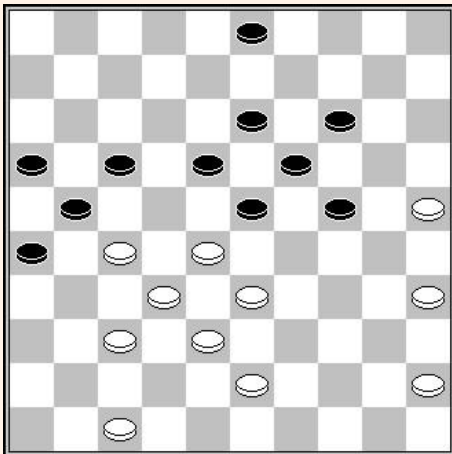
WK rapid 1999
30ste zet - wit aan zet

Een klassieke stand die in feite evenwichtig is, met slechts één tempo verschil in het voordeel van wit. Slechts 1 minpunt in de zwarte stand : een inactief klaverblad. Wit profiteerde van deze situatie door voordeel te halen door :

**30. 28-22 ! 07-11 31. 44-39 08-12 32. 33-28 12-18
33. 42-38 04-09 34. 39-33 09-14 35. 48-43 11-17**

Zwart heeft effectief geen alternatief dan het ruilen van de Ghestem schijf, en hierdoor de zwakte van zijn kroonschijf duidelijk te maken.

36. 22x11 06x17 diagram.

Wit heeft vijf tempi achterstand.

37. 43-39 17-22 38. 28x17 21x12

39. 33-28 12-17 40. 45-40

De ontwikkeling 39-33 (17-21) 45-40 (3-8) 28-22 is zekerder.

40... 17-21 ?

De ontsnapping kan enkel komen van (03-08) 27-21 (16x27) 32x03 (23x45) 03x07 enz.

41. 40-34 03-08 42. 34-30 08-12 43. 28-22 12-17

Na 43... (24-29) 44. 22-17 (29-34) 45. 17x08 (34x43) 46. 38x49 (13x02) 30-24, is de zwarte stand eveneens verliezend.

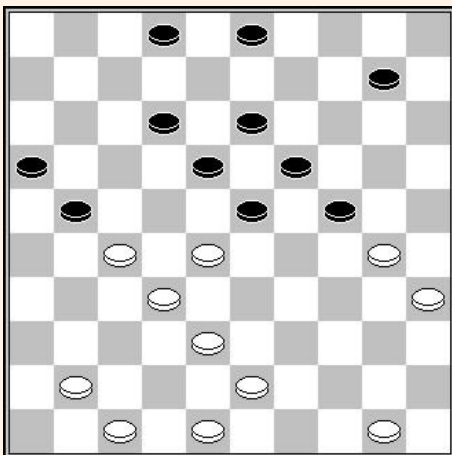
44. 22x11 016x07 45. 27x16 18-22 46. 38-33 13-18

47. 39-34 enz.

De volgende stand kwam voor tijdens het kampioenschap van Frankrijk, zomer 2018.

Fidèle Nimbi – Jean-Pierre Garacio

30ste zet – Wit aan zet

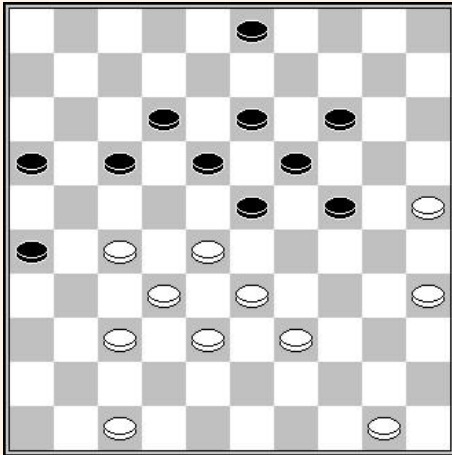
Een klassieke stand, type symmetrisch, in theorie voordelig voor wit, wegens de vier tempi achterstand.

Het in het spel brengen van kroonschijf 3 zal delicaat blijken voor zwart :

**30. 43-39 02-07 31. 41-37 21-26 32. 39-33 07-11 33.
48-43 11-17 34. 30-25 ?!**

Een onnauwkeurigheid die zwart de mogelijkheid biedt om te ontsnappen. In feite geniet het de voorkeur het bezetten van veld 25 te vermijden indien men geen klaverblad kan vormen. Hier had 50-44 enz. moeten gespeeld worden.

34... 10-14 35. 43-39 diagram

Het hoogtepunt van de partij. Zwart moet absoluut een manier vinden om zich te bevrijden. Hij heeft hier een oplossing door : 35... (03-08) ! 36. 50-44 (17-22) 37. 28x17 (12x21) 38. 33-28 (24-29)! 39. 28-22 (19-24) 40. 47-41 (14-19) enz.

35... 17-21 36. 50-45 12-17 37. 45-40 17-22 38. 28x17 21x12

De zwakte van de achtergebleven kroonschijf is opmerkelijk.

39. 33-28 12-17 40. 47-42 17-21 41. 38-33 03-08 42. 28-22 !

De beslissende Ghestem doorstoot.

42... 23-29 43. 42-38 08-12 44. 33-28 18-23 45. 40-34 ?

45. 39-34 is beslissend

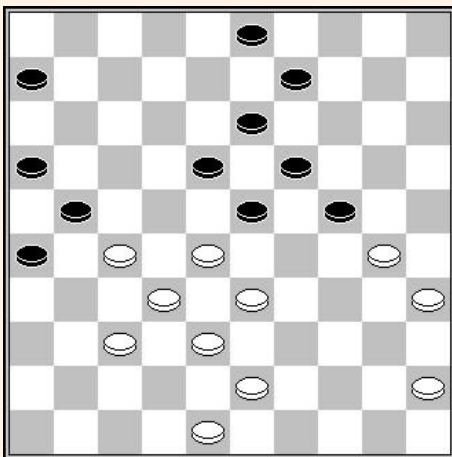
45... 29x40 46. 35x44 23-29 47. 22-17 12-18 48. 17-11 16x07 49. 27x16 29-34 50. 39x30 24x35 51. 32-27 19-24 52. 38-33 13-19 53. 28-22 18-23 54. 22-17 14-20 55. 25x14 19x10 56. 16-11 07x16 57. 17-12 24-30 58. 12-08 30-34 59. 08-03 10-15 ?

Na (16-21) 27x16 (34-40), loopt de partij remise.

60. 03-25

37-31 (26x37) 33-28 (23x21) 03x25 is radicaal.

60... 34-40 61. 25-39 40x49 62. 39-48 W+

Zwart aan zet

Een interessante stand die tegelijkertijd de twee manieren illustreert waarop de zwakte van de achterste kroonschijf kan worden veroorzaakt.

Zwart staat voor een moeilijke keuze ::

A – De kroonschijf op zijn plaats laten

Na 35... (06-11) 36. 43-39 (11-17) 37. 30-25 (09-14) 38. 45-40 (17-22) 39. 28x17 (21x12) 40. 33-28 (12-17) 41. 38-33 ! (17-21) [op (03-08) volgt 27-21 (16x29) 37-31 (26x37) 39-34 (23x32) 45. 34x03 enz.] 42. 48-43 (03-08) 43. 28-22 enz.

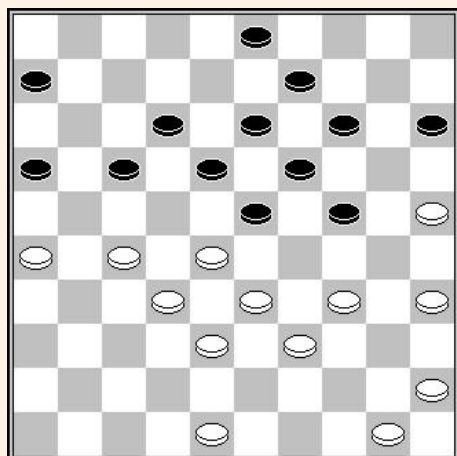
B – De kroonschijf opspelen

Na 35... (09-14) 36. 43-39 (03-08) 37. 28-22 (08-12) 38. 33-28 (12-17) 39. 22x11 (06x17), heeft zwart zijn kroonschijf in het spel gebracht voor de prijs van 4 bijkomende tempi voorsprong.

9.4 – De kroonschijf nodig op beide vleugels

Een van de interessante karakteristieken van de kroonschijf is dat deze een rol kan spelen op de rechtereuleug maar ook op de linkereuleug. Het probleem ontstaat wanneer de kroonschijf gevraagd wordt op hetzelfde moment op elk van de twee vleugels.

Het volgende fragment is een opmerkelijk voorbeeld :

Freddy LOKKO – Aime HUO BI GOURI (2014)

32ste zet – zwart aan zet

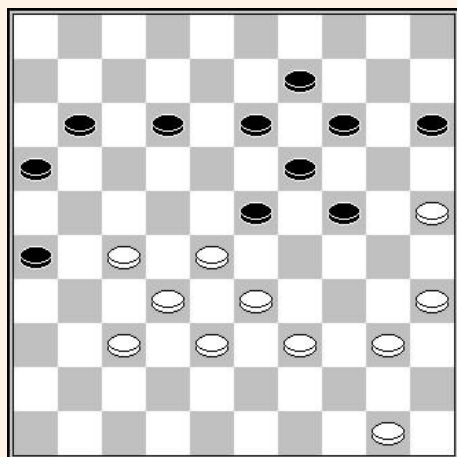
Wit controleert beide vleugels. De kroonschijf is simultaan nodig op elke vleugel.

Indien zwart ruilt door (14-20x20), vervolgt wit met 34-30 (20-25) 48-43 (25x34) 39x30, met de dreiging 30-25-20, hetgeen zwart dwingt zijn kroonschijf naar de linkereuleug op te spelen, en zich daardoor met een totaal geïmmobiliseerde rechtereuleug opzadelt.

Indien zwart zijn kroonschijf naar de andere vleugel speelt door (03-08), blijft hij met de achtergebleven schijven 9 en 15 zitten.

Kortom, een lastige keuze. De partij ging verder met :

**32... 03-08 33. 48-42 17-21 34. 26x17 12x21 35. 42-37 08-12 36. 34-30 21-26
37. 39-34 06-11 38. 34-29 23x34 39. 30x39 18-23 40. 45-40 diagram**

40... 13-18

Zwart bevrijdt zijn schijf 9. Maar wit heeft een verrassing voorbereidt.

41. 39-34

Een zeer elegante zet, maar men dient zich af te vragen wat de waarde van de standaard zet 50-45 is.

Het offer (16-21) 27x07 (12x01) dient tot niets na 40-34 [op 39-34 volgt (26-31) (18-22) en (23-29x37)] (01-06) 35-30 (24x35) 45-40 (35x44) 39x50 (15-20) 33-29 (06-11) 28-22 (18x27) 32x21 (26x17) 29x18 enz. met groot voordeel voor wit.

Blijft dus over (09-13) met de uitvoering van de coup royal 27-22 (18x27) 32x21 (23x34) 40x07 (16x27) **A** 07x16 (27-31) 37-32 (31-

36) 16-11 (36-41) 11-06 (26-31) [zwart kan geen dam maken] 06-01 (31-37) en de hulp van een computer zou erg nuttig zijn om te beslissen over remise of winst.

Variant A – (11x02) 21-17 (16-21) 17-11 (21-27) 11-06 (27-31) 37-32 (31-36) 06-01 (36-41) [(26-31) 01-06 enz.] 32-27 en zwart kan geen dam maken daar op 41-47 volgt 25-20.

41... 11-17

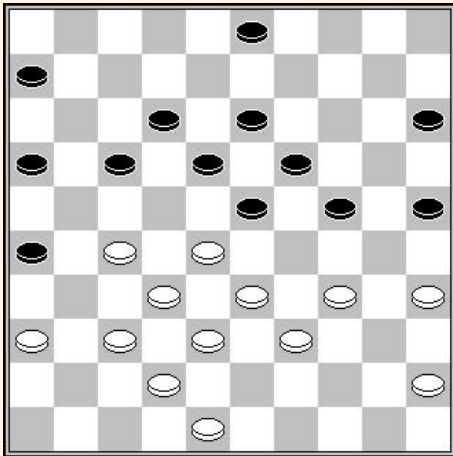
Op (12-17), damzet door 34-29, 25-20, 27-21 en 32x3.

Zwart moest (09-13) spelen, en wit heeft een onmiskenbaar voordeel, maar winst of remise dient nog aangetoond te worden.

42. 50-45 17-21 43. 27-22 18x27 44. 25-20 14x25 45. 34-30 25x34 46. 40x07

Hele partij :

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=46&ld=4046&r=1&jr=15&wed=766750&weda=&zetten=&aav=&view=4>

Amangul Durdyeva - Christien Schneider

Den Haag, 2002

Wit aan zet

Een erg vergelijkbare situatie met de vorige.

34. 37-31 26x37 35. 42x31 17-21 36. 48-42

Een zet die weinig hoop laar voor zwart.

Na 36. 31-26 (03-08) 37. 26x17 (12x21) 38. 48-43 bevindt wit zich in een slechte situatie met de open bril op 31.

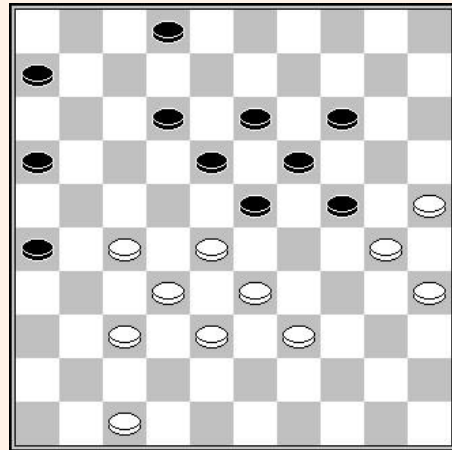
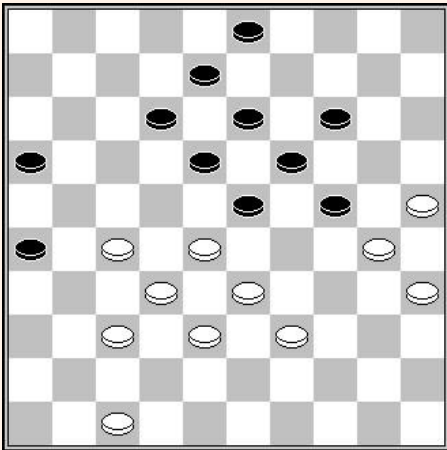
Na bijvoorbeeld 38... (21-26) [en niet (15-20) wegens 39. 34-30 (25x34) 40. 39x30 (20-25) 41. 36-31 (25x34) 42. 31-26 enz.]

39. 34-30 25x34 40. 39x30 (08-12) 41. 30-25 (06-11) 42. 43-39 (11-17) 43. 45-40 en de aanval (26-31) is beslissend.

36... 21-26 37. 42-37 03-09 38. 28-22 09-14 39. 33-28 14-20 40. 39-33 06-11 41. 22-17 12x21 42. 45-40 11-17 43. 27-22 18x27 44. 31x11 16x07 45. 36-31 07-11 46. 31-27 11-17 47. 27x16 13-18 enz.

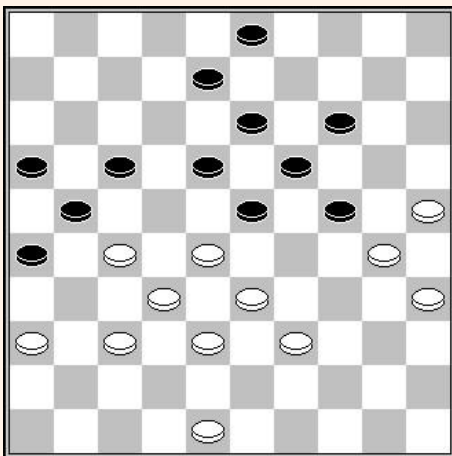
9.5 – De 3 zwarte schijven 3-8-12 in lijn

Een weinig bekend thema dat het belang van flexibiliteit op de rechtervleugel benadrukt.

In het eerste diagram zijn de zwarte schijven in lijn 3-8-12 geïmmobiliseerd daar de opmars 12-17 een zeer voordelige bomzet oplevert.

In het tweede diagram is de situatie totaal anders, hoewel het aantal tempi gelijk is. Men ziet duidelijk dat zwart aanzienlijke mobiliteit heeft op zijn rechtervleugel.

Het gebeurt vaak dat dit soort situaties resulteert in een achterwaartse ruil zoals te zien in nevenstaand diagram :

1... 17-22

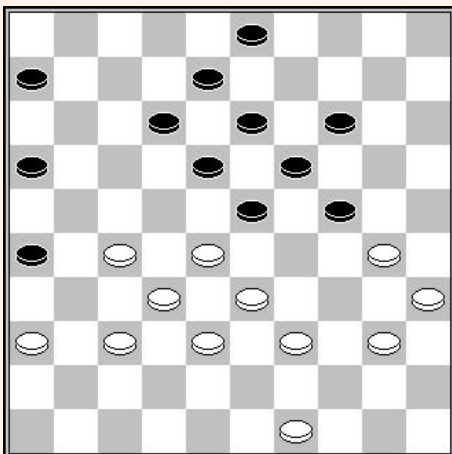
Na (08-12) 39-34 (03-08) 48-42, is de dubbele slag door (17-22) 28x17 (24-29) 33x24 (23-28) 32x23 niet goed wegens :

A – (21x41) 36x47 (18x20) 34-29 (12x21) 30-24 (19x30) 35x15

B – (21x43) 24-20 (18x40) 20x07 enz.

2. 28x17 21x12 3. 33-28

Zwart bevindt zich een kritieke positie.

Zwart aan zet

De formatie 3-8-12 is slechts een zwakte wanneer (12-17) niet speelbaar is.

In nevenstaande stand merkt men duidelijk dat het spel zich afspeelt op de rechtervleugel van elke kleur. Wit heeft een inactieve schijf op 36, terwijl zwart moeilijkheden heeft om zijn schijven 3 en 8 in het spel te krijgen.

Zwart heeft de keuze tussen (06-11) en (12-17). We gaan deze beide zetten eens onderzoeken :

A – Variant (06-11) met de ruil (17-22x21)

1... 06-11 2. 30-25 11-17 3. 49-44 17-22

Na (17-21) 40-34 (12-17) 34-30 (17-22) 28x17 (21x12) 33-28, levert het opkomen met (12-17) een bomzet op door 27-21 (16x27) 32x12 (23x34) 12x23 (19x28) 30x10 met een voordelig eindspel voor wit.

4. 28x17 12x21 5. 33-28 08-12 6. 39-33 12-17

Na (23-29) 44-39 (18-23) beschikt wit over de excellente opmars 27-22 ! daar (12-18) verhinderd is door 35-30! (24x44) 39x50! enz.

7. 44-39 17-22 8. 28x17 21x12 9. 33-28 12-17 ?

Deze zet is analytisch niet verliezend, maar de afwachtende zet (03-08) heeft de voorkeur om remise te maken.

10. 40-34 17-21 11. 38-33 03-08 12. 28-22 ! 08-12

13. 35-30 ! 24x35 14. 22-17 !

En zwart heeft geen andere uitleg dan :

14... 26-31 15. 37x26 23-28 16. 33x22 18-23 17. 17x08 013x02

18. 26x17 23-29 19. 34x23 19x37 20. 36-31 37x26 21. 39-34 enz.

B – Variant (12-17) met ontwikkeling van de rechtervleugel

1... 12-17

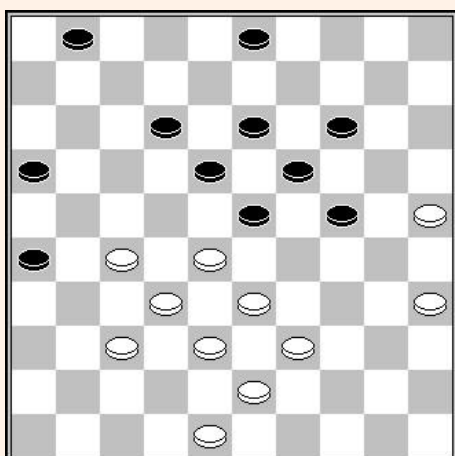
Het onmiddellijk in het spel brengen van schijf 12, terwijl de bomzet niet mogelijk is, offert meer flexibiliteit op de linkervleugel van zwart.

2. 40-34 17-21 3. 30-25 08-12 3. 34-30 12-17 4. 49-44 17-22

5. 28x17 21x12 6. 33-28 06-11 7. 39-33 11-17 8. 44-39 17-21 9. 39-34

Met een perfect gelijke stand.

Deze 2 varianten tonen dat de manier van het ontwikkelen van zijn spel op de vleugel essentieel is. We gaan nu enkele praktische situaties bekijken :

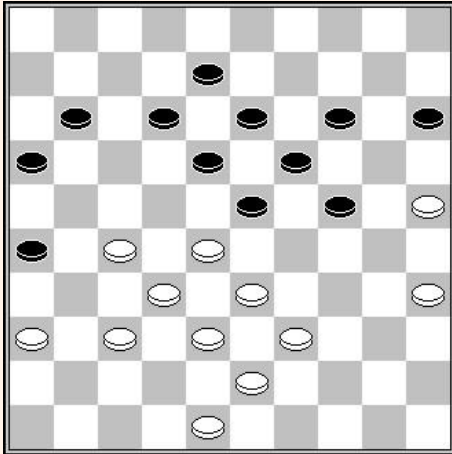
Zwart aan zet

Zwart profiteert van de 3 schijven 39-43-48 die op dezelfde lijn verstrikt zijn, door :

1... 03-08 ! 2. 39-34 16-21 3. 27x16 26-31

4. 37x26 18-22 5. 28x17 12x21 6. 26x17 24-30

7. 35x24 19x37 enz.

Wit aan zet

1. 36-31

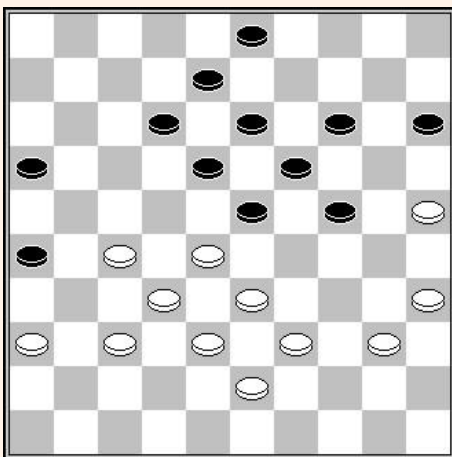
Een gedwongen zet omdat 39-34 een schijf verliest door de bomzet.

- 1... 11-17 2. 39-34 24-30 3. 35x24 19x39**
4. 28x10 39x28 5. 32x23 15x04 6. 38-32 18x29
7. 27-22 17x28 8. 32x34

Numeriek gelijk, maar :

8... 13-18 !

Met mooi voordeel voor zwart.

Wit aan zet

1. 40-34 23-29

Op (12-17) volgt 27-21, bomzet.

- 2. 34x23 18x29 3. 36-31 ! 03-09**
4. 27-22 ! 12-17

Na (12-18) 22-17! (16-21), volgt 31-27 (21x12) 27-21 (26x17) 28-23 (19x28) 33x11

5. 22x11 16x07 6. 31-27 15-20

Om de combinatie te ontwijken 25-20 (14x25) 27-21 (26x17) 28-22 (17x28) 32x01

7. 37-31 enz. groot voordeel voor wit.

Frerik Andriessen – Jan van Dijk

NK-J 2009

33ste zet – Wit aan zet

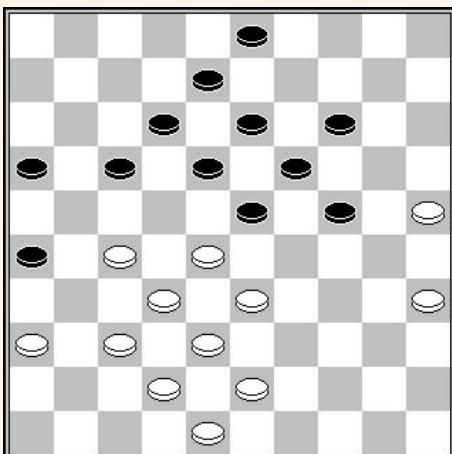
33. 37-31 ! 26x37 34. 42x31 17-21 35. 48-42 !

Sluit de rechtervleugel van zwart op

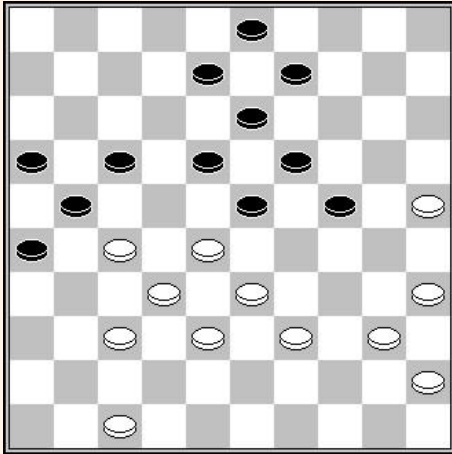
35... 03-09

Na 35... (21-26) 36. 42-37 (23-29) 37. 43-39 (29-34) 38. 39x30 (18-23) 39. 28-22 (12-18) 40. 22-17 (08-12) 41. 17x08 (03x12) 42. 33-28 (24-29) 43. 28-22 (14-20) 44. 25x14 (19x10) 45. 38-33 (29x38) 46. 32x43, heeft wit een winnende positie.

- 36. 42-37 23-29 37. 43-39 21-26 38. 28-23 19x28**
39. 32x34 18-23 40. 27-22 enz. W+

Tanguy Masson – Jean-François Latapie
 Kampioenschap van Toulouse 2018
 Wit aan zet

In de partij speelde wit 40-34, terwijl hij de middelen had om voordeel te forceren door :

1. 47-41 !

Met twee voorname varianten :

Variant A :

1... 17-22 2. 28x17 21x12 3. 33-28 en indien :

a) 3... (09-14) coup royal door 27-22 (18x27) 32x21 (23x34) 40x07

b) 3... (12-17) bomzet door 27-21 (16x27) 32x12 (23x34) 12x14 (09x20) 25x14 (34-39) 14-10 met voordelig eindspel

c) 3... (24-29) wit krijgt een zeer mooie stand door 40-34 (29x40) 45x34.

Variante B :

1... 09-14 2. 41-36 03-09

Gedwongen daar 2... (17-22) een coup royal oplevert door 28x17 (21x12) 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 33-28 (23x34) 40x07 en

2... (08-12) levert ook een coup royal op door 27-22 (18x27) 37-31 (26x37) 32x41 (23x34) 40x7.

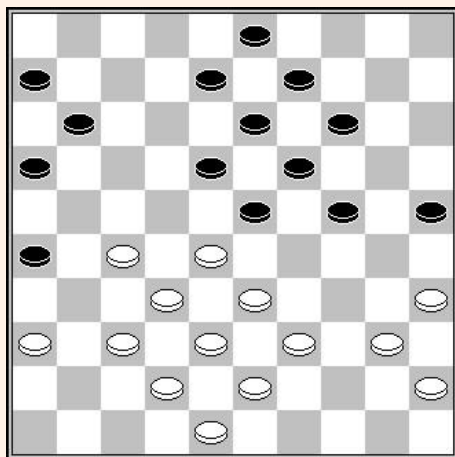
3. 40-34 17-22 4. 28x17 21x12 5. 33-28 24-29 6. 25-20 ! 14x25
7. 35-30 29x40 8. 45x34

En zwart bevindt zich in slechte papieren daar de bevrijding (19-24) niet mogelijk is.

9.6 – De misvormde linkervleugel

In het klassiek is de formatie van de hekstelling op de rechtervleugel zeer efficiënt voor het creëren van druk op de linkervleugel van de tegenstander. Het is hier de bedoeling om de tegenpartij in een valse positie op de linkervleugel te plaatsen, dat wil zeggen zonder steunschijf om een pijl te vormen.

Volgende situatie komt zeer regelmatig voor.

Wit aan zet

De zwarte schijven zijn slecht geplaatst op de linkervleugel. Wit kan de druk verhogen door :

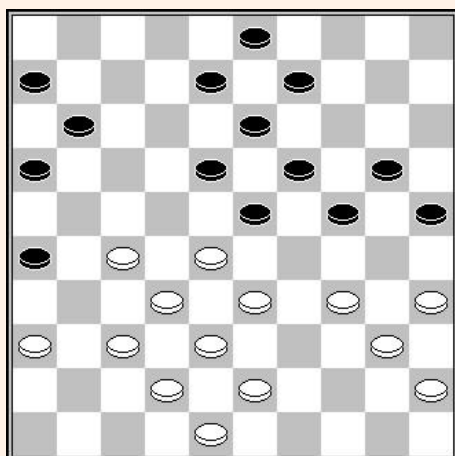
1. 39-34 !

Door de afwezigheid van een zwarte schijf op 4, 5 of 15, heeft de bomzet door (24-30) geen zin.

Zwart wordt bedreigd door schijfverlies door 34-29 (23x34) 40x20 daar (25-30) 35x24 (14x25) wordt gevolgd door 43-39 (19x30) 28-23 (18x29) 33x35.

De enige speelbare zet voor zwart is dus :

1... 14-20

Wit heeft nu een excellente stand. Na bijvoorbeeld :

2. 37-31 26x37 3. 42x31 11-17

4. 31-26 08-12 5. 48-42 03-08

6. 42-37 09-14

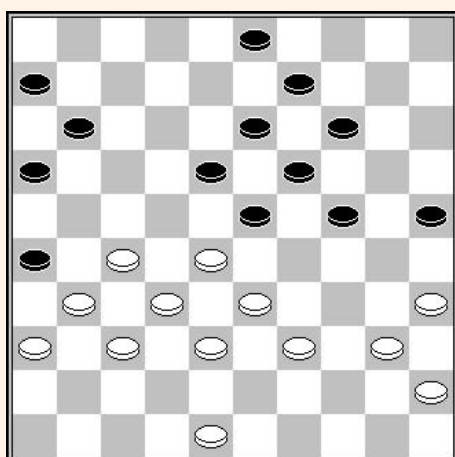
(17-21x21) is verhinderd door de kaatsingzet 27-22 (18x27) 34-30 (25x34) 40x18 (13x22) 28x26.

7. 34-29 !

Het goede moment om te ruilen omdat zwart de 2 om 2 door (19-23) niet meer heeft.

7... 23x34 8. 40x29

Wit heeft een mogelijk winnend voordeel bekomen.

Fidele Nimbi – Pierre Michel

Suikertornooi 1975

37ste zet – Wit aan zet

Men vindt hier hetzelfde type zwakte in de zwarte stand als in vorige voorbeeld. Wit forceerde voordeel door :

37. 39-34! 14-20 38. 27-22 18x27

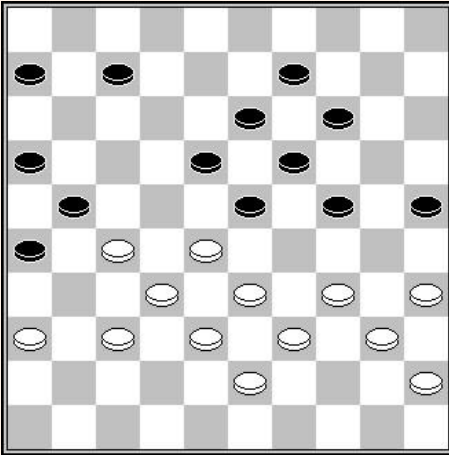
39. 31x22 11-17 40. 22x11 06x17

41. 36-31 17-21 42. 31-27 13-18

43. 28-22 23-28 44. 22x04

32x14 wint onmiddellijk

Zwart aan zet

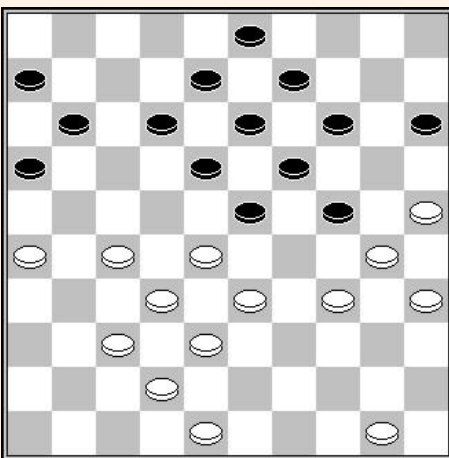
1... 14-20

Een verplichte zet om het verlies van een schijf door 34-29 te voorkomen, maar wit heeft nu een damzet typisch voor dit genre standen :

2. 27-22 18x27 3. 37-31 26x37
4. 32x41 23x32 5. 36-31 27x47
6. 38x27 21x32

Na 47x29 (34x03) 21x32, wint wit onmiddellijk door
43-38 (32x34) 40x29 (24x33) 35-30 (25x34) 03x19

7. 43-38 32x43 8. 39x48 47x29 9. 34x03 enz.

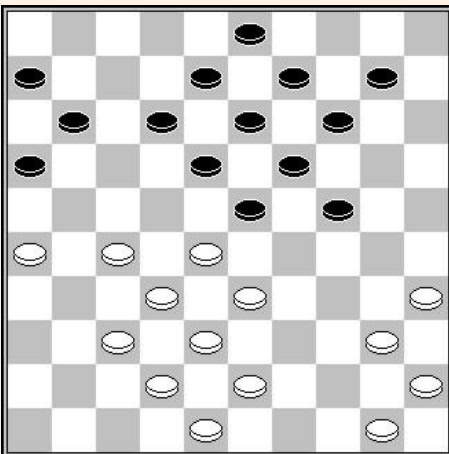
Zwart aan zet

Een ander combinatorisch voorbeeld in dit soort standen.

1... 12-17 ! en indien :

A – 37-31 kaatsingzet door (24-29) 33x24 (14-20) 25x14 (09x40)
35x44 (17-21) 26x17) 11x33 (38x29) 23x25

B – 34-29 (23x34) 30x39 schijfwinst door (17-22) 28x17 (11x31)
26-21 (16x27) 37x26 (19-23) 32x21 (23-28) 33x22 (18x16).

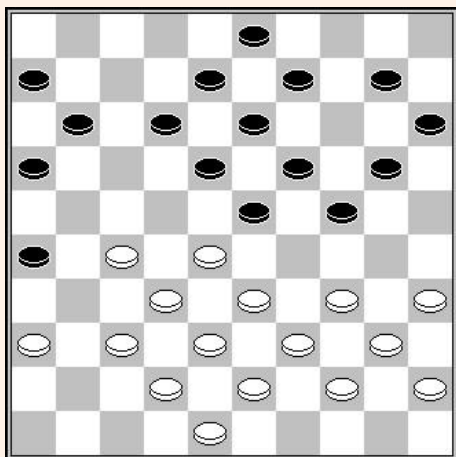
L.Peters – Edvard Buzinskij

Mlawa open 2001

Zwart neemt voordeel door :

23... 12-17! 24. 37-31 10-15
25. 40-34 14-20 26. 45-40 20-25
27. 43-39 09-14 28. 42-37 17-22
29. 28x17 11x22 30. 50-45 24-30
31. 35x24 19x30 32. 48-43 30-35
33. 34-29 35x44 34. 39x50 23x34
35. 32-28 34-39! 36. 33x44 22x42
37. 37x48 06-11+

De volgende stand is zeer leerzaam omdat het laat zien hoe het hierboven gepresenteerde soort zwakte kan worden uitgelokt.

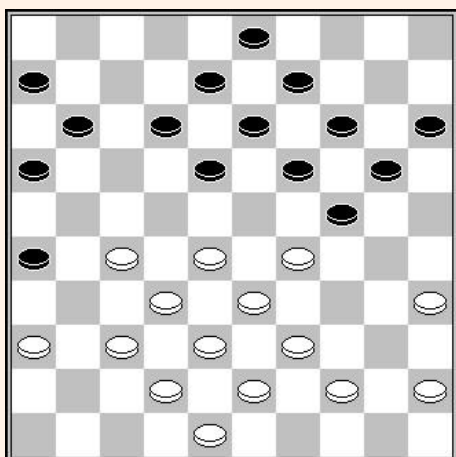

Zwart aan zet

Zwart heeft natuurlijk meerdere speelbare zetten, met name (11-17) of (20-25). De natuurlijke zet (10-14) is niet goed zoals we zullen zien :

- 1... 10-14 2. 34-29! 23x34**
3. 40x29 !

Wit voert de Hoogland ruil uit op het geschikte moment.

Zwart aan zet

- 3... 20-25**

Deze tegenruil is hier gedwongen. Op (11-17), voert wit een Spaanse slag uit 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 37-31 (26x37) 42x11 (06x17) 28-23 (19x28) 33x11.

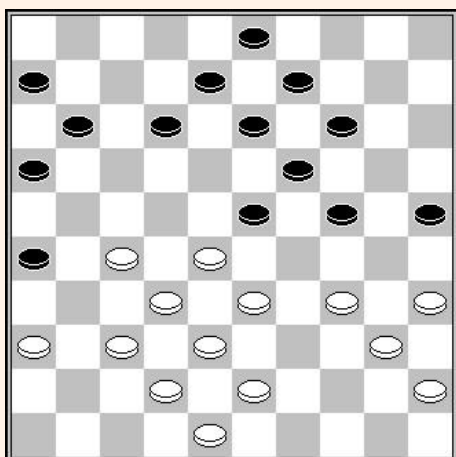
- 4. 29x20 15x24 5. 44-40**

Bereidt de pijl 34-40-45 voor.

- 5... 18-23**

(14-20) biedt natuurlijk meer verdediging, maar na 39-34 is de stand van zwart precair.

- 6. 39-34 !**

We bevinden ons in de inmiddels bekende situatie. Hier kan zwart het verlies van een schijf niet voorkomen :

- 6... 12-17**

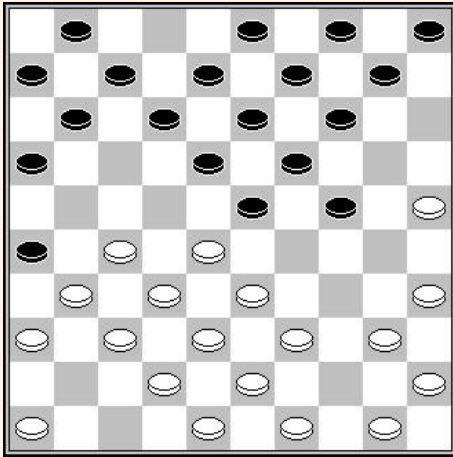
Na (12-18) 34-29 (23x34) 40x20 (25-30) 35x24 (14x25) 43-39 (19x30), vervolgt wit simpel met 28-23 (18x29) 33x35.

- 7. 36-31**

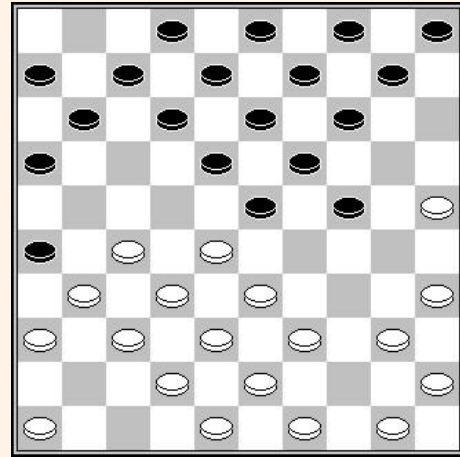
En zwart heeft geen verdediging meer.

9.7 – De opsluiting van de linkervleugel

Het komt vaak voor dat spelers zich vrijwillig laten opsluiten op hun linkervleugel. Wat kunnen de voordelen en risico's zijn?

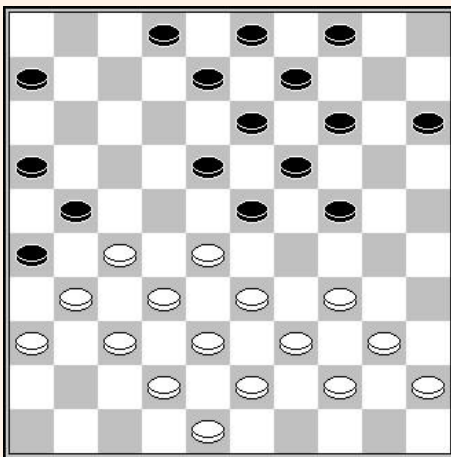

Zwart aan zet

Zwart aan zet

In deze twee situaties zien we dat wits belang om zichzelf aan zijn linkervleugel te laten opsluiten, berust op de immobilisatie van de rechtere vleugel van de tegenstander.

Wit aan zet

De pijl 36-31-27 laat wit toe druk uit te oefenen op de centrale schijf 23 van de tegenstander :

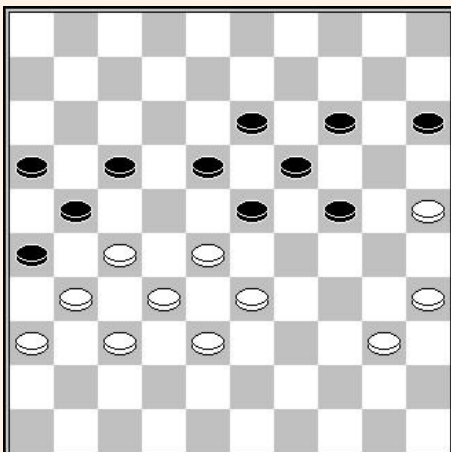
1. 27-22 18x27 2. 31x22 02-07

Op (6-11) wint wit door 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 38x27 (21x32) 22-18 (13x22) 33-29 (24x33) 39x06.

3. 33-29 24x33 4. 38x18 07-11

5. 18-12 08x17

Wit heeft een mooie centrale stand gekregen.

Wit aan zet

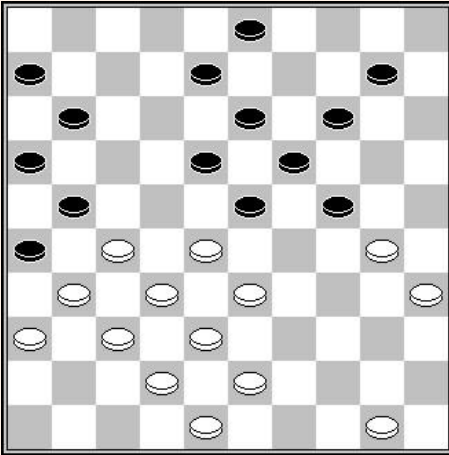
In deze stand bevrijdt wit zich voordelig door :

1. 27-22 18x27 2. 31x11 16x07

3. 36-31 07-11 4. 31-27 11-16

5. 27-22 enz.

Roel Boomstra – Vitalia Doumesh
 NK-T Ereklasse, 12-11-2016
 32ste zet – Wit aan zet

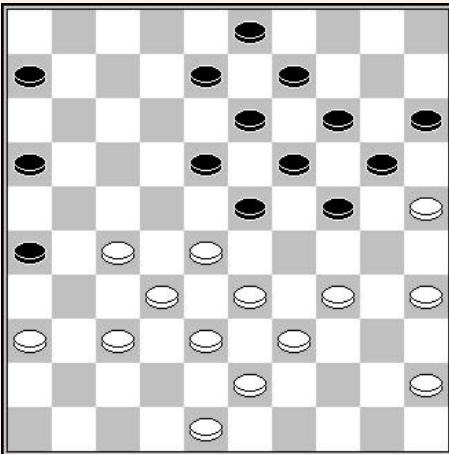

In dezelfde zin als voorheen bevrijdt wit zich voordelig :

- 32. 27-22 18x27 33. 31x22 11-17**
34. 22x11 06x17

Naar achter slaan met (16x07) is niet mogelijk door de hielslag
 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 38x16.

- 35. 36-31 17-22 36. 28x17 21x12 37. 33-28 12-17 38. 31-27**
08-12 39. 38-33 17-21 40. 42-38 03-08
41. 50-45 10-15 42. 30-25 12-18 43. 28-22 ! 23-29
44. 43-39 18-23 45. 33-28 08-12 46. 45-40 15-20
47. 39-33 12-18 48. 40-34 29x40 49. 35x44 24-30 W+

Zwart aan zet

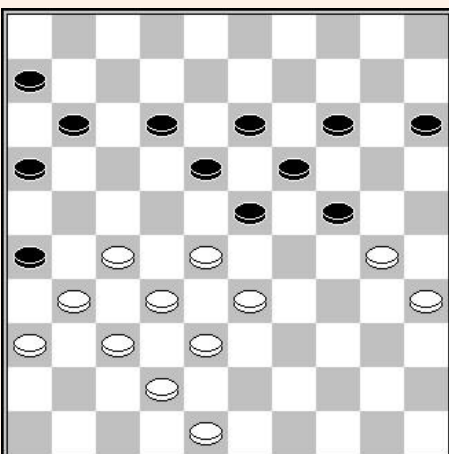
In deze situatie forceert zwart het spel op zijn linkervleugel :

- 1... 24-30 2. 35x24 20x40**
3. 45x34 14-20 4. 25x14 09x20
5. 34-30

Na 33-29 (20-24) 29x20 (15x24) 39-33 (08-12) met het opspelen
 van schijf 3 en 14 hetgeen beslissend is.

- 5... 20-24 6. 30-25 03-09**
7. 39-34 08-12 enz. Z+

Het grootste gevaar voor het opgesloten kamp komt van de opmars (12-17) bij afwezigheid van een bomzet. Nemen we het volgende voorbeeld :

Zwart aan zet

- 1... 12-17 ! 2. 48-43 15-20**

Verhindert momenteel (17-22)

- 3. 43-39 20-25**

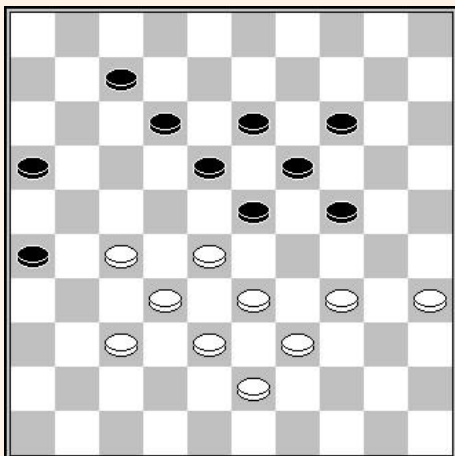
(17-22x22) is ook correct

- 4. 39-34 14-20 5. 34-29 25x34**
6. 29x40 17-22 7. 28x17 11x22
8. 40-34 6-11 9. 34-29 23x34
10. 33-28 22x33 42. 38x40 18-23

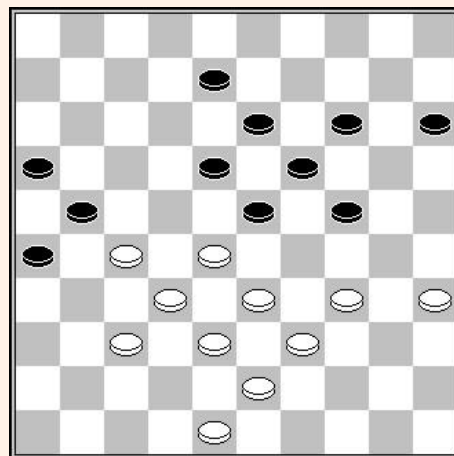
Met groot voordeel voor zwart.

9.8 – De ruil 34-29x30

Dit aspect van het klassieke systeem is een beetje bijzonder en weinig bestudeerd. Laat ons de volgende twee standen eens beoordelen :

Wit aan zet

Wit aan zet

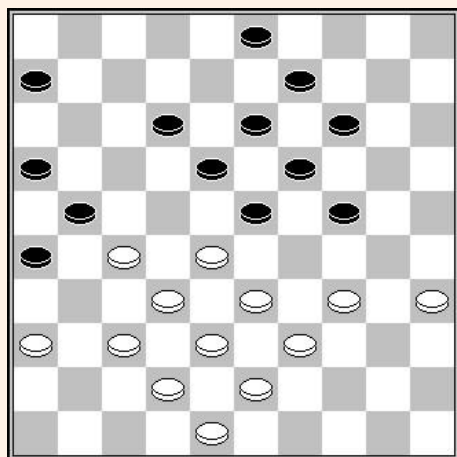
In het eerste diagram heeft wit geen belang aan het ruilen door 34-29 (23x34) 39x30. In tegendeel, hij moet vervolgen met 34-30 (07-11) 39-34 (11-17) 43-39 (17-21) 30-25 (12-17) 34-30, met een remise Woldouby stand, maar gunstig.

In het tweede diagram, is de situaties heel anders. De ruil 34-29x30 brengt zwart in moeilijkheden.

A – (08-12) 28-23 enz.

B – (18-23) 27-22 enz.

De volgende positie illustreert duidelijk het voordeel dat kan worden behaald met de 34-29x30 ruil.:

Alexander Schwartzman - Jan Marten van der Reest

Kloksimultaan 2007
30ste zet – Wit aan zet

30. 34-29 23x34 31. 39x30 18-23

32. 27-22 ! 12-17

De aanval (12-18), zeer verleidelijk, wordt afgestraft door
33. 43-39 (18x27) 34. 37-31 (26x37) 35. 42x22 en als :

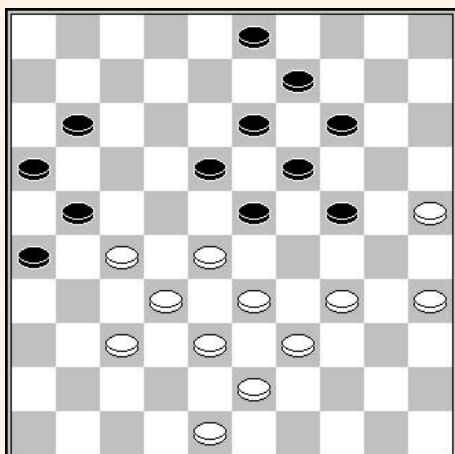
A – (06-11) 22-18! (23x12) 28-23 ! (19x37) 30x06

B – (21-26) 39-34 (03-08) [op (16-21) 48-43 waarna hielslag]
48-42 enz.

33. 22x11 06x17 34. 36-31 enz.

De stand is gelijk.

Vanuit combinatorisch oogpunt is de volgende positie bijzonder interessant :

Jan Kuijer – Jilles van Kesteren

NK-T 2de klasse A 2008

41ste zet – Wit aan zet

41. 34-29 23x34 42. 39x30 18-23 ?

42... (11-17) 43. 28-23 (19x39) 44. 30x10 (17-22) 45. 43x34 (22x33) is de beste mogelijkheid voor zwart.

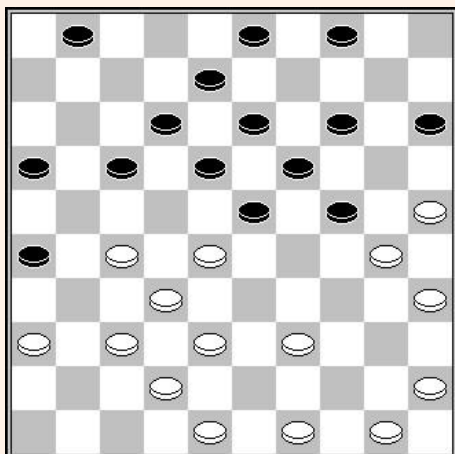
43. 27-22 ! 03-08 44. 37-31 26x37

45. 32x41 23x32 46. 38x27 21x32

47. 33-29 24x33 48. 22-18 13x22

49. 43-38 32x43 50. 48x06

De ruil 34-29x30 kan de stabiliteit erg veranderen :

Wim van Dongen – Marcel Monteba

GEL-KT Hoofdklasse 2004

24ste zet – Zwart aan zet

24... 17-22 25. 28x17 12x21

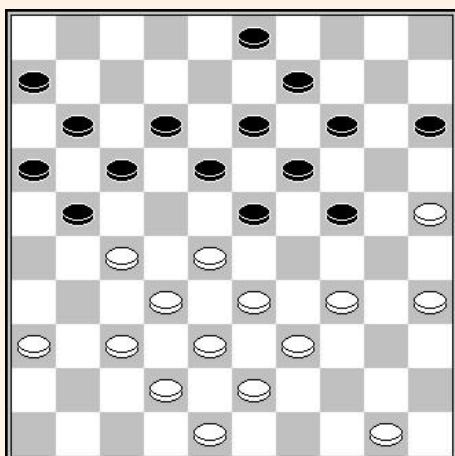
26. 39-33 24-29! 27. 33x24 04-09 !

28. 50-44 08-12! 29. 24-20 15x24

30. 38-33 24-29! 31. 33x24 23-29

32. 24x33 14-20 33. 25x23 18x47

De ruil 34-29x30 kan ook een afleiding zijn voor de opsluiting van de rechtervleugel van de tegenstander :

Alexander Mogilianski - Piet van Heerde

Suiker 1969

26ste zet – Wit aan zet

26. 34-29 23x34 27. 39x30 18-23

28. 37-31 12-18

Profiteert ervan dat 28...(21-26) niet mogelijk is wegens
29. 33-29 (24x22) 30. 27x07 (26x28) 31. 07-01

29. 31-26 24-29 30. 33x24 14-20

31. 25x14 09x29 32. 30-25! 03-09

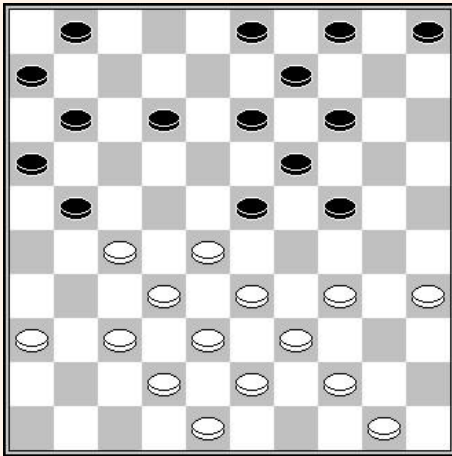
33. 35-30! 18-22 34. 27x18 013x33

35. 30-24! 19x30 36. 25x34 29x40

37. 38x18 enz.

De ruil 34-29x30 vormt een uitstekend middel om het centrum van de tegenstander te :

Harm Wiersma – Jan de Ruiter

NK 1972

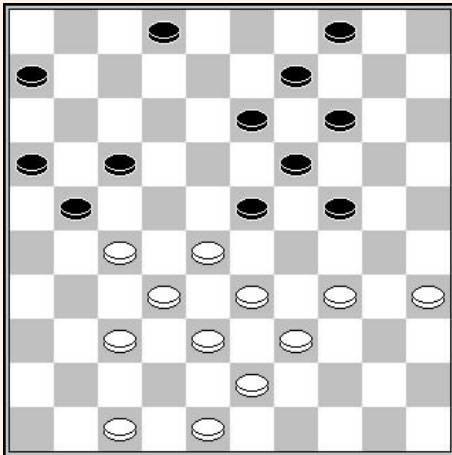
20ste zet – Wit aan zet

20. 34-29! 23x34 21. 39x30 13-18 22. 28-23! 19x39 23. 30x10 05x14 24. 44x33

Zwart heeft geen centrum meer en heeft nu ingewikkeld spel.

**24... 11-17 25. 50-44 21-26 26. 43-39 17-21
27. 33-28 12-17 28. 37-31 26x37 29. 42x31 14-19
30. 39-34 09-13 31. 44-39 03-09 32. 39-33 06-11
33. 34-29 09-14 34. 31-26 01-06 35. 36-31 04-09
36. 48-42 18-22 37. 27x18 13x22 38. 31-27! 22x31
39. 26x37 21-26 40. 32-27! 09-13 41. 37-32 17-21
42. 35-30 14-20 43. 29-24 20x29 44. 33x24 11-17
45. 42-37 17-22 46. 27x09 21-27 47. 24x13 27-31
48. 13-08 31x22 49. 09-04+**

In dezelfde zin :

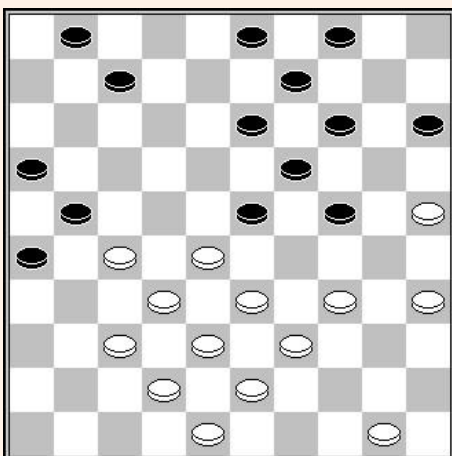
Anatoli Gantwarg – Andrew Tjon A Ong

Salou 1998

29ste zet – Wit aan zet

**29. 34-29 23x34 30. 39x30 13-18 31. 28-23 19x39
32. 30x10 04x15 33. 43x34 02-08 34.38-33 08-13
35. 35-30 15-20 36. 48-42 21-26 37. 32-28 13-19
38. 33-29 17-21 39. 37-32 06-11 40. 42-37 09-13
41. 47-41 20-25 42. 41-36+**

De ruil 34-29x29 wordt hier gebruikt om het centrum van de tegenstander te destabiliseren en de achterste schijven te bevrijden :

Erwin Heunen – Patrick Stork

Brunssum 2003

31ste zet – Wit aan zet

**31. 34-29! 23x34 32. 39x30 13-18
33. 28-22**

Deze Ghestem doorstoot is volkomen passend. Hiermee kun je de achterste schijven van de Barteling-diamant verwijderen terwijl je profiteert van de slecht geplaatste zwarte schijven.

**33... 18-23 34. 33-28 14-20 ?
35. 25x14 09x20 36. 22-18! 23x12
37. 30-25 enz.**

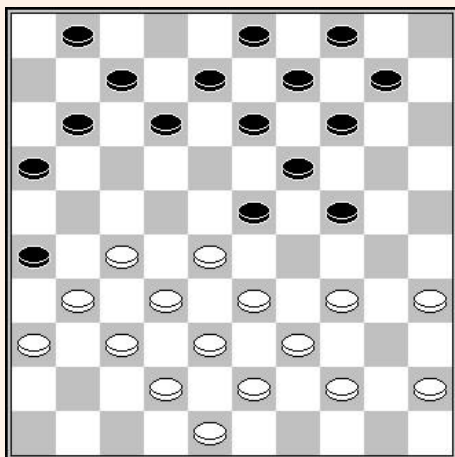
De ruil 34-29x30 is van kapitaal belang in de volgende 2 partijen :

Alexey Chizhov – Anatoli Gantwarg (WK 2001)

1.32-28 17-21 2.37-32 21-26 3.41-37 11-17 4.34-29 20-24 5.29x20 15x24 6.40-34 10-15
7.45-40 18-23 8.31-27 06-11 9.50-45 17-21 10.34-29 23x34 11.40x20 15x24 12.44-40 05-10
13.40-34 13-18 14.37-31 26x37 15.42x31 18-23 16.46-41 21-26 17.41-37

Wit vormt het fameuze “Chizhov kanon”

17... 08-13 18. 47-42 02-08 19. 49-44 diagram

19... 10-15

Zwart ondervindt moeilijkheden om zijn schijven te ontwikkelen. Natuurlijk, 19... (12-18) wordt gevolgd door 27-22x22 met zeer onaangenaam spel voor zwart.

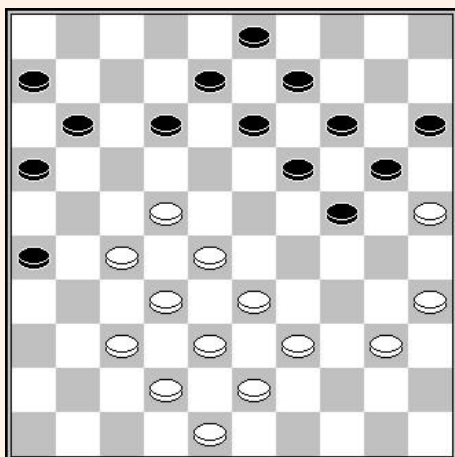
20. 34-29! 23x34 21. 39x30

Wit benadrukt het ontbreken van een schijf op 10, met de volgende dreiging 28-23 na 44-39.

21... 14-20

Een moeilijke beslissing, maar na (12-18) 22. 27-22x22, is de stand van zwart niet simpel te spelen. .

22. 30-25 09-14 23. 44-39 04-09 24. 45-40! 12-18
25. 27-22 18x27 26. 31x22 01-06 27. 36-31! 07-12
28. 31-27 ! diagram

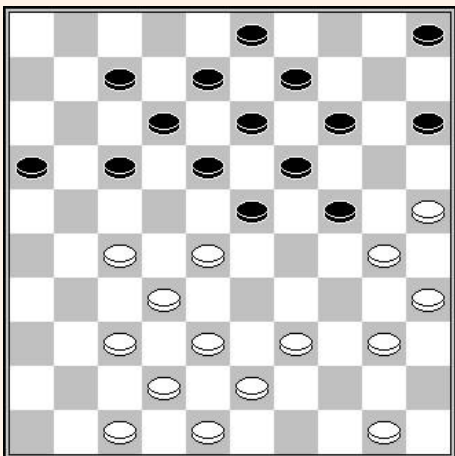
28... 12-18

Na (12-17) gebruikt wit dezelfde methode als Ghestem tegen Demesmaecker tijdens het WK 48 door 29.40-34! Profiterend van het feit dat (24-30) 35x24 (20x40) niet mogelijk is wegens 22-18 (13x31) 39-34 (40x29) 33x02.

29. 28-23! 19x17 30. 27-21 16x27

31. 32x23 enz.
Voordeel wit.

Ronald Schalley – Ron Heusdens (open de Bacoli 2013)

22ste zet – Zwart aan zet

22... 24-29 !

Dreigt (18-22) en verhindert 40-34 door de hielslag.

23. 39-33 17-22! 24. 28x17 12x21

25. 33x24 07-12! 26. 47-41 14-20

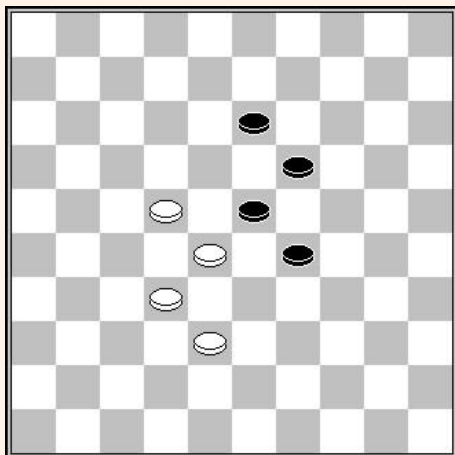
27. 25x14 09x29 28. 40-34 29x40

29. 35x44 enz.

Zwart heeft nu een mooie stand.

Hoofdstuk 10 – De wederzijdse kerkhofschiif

10.1 – Voorstelling

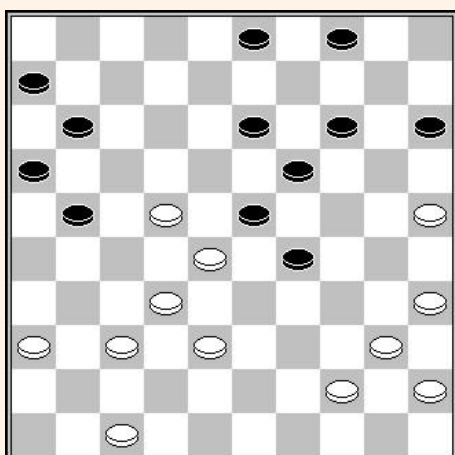
Dit diagram toont de skeletvorm van een positie met een dubbele kerkhofschiif, schijf 22 voor wit en schijf 29 voor zwart.

Dit soort posities behoort tot de meest scherpe en gebezigde spelvormen in het klassieke spel.

Deze posities zijn, zoals we zullen zien, bevorderlijk voor talloze combinaties.

De eerste positie die ik heb uitgekozen, komt uit een wedstrijd tussen twee kampioenen uit het begin van de vorige eeuw. Deze partij wordt geanalyseerd door Marcel Bonnard in nummer 9 van zijn revue.

http://damierlyonnais.free.fr/texte/Bonnard/Bonnard_19.PDF

Marcel BONNARD – Alfred MOLIMARD

(1921)

31ste zet – Zwart aan zet

31... 04-09 !

Een opmerkelijke zet die de 16-21-koppeling benadrukt.

Wit wordt nu bedreigt met een schijfwinst door (29-34) 40x18 (11-17) 22x11 (13x31) 36x27 (06x17)

32. 47-42 21-26 ?!

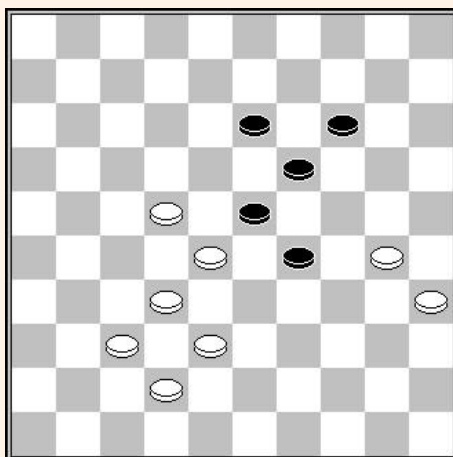
Dit is niet de beste zet. Zwart had hier de mogelijkheid om een haast zeker winnende stand te krijgen door :

32... 03-08

Deze zet verhindert 44-39 door (21-27) [de hele bedoeling van de koppeling 16-21] 22x31 (29-34) 40x18 (13x44).

En op 33. 35-30, maakt zwart dam op 47 door (21-27) 22x31 (29-34) 40x18 (13x33) 38x29 (14-20) 25x12 (11-17) 12x21 (16x47).

10.2 – De koppeling 35 & 30 (16 & 21 voor zwart)

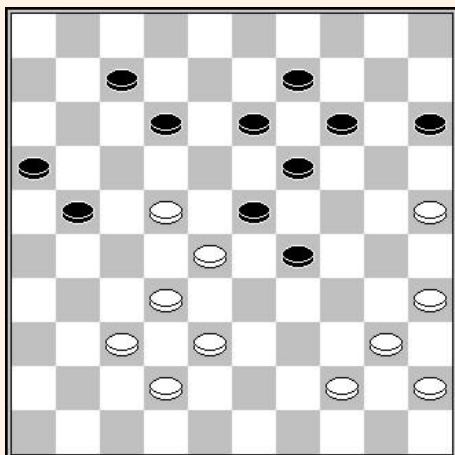

We hebben tijdens de presentatie al de belangstelling benadrukt van het 35 & 30 - of 16 & 21- paar voor zwart.

We stellen voor het thema van de dubbele kerkhofschijf te vervolgen en blijven bij het idee van dit paar volgens het bovenstaande schema.

We noteren het belang van schijf 42 die combinaties toelaat op basis van 30-24 (19x30) en 22-18.

Het eerste fragment dat we bestuderen komt uit een partij tussen twee Franse kampioenen :

Maurice RAICHENBACH – André BELARD

20-06-1931

35ste zet - Zwart aan zet

35... 15-20

Op de aanval (12-18), reageert wit door 44-39 (18x27) 39-33 enz.

36. 35-30

De logische zet 44-39 is natuurlijk verhinderd door (21-27) 22x31 (29-34) 40x18 (13x44).

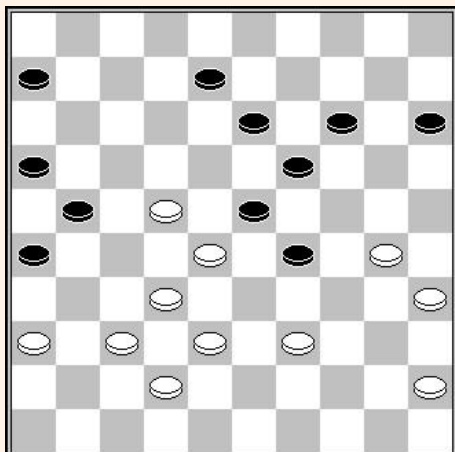
36... 20-24 37. 22-17

Gedwongen om de aanval (12-18) te ontwijken.

37... 24x35 38. 17x26 12-17 ?

Zwart mist de gelegenheid om vlug te besluiten door (14-20) 25x3 (12-17) 3x21 (16x27) 32x21 (23x41) enz.

Op hetzelfde thema, zullen we de combinatorische waarde van het paar 35-30 benadrukken, dat het mogelijk maakt om de zetten van de tegenstander te beperken en daardoor het spel te forceren.

J. MOESTAFIN – M. PEREVESLE

Kamp. Oekraïne 1961

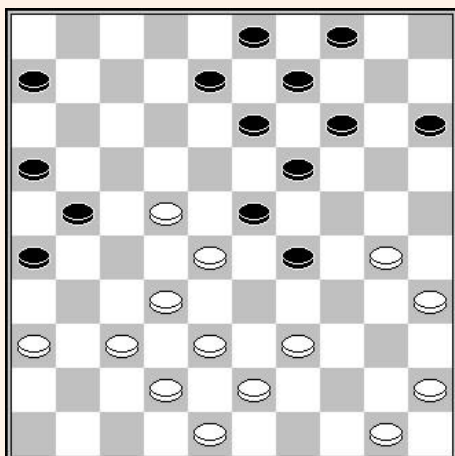
41ste zet – Wit aan zet

Wit speelde 30-25. Ze konden schijfwinst forceren door :

41. 39-33 14-20 42. 33x24 20x29

43. 45-40

En zwart heeft geen enkele speelbare zet meer, daar zowel op (06-11) als op (08-12), volgt 30-24 (29x20) 22-17 of 22-18 met slaan naar 7 of 9.

Fred IVENS – Aad IVENS

Den Haag-k, 06-02-1970

26ste zet – Wit aan zet

26. 50-44

Verhindert (08-12) door de traditionele combinatie 30-24 en 22-18

26... 06-11 27. 45-40 04-10

28. 30-25 15-20 29. 35-30 11-17

Op (20-24), volgt de damzet 39-34 (24x35) 25-20 (14x25) 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 34x5

30. 22x11 16x07

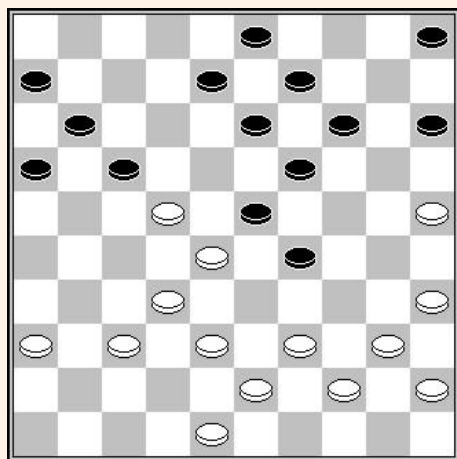
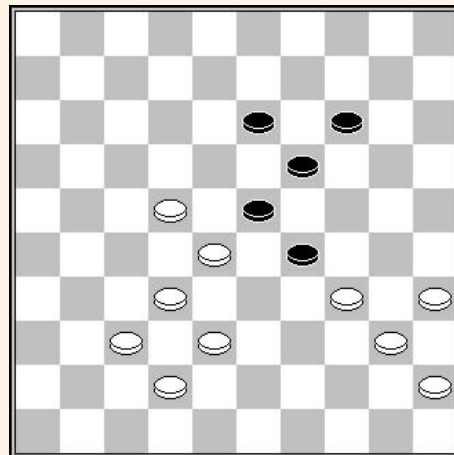
En wit wint nu een schijf door :

31. 30-24 19x30 32. 28x19 13x24 33. 25x23

10.3 – De formatie 34-35-40-45 zonder zwarte schijf op 24 of 25

Bij afwezigheid van een zwarte schijf op 24 of op 25, is de hekstelling 34-35-40-45 om verschillende redenen van bijzonder belang. Eerst en vooral creëert de opmars 35-30 een onmiddellijke dreiging door 30-24, vervolgens maakt de opmars 34-30 het mogelijk om het paar 35-30 te vormen met alle eerder geziene bedreigingen, tenslotte, bij afwezigheid van een zwarte schijf op 14, zijn combinaties met 34x... ook in overweging te nemen.

Het volgende diagram perfect deze 3 voordelen samen die de formatie van de hekstelling met zich meebrengt :

Stanislas BIZOT - Benedictus SPRINGER

Kamp. Parijs 1927
26ste zet – Wit aan zet

Wat te spelen met wit ?

De formatie 6-11-16-17 limiteert de speelbare zetten :

- a) De zet 39-34 verliest een schijf door de hielslag (14-20) 25x14 (19x10) 28x19 (13x24) 34x23 (17x19).
- b) De aanval op de schijf door 39-33 levert een directe damzet door (19-24).
- c) 37-31 laat zwart 2 schijven winnen door (14-20) 25x14 (19x10) 28x19 (17x26)
- d) 36-31 is niet beter wegens (17-21) die (21-27) dreigt, en na

31-27, besluit zwart met een coup Philippe (11-17) 22x11 (16x07) 27x16 (07-11) 16x07 (08-12) 07x18 (13x31). Te noteren, na 36-31 (17-21) 31-26 wint zwart op dezelfde manier door (11-17) gevolgd door (29-34).

48-42 is zonder twijfel de meest geschikte zet. Het voornaamste idee, na (16-21), is te vervolgen door het verrassende 36-31. Ondanks het beeld komt wit er elegant uit (21-27) 32x12 (23x41), door 22-18 (13x22) 39-33 (08x17) 33x04 (41-46) [(41-47) komt ongeveer op hetzelfde neer] 04x27 (17-22) 27x20 (15x24), 44-39 ! enz.

In de partij speelde wit :

26. 35-30 16-21!

Dwingt schijfwinst af :

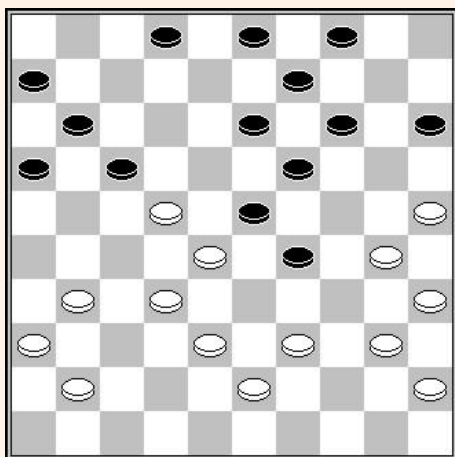
27. 22-18

Op 39-33, heeft zwart een klassieke damzet door (05-10) 33x24 (23-29) 24x33 (19-23) 28x19 (17x50)

Op 40-35 of 48-42 volgt (21-27) enz.

27... 13x31 28. 36x07 08-12 29. 07x18 23x12 30. 43-38 19-23 enz.

Het volgende voorbeeld blijft in dezelfde zin :

Bert KARMAN – Gerrit DRAAISMA

Twente's Eerste oc, 1996

28ste zet – Wit aan zet

Wit wordt bedreigd door een damzet naar 46 door (14-20x10) enz.

28. 41-37

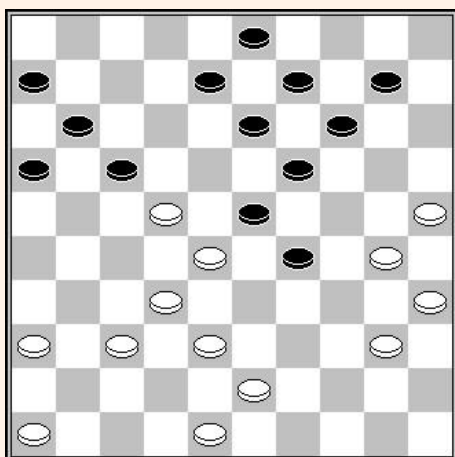
Een logische verdediging, maar dit verhindert niet de zwarte schijfwinst :

28... 17-21 29. 31-26

Op 31-27, volgt (29-34) 40x18 (11-17) 22x11 (13x22)

**29... 21-27 30. 22x31 29-34 31. 40x18 13x44
32. 43-39 44x42 33. 37x48**

Met het volgende voorbeeld vinden we alle mogelijkheden die zijn verbonden aan de opstelling met de hekstelling, maar worden we ook geconfronteerd met de moeilijkheid om tussen de vele mogelijkheden :

Hennie BRUGGINK – EVERT JOCHEMSEN

GEL-K T 1997

31ste zet – Zwart aan zet

Een moeilijk te beoordelen stand. Zwart heeft de keuze tussen (16-21), (17-21) en (10-15).

Als zwart opteert voor (16-21) hetgeen erg bedreigend lijkt, heeft wit mogelijkheden na het verrassende 37-31 :

A - (19-24) faalt op de damzet 30x19 (13x24) 28x30 (17x26) 30-24 (29x20) 36-31 (26x37) 48-42 (37x39) 40-34 (39x30) 35x02.

B - de aanval (21-26) geeft gelijkheid na 30-24 (19x30) gedwongen 35x33 (26x37) 32x41 enz.

In de stand van het diagram, als zwart afwacht met (10-15), heeft wit de keuze tussen 46-41 of 43-39, zonder iets beslissend. Het is belangrijk om rekening te houden met de vereenvoudiging 43-39 (16-21) 39-34 (21-27) enz. =

In de partij opteerde zwart voor :

31... 17-21 32. 48-42 21-26 ?

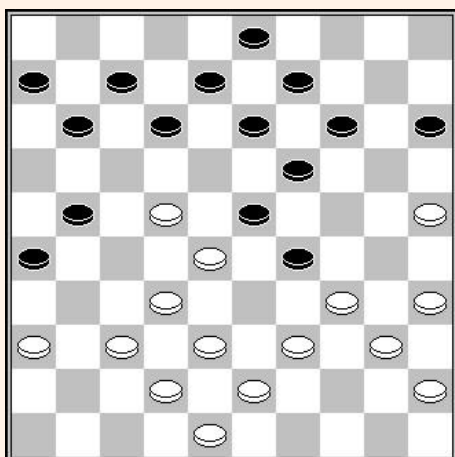
Zwart had voorzichtig moeten spelen (10-15) daar na 46-41 (21-26) ? wit een gebruikelijke damzet heeft in dit soort standen, door 30-24 (29x20) 22-17 (11x33) 38x18 (13x22) 37-31 (26x39) 40-34 (39x30) 35x02

Maar na (10-15) 46-41, moet zwart ruilen met (11-17) met gelijke stand.

33. 36-31 ?

Wit kan dam maken door 30-24 (29x20) 37-31 (26x39) 40-34 (39x30) 35x04

Met het volgende voorbeeld vervolgen we onze verkenning, door het ingewikkelder te maken :

Deze stand werd mij voorgelegd door Serge MINAUX tijdens discussies op het FFJD-forum. Zwart is aan zet. Hij heeft een beperkte keuze.

Bijvoorbeeld, (15-20) is catastrofaal wegens 39-33 (20-24) 22-18 (13x22) 28x17 (11x22) 35-30 (24x44) 33x11 (06x17) 43-39 (44x33) 38x16.

Op (14-20x20) of (12-17) volgt een combinatie door 37-31.

Maar zwart heeft desondanks een goede zet :

1... 12-18 2. 39-33

Wit moet zich neerleggen bij vereenvoudigen. De volgende varianten tonen de complexiteit van dit soort standen :

A) 37-31 verliest een schijf door (18x27) 31x22 (14-20) 25x14 (19x10) 28x19 (13x24) 34x23 (21-27) a.l. (26x19)

B) 34-30 (18x27) 39-33 levert een voordelige damzet op door (15-20) 33x15 (26-31) 37x17 (11x33) 38x18 (27x49) enz.

C) 35-30 (18x27) 39-33 (14-20) 25x14 (19x10) var. **Z** 33x24 (26-31) 37x17 (11x33) 38x18 (27x49) 48-43 (49x20) 30-25 (20x47) 34-30 (13x22) 30-24 (47x20) 25x05 met een dam die 3 schijven kost.

Variant Z : (09x20) is niet goed wegens 33x24 (20x29) 28-22 (27x18) 32-28 (23x41) 34x01 en als :

z1 : (41-47) 30-24 (19x30) 42-37 (47x20) 43-38 (20x31) 36x07

z2 : (41-46) 1-23 (19x28) 42-37 (46x32) 38x07

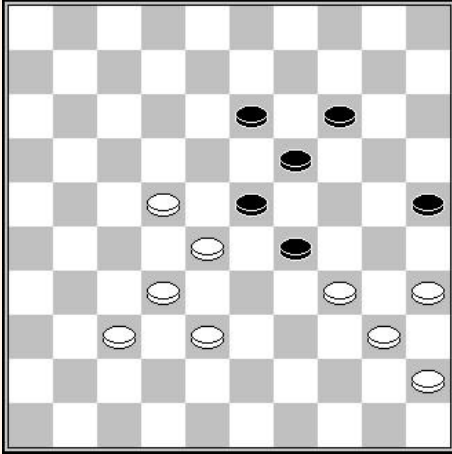
D) een variant gepresenteerd door Serge Minaux : 34-30 (18x27) 37-31 (26x37) 42x22 (07-12) 39-33 (12-17)! 33x24 (14-20) 25x14 (09x29) en wit staat mat.

2... 18x27 3. 33x24 19x39 4. 28x10 15x04 5. 43x34 11-16

Met een voorkeur voor zwart.

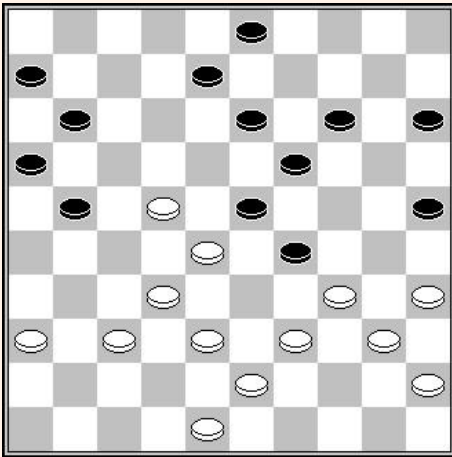
10.4 – De formatie 34-35-40-45 met een zwarte schijf op 25

In deze situatie, biedt de hekstelling 34-35-40-45 minder soepelheid omdat 34-30 niet mogelijk is.

Er blijft echter de opmars 35-30 die in bepaalde gevallen erg dreigend is

Een maneuver geassocieerd met deze opmars laat toe zich in het centrum te nestelen :

Viacheslav SHEGOLEV - Leon MIKULICZ

Moskou, 05-12-1990

30ste zet – Wit aan zet

In deze situatie heeft wit een interessante offensieve stand, en hij speelt :

30. 35-30

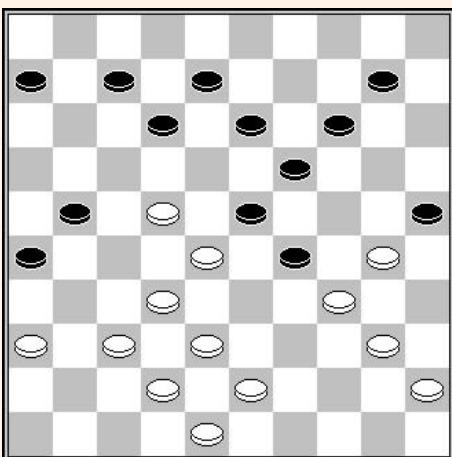
Terloops, deze zet dreigt 30-24 (29x20) 34-30 (25x34) 40x09

30... 14-20

De enorme ruil (21-27) 22x31 (29-33) 38x20 (15x22), komt hier niet in aanmerking omdat wit dan een schijf wint door 32-27 enz.

31. 30-24 19x30 32. 28x19 13x24 33. 34x23

De opmars 35-30, op het juiste moment, kan resulteren in vele manieren van combineren, zoals in het volgende diagram wordt getoond :

Zwart aan zet

Zwart staat mat. Ze hebben geen enkele speelbare zet.

A – op de aanval (12-18), heeft wit een damzet die een schijf wint door 36-31 (18x36) 37-31 (36x27) 28-22 (27x18) 32-28 (23x32) 34x3 (25x34) 38x16 (7-12) 3x39 (12-17) 39x11 (06x17).

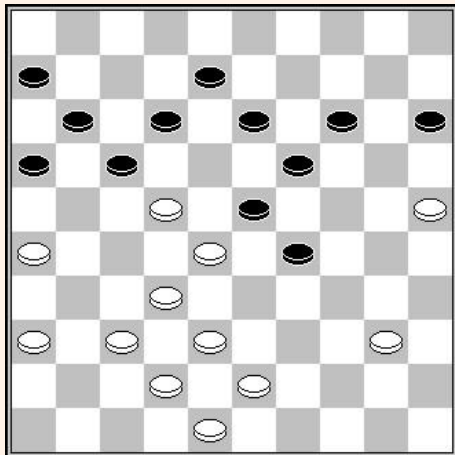
B – Op (10-15), wint wit een schijf door 30-24 (19x39) 28x10 (15x04) 43x23

C – Op (07-11), wint wit door 40-35 (29x40) 35x44 (25x34) 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 38x20.

D – Op (06-11), combineert wit door 40-35 (29x40) 35x44 (25x34) 22-17 (11x33) 38x20.

E – Op (14-20), volgt de damzet 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 34x05 enz.

De 35-30 opmars, zelfs bedreigend, garandeert echter niet altijd voordeel. Op een erg verrassende manier genoeg kunnen we een ongebruikelijke verdediging tegenkomen die erg handig is om te kennen :

S. NIKHILANANDA – Ad de HOON

NK-T Hoofdklasse, 2000

35ste zet – Zwart aan zet

35... 17-21

De zet (16-21) lijkt erg bedreigend. Na 43-39, heeft zwart een combinatie door (21-27) 22x31 (17-21) 26x17 (11x35).

Na (16-21) 37-31, volgt simpel (14-20) met schijfwinst. Dus, na (16-21), Moet wit reageren met het verrassende 36-31! Dus :

A - (21-27) 32x21 (23x41) faalt op 21-16 enz.

B - (12-18) verliest door 25-20 (18x36) 20x18 (23x12) 28-22 (17x28) 32x14 enz.

C - (15-20) 31-27 enz. =

36. 26x17 12x21 37. 43-39 14-20 38. 25x14 19x10

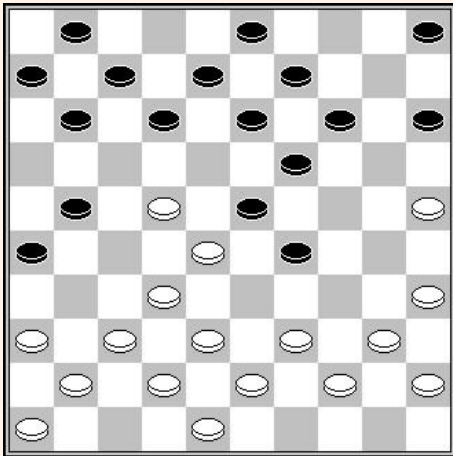
39. 28x19 13x24 40. 39-34 15-20

Wit wint een schijf.

10.5 – De herhaalde aanval op de kerkhofschijf

Bij aanwezigheid van twee kerkhofschijven is het spel voornamelijk gericht op de aanval van de kerkhofschijf van de tegenstander op het juiste moment.

Enkele voorbeelden die het verloop van deze aanval benadrukken.

Hans VROLIJK – Harry de HARDT

DC Den Haag oc, 1984

18de zet – Wit aan zet

Wit beschikt met de schijven 39-43-44, over drie opeenvolgende aanvallen op schijf 29.

18. 39-33 14-20 19. 25x14

Het is nooit gemakkelijk om te weten wanneer men best kan slaan met 25x14, in plaats van met 33x24.

Hier wordt 33x24 (20x29) 44-39, gevolgd door de aanval (12-18), zonder vrees voor 39-33 (18x27) 33x24 (19x30) 28x19 [gedwongen anders (26-31)] (13x24) 25x34 (11-16), met een goede stand voor zwart.

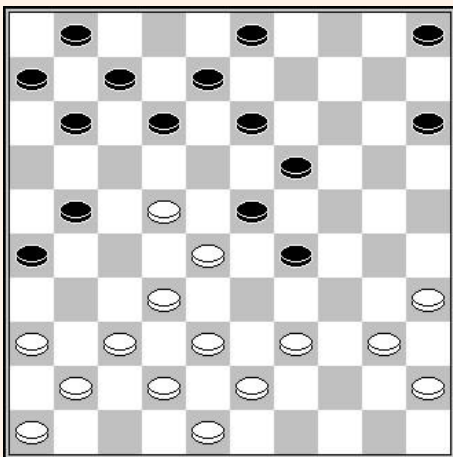
19... 09x20

Slaan met (19x10) is niet mogelijk wegens 28x19 (13x24) 22-18 (12x23) 32-27 (21x32) 37x30

20. 33x24 20x29

Op (19x30), wint wit door 35x24 (20x29) 28x19 (13x24) 22-18 enz.

21. 44-39

Het sleutelmoment waar zwart geen directe verdediging meer heeft voor zijn kerkhofschijf.

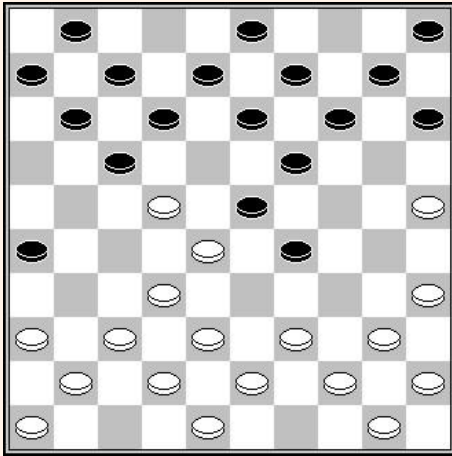
21... 15-20

De aanval (12-18) heeft niet meer dezelfde waarde als in de voorgaande variant, omdat schijf 9 verdwenen is. Dus na (12-18) 39-33 (18x27) 33x24 (19x30), kan wit verder gaan met schijfwinst door 35x24, omdat (26-31) 37x17 (11x33) 38x09 (27x47) 09-04 47x20 wordt beantwoord door 43-38 (20x47) 36-31 enz.

22. 39-33

De beslissende aanval omdat sluiten met (20-24) wordt afgestraft door de snelle combinatie 22-18 (13x22) 28x17 (11x22) 35-30 (24x44) 33x11 (06x17) 43-39 (44x33) 38x16.

22... 20-25 23. 33x24 19x30 24. 35x24 enz.

Ruud PALMER – Jaap RIESENKAMP

NK-T Hoofdklasse, 1993

14de zet – Wit aan zet

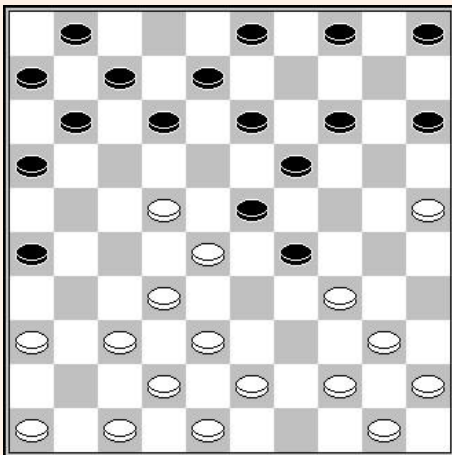
Wit heeft er alle belang bij de kerkhofschijf aan te vallen :

14. 39-33 14-20 15. 33x24 20x29

16. 44-39 10-14 17. 50-44

Een zeer mooi afwachtcende zet die ons weer naar de stand van het eerste diagram brengt, uit de partij tussen Hans VROLIJK en Harry de HARDT.

Wit heeft ook een interessant maneuver door 39-33 (14-20) 33x24 (20x29) 32-27 (23x21) 43-39 (17x28) 37-31 (26x37) 41x14 (09x20) 25x14 enz.

Freddie BORGHOMS - Hugo VERPOEST

BEL-ch Hoofdklasse, 1987

15e temps – Zwart aan zet

15... 12-18 16. 37-31 26x37

17. 42x31

32x41 perd le pion après (23x32) 34x12 (7x27) 42-37 (16-21) 37x28 (11-16) enz.

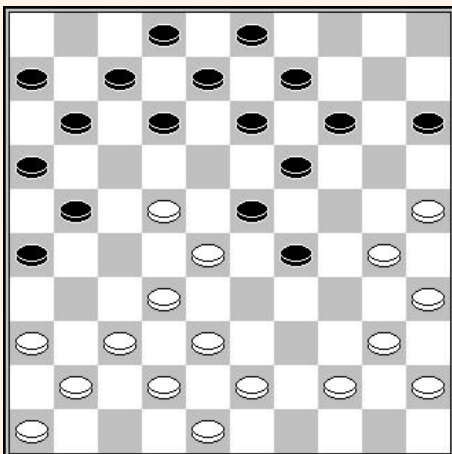
17... 18x27 18. 31x22 7-12

19. 36-31 12-17

En fait, les noirs disposent d'une étonnante manoeuvre par (19-24) et si :

A – 28x30 (4-10) 34x23 (14-20) 25x14 (10x26) enz. +1p.

B – 28x10 (5x14) 34x23 (12-18) 23x12 (8x26) +1p.

Henk van der VEEN – Gerrit DRENT

NK-T 2e klasse A, 1995

20ste zet - Zwart aan zet

20... 12-18 21. 37-31

Wat anders te spelen ?

Na 44-39 (18x27) 37-31 (26x37) 42x22, volgt de combinatie (29-34) et (21-27).

Na 44-39 (18x27) 39-33 (07-12) 33x24 (14-20) 25x14 (09x29), kan wit zijn schijf niet terugwinnen.

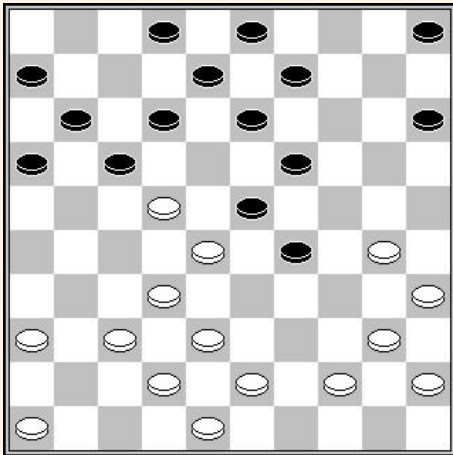
Na 43-39 (18x27) 37-31 (26x37) 42x22 (07-12) 39-33 (21-26) 33x24, laat de aanval (12-18) wit geen verdediging.

21... 26x37 22. 42x31 18x27 23. 31x22 07-12

(8-12) is sterker. Dit verhindert 44-39 door (21-27) en (29-34). Na 43-39, is het niet meer mogelijk zich op te stellen met 39-34 met de dreiging 30-24.

Na (8-12) 43-39, zorgt de aanval (11-17) 22x11 (06x17) voor een aanzienlijk voordeel voor zwart. Na (08-12) 41-37 (21-26), lijkt schijfverlies niet te vermijden.

24. 44-39 12-18 25. 39-34 18x27 26. 30-24 19x39 27. 28x10 15x04 28. 43x23 enz. =

Alexander BALIAKIN – Lelio MARCOS

WK, 1992

20ste zet – Zwart aan zet

20... 02-07

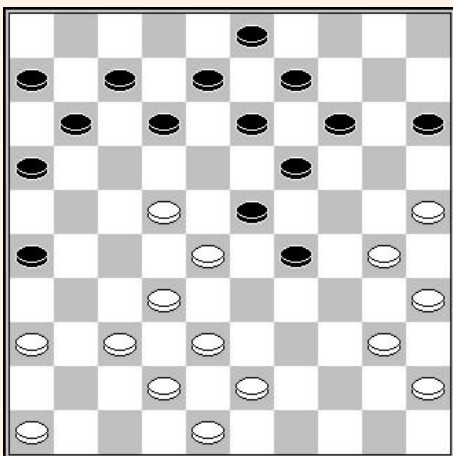
Gespeeld om de dreiging 30-24 (29x20) 22-18 (13x33) 38x07 te pareren. Nu forceert wit schijfwinst :

21. 44-39 09-14 22. 39-33 14-20 23. 33x24 20x29

24. 43-39 05-10 25. 39-33 19-24

De verdediging (10-14) 33x24 (14-20) faalt op 22-18.

26. 30x19 23x14 27. 33x24 17-21 enz.

Jannes de VRIES – Roelof TIEGELAAR

NK-T 2e klasse A, 2009

25ste zet – Zwart aan zet

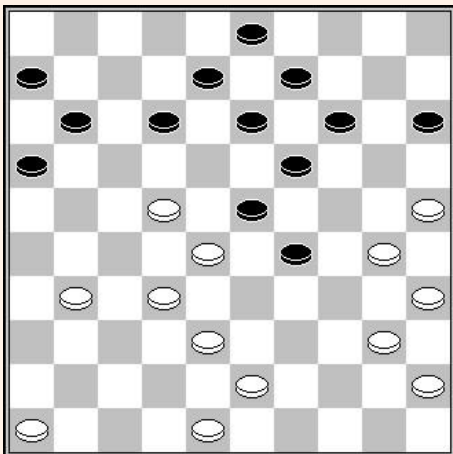
De herhaalde aanval op de kerkhofschijf is ook nu weer beslissend :

25... 12-18 26. 37-31 26x37

27. 42x31 18x27 28. 31x22

Na 32x21 (23x32) 38x27, wint zwart een schijf door (08-12), gevolgd door (11-17-22) enz.

28... 07-12 29. 36-31

Een sleutelmoment waarop zwart besluit door :

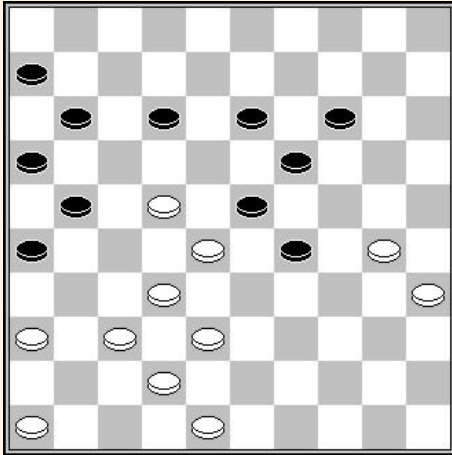
29... 12-17

De dreiging (14-20) 25x14 (19x10) enz. is onvermijdelijk.

30. 30-24 29x20 31. 48-42 19-24 Z+

10.6 – De ruil van de kerkhofschijf

We hebben gezien dat speelplannen vaak afhankelijk zijn van de opsluiting of aanval van de kerkhofschijf. In sommige gevallen is het ruilen van deze schijf ook een uitstekende strategie.

Aleksei FEDORENKOV - Adam LYCZBA

Swiecie Lato z dama, 2005

32ste zet – Wit aan zet

32. 31-27

Wit kan op een mooie manier schijfwinst forceren door de kerkhofschijf te ruilen door 40-34 (29x40) 45x34 en als :

A - (14-20), haarlemmer zet door 26-21 (16x18) 28-22 (17x28) 34-29 (23x34) 32x3.

B - (15-20) 31-27 (20-24) 38-33 en zwart staat mat, daar (12-18) of (14-20) verhinderd zijn door een damzet op het thema van de hielslag door 34-29 (23x34) 39x30 (25x34) 43-39 (34x43) 33-29 (24x33) 28x48 (17x28) 32x03

32... 14-20

Op een verrassende manier had zwart het volgende kunnen overwegen 32...12-18, zonder vrees voor 27-21 (18x27) 21x03 wegens de reactie (27-31) 36x27 (29-34) 40x18 (13x44), en indien wit vervolgt met 43-39 (44x22) 03-17, heeft zwart nog (14-20) 17x03 (11-17) 03x21 (16x38).

Na (12-18), faalt 39-33 (25-30) 35x24 (29x20) 27-21, op (18x27) 21x3 (11-17) 32x12 (23x41) 36x47 (13-18) 12x23 (19x48)

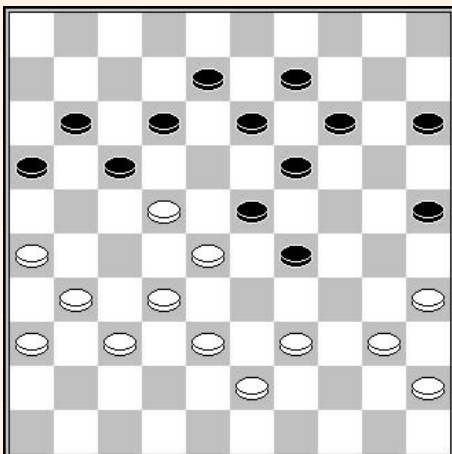
Na (12-18), kan wit overwegen : 39-33 (25-30) 33x24 (23-29) 24x33 (19-23) 28x10 (17x48) 35x24 (48x22) 10-04 (22-17) 24-19 enz. met voordelig eindspel.

Een ander idee is (12-18) 39-34 (08-12) 35-30 hetgeen verhinderd :

A - (14-20) door 26-21 (17x26) 37-31 enz.

B - (15-20) door 26-21 (17x26) 30-24 enz.

33. 39-34 09-14 34. 43-39 20-24 35. 38-33 29x38 36. 32x43 23x41 37. 36x47 17x28
38. 27-21 16x27 39. 34-30 25x34 40. 40x16 W+

Michael ESKIN - Andrej KALMAKOV

WRUS-k, 1993

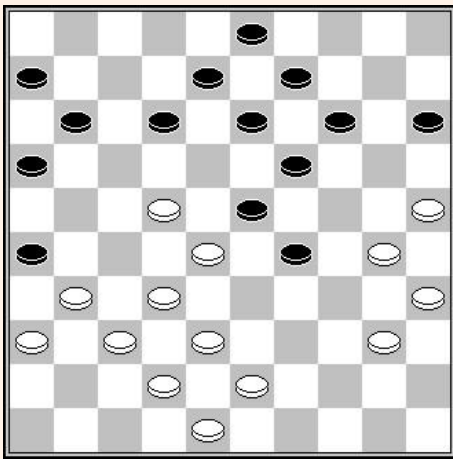
40ste zet – Zwart aan zet

Een uiterste praktisch voorbeeld :

40... 11-17 41. 22x11 06x17
42. 36-31 12-18 43. 48-43

De natuurlijke zet 31-27 is verhinderd door (29-33) 28x39 (23-28) enz.

43... 29-33 44. 28x39 17-22 45. 31-27 22x31 enz. Z+

Patricia MULLER – Henk MOSTERT

NK-T 2e klasse A, 2000

29ste zet – Zwart aan zet

In deze stand forceert op een mooie manier de winst :

29... 12-18 30. 31-27

43-39 (18x27) 31x22 (29-34) 40x18 (11-17) 22x11 (13x44)
11-07 (08-12) 07x18 enz.

30... 11-17 31. 22x11 16x07 32. 37-31 26x37

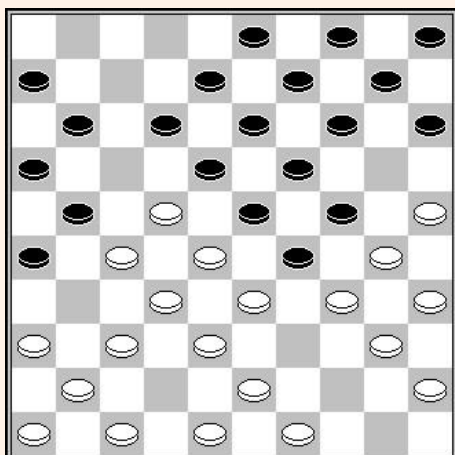
33. 42x31 14-20 34. 25x14 19x10 35. 28x19 13x24

36. 30x19 29-33 37. 38x29 18-22 38. 27x18 09-13

39. 18x09 03x45 enz.

10.7 – De winst door opsluiting

Posities met een wederzijdse kerkhofschijf kunnen zo met elkaar verweven raken dat soms gewonnen kan worden door de tegengestander vast te zetten. Deze situatie komt uiteraard zelden voor, maar is niet onmogelijk. We gaan enkele gevallen bekijken die in een officiële partij voorkwamen :

Vladimir AGAFONOV - Andrej PRUSAKOV

URSS-k, 1969

16de zet – Wit aan zet

In deze stand speelde wit 16.47-42

Hij had ook 16. 43-39 kunnen spelen, zonder schrik voor (12-17)?

Waarna wit de partij wint, 20 schijven tegen 20, door opsluiting door een driedubbel offer :

17.37-31 (26x37) 18.36-31 37x26 19. 25-20 14x25 20. 41-37
26-31 21. 37x26 10-14 22. 46-41 05-10 23. 41-37 14-20
24. 43-39 08-12 25. 47-42 03-08 26. 37-31 04-10 27. 42-37

Johan de BOER – Harm WIERSMA

NK blitz, 1977

26ste zet – Zwart aan zet

Zwart won de partij door opsluiting, op volgende wijze :

26.... 24-29 27. 44-39 20-24

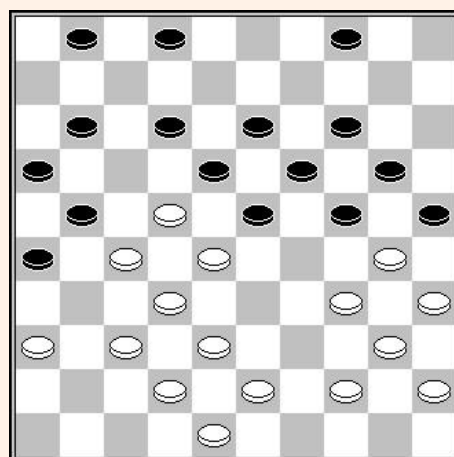
28. 39-33 12-17 29. 37-31

Op 43-39, volgt (26-31) 37x26 enz.

29... 26x37 30. 42x31 02-07 31.31-26 07-12

32. 43-39 04-10 33. 36-31 14-20 34. 48-42 10-14

35. 42-37 01-06 Z+

Bart TERWEL – Sven WINKEL

Den Haag, 2003

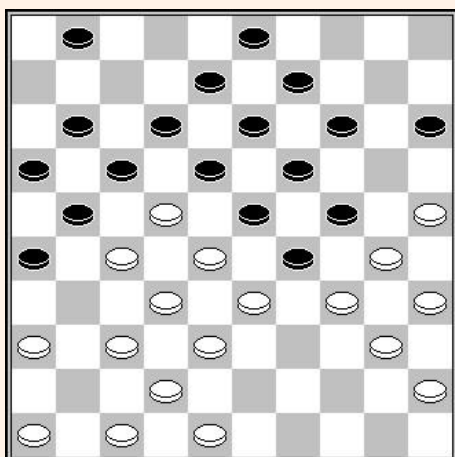
24ste zet – Wit aan zet

Wit speelde :

24. 37-31

Hij kon winnen door opsluiting door :

24. 25-20 14x25 25. 36-31 enz.

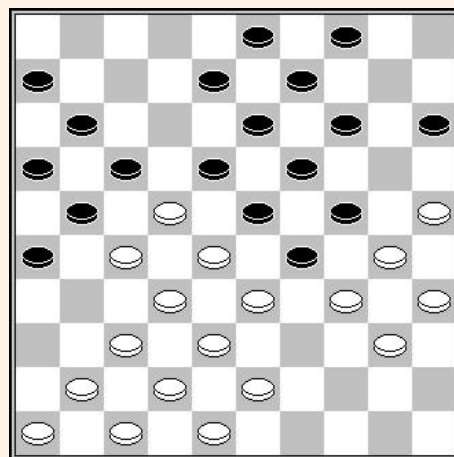

Peter HOOPMAN - Ron HEUSDENS

NK-T Hoofdklasse, 1986

23ste zet - Wit aan zet

Wit speelde 25-20 (14x25) 41-36 en zwart gaf op.

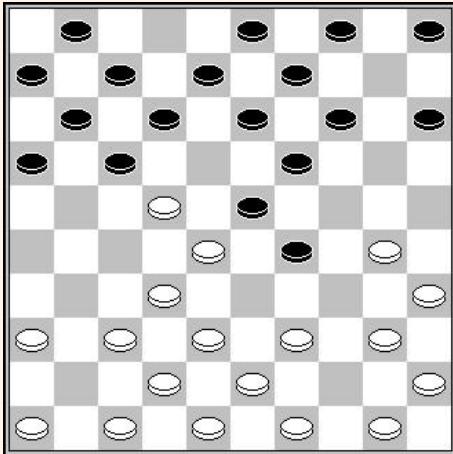

10.8 – In de opening van symmetrisch klassiek

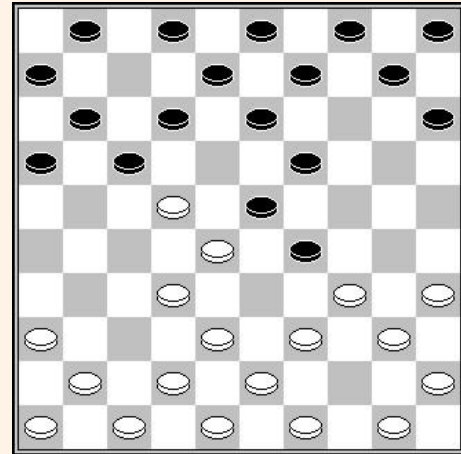
De Skype-sessie op 24/05/2017 bracht Serge Minaux, Philippe Jeanneret, Alain Chatelet en mij samen. Serge was de gastheer.

Met betrekking tot de dubbele kerkhofschiif heeft Serge bepaalde grondleggende partijen van dit type uit eind jaren 70 genomen. Ook al was dit thema al eerder bekend, het was echt in deze zeer vruchtbare periode dat de dubbele kerkhofschiif een werkelijk internationaal erkende spelvorm is geworden.

Serge nam uit deze periode twee diagrammen die voorkwamen in het begin van een klassieke symmetrische partij :

Wit aan zet
Sijbrands – Van Dijk
Of Kuyken – Agaphonov (bijvoorbeeld)

Wit aan zet
Gantwarg – Hisard (bijvoorbeeld)

In de 2 diagrammen is de situatie totaal verschillend. In het eerste diagram speelde wit 34-30 en nam een tempo voorsprong bij de aanval op het kerkhof van de tegenstander. In het tweede diagram blijft wit gehinderd door de symmetrie.

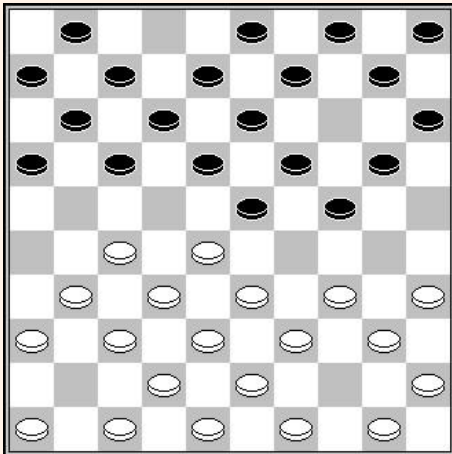
Het zijn deze twee situaties die we verder zullen ontwikkelen een beetje verder. Maar in de eerste plaats is het interessant om de twee openingen te bekijken die tot de 2 diagrammen leiden.

Bedenk dat symmetrie in het voordeel van zwart is in de opening van een klassieke partij. Wit dient dus een uitweg vinden.

Na bijvoorbeeld :

- 1. 31-27 19-23 2. 33-28 13-19 3. 39-33 08-13**
4. 44-39 20-24 5. 37-31 14-20 6. 41-37 02-08

Zoals in de partij tussen Ton Sijbrands en Geert van Dijk gespeeld tijdens het Nederlands kampioenschap 1967, bekomen we het volgende diagram.

Men dient te herinneren dat Geert van Dijk in 1959 een match speelde tegen Iser Kouperman voor de wereldtitel. Geert van Dijk bleef een zeer sterke speler, gereputeerd voor zijn sterkte in de klassieke partij. Ton Sijbrands was nog erg jong in die periode, amper 19, maar was gereputeerd voor zijn offensief spel.

7. 27-22

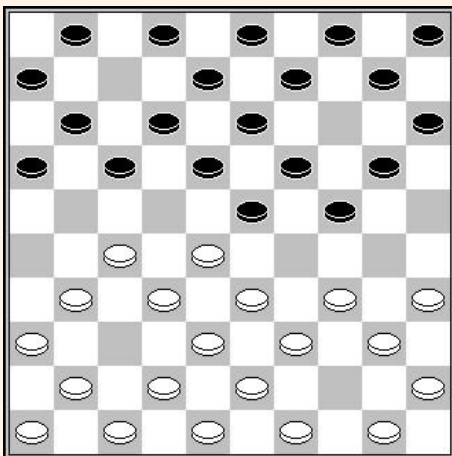
Temporiseren door 49-44 of 46-41, betekent zichzelf blootstellen aan de Hoogland aanval (17-22x22) gevolgd tot het ingaan in het Utrecht systeem door (24-29x29) zoals bijvoorbeeld in de partij Amzand – van Dijk in het wereldkampioenschap 1956.

7... 18x27 8. 31x22 10-14

Onmiddellijk ingaan op de dubbele kerkhofschiif door (24-29x29) heeft verreweg de voorkeur.

In de partij tusssen Anatoli Gantwarg en Michel Hisard, gespeeld tijdens het Suikertornooi 1969, was de opening als volgt :

- 1. 33-28 18-23 2. 39-33 12-18 3. 44-39 07-12
4. 31-27 20-24 5. 37-31 14-20**

6. 27-22

Wit neemt als eerste het initiatief.

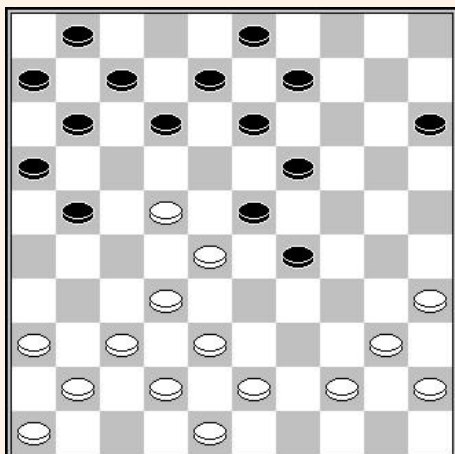
6... 18x27 7. 31x22 24-29

Een gewaagde reactie voor die tijd, maar zeer waarschijnlijk de meest belovende.

8. 33x24 20x29

En we zijn bij het tweede diagram.

We komen nu bij de studie van het eerste diagram. Keren we weer naar zet 9. De stand is als volgt :

Partij Ton Sijbrands – Geert van Dijk (NK 1967)

Wit aan zet

9. 34-30 !

Een mooie vernieuwing na 45 minuten bedenktijd volgens de archieven.

9... 24-29 10. 33x24 20x29 11. 30-25 17-21

In de volgende partij zien we dat de poging (16-21) niet beter is.

12. 39-33

Wit verliest vooral geen tijd om de kerkhofschiif van de tegenstander aan te vallen.

12... 14-20 13. 25x14 09x20 14. 33x24 20x29 15. 50-44 04-09 16. 47-41 !

Een subtiele afwachtende zet. 44-39 is natuurlijk niet mogelijk wegens (21-27) en (29-33).

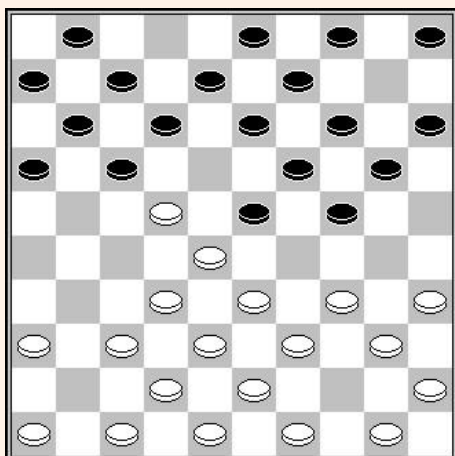
16... 05-10

Op (12-18), volgt simpel 44-39-33

17. 44-39 ! 10-14

Natuurlijk wordt (21-27) beantwoord door 32x21 gevolgd door 39-34 al vrij tempo.

18. 39-33 14-20 19. 33x24 20x29 20. 49-44

De verdediging van de kerkhofschiif wordt problematisch voor zwart.

20... 12-17

Op (12-18), volgt altijd 44-39-33

21. 44-39 09-14 22. 35-30 ! 07-12

Ton Sijbrands, geeft in zijn boek "Topprestaties op het dambord", een hoogvliegende variant : (21-27) 32x12 (7x27) 39-34 (23x32) 34x23 (19x28) 37-31 (13-19) 31x33 (11-17) 38x27 (17-22) 27x18 (08-13) 18x20 (15x44) 41-37 ! gevolgd door 43-39 met schijfwinst.

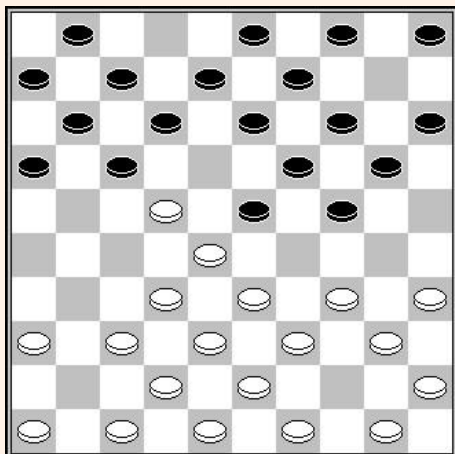
23. 30-25 01-07 24. 40-35 15-20

25. 39-33 29-34 26. 33-29 enz.

Hele partij

01.	31-27	19-23	33-28	13-19	39-33	08-13	44-39	20-24	37-31	14-20	41-37	02-08
07.	27-22	18x27	31x22	10-14	34-30	24-29	33x24	20x29	30-25	17-21	39-33	14-20
13.	25x14	09x20	33x24	20x29	50-44	04-09	47-41	05-10	44-39	10-14	39-33	14-20
19.	33x24	20x29	49-44	12-17	44-39	09-14	35-30	07-12	30-25	01-07	40-35	15-20
25.	39-33	29-34	33-29	12-18	29x40	18x27	37-31	07-12	31x22	12-18	41-37	18x27
31.	37-31	20-24	31x22	21-27	32x12	23x32	38x27	08x28	43-39	03-08	42-37	08-12
37.	46-41	19-23	48-43	13-19	43-38	11-17	27-22	06-11	22x33	23-28	33x22	17x28
43.	36-31	12-17	31-27									

De volgende partij is net zo belangrijk als de vorige. Stappen we in bij de 9de zet terug :

Andreas Kuyken – Vladimir Agaphonov

Samarkand 1969

Wit aan zet

9. 34-30 16-21 10. 30-25 04-10
11. 49-44 21-26 12. 47-41

12... 24-29

Een logische beslissing. Na (17-21) 22-18 (13x22) 28x17 (11x22) 32-28 (23x32) 38x16, moet zwart rekening houden met de dreiging 33-29 en (19-23) verliest onmiddellijk door 33-28.

13. 33x24 20x29 14. 39-33 14-20 15. 33x24!

Een onverwachte maar zeer sterke slag, die zwart in de problemen brengt.

15... 20x29 16. 44-39 10-14 17. 50-44 !

Een mooie afwachtende zet

17... 05-10

Het probleem is dat na (17-21), wit schijfwinst forceert door 39-33 (14-20) 25x14 (9x20) 33x24 (20x29) 44-39 en indien :

A – (15-20) 39-33 (20-25) enz. daar (20-24) duidelijk verliest door 22-18 en 35-30

B – (12-18) 39-33 (18x27) 33x24 (19x30) 35x24 et (26-31) 37x17 (11x33) 38x09 (27x47) faalt op 09-04 (47x20) 43-38 (20x47) 36-31 (47x..) 04x36 enz.

18. 35-30 17-21

Op (15-20), maakt wit dam door 32-27 (23x21) 40-35 (17x28) 30-24 (19x30) 35x04

19. 40-35

De aanval op het kerkhof door 39-33 kan niet door de damzet (12-17) 33x24 (23-29) 24x33 (19-23) 28x19 (17x50).

19... 12-18

Na (12-17) 44-40 (07-12) 39-33 (12-18) 33x24 (18x27) 37-31 (26x37) 42x22 zal wit zijn schijf niet terugwinnen.

20. 39-33 18x27 21. 33x24

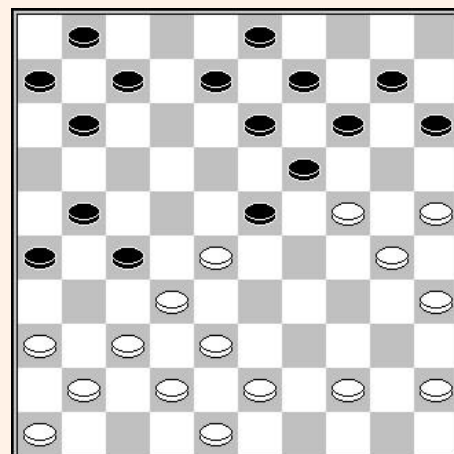
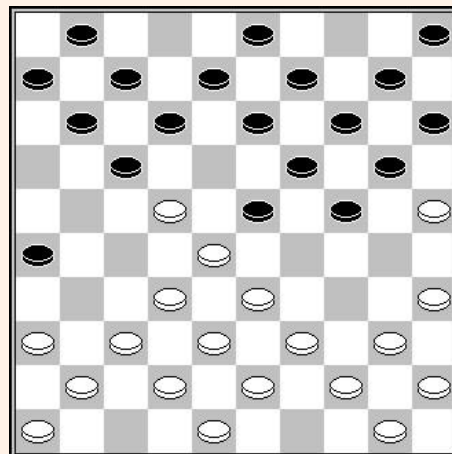
Het ultiem moment.

21... 07-12

Deze zet levert een combinatie op, maar heeft zwart beter ?
 Op (08-12), is er schijfwinst door 25-20 (14x34) 44-40 (19x30) 28x17 (21x12) enz.

Na (11-16) 37-31 (26x37) 42x22 (7-12) 41-37 (01-07), houdt wit zijn schijf voorsprong door bijvoorbeeld 46-41.

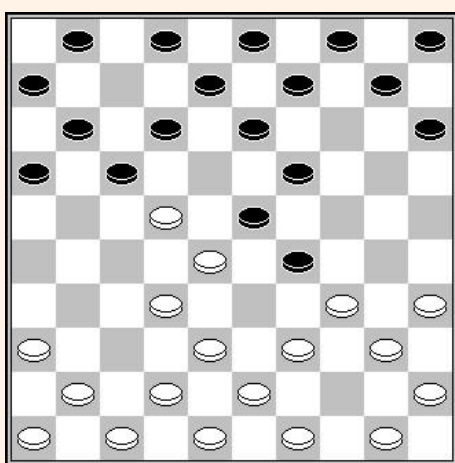
22. 28-22! 27x18 23. 32-28 23x32 24. 38x07 W+

Gehele partij :

01. 33-28 18-23 39-33 12-18 44-39 07-12 31-27 20-24 37-31 14-20 27-22 18x27
 07. 31x22 24-29 33x24 20x29 41-37 17-21 47-41 10-14 34-30 12-18 39-33 18x27
 13. 33x24 14-20 37-31 20x29 31x22 05-10 50-44 10-14 43-39 08-12 41-37 21-26
 19. 30-25 02-08 49-43 12-17 35-30 01-07 40-35 07-12 44-40 17-21 39-34 15-20
 25. 43-39 20-24 39-33 12-17 37-31 26x37 42x31 21-26 31-27 08-12 48-43 14-20
 31. 25x14 19x10 30x08 10-14 28x10 17x48 34x23 04x15 08x17 11x31 36x27 48-39
 37. 23-18 09-13 18x09 03x14 46-41 15-20 41-36 26-31 27-21 16x27 32x21 31-37
 43. 38-32 37x28 21-17 28-32 17-12 39-11 40-34 11-02 34-29 32-38 29-23 20-24
 49. 36-31 38-43 31-27 43-48 27-21

We komen nu bij de studie van het tweede diagram.

**Partij Anatoli Gantvarg – Michel Hisard
(Suikerttoernooi 1969)**

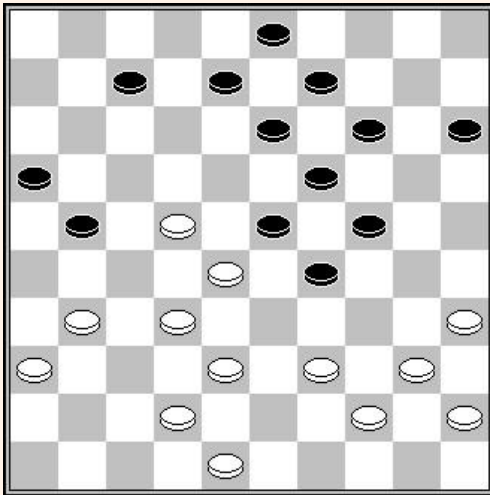
Wit aan zet

9. 41-37 17-21 10. 47-41 10-14 11. 34-30 12-18
 12. 39-33 18x27 13. 33x24 14-20 14. 37-31 20x29
 15. 31x22 05-10 16. 50-44 10-14 17. 43-39 08-12
 18. 41-37 21-26 19. 30-25 02-08 20. 49-43 12-17
 21. 35-30 01-07 22. 40-35 07-12 23. 44-40 17-21
 24. 39-34 ?!

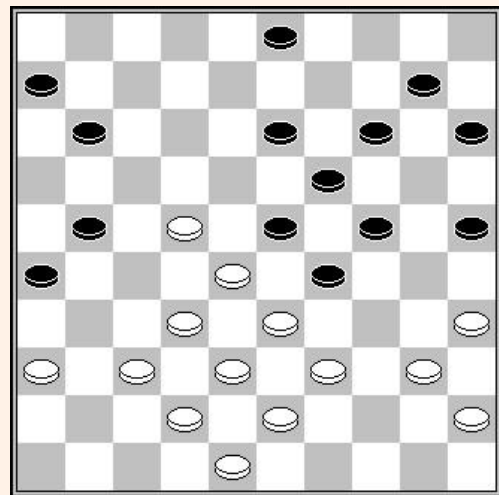
Na 24. 39-33 (12-18) 25. 33x24 (18x27) 26. 37-31 [26. 36-31 (27x36) 27. 25-20 (14x34) 28. 40x18 (13x33) 29. 24x02 (36-41) 30. 38x29 (41-47) 31. 43-38 enz.] 26... (26x37) 27. 42x22 (14-20) 28. 25x14 (09x29) 29. 43-39 (21-26) 30. 30-25 (08-12) enz. =

24... 15-20! 25. 43-39 20-24 26. 39-33 12-17 27. 37-31 26x37
 28. 42x31 21-26 29. 31-27 08-12 30. 48-43 14-20 31. 25x14 19x10
 32. 30x08 10-14 33. 28x10 17x48 34. 34x23 04x15 35. 08x17 11x31
 36. 36x27 48-39 enz.

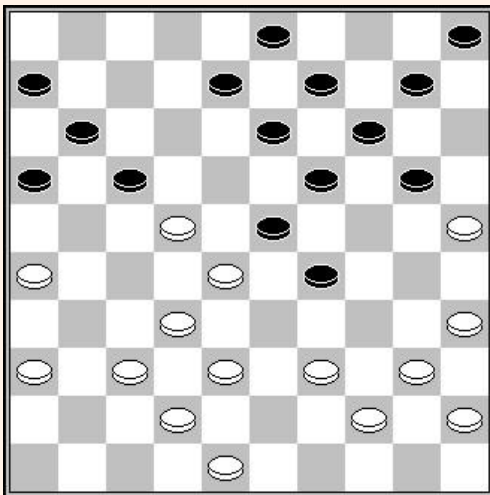
Diverse combinaties bij een wederzijdse kerkhofschijf

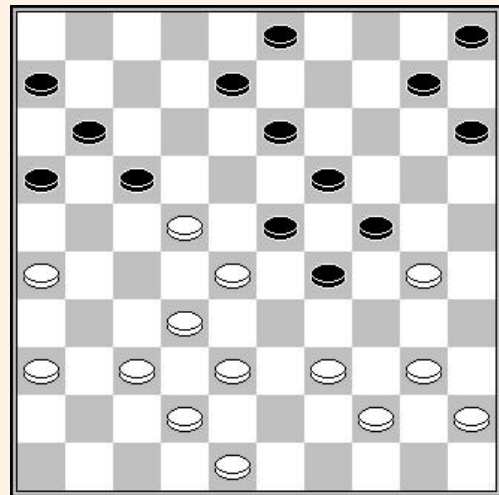
D1 : Wit aan zet

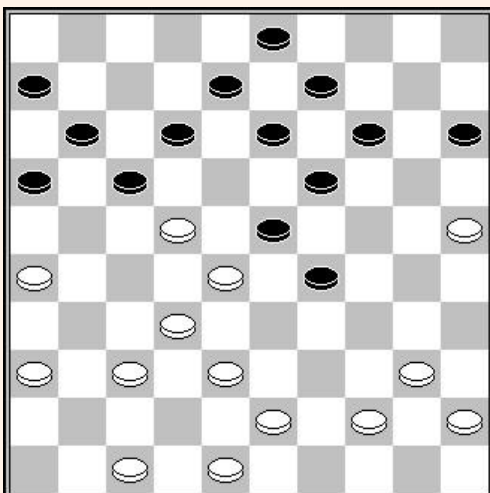
D2 : Wit aan zet

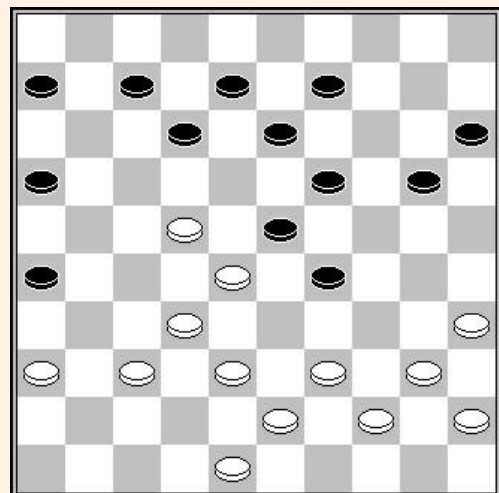
D3 : Wit aan zet

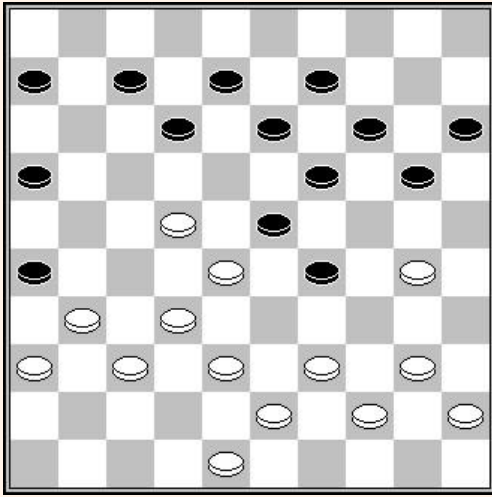
D4 : Wit aan zet

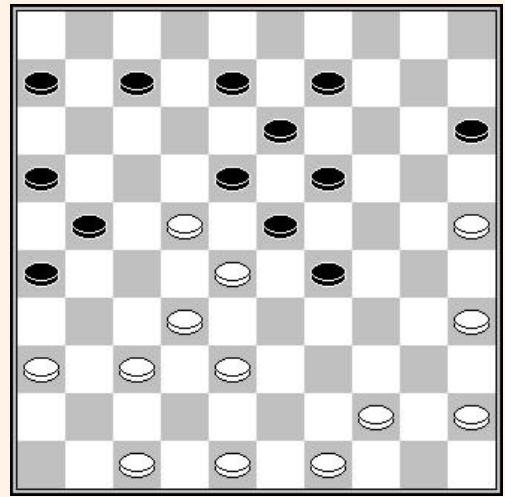
D5 : Zwart aan zet
(12-18) ?

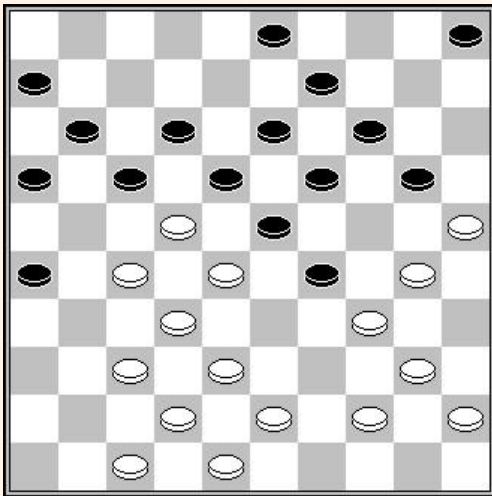
D6 : Wit aan zet

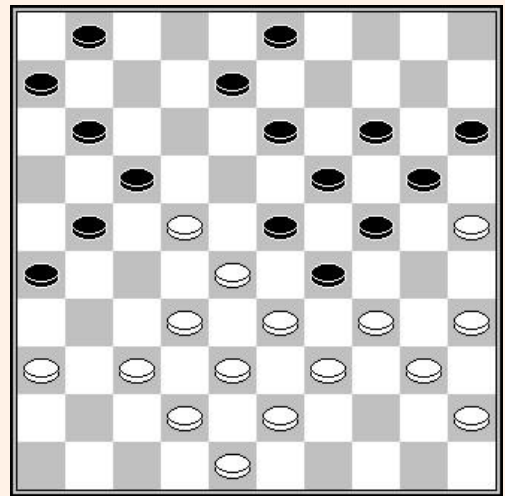
D7 : Wit aan zet

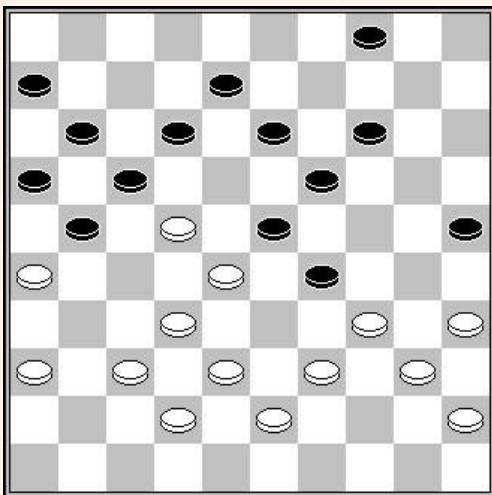
D8 : Wit aan zet

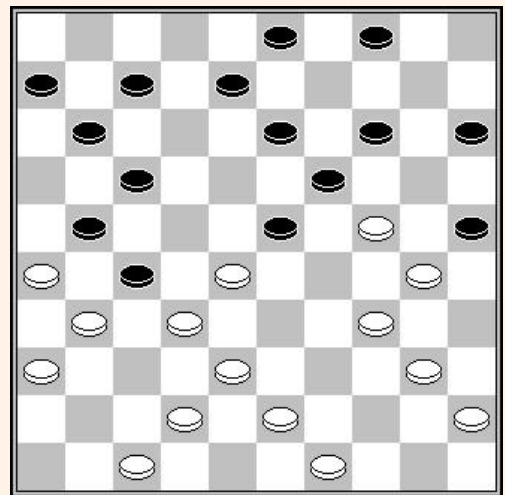
D9 : Wit aan zet

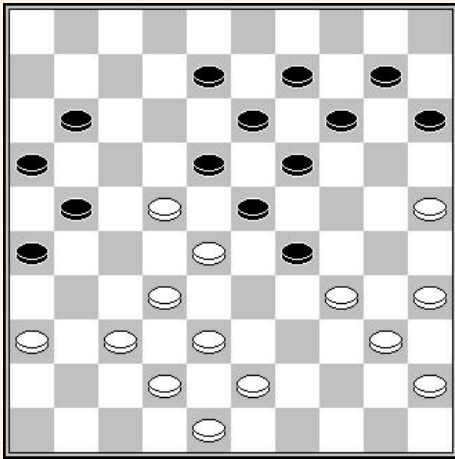
D10 : Wit aan zet

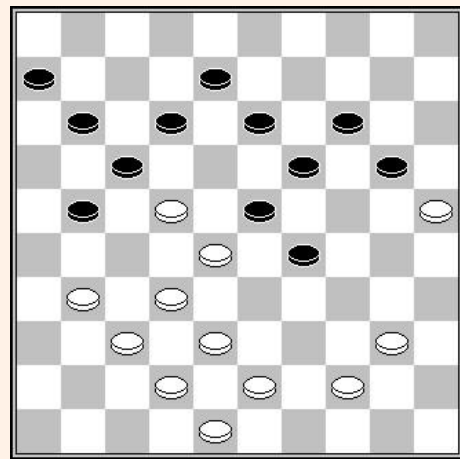
D11 : Zwart aan zet

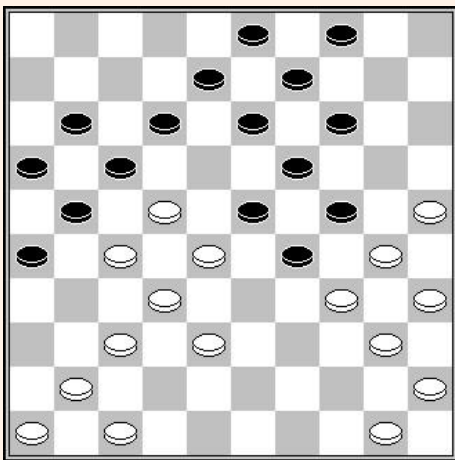
D12 : Zwart aan zet

D13 : Wit aan zet

D14 : Wit aan zet

D15 : Wit aan zet

OPLOSSINGEN

- D1 :** 35-30 (24x35) 40-34 (29x49) 45-40 (35x33) 38x18 (49x27) 28-23 (19x17) 31x02 (13x22) 02x31 enz.
- D2 :** Een praktische zet gecomponeerd door Gilbert KALFON in 1950
1. 22-18!! En indien :
a - (23x12) 35-30! (24x44) 33x24 (44x22) 24-20 (15x24) 32-28 (22x33) 38x27
b - (13x22) 28x17 (11x22) 35-30 (24x44) 33x13 (44x33) 38x16
- D3 :** 32-27 (23x34) 37-31 (17x28) 27-22 (17x28) 26-21 (16x27) 32x4
Te noteren dat een analoge combinatie werd uitgevoerd in een partij door Marius FABRE tegen Piet Van DARTELEN tijdens het wereldkampioenschap 1925.
- D4 :** 22-18 (13x33) 39x28 (24x35) 28-22 (17x28) 37-31 (28x37) 38-32 (37x28) 26-21 (16x27) 31x02
- D5 :** Mark PODOLSKIJ - Herman van WESTERLOOD (Den Haag, 1997)
25... (12-18) ? 26. 37-31 (18x27) 27. 32x12 (08x17) 28. 28-22 (17x28) 29. 26-21 (16x27)
30. 31x24 (19x30) 31. 25x34
- D6 :** 22-17 (12x21) 38-33 (29x49) **A** 35-30 (49x27) 48-43 (23x41) 36x47 (27x49) 30-24 (a.l) 40-35 (49x40) 45x01
A – (29x27) 37-32 (27x49) 35-30 (23x32) 30-24 (a.l) 40-35 (49x40) 45x01
- D7 :** 22-17 (12x21) 30-24 (19x30) 28x10 (15x04) 32-27 (21x41) 36x47 (26x37) 38-33 (29x49) 40-35 (49x40) 45x01
- D8 :** 49-43 (18x27) 37-31 (26x37) 32x41 (23x32) 36-31 (27x36) 38x27 (21x32) 47-42 (36x40) 45x01
- D9 :** 38-33 (29x49) 40-35 (49x29) 30-24 (19x30) 28x8 (17x28) 35x04
- D10 :** 35-30 (24x44) 33x24 (20x40) 45x34 (44x33) 38x20 (15x24) 34-29 (24x33) 28x39 (17x28) 32x14
- D11 :** (12-18) 35-30 of? (18x27) 39-33 (04-09) 33x24 (14-20) 24x15 (27-31) 36x27 (17-22) 27x29 (09-14) 26x17 (11x44) 34-30 of? (25x34) 43-39 (a.l) 32x34 (14-20) 15x24 (19x30) 40-35 (30-34) enz.
- D12 :** Een buitengewone combinatie naar een idee van Marcel Deslauriers tijdens de analyse van een partij gespeeld door Piet ROOZENBURG en Baba SY.
1... (07-12)!! 2. 31x22 (15-20) 3. 24x15 (23-29) 4. 34x23 (25x34) 5. 40x29 (12-18) 6. 23x12 (04-10) 7. 15x4 (14-20) 8. 04x18 (19-23) 9. 28x19 (17x39) 10. 26x17 (11x42) 11. 47x38 (08x17)
- D13 :** 43-39 (18x27) 36-31 (27x36) 37-31 (26x37) 42x31 (36x27) 25-20 (15x24) 28-22 (27x18) 32-28 (23x43) 34x03 (43x34) 40x20 (14x25) 03x06
- D14 :** 32-27 (21x41) 31-27 (23x21) 44-39 (17x28) 42-37 (41x32) 38x9 (14x3) 25x32 enz.
- D15 :** Een compositie van Andreas Kuyken
1. 25-20 (14x25) [op 1...(24x15) 2.30-24 (19x39) 3.28x10 (17x28) 4.32x43 (21x32) 5.37x28 (09-14) 6.10x19 (13x24)] 2. 50-44 (09-14) 3. 44-39 (14-20) 4. 39-33 (12-18) 5. 41-36 (03-09) 6. 47-41 (04-10) 7. 37-31 (26x37) 8. 36-31 (37x26) 9. 41-37 (10-15) 10. 46-41 (08-12) 11. 41-36 (09-14) 12. 36-31 winst door opsluiting.

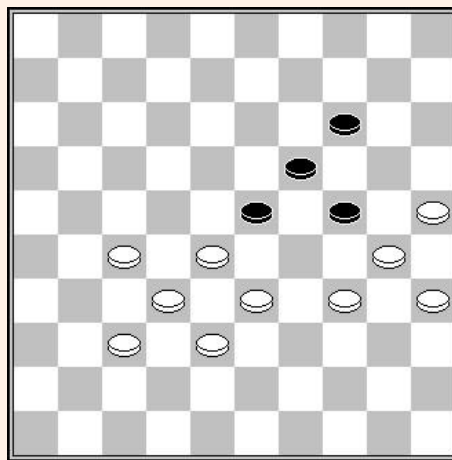
3de deel : de 10x10 standen “genre Woldouby”

De volgende studie is een hervatting van discussies gepubliceerd op het FFJD-forum waaraan voornamelijk Gérard Taille, Serge Minaux en ikzelf deelnamen. De tussenkomsten van Gérard Taille maakten het mogelijk om uiterst gecompliceerde posities in het eindspel op te lossen. Ik dank hem hartelijk voor deze samenwerking.

Daarom herschikte ik de vragen en antwoorden, waarbij ik telkens de gesprekspartners identificeerde. Ik heb ook de studie van de fundamentele Woldouby-positie toegevoegd.

De klassieke middenveldposities hebben al veel inkt doen vloeien. We kunnen zeggen dat ze vanuit elke hoek zijn onderzocht. Ze zijn in veel werken te vinden. Ik zou echter nogmaals willen terugkeren naar deze standen van het “WOLDOUBY-type”, waarbij ik gebruik maak van wat al is geschreven en stel ook een andere invalshoek voor.

De standen “genre WOLDOUBY” zijn van het volgende type :

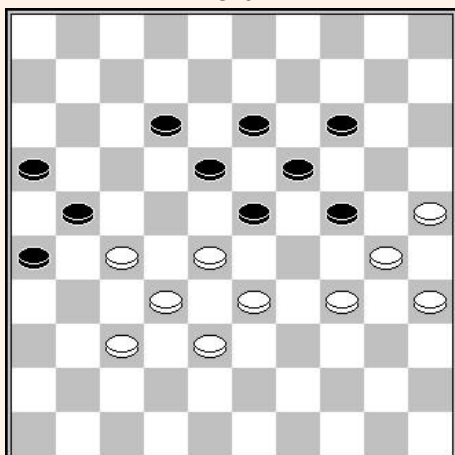

Hierdoor kunt u het basispatroon van de wit, dat constant blijft, in gedachten houden. Het enige dat overblijft is kijken naar de posities van zwart en alleen de posities te onthouden die winnend zijn of die zeer moeilijk remise te maken zijn.

De standen 10x10 “genre WOLDOUBY” groepeerde de klassieke standen met elk 10 schijven en andere waarin men het basisschema van hierboven terugvindt. Het omvat posities zoals De HAAS – FABRE, OTTINA – WEISS, RICOU – GAROUTE of zelfs RICOU – BONNARD. Deze posities en nog een paar andere zijn handig om te kennen. Ze schilderen een eerlijk tableau vol manoeuvres, offers, combinaties die men tegenkomt bij het einde van het middenspel in klassieke partijen. We kunnen het onderzoek ook verder zetten door de posities te verkleinen om te zien welke de beste manier is om ze te behandelen.

Hoofdstuk 1 : de originele Woldouby positie

De eerste belangrijke stand is natuurlijk de "WOLDOUBY" zelf :

Ik weet weinig over de speler WOLDOUBY. Ik dacht te begrijpen dat hij kampioen was van Senegal, en dat hij in 1910 in Frankrijk belandde. Hij verbleef in Parijs, waar hij grote indruk maakte op de clubspelers van die tijd. Later, geconfronteerd met de sterkste spelers was het resultaat meer gemengd.

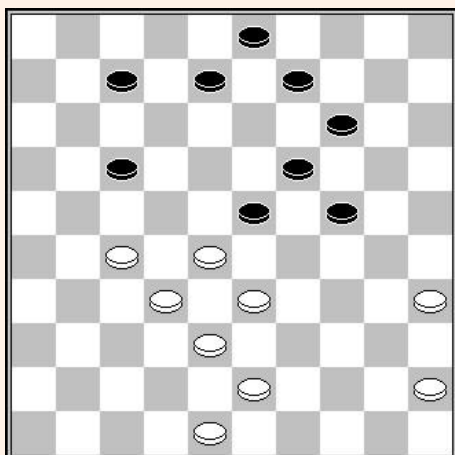
In ieder geval werd er destijds gedebatteerd over de kracht van deze speler. Meer kan men vinden in de nrs. 16,17 en 24 van "le Damier Universel" op de site van Damier Lyonnais :

http://damierlyonnais.free.fr/joueurs_bolze_damier.htm

Er is een complete biografie gewijd aan WOLDOUBY door Govert Westerveld, officieel historicus van de FMJD. Dit werk, dat niet minder dan 244 pagina's telt is in het Spaans en beschikbaar op Amazon.

Het is moeilijk om partijen van deze speler te vinden. Op turbo Dabase staan er 48 betreffende de belangrijk matches tegen de kampioenen van die periode.

Hieronder een anekdotische stand die Woldouby wist te winnen door controle over de 2 vleugels :

J. CHARDONNET - WOLDOUBY

Finale kampioenschap van Parijs 1911

Stand bij de 38ste zet

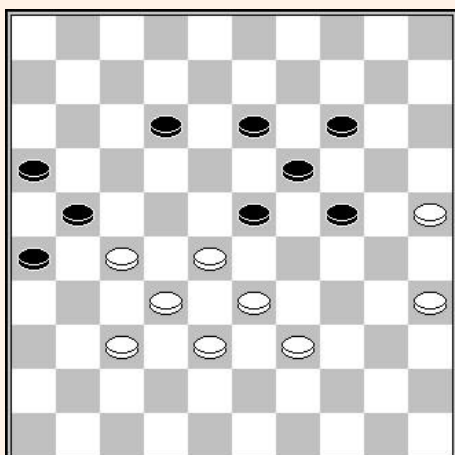
**38... 07-11 39. 45-40 14-20 40. 40-34 20-25
41. 43-39 08-13 42. 48-42 11-16 43. 42-37 17-21
44. 27-22**

44.28-22 23-28 45.32x14 21x41 46.14-10 09-14 47.10x30 41-46

44... 03-08 45. 34-29 23x43 46. 38x49 enz.

Laten we nu terugkeren naar het WOLDOUBY-stand zelf. Wit is aan zet. Volgens het boek van Iser Kouperman "Strategie der honderd velden", kwam deze stand al voor in 1911 en is sindsdien het onderwerp geweest van talrijke analyses. De afwikkeling begint door de natuurlijke ruil :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 diagram.

Het ontbreekt wit aan reserve tempi en wordt geconfronteerd met de dreiging van blokkering in 2 zetten na 39-34 (13-18) ! 34-30 (12-17).

Geconfronteerd met de dreiging van blokkade heeft wit meerdere manieren om te reageren, maar de bekendste en meest algemeen aanvaarde manier werd ontdekt door een speler uit Kiev, I. Kosminski, aan het eind van de jaren vijftig. Deze remise variant werd verbeterd door Gérard Taille tijdens zijn interventie op het forum van de FFJD, te bekijken via de link :

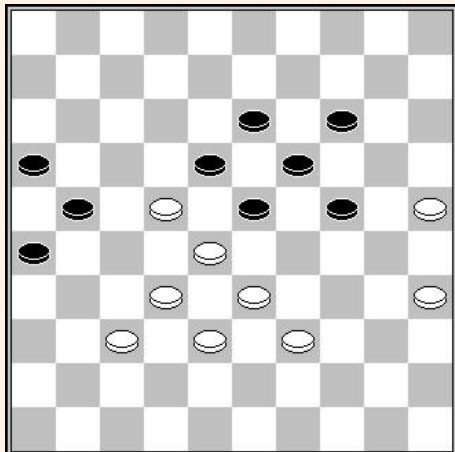
http://ffjd.fr/forum/sujet.php?id_sujet=48343

3. 27-22 !!

Zwart heeft nu 2 mogelijke zetten (12-18) en (12-17) die leiden naar zeer verschillende varianten :

Variant A : 3...(12-18)

3. 12-18

Deze aanval, die beslissend lijkt, leidt tot het offer :

4. 39-34 ! 18x27 5. 34-30 13-18

De aanval (27-31) leidt immers meteen tot remise door het verrassende 33-29 (31x22) 29x27 (23-29) 30-24 enz.

6. 28-22 23-28 7. 32x12 27x07 8. 38-32

Met de commentaar van Gérard : Met deze zet kun je remise maken door een doorbraak krijgen ten koste van een enkele schijf in plaats van twee in de I Kosminski-variant. In de historische variant speelt wit 33-28, en offert na (24-29), 2 schijven door 38-33 (29x38) 37-32 (38x27) alvorens doorbraak te forceren door 30-24x24.

Om een idee te geven van de complexiteit van dit eindspel, sturen we u naar de partij Gérard Jansen – Hein Meijer gespeeld in Nederland in 2006.

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=35&ld=43&r=9&jr=6&wed=19856&weda=&zetten=&aav=&view=4&gotoPly=>

Na 8. 38-32, heeft zwart 2 manieren om te vervolgen :

A – (21-27x27) met bijvoorbeeld de partij Marc Meulenaere – Yves Vandenberg uit het Belgisch kampioenschap 2006 :

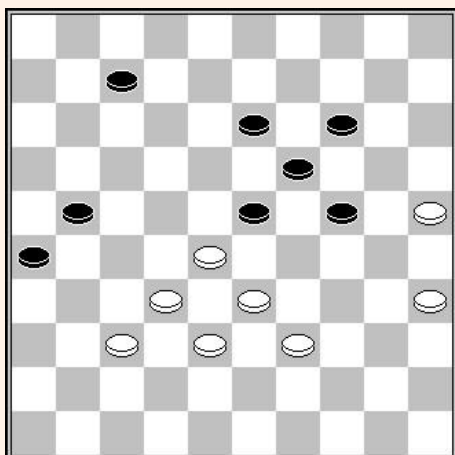
<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=14&ld=778&r=1&jr=6&wed=108093&weda=&zetten=&aav=&view=4&gotoPly=>

B – (07-12) met als voorbeeld de partij Freddy Loko – Roël Boomstra (Drielandentoernooi Douala Kameroen 2015)

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=46&ld=4676&r=1&jr=16&wed=836077&weda=&zetten=&aav=&view=4&gotoPly=>

Variant B : 3...(12-17)

3.... 12-17 4. 22x11 16x07 diagram

5. 39-34

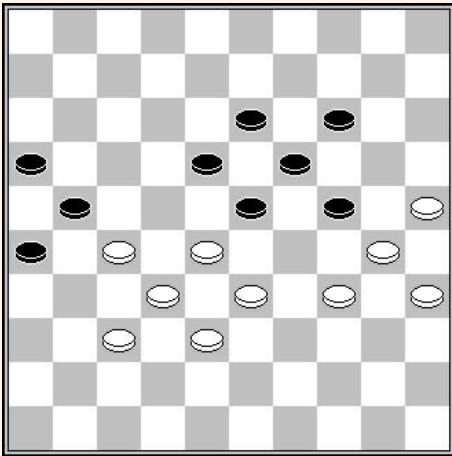
Nog een nieuwigheid door Gérard, in plaats van het trippel offer van KOMINSKI 28-22 (07-12) 22-17 (12-18) 32-28 (23x34) 17-11 enz. met bijvoorbeeld de partij Freddy Loko – Arnaud Cordier uit het wereldkampioenschap 2015 :

5... 21-27 6. 32x21

En indien 6... (23x41) 34-29 (26x17) 29x18, kan zwart niet meer winnen. Bijvoorbeeld 41-47 (41-47) 25-20 (47-36) 20-15 (36x15) 33-29 enz.

En indien 6... (23x43) 34-29 (26x17) 29x18, loopt de partij eveneens remise na (43-48) 37-31 (48x26) 25-20 (26-31) 20-15 (31x4) 33-29 enz.

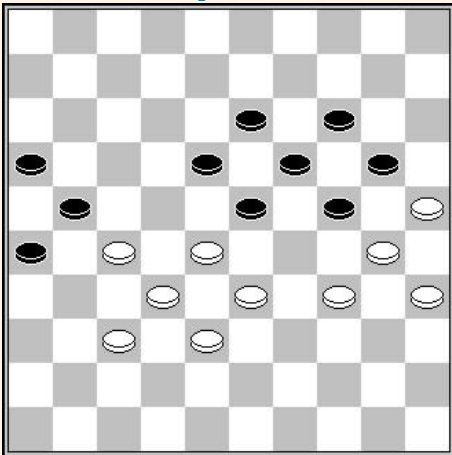
Hoofdstuk 2 : posities met een klaverblad 16-21-26 en twee centrale schijven op 13 en 18

Alle standen die we gaan bestuderen in dit hoofdstuk bevatten als basis een klaverblad 16-21-26 en 2 centrale schijven op 13 en 18, zoals in nevenstaand diagram :

Het enige dat nog ontbreekt is één zwarte schijf toe te voegen om het evenwicht te herstellen. Indien dit op 12 is, krijgen we de originele WOLDOUBY, op 15 la HAAS-FABRE, en op 20 de BARTELING. Het is met deze laatste stelling, winnend voor wit, dat we beginnen :

2.1 – De positie BARTELING

Wit aan zet

Om deze stand te verdiepen, maken we gebruik van het volgende plan :

- Pr sentatie van de positie BARTELING
- Gedegradeerde positie type 1
- Gedegradeerde positie type 2
- Gedegradeerde positie type 3
- Illustratie van de "BARTELING" in de partij tussen Oscar Lognon en André Ber ot, in het Frans kampioenschap 2014
- Een bio over Louis BARTELING

Presentatie

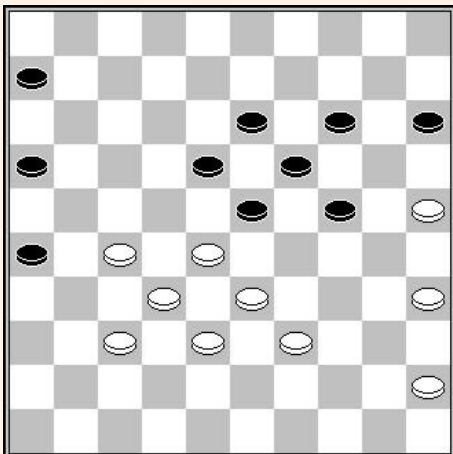
Deze stand, met verwisselde kleuren, kwam voor tijdens het wereldkampioenschap 1912 in een partij tussen A van WAGENINGEN en Philip BATTEFELD. Philip BATTEFELD won de partij op volgende wijze :

**1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34 13-18 4. 34-30 23-29 5. 28-22 18-23
6. 33-28 29-34 7. 30x39 24-29**

Men merkt dat de blokkade zwart hier dwingt een schijf naar achter te offeren. Hetgeen wit reserve tempi geeft.

**8. 39-34 29x40 9. 35x44 20-24 10. 44-40 24-29 11. 40-35 29-34 12. 35-30 23-29
13. 30x39 19-24 14. 23-28 Winst**

Positie Barteling aangepast type 1

Wit aan zet

Het logisch vervolg is :

1. 45-40 06-11 2. 40-34 11-17 3. 34-30

En zwart, om de positie Barteling te ontwijken, heeft geen andere keuze dat een dubbel offer :

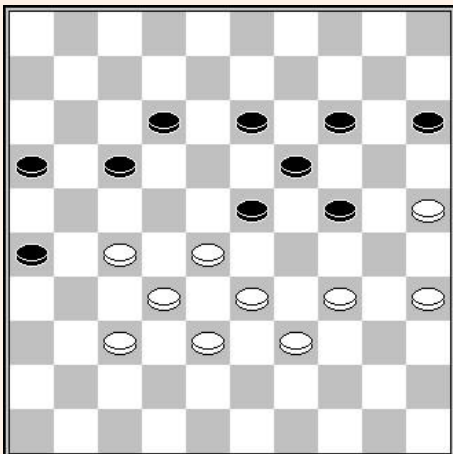
3... 16-21 4. 27x16 24-29 5. 33x24 18-22
6. 39-33 22-27 7. 32x12 23x43 8. 12-07

Met een stand die weinig perspectief biedt voor zwart.

Na (43-48) volgt simpel 33-28 (48x31) 28-23 (19x28) 24-20 (15x24) 30x10 enz.

Positie Barteling aangepast type 2

Een andere belangrijke gedegradeerde stand, die reeds vele malen voorkwam, vooral in de partijen Bassirou BA – Demba Coly THIAM kamp. v Sénégal 1993, Jan Peter DROST – Alexander GETMANSKI te Open Hoogeveen en 2010 en Thomy Lucien MBONGO – Alexander BULATOV in 2013.

Alexander BULATOV forceerde remise op een mooie manier :

1... 17-21 2. 35-30

Op 34-30 volgt zeer goed (23-29).

2... 24x35 3. 33-29 12-18

4. 29-24 19x30 5. 28x08 35-40

De finesse.

6. 34x45 18-23 7. 25x34 23-28

8. 32x23 21x41 9. 39-33 41-47

Remise .

In de twee andere partijen speelden de tegenstanders van Bassirou BA en d'Alexander GETMANSKI (12-18) en konden niet ontkomen aan de positie BARTELING na 34-30. De 3 partijen in kwestie :

MBONGO-BULATOV

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=35&ld=3450&r=4&jr=14&wed=716174&weda=&zetten=&aav=&view=4>

DROST - GETMANSKI

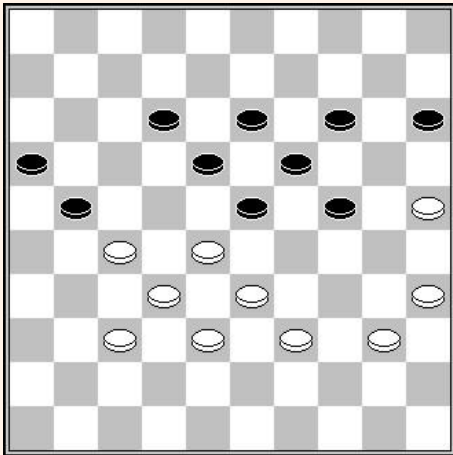
<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=23&ld=1688&r=8&jr=11&wed=279632&weda=&zetten=&aav=&view=4>

Ba Bassirou – Thiam Demba Coly (SEN-ch, 1993)

01. 32-28	19-23	28x19	14x23	37-32	10-14	34-30	13-19	41-37	08-13	46-41	02-08
07. 30-25	17-21	31-26	20-24	26x17	12x21	36-31	07-12	31-27	21-26	33-28	11-17
13. 39-33	06-11	44-39	01-06	41-36	14-20	25x14	09x20	40-34	24-29	33x24	20x40
19. 45x34	04-09	49-44	17-21	39-33	15-20	44-40	05-10	50-45	10-15	43-39	12-17
25. 37-31	26x37	42x31	21-26	47-42	26x37	42x31	17-21	31-26	20-24	26x17	11x31
31. 36x27	06-11	34-30	11-17	30-25	17-21	48-42	08-12	39-34	12-17	34-30	09-14
37. 40-34	03-08	34-29	23x34	30x39	08-12	42-37	18-23	45-40	21-26	40-34	12-18
43. 34-30	17-21	39-34	15-20	34-29	23x34	30x39	18-23	39-34	13-18	34-30	23-29
49. 28-22	18-23	33-28	29-34	30x39	24-29	39-34	29x40	35x44	20-24	44-40	24-29
55. 40-35	29-34	2-0									

Positie Barteling aangepast type 3

Een andere belangrijk te kennen gedegradeerde stand :

Zwart aan zet

In deze stand 4 tempi teruggespeeld, vindt men de positie BARTELING na (12-17) 40-34 (21-26) 34-30 (17-21) 39-34.

Deze stand kwam reeds vaak voor, meer bepaald in een partij tussen 2 wereldkampioenen Marcel DESLAURIERS en Viacheslav SHCHEGOLEV in 1967. De kleuren zijn verwisseld.

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=18&ld=1158&r=5&jr=0&wed=159379&weda=&zetten=&aav=&view=4>

Om de "BARTELING" te vermijden speelde Marcel DESLAURIERS :

1... 23-29

En Viacheslav SHCHEGOLEV vervolgde met de meest belovende variant :

2. 37-31 21-26

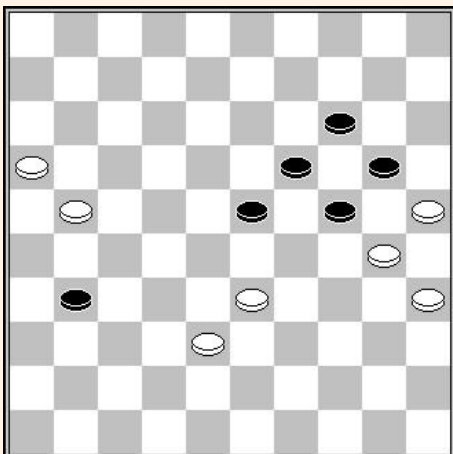
(12-17) leidt tot remise met het praktisch geforceerd vervolg 31-26 (18-23) 40-34 (29x40) 35x44 (13-18) 44-40 (23-29) 39-34 (18-23) 40-35 (29x40) 35x44 (23-29) 44-40 (15-20) 40-35 (29-34) 27-22 (19-23) 28x39 (17x37) 26x17 (37-41) en wit kan niet verhinderen dat zwart 2 dammen maakt.

3. 40-34 29x40 4. 35x44 26x37 5. 32x41 15-20

Op (18-23) volgt de plakker 25-20 (23x34) 20x7

6. 41-37 18-23 7. 37-32 12-17 8. 44-40 17-21 9. 39-34 21-26 10. 40-35 13-18

11. 34-30 16-21 12. 27x16 26-31 13. 28-22 18x27 14. 32x21 diagr.

En ondanks de schijn lijkt deze stand tot een onvermijdelijk gelijkspel te leiden.

14... 31-37 15. 16-11 37-41 16. 11-06 41-47

17. 21-17 47-36 18. 06-01 36-22 !!

De sleutel

19. 17x28

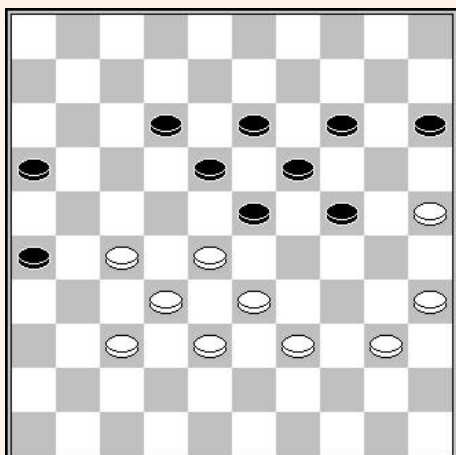
Deze stand kwam voor tussen Eric DUSSELDORP en L. de ROOIJ in 2011. Wit sloeg met de dam 01x45 en zwart forceerde remise op een mooie manier door (22x50) 17-12 (19-23)!

30x28 [op 30x10 volgt (50-44) 25x14 (44-49) 45x18 (49x15) =] 50x03 =

19... 23x43

En er is geen sprake meer van winst.

Positie Barteling aangepast type 4

Wit aan zet

Zoals in alle aangepaste klassieke standen, bestaat er geen absolute winst. Nochtans is deze stand interessant, omdat de kans om de winst te behalen groter is dan die van het ontdekken van de remise.

1. 40-34

Zwart heeft nu 2 keuzes :

Variant A :

1... 23-29 2. 34x23 18x29 3. 37-31! 26x37 4. 32x41 12-17

Na (12-18) 41-37 (18-23) 37-32 (15-20) 28-22 [zeker niet 39-34] (29-34) 39x30 (23-28) 32x23 (19x39) 30x10 (39-44) 25x14 (13-19) [op (44-49) volgt 22-18 ! en op (44-50) 38-32 (50x11) 27-22 en 10-05] 14x23 (44-49) 38-33 (49x21) met een zeer voordelig eindspel.

**5. 27-22! 15-20 6. 22x11 16x07 7. 41-37 07-12 8. 37-32 12-17 9. 32-27 29-34
10. 39x30 13-18 11. 38-32 18-23 12. 27-22 17-21 13. 22-18 23x12 14. 28-22 +**

Variant B :

1... 12-17 2. 34-30 16-21

Op (17-21), vindt met de Barteling stand voor wit winnend : 39-34 (15-20) 34-29 (23x34) 30x39 (18-23) 39-34 (13-18) 34-30 (23-29) 28-22 (18-23) 33-28 enz. +

**3. 27x16 24-29 4. 33x24 18-22 5. 39-33 22-27 6. 32x12 23x43 7. 12-07 43-48
8. 07-01 48x31**

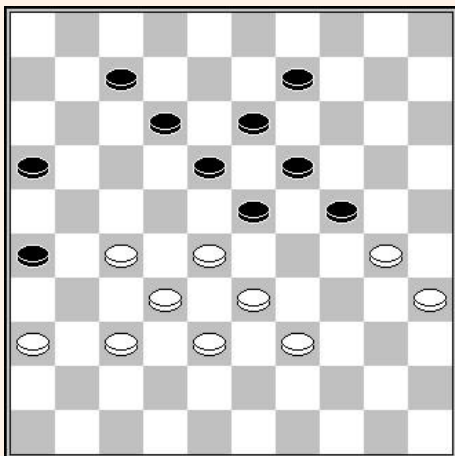
Met een moeilijk eindspel voor zwart.

“Barteling” in de praktijk

Om deze voorstelling van de positie BARTELING te beëindigen, nodigen we u uit om de partij Oscar LOGNON – André BERCOT te bekijken gespeeld tijdens het Frans kampioenschap 2014.

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=46&ld=4042&r=3&jr=15&wed=766458&weda=&zetten=&aav=&view=4>

39ste zet – Wit aan zet

39. 28-22

Met deze zet kan zwart de hoofdvariant van de BARTELING-positie bereiken.

Wit kan hier remise forceren zoals Ron HEUSDENS tegen Kees THIJSEN tijdens het toernooi van Brunssum in 1990, door 39-34 (09-14) 30-25 (07-11) 34-30 (11-17) 36-31 (17-21) 28-22 enz.

39... 09-14 40. 30-25 07-11

En niet (23-28) 32x23 (19x17) wegens de tegencombinatie 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x02

41. 33-28 11-17 42. 22x11 16x07 43. 39-34 07-11

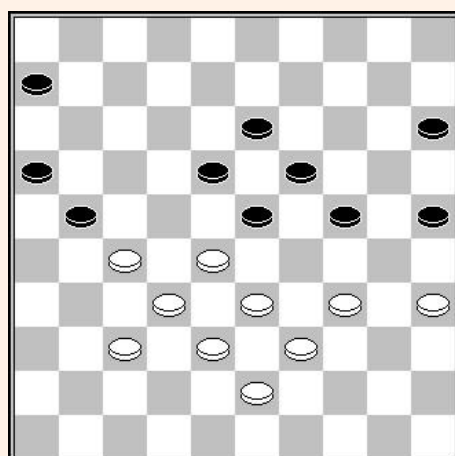
44. 38-33 11-16 45. 34-30 12-17 46. 36-31 17-21

En we zijn weer in de hoofdvariant van de positie BARTELING.

Klein woordje over Louis Barteling

Zijn bio online gezet door Stéphane :

<http://dammeur.fr/jeudedames-et-collections/sommaire/barteling.html>

Een positionele valstrik in de controle over beide vleugels:

Louis BARTELING – A. KANDI

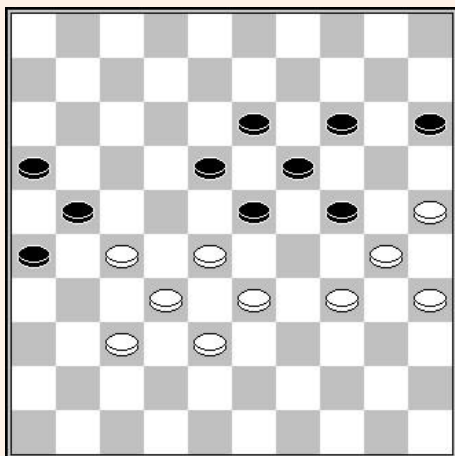
Kampioenschap van Parijs 1894

43ste zet – Zwart aan zet

Zwart speelde hier (21-26).

Op (15-20) volgt 34-30! (25x34) 39x30 (20-25) 37-31 (25x34) 31-26 enz. +

2.2 – De positie DE HAAS – FABRE

Wit aan zet

Deze stand kwam op het bord tijdens de zevende partij van de match tussen Jack de Haas en Fabre in 1921. De kleuren zijn gewisseld.

Om een beetje meer te weten over deze fameuze match, kan men online revue nr 7 van BONNARD consulteren : http://damierlyonnais.free.fr/texte/Bonnard/Bonnard_7.PDF

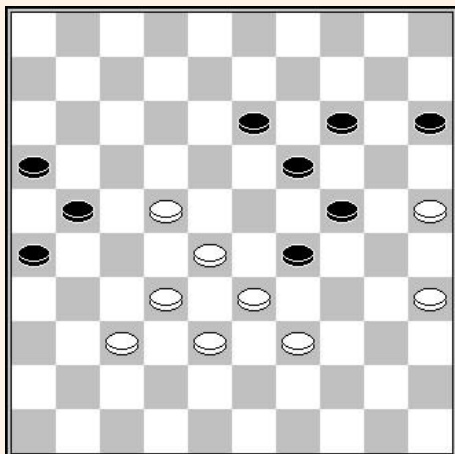
Er wordt aangenomen dat deze positie tot remise leidt, zij het met moeilijkheden voor zwart.

Ik heb verschillende fora geraadpleegd, oude Koepermanboeken opnieuw geopend en ik geef toe dat ik op mijn honger bleef zitten. Waarschijnlijk zijn er diepgaandere analyses gepubliceerd, maar ik heb daar geen toegang toe.

Daarom heb ik wat aanvullend onderzoek gedaan, met als doel de meest veelbelovende varianten voor blanken te identificeren. Ik koesterde zelfs de hoop op een moment om winst voor wit te ontdekken, maar er ontbrak altijd 'niet veel' om te concluderen.

De partij ging verder met :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 27-22 23-29

Een cruciaal moment in het debat. Moet men doorgaan met 39-34 of par 37-31 ?

Beide varianten zijn voordelig. De enige manier om een idee te krijgen is beide te onderzoeken :

Variant A : 4. 39-34

Dit werd gespeeld in de partij.

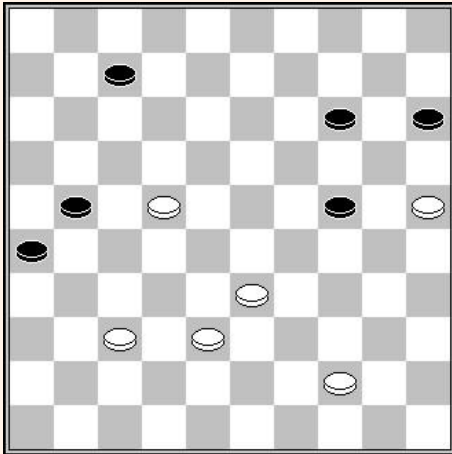
4. 39-34 29x40 5. 35x44 13-18 6. 22x13 19x08 7. 28-22

Een simpele zet maar erg effectief.

7... 08-12 8. 32-28 14-19 9. 44-39

Na 25-20, wint zwart een schijf en maakt remise door (24-30) 20-14 [na 22-17 (15x24) 17x08 volgt (19-23)] (19x10) 22-17 (12-18) 28-22 (21x12) 22x13 enz. =

9... 12-17 10. 22x11 16x07 11. 28-22

11... 07-11

Op (19-23) forceert wit schijfwinst door 25-20 daar (23-28) verhinderd is door 20x29 (28x17) 37-31 (26x37) 38-32 (37x28) 33x02

12. 22-18 19-23

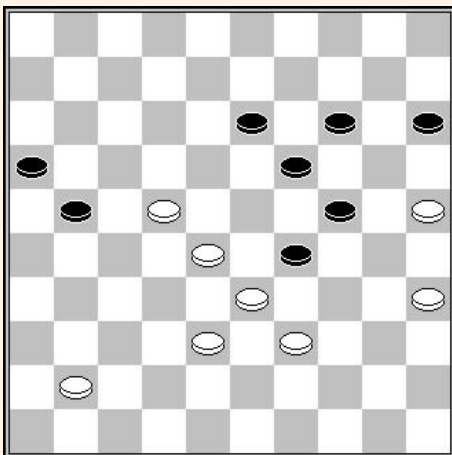
Deze zet bleek later verliezend te zijn. Remise komt er door 12...(11-17) en indien :

A) 13. 38-32 (19-23) 14. 18x20 (15x24) 15. 33-28 (24-29) =

B) 13. 25-20 (24-30) 14. 20-14 (19x10) 15. 18-13 (15-20) 16. 13-08 (30-35) 17. 39-34 (20-24) 18. 08-03 (24-30) 19. 34x25 (35-40) 20. 03-09 (40-44) 21. 38-32 zwart kan geen dam maken, maar een extra offer komt ter hulp (10-14) 22. 09x20 (44-50) 23. 33-29 (50-45) 24. 29-24 (45-01) forceert remise..

De 2 varianten A en B komen uit de cursus van Tjalling GOEDEMOED, zie ook op deze site. Het vervolg van de partij kan men hier ook raadplegen.

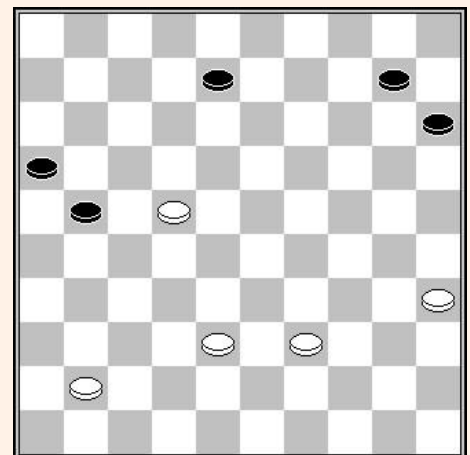
Variant B : 4. 37-31

4. 37-31 26x37 5. 32x41

**5... 13-18 6. 22x13 19x08
7. 28-22 14-20 8. 25x14 24-30
9. 33x24 30x10**

Volgend diagram :

Een positie die ongetwijfeld veel inkt heeft doen vloeien. Ik heb persoonlijk een paar pagina's zwart gemaakt en ik ben er nog lang niet klaar mee.

Iser KOEPERMAN, in tenminste twee van zijn boeken, stelt de volgende remise variant voor :

10. 41-37 (15-20) 11.35-30 (10-14) 12.38-33 (08-13) 13.33-29 (20-25) 14.39-34 (14-19) 15.29-24 (21-26) remise.

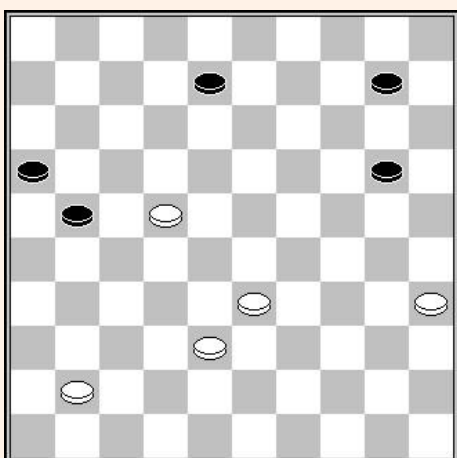
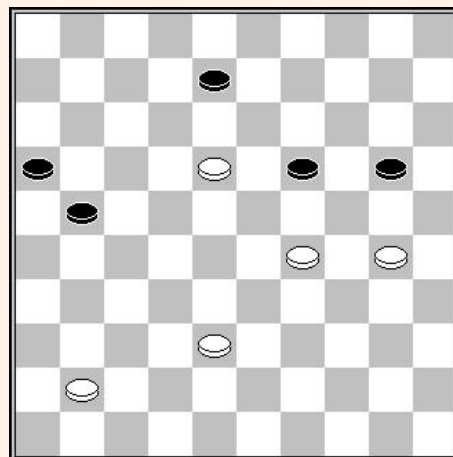
In een partij tussen Jan DALLINGA en Gérard KOLSLOOT uit 1973, opteerde wit voor een ander vervolg 10.35-30 (10-14) 11.39-33 (08-13) 12.33-29 (14-19) 13.29-24 (21-26) een zet die de kansen van zwart op remise compromitteert, terwijl 13... (13-18) 14.22x13 19x08 15. 24-19 (21-27) 16. 19-14 (08-13) remise verzekert.

In mijn onderzoek was ik eerst geïnteresseerd in de onschadelijke zet 39-34 maar gaf uiteindelijk de voorkeur aan 39-33, nauwkeuriger voor het geval zwart kiest voor (21-26).

10. 39-33

Het basisidee voor deze zet is om zwart naar volgende variant te lokken :

10... (10-14) 11. 33-29 (15-20) 12. 35-30 (14-19) 13. 22-18 !!
Die zwart een verliezende stand oplevert.

Na 10. 39-33, lijkt de beste zet voor zwart (15-20).
Men krijgt dan nevenstaande positie :

Wit heeft nu 3 constructieve ideeën die zwart dwingen correct te reageren :

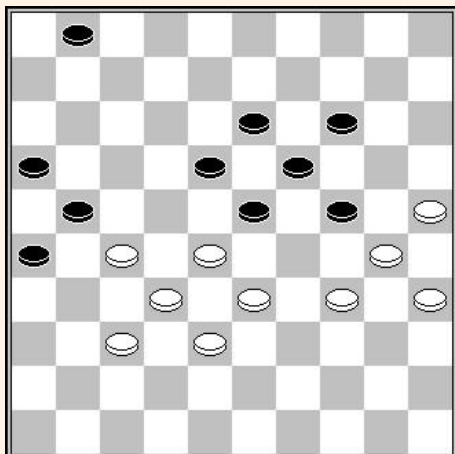
1ste idee : 35-30 (08-13) 33-29 (13-19) 30-25 (10-14) en er is geen winst.

2de idee : 33-29 (20-25) 22-18 (10-14) 29-24 (25-30) 24-20 (14x25) 35x24 (25-30) 24x35 (21-27) en wit kan niet meer winnen.

3de idee : 33-29 (20-25) 41-37 (10-15) 38-32 (15-20) en ook hier moet men berusten in remise.

2.3 – Andere posities

2.3.1 – met een zwarte schijf op 1, 2 of 3

Wit aan zet

De afwerking is onafhankelijk van de positie van de zwarte schijf op één van de velden 1, 2 of 3 :

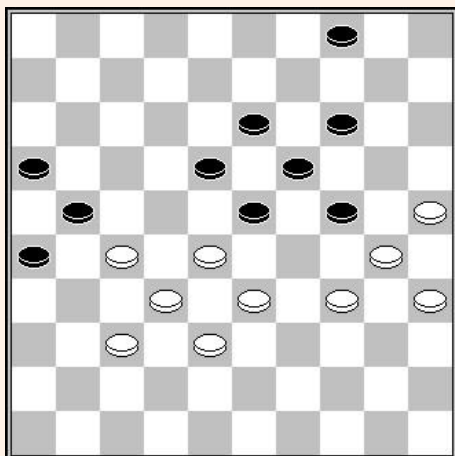
1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23

Bij het opspelen van de basisschijf volgt het uitstekende offer 35-30 (24x35) 33-29. Zie bijvoorbeeld de partij Félicien COMPPER – José BEYAERT, met verwisselde kleuren, gespeeld tijdens het kampioenschap van Frankrijk 1989.

3. 27-22 23-29

Met remise als resultaat.

2.3.2 – met een zwarte schijf op 4 of 5

In deze situatie is het zwart die op zeer bekwame wijze remise behaalt door :

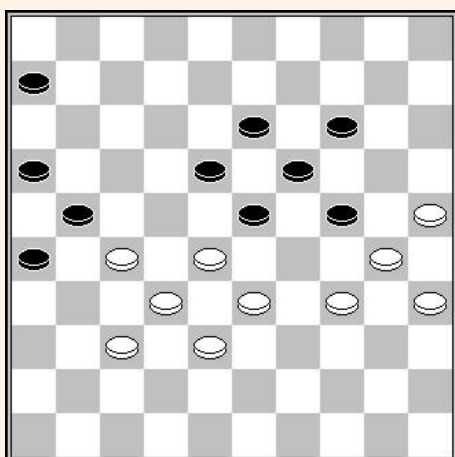
1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23

3. 27-22 04-10 4. 39-34 10-15

5. 35-30 24x35 6. 33-29 14-20

7. 29x09 21-27 8. 25x23 27x40 enz.

2.3.3 – met een zwarte schijf op 6

Hier ook, een licht voordeel voor zwart, maar remise is onbetwisbaar :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23

3. 27-22 06-11 4. 39-34 11-17

5. 22x11 16x07 6. 35-30 24x35

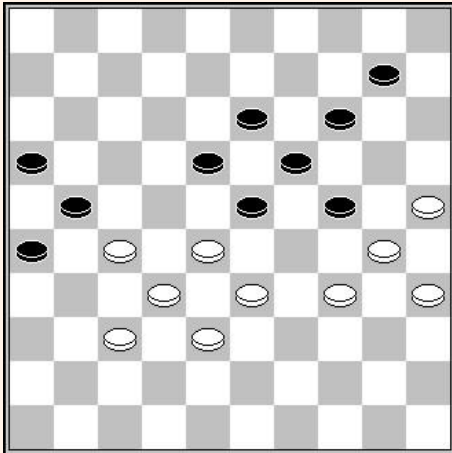
7. 33-29 13-18 8. 29-24 19x39

9. 28x10 39-44 10. 10-04 18-23

11. 04-27 07-12 12. 27x16 44-50

13. 25-20 50-22 14. 20-15 22-04 enz.

2.3.4 – met een schijf op 7 of 8

Deze stand kwam op het bord tijdens een partij tussen Marius FABRE en Alfred MOLIMARD, gespeeld in 1917, met de kleuren verwisseld.

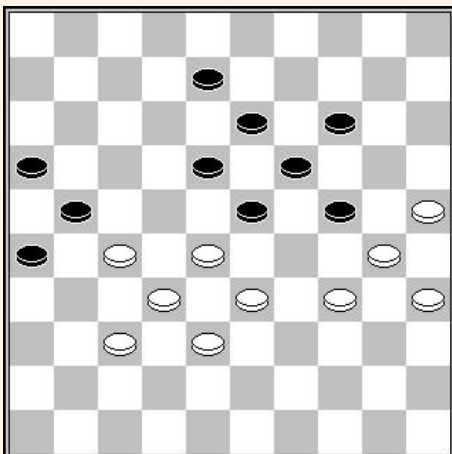
Het voordeel is aan wits kant, maar toch remise na :

1. 28-22 08-12
2. 22-17 23-28!
3. 33x22 18-23
4. 17x08 13x02
5. 22-18 23x12
6. 38-33 12-18
7. 34-29 18-22
8. 29x09 22x42
9. 09-04 42-48
10. 30-24 19x30
11. 35x24 48-34
12. 24-19 02-08
13. 25-20 34-01
14. 20-15 08-12

Dreigt de dam te vangen

15. 04-10 21-27
16. 32x21 16x27 enz.

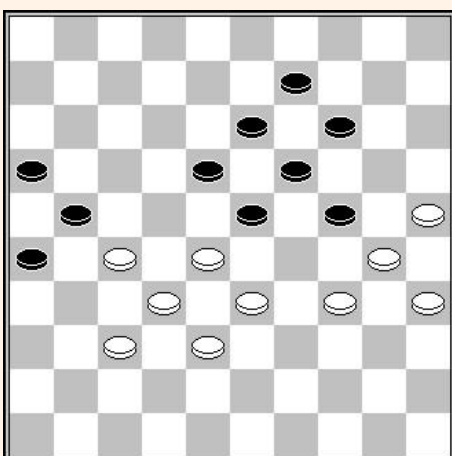
2.3.5 – met een zwarte schijf op 9

Remise wordt onmiddellijk bereikt na :

1. 34-29 23x34
2. 30x39 26-31
3. 37x17 24-29
4. 33x24 19x30
5. 35x24 18-22
6. 27x18 13x42

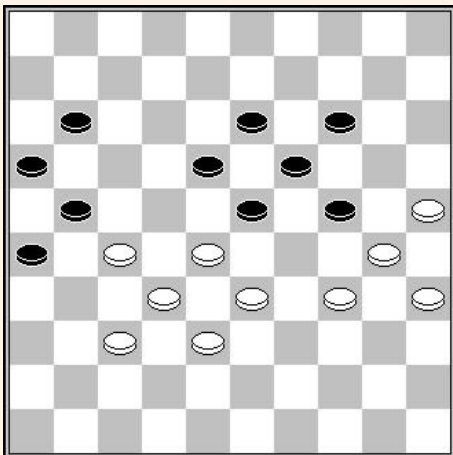
2.3.6 – met een zwarte schijf op 10

Niets speciaal in deze stand, na :

1. 34-29 23x34
2. 30x39 10-15

2.3.7 – met een zwarte schijf op 11

Een vrij eenvoudige remise ziet er als volgt uit :

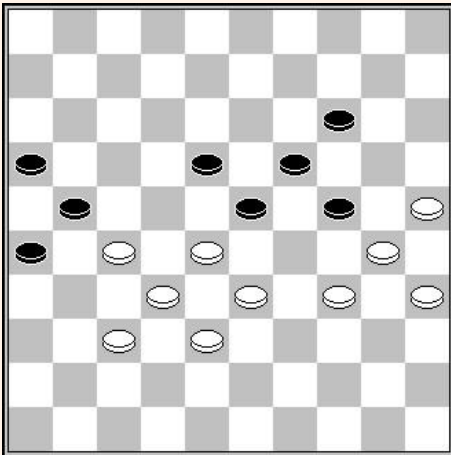
1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23
3. 39-34

Na 27-22 (11-17) komen we terug in één van de varianten van de WOLDOUBY.

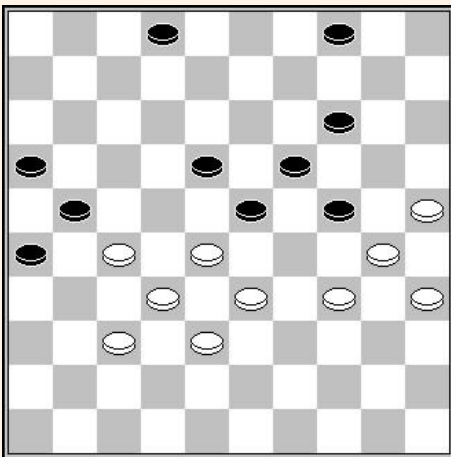
- 3... 11-17 4. 27-22 21-27
5. 32x12 23x43 6. 22-18 13x22
7. 34-29 enz.

Dit eerste overzicht van posities van het “Woldouby-type” met een klaverblad 2 centrale schijven 13 en 18, is nu voltooid.

Hoofdstuk 3 – de standen met een klaverblad 16-21-26 en een centrale schijf op 18

Alle standen die we gaan bestuderen in dit hoofdstuk bevatten als basis een klaverblad 16-21-26 en een centrum schijf op 18, zoals te zien in het nevenstaande diagram.

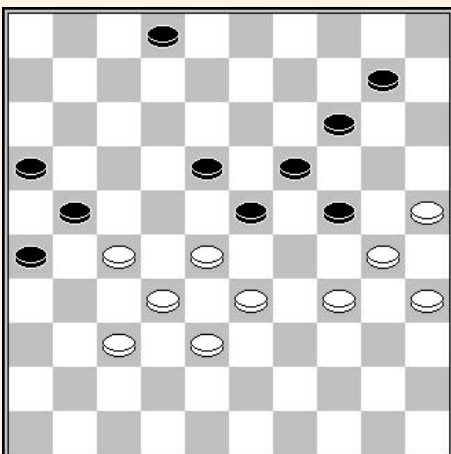
Wit aan zet

Zonder schijf op 13 is zwart blootgesteld aan de aanval 28-22. In dit voorbeeld reageert zwart met (23-28) 32x12 (21x41).

Maar wit heeft hier een manoeuver dat hem verzekert van remise door :

1. 27-22 ! 18x27
2. 34-29 23x34
3. 30x39

Met recuperatie van de schijf door 28-23, omdat (27-31) faalt op 39-34, en 34-29 na het slaan.

Wit aan zet

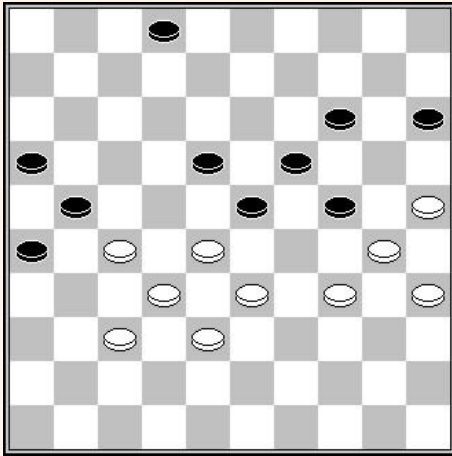
Deze stand, erg gelijkend op de vorige, is meer delicaat om remise te maken voor wit. Hij kwam voor in een partij tussen Moisej STANOWSKI en Vladimir GILJAROW tijdens het kampioenschap van de URSS 1956. Er werd gespeeld :

43. 34-29 23x34
44. 30x39 18-23
45. 39-34 10-15
46. 27-22 02-07
47. 34-29! 23x34
48. 37-31 26x37
49. 32x41 07-11
50. 22-18 11-17
51. 38-32 21-26
52. 32-27 17-21
53. 18-12 21x23
54. 12-7

Of 12-08

- 54... 23-28
55. 33x22 34-39
56. 07-01 =

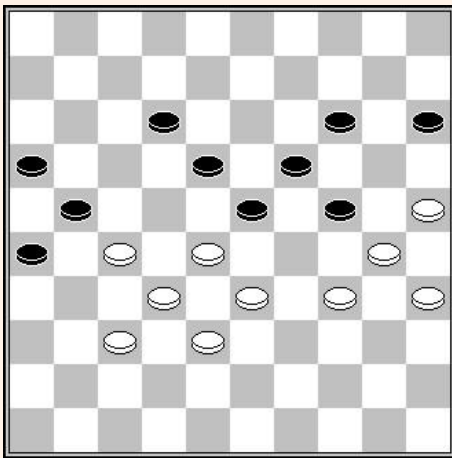
Wit aan zet

Deze keer lijkt de stand goed en wel verliezend te zijn voor wit. Er is echter een goed verborgen manier om remise te maken :

- 1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23
3. 27-22 02-07 4. 22-18! 23x12
5. 28-23! 19x28 6. 32x23**

Gevolgd door 39-34 enz. =

De 2 volgende standen zijn interessant omdat ze in talrijke officiële partijen voorkwamen :

Wit aan zet

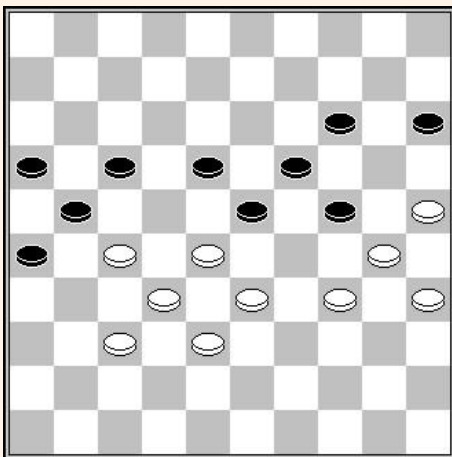
Remise is niet evident voor zwart. In een partij tussen Ronald van EGMOND en Jouke HOTTINGA, interclub 1982, volgde deze mooie spelgang :

- 49. 28-22 23-28 50. 22x13 19x08
51. 30x10 28x30 52. 35x24 15x04
53. 38-33 12-18 54. 33-28 08-13**

(08-12) 24-20 (12-17) 20-14 (17-22) 28x17 (21x12) 32-28 (12-17) 25-20 (16-21) 27x16 (18-22) enz. leidt tot remise.

- 55. 25-20 04-09 56. 20-15 26-31 57. 37x17 18-22
58. 27x18 13x33 59. 32-28 33x11 60. 24-20 16-21**

- 61. 15-10 21-27 62. 10-04 09-14 63. 04x31 14x25 64. 31-22 11-16 65. 22-27 25-30
66. 27-43 30-35 67. 43-49** winst.

Wit aan zet

Het lijkt erg moeilijk om remise te vinden voor zwart na :

- 1. 34-29 23x34 2. 30x39 17-22
3. 28x17 21x12 4. 33-28 18-23
5. 39-34 12-17 6. 38-33 15-20
7. 34-29 23x34 8. 37-31 26x37
9. 32x41**

Gérard geeft aan de remise kan worden bereikt door :

- 9... 34-39 10. 33x44 24-29 11. 44-40 19-24
12. 27-22 29-34 13. 40x29 24x33 14. 22x11 16x07
15. 28x39 20-24**

Wit kan niet meer winnen. De volgende variant moet echter vermeden worden :

- 16. 41-37 07-12 17. 37-32 12-18 18. 32-28 14-19**

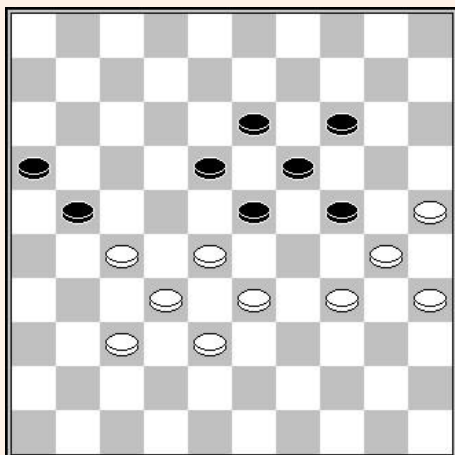
Op (24-29) volgt 25-20 en 39-34 +

- 19. 39-34 18-23 20. 28-22 24-29 21. 25-20 29x40 22. 35x44 W+**

Zoals gebeurde in de partij Peter Schuitema - Botte Bijlsma (NK-T Hoofdklasse, 1990)

Hoofdstuk 4 – De standen met 2 schijven op 16 en 21

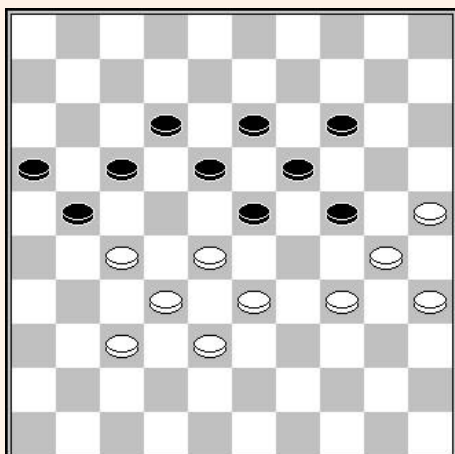
Laten we verdergaan met ons overzicht van de standen “type WOLDOUBY” met slechts 2 zwarte schijven op 17 en 21, in plaats van het klaverblad 16-21-26. Deze stand zijn in de vorm :

Zwart houdt de linkervleugel van wit onder controle en heeft 2 schijven beschikbaar om waar dan ook op het bord te plaatsen. Het voordeel is logisch aan zwarts kant. Maar is dit voldoende om van winst te spreken ?

De volgende 4 standen hebben gemeen dat ze beginnen met hetzelfde offer 27-22.

4.1 – De positie OTTINA - WEISS

Wit aan zet

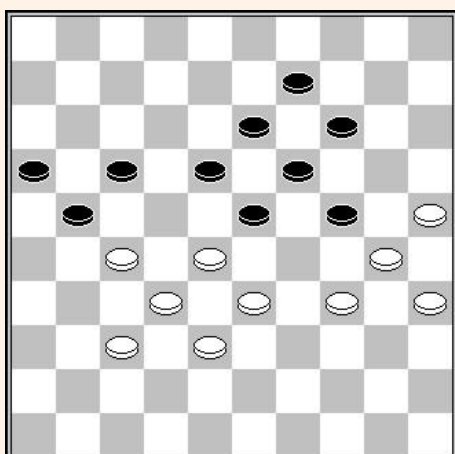
Deze stand kwam voor het eerst voor in 1910 tijdens een “match” over 3 partijen tussen OTTINA en WEISS. De kleuren zijn verwisseld.

Deze stand is ook gekend onder de naam GORDIJN – SY, gespeeld tijdens het wereldkampioenschap 1960, eveneens met verwisselde kleuren.

Wit behaalt remise door een opeenvolging van offers :

1. 27-22! 18x27
2. 34-29 23x34
3. 30x39 27-31
4. 37x26 12-18
5. 39-34 18-23
6. 35-30! 24x35
7. 33-29 13-18
8. 29-24 19x39
9. 28x10 39-44
10. 10-04 18-23
11. 38-33 enz. =

4.2 – De positie RICOU – GAROUTE

Wit aan zet

Deze stand is eveneens erg bekend. Hij is vanuit alle hoeken geanalyseerd.

Er is een erg uitgebreide analyse van Vladimir GILJAROW die verscheen in het Russisch tijdschrift SJASKI N°1 in 1961.

Overigens de hele partij wordt besproken in de revue BONNARD N°14 – Zie de site van Damier Lyonnais.

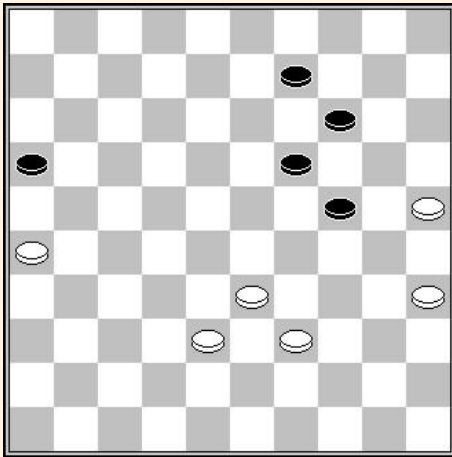
http://damierlyonnais.free.fr/joueurs_bonnard_revue.htm

Alles begint dus met het offer :

1. 27-22 18x27
2. 34-29 23x34
3. 30x39 27-31
4. 37x26 17-22 (13-18) verliest door 28-23 (19x37) 38-32 (37x28) 33x04.

5. 26x17 22x11 6. 32-27 11-17

(13-18) is opnieuw verhinderd door 28-23 (18x29) 35-30 (24x35) 33x04

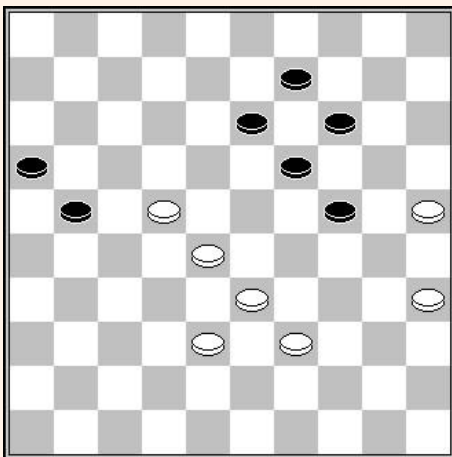
7. 27-22 17-21

Nu is Vladimir GILJAROV van mening dat de onmiddellijke schijfwinst door 22-18 tot remise leidt en dat de enige manier om te winnen is het spelen van 38-32 is. In feite heeft hij ongelijk; zoals we later zullen zien, heeft Gérard perfect laten zien dat het winnen van een schijf 22-18 ook leidt tot winst van de partij.

We zullen nu de 2 varianten eens bekijken :

Variant A : 8. 38-32

8. 38-32

8... 21-27

Op (21-26) 32-27 (16-21) 27x16 (26-31) 16-11, met een hopeloos eindspel voor zwart.

9. 22x31 13-18 10. 39-34 18-23

11. 31-26 09-13 12. 34-30 13-18

Op (23-29), wint wit door 32-27 (29x38) 28-23 (19x28) 30x10 (28-32)! het beste antwoord [*na (13-18) 10-5 (28-33) 05-32 (38-42) besluit wit op een mooie manier door 32-28 (33x31) 26x48 enz.*] 10-05 (13-18) 05-37 (38-43) 37-31! (18-23) 31-37 (23-29) 37-42 (29-34) 42-48 (34-39) 25-20 enz.

13. 32-27 23x21 14. 26x17 18-22 15. 17x28 16-21

16. 28-22 21-26 17. 22-18 26-31 18. 18-13 19x08

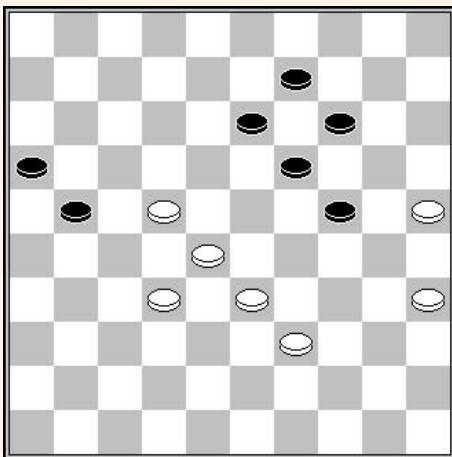
19. 30x10 31-37 20. 10-05 37-42 21. 05-10 42-48

22. 33-29

En zwart kan niet verhinderen dat wit 4 dammen haalt.

Variant B : 8. 22-18

8. 22-18 13x22 9. 28x26

De volgende winstvariant werd aangegeven door Gérard :

9... 19-23 10. 38-32 09-13 11. 39-34 14-19

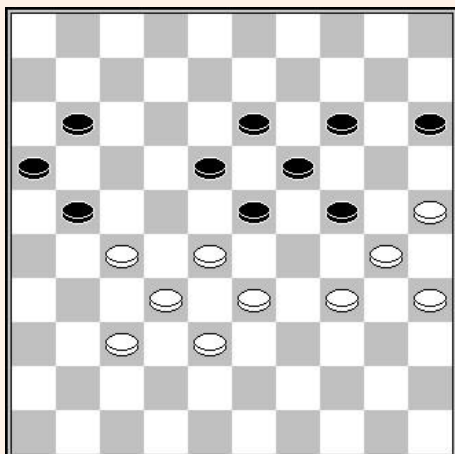
12. 35-30 24x35 13. 25-20 23-29 14. 34x14 35-40

15. 14-10 40-44

We zijn reeds 2 zetten ver in de database met 8 zchijven, er zijn geen fouten meer mogelijk.

Nu mag men niet 10-05? spelen noch 32-27? Maar 16.32-28! Met het mogelijk vervolg...(44-50) 17. 10-04 (13-19) 18. 20-14 (19x10) 19. 04x15 W+

4.3 – De positie RICOU-BONNARD met een schijf op 11 in plaats van op 12

Wit aan zet

Met schijf 11 op 12 hebben we de stand RICOU- BONNARD gepresenteerd in paragraaf 4.5.

De nevenstaande positie kwam voor tijdens de 16de partij tussen Andries ANDREIKO en Iser KOEPERMAN voor de wereldtitel. De kleuren zijn verwisseld. Iser KOEPERMAN forceert remise door :

1. 27-22 18x27
2. 34-29 23x34
3. 30x39 21-26
4. 32x21 26x17
5. 37-31! 14-20

Wat anders ?

Op (16-21) volgt 31-26 enz. =

Op (13-18) volgt 28-23 (18x29) 35-30 (24x35) 33x13 =

6. 25x23 13-18
7. 23x21 16x36
8. 28-22 36-41
9. 22-18 41-46

Na 41-47 leidt (18-13) tot remise.

10. 18-12

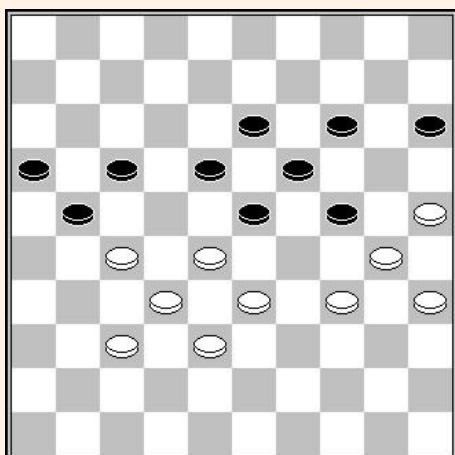
En vooral niet 18-13 ? wegens de verrassing (24-30) 35x24 (46-19) !

- 10... 46-19
11. 38-32 19x37
12. 12-08 enz. =

Gehele partij :

01.	32-28	17-21	37-32	21-26	41-37	11-17	33-29	17-22	28x17	12x21	39-33	19-24
07.	44-39	21-27	32x21	26x17	50-44	07-12	37-32	14-19	32-28	20-25	29x20	25x14
13.	38-32	19-23	28x19	14x23	43-38	10-14	49-43	13-19	46-41	14-20	34-29	23x34
19.	39x30	20-24	41-37	05-10	44-39	08-13	39-34	02-08	33-28	17-21	31-26	18-23
25.	26x17	12x21	36-31	10-14	30-25	13-18	31-27	08-13	43-39	06-11	34-30	14-20
31.	25x14	09x20	30-25	04-09	25x14	09x20	39-34	21-26	34-30	20-25	48-43	25x34
37.	40x20	15x24	43-39	03-09	39-34	09-14	34-30	01-07	38-33	07-12	42-38	11-17
43.	45-40	17-21	47-41	12-17	41-36	24-29	33x24	17-22	28x17	21x12	30-25	19x30
49.	25x34	14-20	37-31	26x28	38-33	28x30	35x15	23-29	15-10	29-33	10-05	33-39
55.	05-32	13-19	32x14	39-43	40-34	12-17	14-25	16-21	27x16	43-49	36-31	49-44
61.	31-26	44-50	34-30	50-44	25-20	17-21	16x27	44-49				

4.4 – De positie RICOU-BONNARD met een schijf op 17 in plaats van op 12

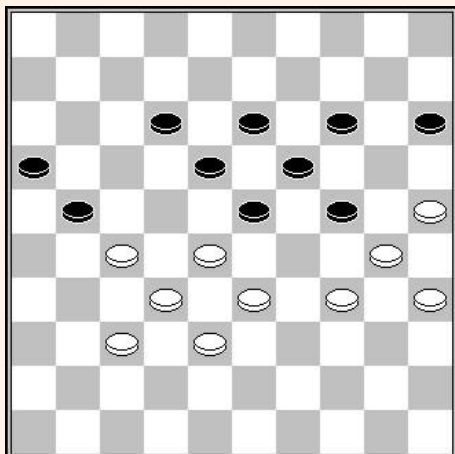
Wit aan zet

In deze stand haalt men remise door :

1. 27-22 18x27
2. 34-29 23x34
3. 30x39 27-31
4. 37x26 13-18
5. 28-23 19x37
6. 38-32 37x28
7. 33x13 21-27
8. 13-08 27-32
9. 08-03 17-21
10. 3x27 21x32 enz. =

4.5 – De positie RICOU-BONNARD

4.5.1 – De basispositie

Wit aan zet

Deze stand is goed gekend. Hij kwam voor de eerste maal op het bord tijdens de 7de partij van de match tussen F. RICOU en Marcel BONNARD tijdens het kampioenschap Sud Est 1927.

Deze partij werd geanalyseerd door Marcel Bonnard zelf, op de site van Damier Lyonnais :

http://damierlyonnais.free.fr/joueurs_bonnard.htm

Deze stand kwam ook voor in de illustere partijen :

Iser KOEPERMAN – Andris ANDREIKO, Europees kampioenschap 1967

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=46&ld=608&r=1&jr=0&wed=82590&weda=&zetten=&aav=&view=4>

Alexander DIBMAN – Macodou NDIAYE, wereldkampioenschap 1986

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=46&ld=400&r=3&jr=0&wed=62232&weda=&zetten=&aav=&view=4>

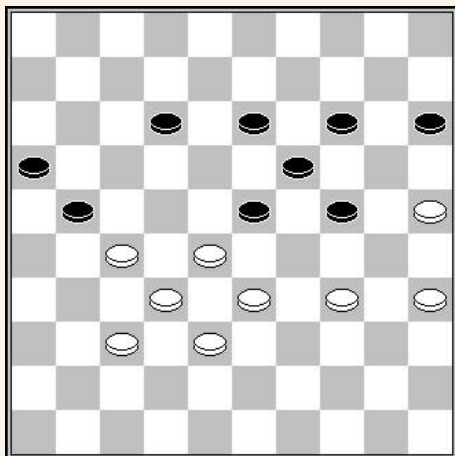
Anton BERKEL – Harm WIERSMA, Nederlands kampioenschap 1992

<http://toernooibase.kndb.nl/applet/oerterpapplet2.0/oerterp.php?taal=&kl=23&ld=253&r=10&jr=0&wed=171674&weda=&zetten=&aav=&view=4>

Na :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34

Na 3. 27-22 (12-18) 4. 39-34 (18x27) 5. 35-30 (24x35) 6. 33-29, wint zwart direct door de plakker, mogelijk door schijf 15, 6... (27-31) 7. 29x20 (31x22)

In deze stand heeft zwart de keuze tussen (13-18) en (12-17). De winst is makkelijker te behalen na (12-17). De mooie presentatie van L. T. KING is te zien op de site van Damier Lyonnais :

http://damierlyonnais.free.fr/joueurs_king.htm

3... 12-17!!

Beter dan (13-18) gespeeld door M. Bonnard tegen Ricou. Nu twee varianten :

4. 35-30

- Indien 34-30 (13-18)
- Indien 27-22 (21-26) 22x11 (16x7) en na :
  - 35-30 (24x35) 33-29 (26-31)! 29x20 (31x22)
  - 34-30 (13-18)

4... 24x35 5. 33-29 17-22 6. 27x20 15x31 7. 25-20 21-27 8. 32x21 16x27 9. 20-15

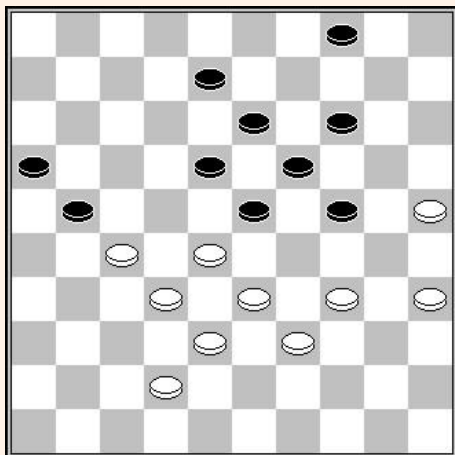
Op 28-22 (27x18) 20-15, volgt (31-37) 15-10 (37-42) 10-05 of 10-04 (42-47) of (42-48)

9... 23x32 10. 34-29

Op 15-10 (19-23) is wit gedwongen schijf 34 te offeren om dam te maken. Zwart wint door zijn overmacht.

10... 35-40 11. 15-10 40-45 12. 10-05 31-37 13. 05x23 45-50 14. 29-24 50-22 15. 24-20 22-09 16. 20-15 09-04, enz +

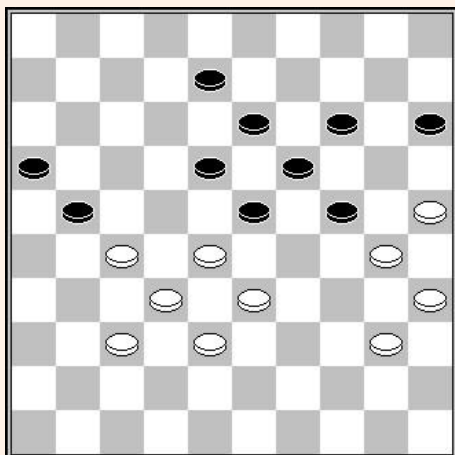
4.5.2 – De positie Ricou-Bonnard aangepast (1)

Wit aan zet

In de partij gespeeld tussen Ricou en Bonnard, had wit remise kunnen maken door 28-22, enz.

4.5.3 – De positie Ricou-Bonnard aangepast (2)

Wit aan zet

Men vindt deze stand in de partijen :

Alexander DIBMAN – Macodou NDIAYE of BERKEL – WIERSMA

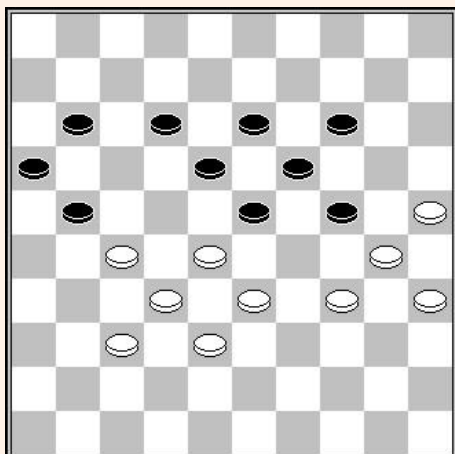
Ook in Pim Meurs - Klaas Hendrik Leijenaar met schijf 40 op 39

Ook hier verzekert 28-22 remise.

Bijvoorbeeld : (23-29) 37-31 ! (18-23) 31-26 (23-28) 32x34 (21x43) 34-29 enz. =

4.6 – De positie HISARD - SIJBRANDS

4.6.1 – De basisstand

Wit aan zet

Deze stand kwam meermaals voor, namelijk in een partij tussen Michel HISARD en Ton SIJBRANDS tijdens het meester tornooi in 1967 en in de partij Otgonbayaryd TUVSHINBOLD – Mark PODOLSKIJ tijdens het wereldkampionaat 2007.

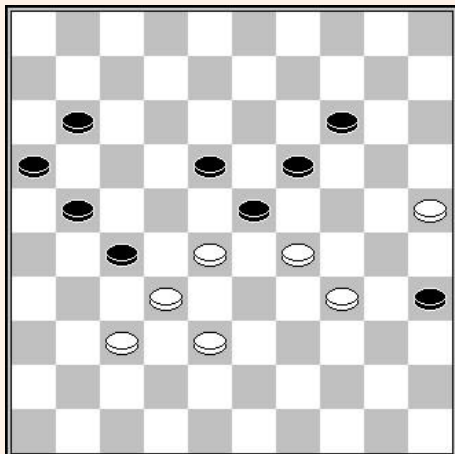
Bij mijn weten draagt deze stand geen naam. Het lijkt mij legitiem om deze te vernoemen naar de twee hoofdrolspelers die het voor het eerst op het bord brachten tijdens een officiële partij. Deze erkenning is des te meer gerechtvaardigd omdat Ton SIJBRANDS er meerdere analyses van heeft gemaakt.

In de partij werd gespeeld :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34 12-18

Op (13-18), forceert wit remise door 34-30 (11-17) 37-31 ! (21-26) 28-22 ! (26x39) 22x13 enz.

4. 35-30 24x35 5. 27-22 18x27 6. 33-29 13-18

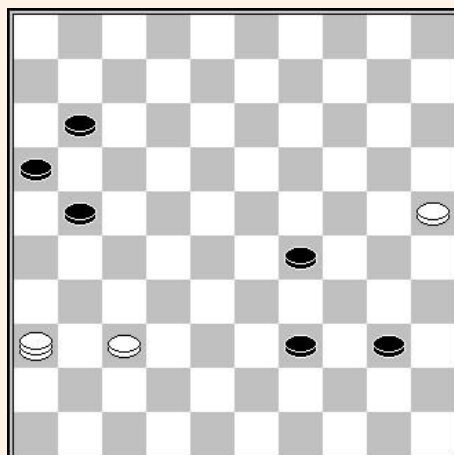

In de partij speelde zwart :

7. 28-22

Het lijkt erop dat winst kan worden behaald door 29-24 (19x39) 28x10, maar Gérard liet zien dat dit niet het geval is na (35-40)!! 10-04 (18-22) 38-33 (27x29) 04x36.

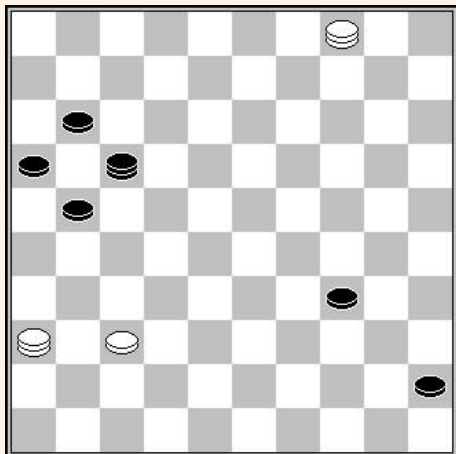
En we krijgen de volgende stand :

Ondanks de schijn kan wit niet winnen.

De goede zet volgorde is : (39-44) 25-20 (44-50) 20-14 (40-45) 14-09! (29-34) 09-04 (50-17)

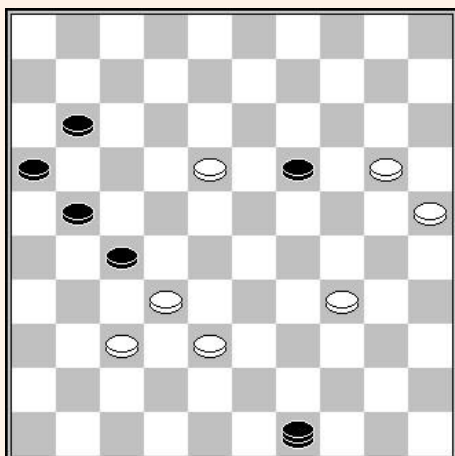
En we hebben de volgende positie :

En nu [met de dreiging 41-46 gevolgd door 37-31] (45-50) 41-46 (34-39) [voorkomt 37-31? door (17-22)] 4-36 (21-26) [wat anders om onmiddellijk 37-31 te verhinderen ?] 36-04, simpele afwachtende zet en zwart kan de stand niet langer behouden zonder ruil.

Vervolg van de partij :

7... 35-40 8. 22x24 40-44 9. 29x18 44-49 10. 24-20 14-19

11. 37-31 (?)

In feite, op een onverwachte manier, kan wit alsnog remise halen door 18-12!

Deze stand was het onderwerp van heel interessante analyses op het forum van de FMJD.

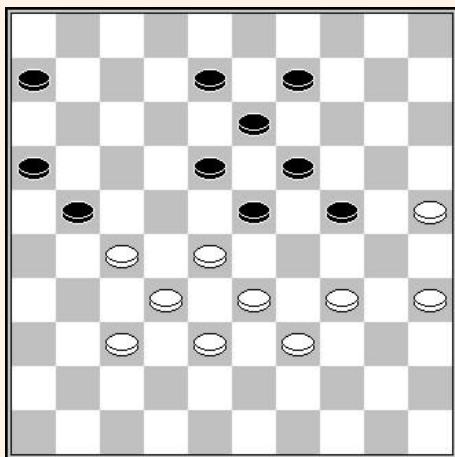
Gérard vatte het samen : na 18-12, haalt men remise door (21-26) 12. 32x21 (26x08) 13. 37-32 (19-23) 14. 38-33!! (49x27) 15. 20-15 (27-36) 16. 33-29 (16-21) 17. 29x18 (36x04) 34-29/30 =

11... 27x36 12. 18-12 19-24 13. 20x29 49-35
14. 25-20 36-41 5. 20-15 41-46

Wit gaf op.

De partij Otgonbayaryd TUVSHINBOLD – Mark PODOLSKIJ uit het wereldkampioenschap 2007 werd geanalyseerd door Ton SIJBRANDS in zijn kroniek van 4 augustus 2007 in de Volkskrant. <http://www.volkskrant.nl/sport/terug-naar-de-bron-van-mijn-bestaan-a840124/>

4.6.2 – De positie Hisard-Sijbrands aangepast (1)

Zwart aan zet

Partij HISARD – SIJBRANDS :

40... 06-11

Op (21-26), heeft wit een mooi maneuver door 25-20 (24x15) 34-30, interdisant (15-20) par 30-24 (20x29) 33x24 (19x30) 28x19 (13x24) 39-34 (30x39) 38-33 (39x28) 32x14 enz.

41. 34-30

Wit had kunnen spelen 28-22 (21-26) [op (08-12) of (09-14) volgt 37-31! (21-26) en de plakker 22-17] 33-28 (08-12) [op (09-14) maakt wit gelijk door 27-21] 38-33 en indien :

A – (12-17), hielslag door 34-29 (23x43) 33-29 (24x33) 28x48 (17x28) 32x03

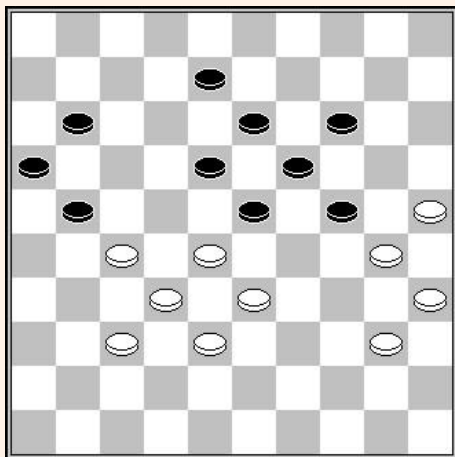
B – (09-14), 37-31 (26x37) 32x41 (23x21) 34-29 (18x27) 29x07 (11x02) =

C – (11-17x07), offer 25-20 (24x15) 35-30 (15-20) 33-29 voordeel wit.

Het beste vervolg, na 38-33, lijkt dus (16-21) 27x07 (18x40) 07x20 (40-45) 35-30 (13-18) 20-14 enz. =

4.5.3 – De positie Hisard-Sijbrands aangepast (2)

Wit aan zet

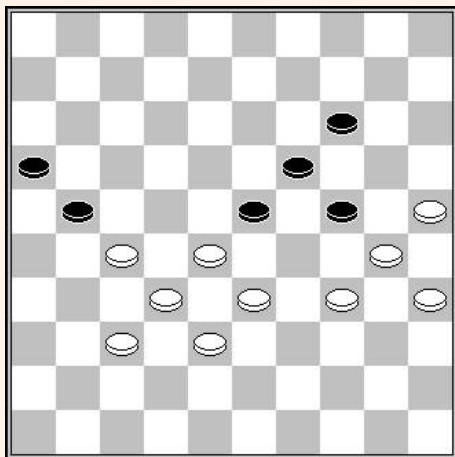
Partij Otgonbayaryd TUVSHINBOLD – Mark PODOLSKIJ :

In de partij speelde wit 40-34.

Ook hier hadden ze kunnen oprukken met de GHESTEM doorstoot.

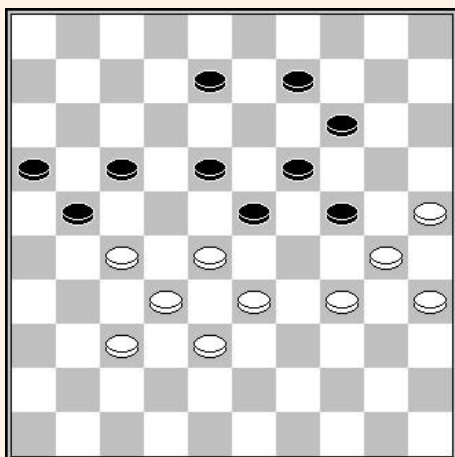
28-22 (08-12) 33-28 (21-26) 38-33 ! (11-17) [op (12-17) volgt 37-31 (26x37) 32x41 (23x21) 33-28 (18x27) 28-23x10 enz.=] 22x11 (16x07) enz. =

4.7 – Andere standen met de opstelling 16-21

Om dit gedeelte met posities van het type “Woldouby 10x10” met 2 zwarte schijven op 16-21, met een redelijk tempiverschil van maximaal 5, stelen wet voor de volgende paar posities te onderzoeken :

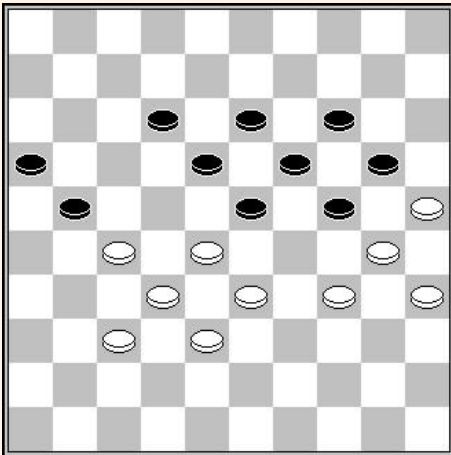
4.7.1 – De verrassende opmars 37-31

Wit aan zet

Opspelen van 37-31 is mogelijk omdat na (21-26), wit dam maakt door 28-22 (26x39) 22x2, enz. =

4.7.2 – De positie Ricou-Bonnard met schijf 15 op 20

Wit aan zet

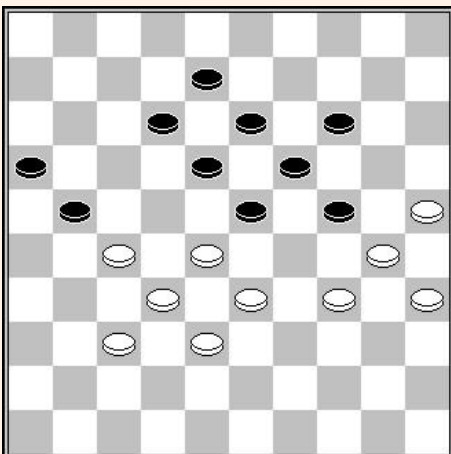
Deze stand loopt naar remise door :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23
3. 39-34 13-18

Op (12-17) 34-30 (21-26) maakt wit remise door 27-21 enz.

4. 34-30! 12-17 5. 37-31! 21-26
6. 28-22 26x39 7. 22x13 19x8
8. 30x10 enz. =

4.7.3 – Positie met achtergebleven schijf op 8

Wit aan zet

Deze stand kwam al talrijke malen voor. Remise bekommt men op een mooie manier :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34

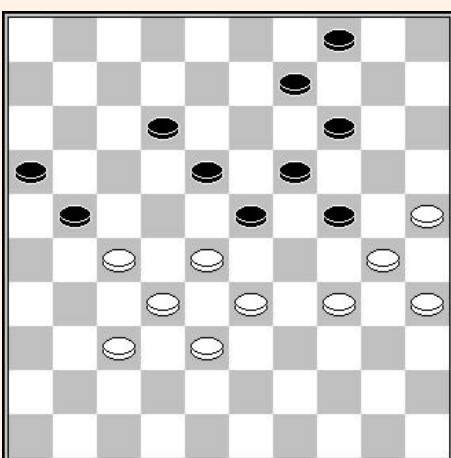
En indien :

A – (12-18) 34-29 (23x34) 28-23 (19x39) 38-33 (39x28)
32x03 (21x41) 3x9 =

B – (12-17) 35-30 (24x35) 33-29 (13-18) 27-22 ! (18x27) 29x18 =

C – (21-26) 35-30 (24x35) 33-29 =

4.7.4 – Een laatste stand, geanalyseerd door Harm Wiersma

Om deze reeks te besluiten, een speciale stand met 7 tempi verschil.

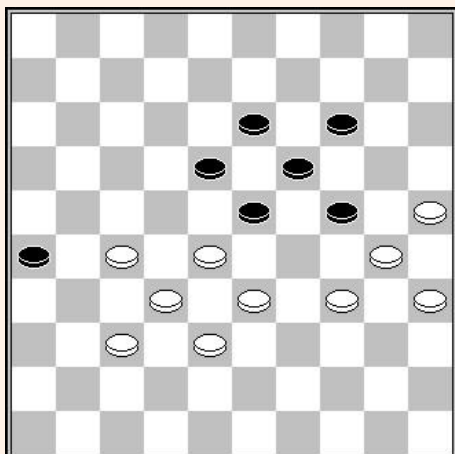
Deze positie komt uit een kroniek van Harm WIERSMA in de Telegraaf. :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34 12-17

Nu is het offer van DUSSAUT verhinderd :

4. 35-30 24x35 5. 33-29 19-24! 6. 28x10 24x22
7. 10-05 04-10 8. 05x03 21-26 9. 03x21 16x38
10. 25-20 38-42 11. 20-14 42-48 12. 34-29 48-42
13. 29-23 42-37 14. 23-19 22-27 Z+

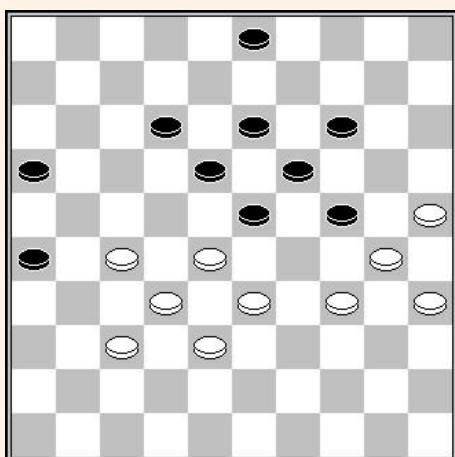
Hoofdstuk 5 – De posities met 1 zwarte schijf op 26

Rest ons nog de standen te bekijken van het “genre WOLDOUBY” met een zwarte schijf op 26, volgens het nevenstaande schema.

Dit type positie is bevorderlijk voor verschillende zeer gewone manoeuvres :

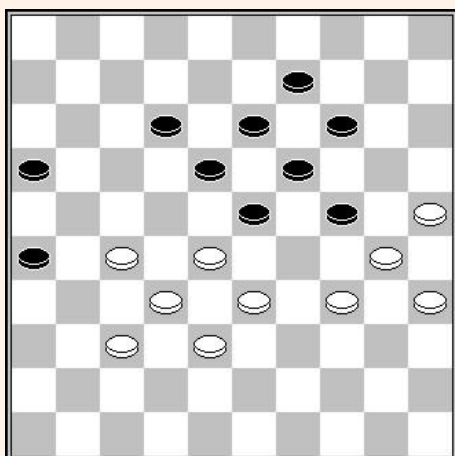
5.1 – Een typische combinatie

Wit aan zet

Wit maakt remise door
27-22 (18x27) 32x21 (23x43) [of (23x41)]
34-29 (16x27) 29x07 (27-31) enz.

5.2 – De Ghestem doorstoot met het offer 22-17

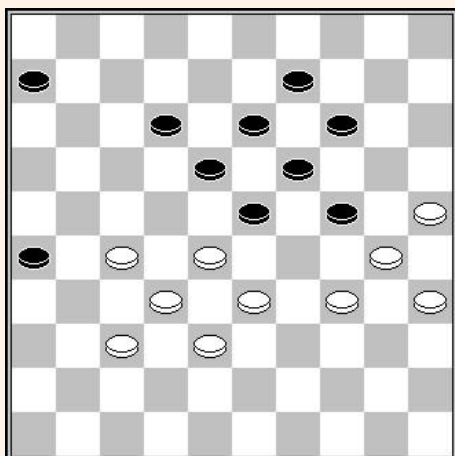
Wit aan zet

Te noteren valt dat de zwarte schijf ook op 8 kan staan.

Een stand die reeds talrijke malen voorkwam in officiële competitie, en vooral in een partij tussen Stéphane FAUCHER en Jean DALMEIDA tijdens het Frans kampioenschap 2012.

Wit maakt remise door 34-29 (23x34) 30x39 (18-23) 39-34 (13-18) 28-22 (9-13) 22-17 (12x21) 33-28 (24-29) 34-30 (29-33) 28x39 enz.

5.3 – De tijdige opmars 27-22

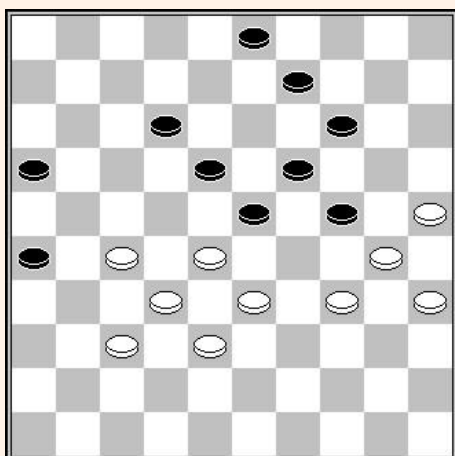
Wit aan zet

Na 34-29 (23x34) 30x39 (18-23) A 27-22 en indien :

1 - (26-31) 37x26 (12-17) 22x11 (6x17) maakt wit remise door 39-34 (13-18) 34-29 (23x34) 32-27 enz.

2 - (12-18)? 22-17 (18-22) 17-12 (22-27) 32x21 (23x34) 12-07 (26x17) 07-01 enz.

A - (06-11) 39-34 (18-23) 27-22 (12-18) [(12-17) 34-30 gevolgd door 33-29 en 30-24] 34-29 (23x34) 22-17 enz.

Wit aan zet

Een andere stand die het belang van de opmars naar 22 aantoont :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 27-22 12-17
4. 22x11 16x07 5. 28-22

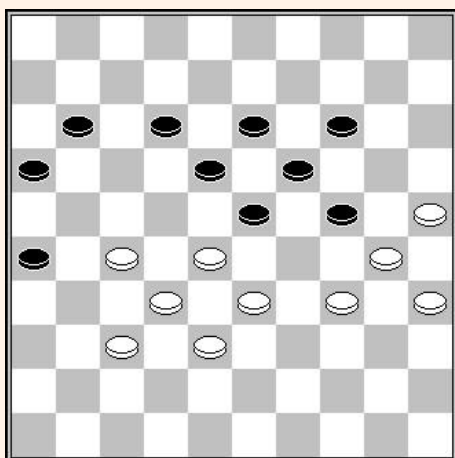
Een steeds verrassende maar zeer efficiënte zet om zich te bevrijden op de linkervleugel. De schijfwinst door (23-28) 32x23 (19x17) wordt gedwarsboomd door 37-31 en 38-32.

5.. 07-11 6. 33-28 03-08 7. 39-34 11-16
8. 38-33 16-21 9. 34-30 09-13 10. 22-17 21x12
11. 28-22 en indien :

1 - (23-29) 22-18 (29x27) 18x29 =

2 - (12-18) 33-29 =

5.4 – Positie Hisard-Sijbrands met schijf 21 op 26

Wit aan zet

Deze stand is goed gekend. Hij leidt tot remise, maar dit is niet evident als men de oplossing niet kent :

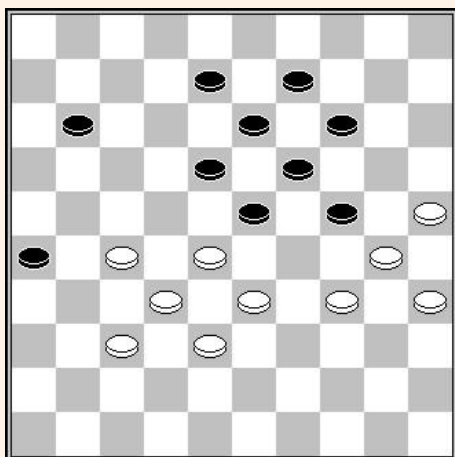
1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23
3. 39-34 13-18 4. 25-20 en indien :

1 - (24x15) 34-30 (11-17) 30-24 (19x30) 28x10 (15x04) 35x24 (17-22) 24-19 (22x42) 47x38 met remise.

2 - (14x25) 28-22 (11-17) 22x13 (19x8) 35-30 ! (24x35) 33-29 (23-28) enz. =

In de stand van het diagram dient men zeker niet te vervolgen met : 27-22 (18x27) 32x21 (23x41) 34-29 (26x17) 29x07 (11x02) 30-24 (19x30) 35x24 wegens (41-46) 24-20 (17-22) 20-15 (22-27) 33-29 (27-31) +

5.5 – Een ongewone Ghestem doorstoot

Wit aan zet

Een ander idee minder gekend, maar interessant :

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23
3. 28-22

Verrassend en sterk

- 3... 23-28A 4. 32x23 19x17
5. 27-21! 08-12 6. 21-16

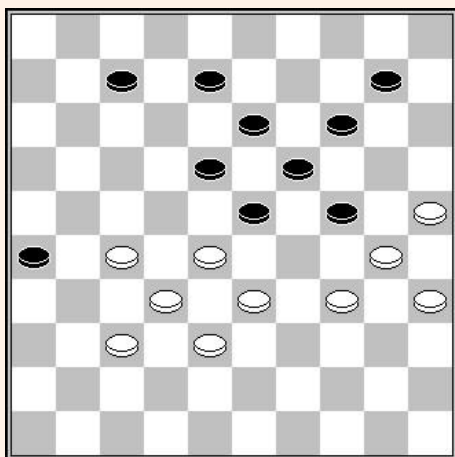
En zwart moet de schijf teruggeven daar (13-18) 16x07 (12x01) wit toelaat dam te maken door 37-31 en 38-32.

Variant A : Remise is moeilijker te bewijzen na (08-12). Ik stel voor 33-28 (11-16) 39-34 (12-17) 22x11 (16x07) 27-22 (07-12) 38-33 (12-18) 34-29 (18x38) 29x18 (38x29) 28-22 met het schijnbare gedwongen vervolg : (19-23) 18-12 (23-28) 22x33 (29x38) 12-07 (38-43) 07-02 (14-19) 02-16 (43-48) 16-38 (48x31) 38x03 (31-42) 03-17 (19-23) 17-22 (13-19) 22-17 =

5.6 – Samenvattene positie

Om te eindigen koos ik een stand die voorkwam tussen Alexander GEORGIEV en Alexander SCHWARZMAN tijdens de barragematch op het Europees kampioenschap 2002.

Deze partij werd besproken in de kroniek van Henri GRAU : <http://www.lalibre.be/archive/a-schwarzman-champion-d-europe-2002-51b87bd1e4b0de6db9a7fcd1>

Wit aan zet

46. 34-29

Wit kon remise maken door 28-22 (07-11) 33-28 en indien :

- 1 - (08-12) volgt een ongewone slagzet 27-21 (18x16) 34-29 (24x31) 30-24 (19x30) 28x6 (31-36) 35x24 (36-41) 06-01 (41-47) 24-19 (14x23) 01x40 enz. =
- 2 - (24-29) 25-20 (14x25) 30-24 (19x39) 28x19 (13x24) 22x02 (39-44) 02x16
- 3 - (10-15) 38-33 (08-12) 37-31 (26x37) 32x41 (23x21) 34-29 (18x27) 29x16
- 4 - (10-15) 38-33 (15-20) 37-31 (26x37) 32x41 (23x21) 33-28 (18x27) 28-23 enz.

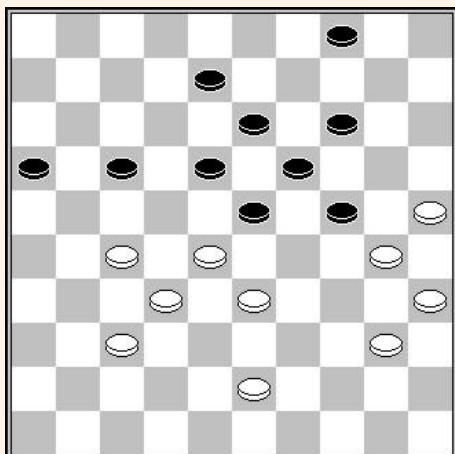
Hoofdstuk 6 – Standen met een verschil van 5 of meer tempi

Hoe zit het met posities van het “Woldouby-type” met een aanzienlijk tempoverschil ?

Zonder er een regel van te kunnen maken, lijkt het erop dat posities genre Woldouby gelden, met meer dan 5 tempi verschil, moeilijk remise te maken zijn.

Deze posities komen niet vaak voor.

Het eerste voorbeeld werd me aangeleverde door Gérard :

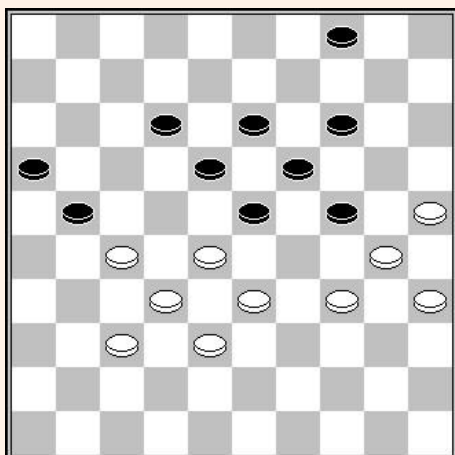

Wit aan zet

Na :

1. 43-38 08-12 2. 40-34 17-21

We komen bij een stand “genre Woldouby” met 6 tempi verschil :

Deze stand kwam op het bord tijdens het Suikertornooi 1976 tussen Michel HISARD en Hans JANSEN.

Schijf 4 is een excellente bewaker die wapent tegen offers en combinaties.

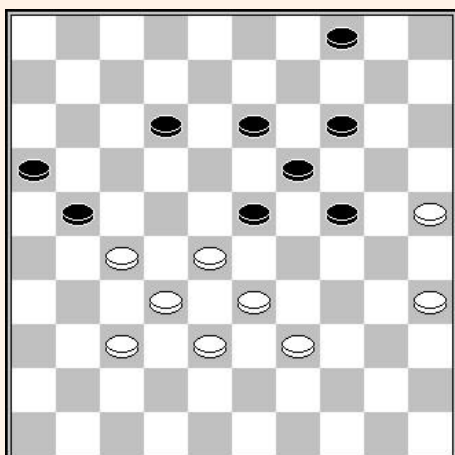
We hebben deze stand niet geanalyseerd. Het lijkt niets, het kost veel tijd als je het goed wilt doen, maar de varianten die ik heb onderzocht laten mij ervan uitgaan dat de stelling voor zwart winnend is.

Interessant valt op te merken dat de opmars 37-31 direct verliezend is, niet door (21-26) dat een ontsnapping toelaat door 34-29, maar wel door (12-17) 34-29 (23x34) 30x39 (04-09) met de niet te pareren dreiging (24-29) en (18-22).

Langs de andere kant, de reeks offers 25-20 (14x25) 28-22 (21-26) 22-17 (12x21) 33-28 (24-29) 30-24 (19x39) 28x8 (39-44) 08-02 (44-50) zorgt voor een hopeloos eindspel voor zwart.

Rest er de zet gespeeld in de partij :

3. 34-29 23x34 4. 30x39 18-23

We zijn nu bij nevenstaand diagram.

5. 39-34

Op 28-22, wint zwart door (24-30) en (23-28) enz.

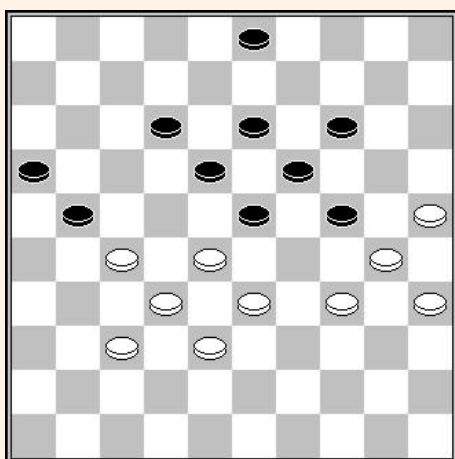
5... 12-17

Het is hier dat men waardeert schijf 4 te hebben tegen het offer 35-30 (24x35) 33-29.

6. 27-22 of? 21-26 7. 22x11 16x07

De witte stand is nu hopeloos.

Om verder te gaan in dezelfde geest, de stand genre Woldouby kwam enkele malen voor met schijf 4 op veld 3. We hebben dan de volgende stand :

Wit aan zet

1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23 3. 39-34

De winst ligt zeker binnen handbereik, maar men moet op zijn hoede zijn. Erg moeilijk te kiezen tussen (12-17), (12-18) en (13-18).

We denken dat (13-18) hier zekerder is met het vervolg 28-22 (23-28) enz. een waarschijnlijk beslissende schijfwinst.

Gérard geeft aan dat de 2 zetten (12-18) en (13-18) tot winst leiden.

In elk geval, na (12-17) kan wit remise maken door :

3... 12-17 4. 27-22

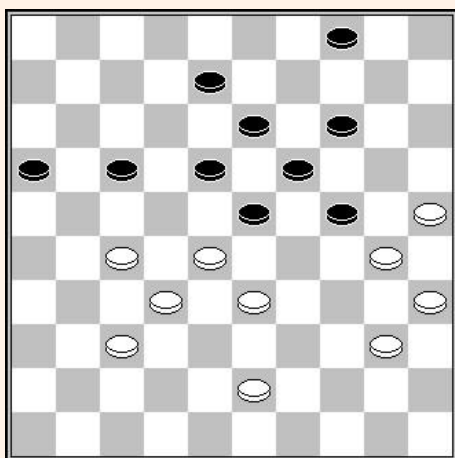
34-30 verliest door (13-18) 37-31 (03-09) [en niet (21-26) wegens de plakker 28-22] 31-26 (09-13).

4... 21-26

(03-09) is waarschijnlijk beter, maar is dit winnend ?

5. 22x11 16x07 6. 34-30

Met de dreiging van een slagzet door 33-29 (24x31) 30-24 enz.

Nog steeds op hetzelfde thema, kunnen we overwegen schijf 4 naar veld 2 te verplaatsen. De stand is dan als volgt :

Wit aan zet

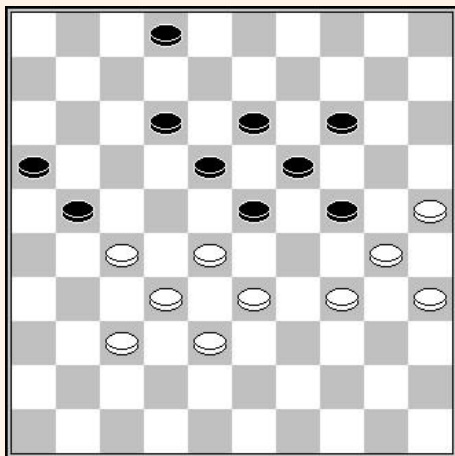
1. 34-29 23x34 2. 30x39 18-23

En wit kan inspiratie halen uit de stand HISARD- SIJBRANDS :

**3. 27-22 12-18 4. 39-34 18x27 5. 35-30 24x35
6. 33-29 13-18 7. 29-24 19x39 8. 28x10 39-44
9. 10-04 18-22 10. 04-15 21-26 11. 32x21 26x17**

De loting moet nog worden aangetoond. Het lijkt erop dat wit 2 dammen kan halen en een schijf ruilen om remise af te dwingen, in dezelfde geest als wat Gérard toonde in de HISARD-variant

We komen nu terug bij de basispositie voorgesteld door Gérard, maar ditmaal met zwart aan zet.

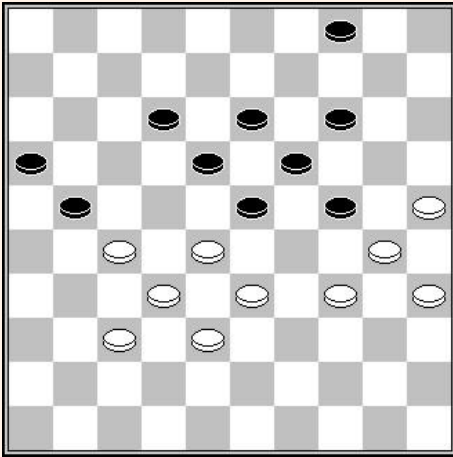
Men moet voorkomen binnen te stormen met (23-29) hetgeen een kleine combinatie oplevert door 40-34 (29x49) 25-20 (14x25) 28-22 (17x28) 32x03 (49x21) 03x26.

Dus :

1... 08-12 2. 43-38 17-21 3. 40-34

We komen nu bij een nieuwe stand "genre Woldouby", met slechts 5 tempi verschil of meer exact 4,5 tempi, omdat zwart aan zet is.

Maar ondanks alles, deze "perfecte" Woldouby, « parfaite », om de kwalificatie van Gérard te hernemen, leidt tot winst :

Op (21-26) combineert wit door 27-22 en 34-29x07

Op (12-17) offert wit door 27-22 en 34-29 enz.

Men dient dus te kiezen uit (04-09) en (04-10). De 2 zetten lijken winnend. Laten we er zeker van zijn :

3... 04-10 4. 34-29 23x34
5. 30x39 18-23 6. 39-34

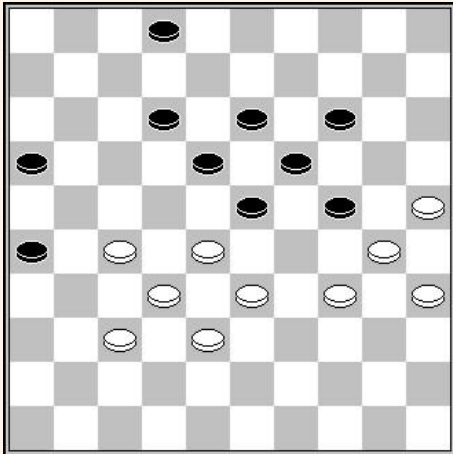
Indien wit de variant van de stand HISARD- SIJBRANDS speelt door 27-22 (12-18) 39-34 (18x27) 35-30 (24x35) 33-29 (13-18) 28-22 (35-40) 22x24 (40-44) 29x18, maakt zwart dam op 50 en het eindspel lijkt erg ingewikkeld.

6... 12-18
 (13-18) lijkt eveneens winnend.

7. 34-30 10-15 8. 28-22 23-28 9. 32x12 21x41

Met een winnend eindspel, omdat 12-07 direct verliest door (14-20) en (41-46).

De volgende standen tonen enkele voorbeelden van zeer voordelige posities :

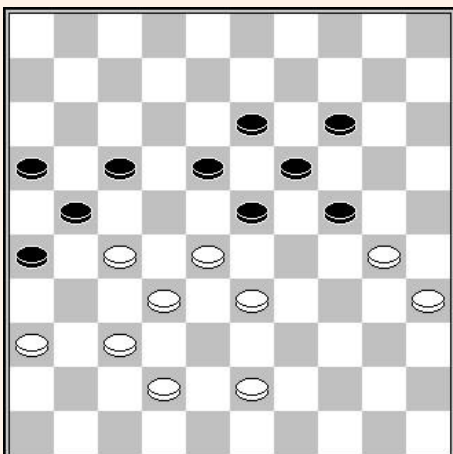
Lieuwe RIDDERSMA – Tjipke SMEDINGA

NK-T 2e klasse A, 1994

44ste zet – Wit aan zet

De stand, met slechts 5 tempi verschil, is winnende voor zwart :

44. 34-29 23x34 45. 30x39 18-23
46. 39-34 12-18 47. 34-30 02-07
48. 28-22 07-11 49. 33-28 24-29
50. 27-21 26x17 51. 30-24 18x27
52. 32x12 23x41 53. 24x33 41-47
54. 35-30 13-18 winst

Tjalling GOEDEMOED – Theo BERENDS

NK ½ f Groep D, 2009

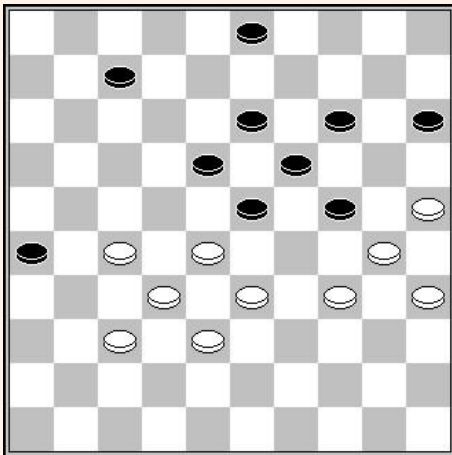
42ste zet – Zwart aan zet

Met 7 tempi voorsprong heeft zwart een flagrant nadeel.

De partij ging verder met :

42... 23-29 43. 42-38 17-22
44. 28x17 21x12 45. 33-28 18-23
46. 36-31 16-21 47. 27x16 12-17
48. 31-27 13-18 49. 16-11 17x06
50. 28-22 26-31 51. 37x26 W+

W SWANT – Willem van OOSTERWIJK

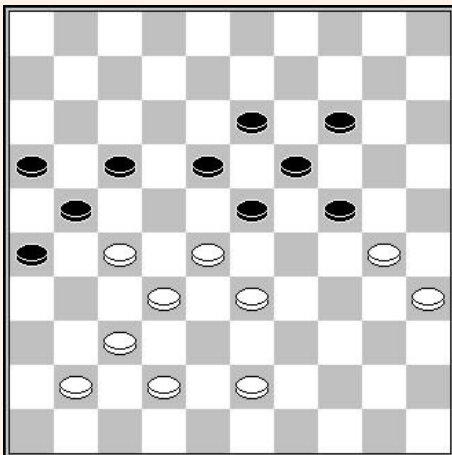
GEL-Cup, 1999
43ste zet – Wit aan zet

Zwart heeft 7 achterstand.

Verloop van de partij :

43. 28-22 07-11 44. 33-28 03-08
45. 38-33 15-20 46. 33-29 24x33
47. 28x39 08-12 48. 39-33 23-28
49. 32x23

Wit gaf op.

Ton SIJBRANDS – Anton SCHOTANUS

Brinta GMA, 1965
43ste zet – Zwart aan zet

Zwart heeft hier 8 tempi voorsprong. De stand is hopeloos :

43... 17-22 44. 28x17 21x12
45. 33-28 12-17 46. 30-25 24-29
47. 43-38 17-21 48. 35-30 18-22
49. 27x20 29-34 50. 30x39 21-27
51. 32x21 23x34 52. 21-17 34-40
53. 20-15 40-45 54. 15-10

Les blancs ont gagné la fin de partie.

Hoofdstuk 7 – Een beetje strategie

7.1 – Een veilige haven ?

De klassieke standen 10x10 "genre Woldouby", die we bestudeerden eindigden alle in remise, ofwel direct ofwel met enkele zetten teruggespeeld. Al deze standen hadden gemeen dat het verschil gelijk is aan of minder dan 5 tempi.

Mijn overweging brengt mij ertoe te bedenken dat, wanneer een speler in moeilijkheden zit, met 12 schijven tegen 12, we het spel legitiem naar een 10x10 "Woldouby-type" positie kunnen sturen, op voorwaarde dat het tijdsverschil minimaal is.

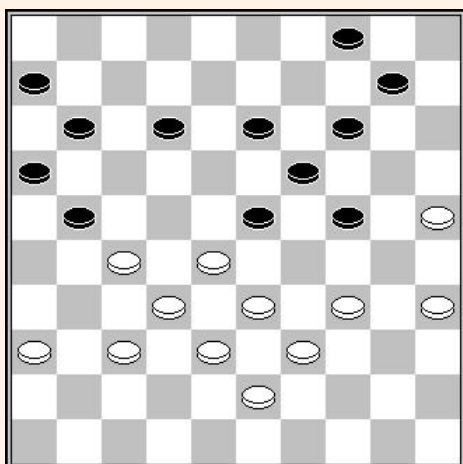
Gérard Taille voegt een zeer verhelderende opmerking toe die de waarde van mijn hypothese verzwakt :

"We kunnen zeker zeggen dat de 'Woldouby'-positie een veilige haven is, maar onder twee voorwaarden :

- 1) Het verschil in ontwikkeling mag niet groter zijn dan 4,5 tempi
- 2) Je moet de bijbehorende eindspelen hebben bestudeerd, die erg ingewikkeld zijn."

Aan de tweede voorwaarde is uiteraard heel moeilijk te voldoen, dus het 'toevluchtsoord' in kwestie is voor veel spelers niet erg comfortabel!

Ik laat het aan iedereen over om een eigen mening te vormen. Om mijn opmerkingen uit te breiden, stel ik voor dat u een stand bekijkt dat is overgenomen uit een wedstrijd tussen Jean-Marc NDJOFANG en Vadim VIRNY, gespeeld tijdens de Confederation Cup in 2005.

Wit aan zet

Beide spelers zijn gereputeerd voor hun kwaliteiten in het klassiek spel.

Wit kwam op voorsprong en het sluiting van het spel is daarom niet gunstig voor hem.

Hij zal een speelplan aannemen om de positie terug te brengen naar 10x10 en een "Woldouby" vormen om remise te maken.

36. 34-29 23x34 37. 39x30 21-26

Na deze laatste ruil staat wit 8 tempi voor. De witte stand is kritiek. Op 37...(12-18) 38.43-39 (18-23) 39.39-34 (13-18), volgt het offer 40.25-20! (24x15) of (14x25) 41.28-22 enz.

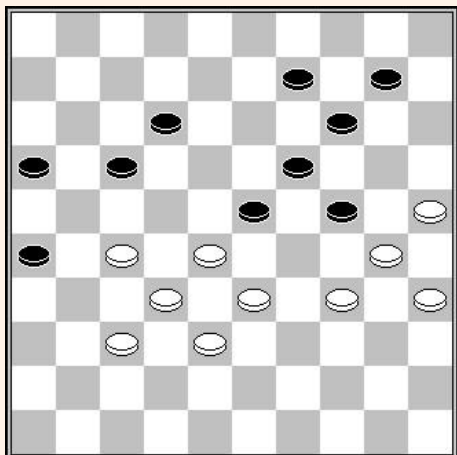
38. 27-22

Een opportune opmars die de volgende ruil afdwingt en schijf 36 bevrijdt.

38... 11-17 39. 22x11 06x17

Op 39...16x07 volgt 40.28-23 (19x48) 41.30x17 (48x31) 42.36x27

Deze ruil kost zwart 4 tempi. Het verschil is slechts 4 tempi en het aantal schijven is 10 schijven elk. Wit zal nu de beroemde Woldouby-stand vormen :

40. 36-31 13-18 41. 31-27 18-23

42. 43-39 04-09 43. 39-34

Stand van het nevenstaand diagram waarin wit remise forceert door :

43... 09-13 44. 34-29 23x34

45. 30x39 17-21 46. 39-34 24-30

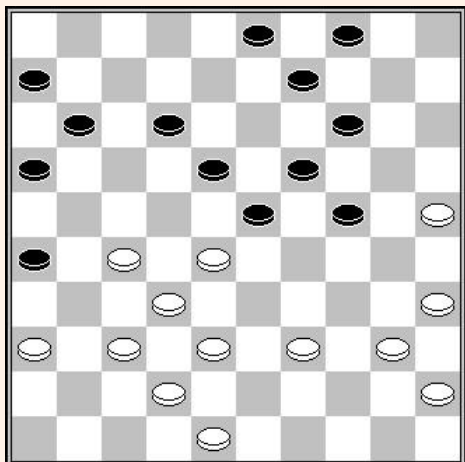
47. 35x24 19x39 48. 33x44 14-19

49. 38-33 19-24 50. 44-40 10-14

51. 27-22 =

7.2 – Zorg voor een gunstig tempiverschil

Ruilen veranderen het verschil in tempi. Door de volgende voorbeelden zullen we ons realiseren dat we zelden achterop raken, maar dat we de tegenstander op subtiele wijze ertoe aanzetten de leiding te nemen.

Michel HISARD – Hans JANSEN

Suikertornooi 1976
35ste zet – Wit aan zet

In dit eerste voorbeeld is wit slechts één tempo voor. Michel HISARD was een specialist in het klassieke systeem. Hij zal zich echter een 10-tal zetten in een stand bevinden met 6 tempi voorsprong.

Waarom ?

In feite, deze stand is karakteristiek voor de klassieke problemen. Wit moet de zowel de coup royal voorkomen en vermijden dat hij met een achtergebleven schijf op 36 of een hangende schijf op 42 blijft zitten.

Dit is de reden waarom hij voor deze ruil koos :

35. 37-31

Na 38-33 (09-13) is de logische zet 42-38 verhinderd door de coup royal (24-29) enz.

Na 40-34 (09-13) 34-30 (11-17), is de opmars 38-33 onmogelijk door de damzet (24-29) 33x24 (23-29) 24x33 (14-20) 25x23 (18x47).

35... 26x37 36. 42x31

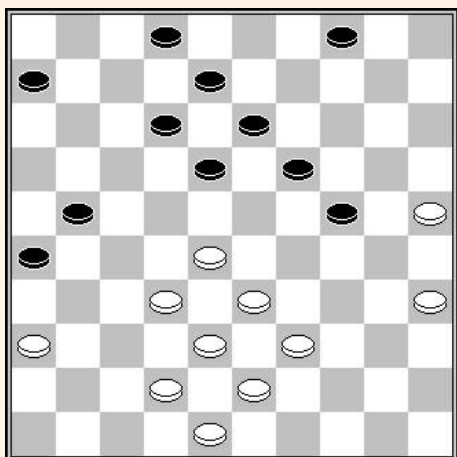
Zwart neemt 4 bijkomende tempi voorsprong.

36... 11-17 37. 27-22

Het andere speelplan is het controleren van de linkervleugel door 31-26 (03-08) 36-31. We raden de bestudering van dit leerrijk plan aan.

37... 18x27 38. 31x11 16x07

Wit wint nog een tempo. Het verschil is nu +6. De stand bevat elk 10 schijven. Voor zwart is het belangrijk zich naar een stand genre WOLDOUBY toe te werken.

Lieuwe RIDDERSMA – Tjipke SMEDINGA

NK-T 2e klasse A, 1994
35ste zet – Wit aan zet

Een situatie waarin zwart nog niet is ingegaan op het klassiek systeem.

Het verschil van 1 tempo is onvoldoende.

Wit kan niet op zijn rechtervleugel spelen daar 39-34 direct verhinderd is door (18-22) en (24-30). Hij is praktisch gedwongen nog 4 bijkomende tempi toe te geven.

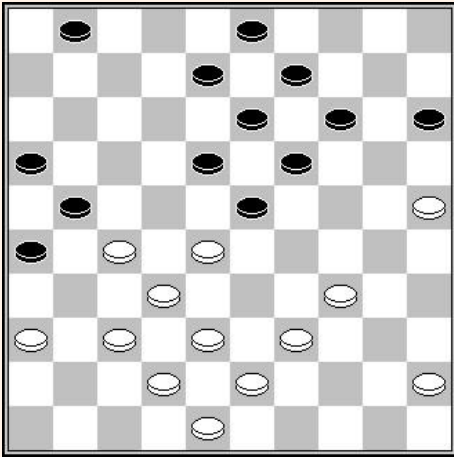
35. 36-31 26x37 36. 42x31

In de stand van het diagram, na 42-37 (21-27) 32x21 (26x17), bevindt wit zich met een verschil van +5 tempi.

Deze achterwaartse ruil voor het ingaan op klassiek is zeer nuttig om te kennen.

Zonder al te veel in detail te treden, valt te noteren dat de stand, na de ruil 36-31 (26x37) 32x41, niet aangenaam te spelen is na (21-27) dat de aanval 28-22 verhindert door (19-23) 22x31 (23-28) 33x22 (18x47).

Na de ruil 37-31x31, heeft wit 5 tempi voorsprong, het is te zeggen 5,5 tempi omdat hij aan zet is. Dit verschil is voldoende om zwart te motiveren een Woldouby-achtige stand in te nemen.

Tjalling GOEDEMOED – Theo BERENDS

NK ½ f Groep D, 2009
30ste zet – Zwart aan zet

Zwart heeft een tempo voorsprong en is aan zet.

De problemen zijn de volgende :

- Voor zwart met een klaverblad 16-21-26, moet op zijn hoede zijn voor de Ghestem doorstoot die de zwarte schijven 1 en 8 immobiliseert. Zwart moet zich ook zorgen maken over het in het spel brengen van de schijven 9 en 15.
- Voor wit, schijf 36 is een achtergebleven schijf hetgeen grotendeels worden gecompenseerd indien hij een gunstige Ghestem doorstoot kan plaatsen.

30... 14-20

Deze keuze is in veel opzichten twijfelachtig :

- Dit vergroot de kloof met 4 tempi.
- Het begunstigt de latere Ghestem doorstoot.

Het blijkt dat (15-20) het probleem zou kunnen omkeren ten gunste van zwart. Een voorbeeld :

(15-20) 39-33 (20-24) 43-39 (08-12) 45-40 (12-17) 27-22 (18x27) 37-31 (26x37) 42x11 (16x07)

En het is wit die nu 5 tempi voorsprong heeft. Natuurlijk is deze spelgang niet gedwongen. Wit heeft veel manieren om het spel in evenwicht te brengen, maar van voordeel is geen sprake meer.

31. 25x14 09x20

Het verschil is nu 5 tempi.

32. 38-33 20-24 33. 45-40 15-20

34. 40-35 20-25 35. 28-22

Een uitstekend Ghestem doorstoot die het spel op de zwarte rechtervleugel lam legt.

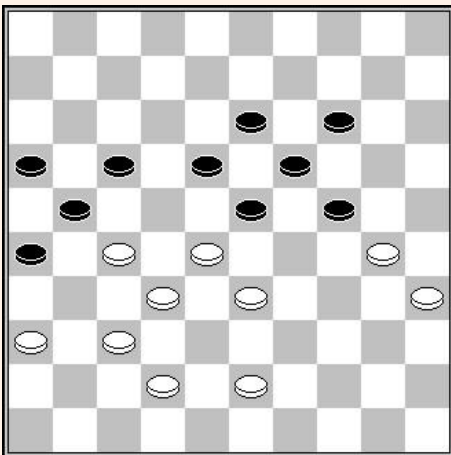
35... 08-12 36. 33-28 01-06

37. 42-38 12-17 38. 22x11 06x17

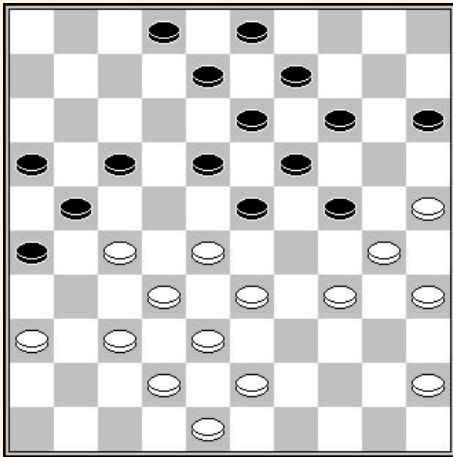
Het enige verhaal tegen de Ghestem doorstoot is deze ruil, die zwart 4 extra tempi oplevert. Wit heeft er nu alle belang bij een "Woldouby-achtig" stand uit te lokken.

39. 38-33 03-09 40. 48-42 09-14 41. 34-30 25x34

42. 39x30

In deze Woldouby stand heeft zwart 7 tempi voorsprong, hetgeen uiteraard aanzienlijk is, en weinig hoopt biedt op remise.

W SWANT – Willem van OOSTERWIJK

GEL-Cup, 1999
28ste zet – Wit aan zet - +1T

Een verontrustende situatie voor wit. De ruil 34-29x39 is verhinderd door (24-29) et (18-22).

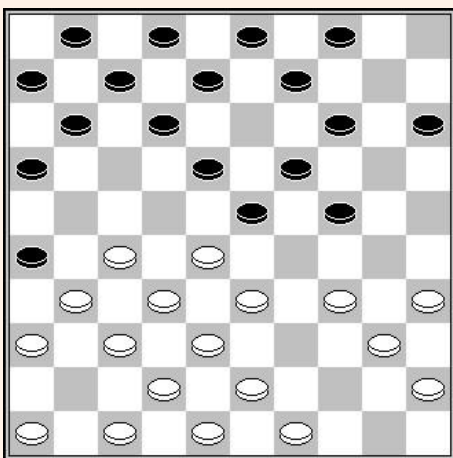
Met de volgende ruil neemt wit 6 tempi meer voorsprong.

28. 27-22

43-39 is een alternatief.

28... 18x27 29. 37-31 26x37 30. 42x11 16x07

Zwart won vervolgens de partij door het spel naar een Woldouby stand te oriënteren.

Ton SIJBRANDS – Anton SCHOTANUS

Toernooi Brinta 1965
14ste zet – Wit aan zet

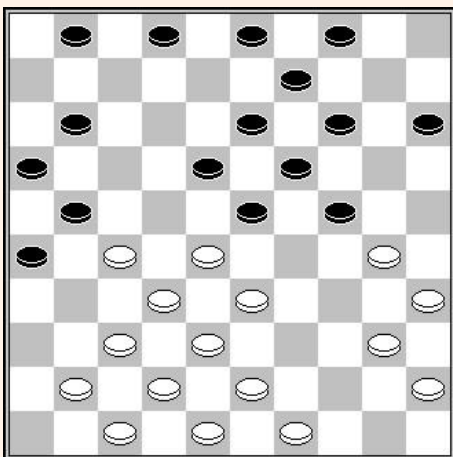
Gelijkheid in tempi.

14. 27-22 18x27 15. 31x22

Door deze ruil ontwikkelt zijn linkervleugel en dwingt zwart 4 tempi voorsprong te nemen :

**15... 11-17 16. 22x11 06x17
17. 36-31 08-13 18. 31-27 17-21
19. 46-41 12-18 20. 34-30 07-11**

Volgende stand :

21. 28-22

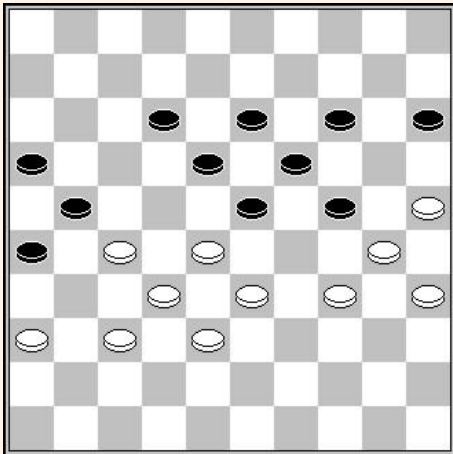
Een opportune Ghestem doorstoot die zwart dwingt schijf 22 naar voor af te ruilen, en een bijkomende verschil van 4 tempi oplevert.

**21... 01-06 22. 33-28 11-17
23. 22x11 06x17**

Het verschil is nu 8 tempi.

4de deel : **referentie standen**

Hoofdstuk 1 - Woldouby met een schijf op 15 en 36

Wit aan zet

Deze stand 11x11, heel dicht bij de basis Woldouby stand, leidt gemakkelijk naar remise :

1. 34-29

Het offer 25-20 (14x25) 28-22 leidt eveneens naar remise. 36-31 geeft ook remise.

1... 23x34 2. 30x39 18-23

3. 28-22

Wit mag zeker niet de verleidelijke zet 39-34 spelen wegens (12-17). De aanval 27-22 is verhinderd door de verwoestende combinatie (21-27) 32x12 (23x41) 36x47 (24-30) 35x24 (19x08). Na 39-34 (12-17) 34-30 (13-18), bevindt wit zich in een verliezende stand.

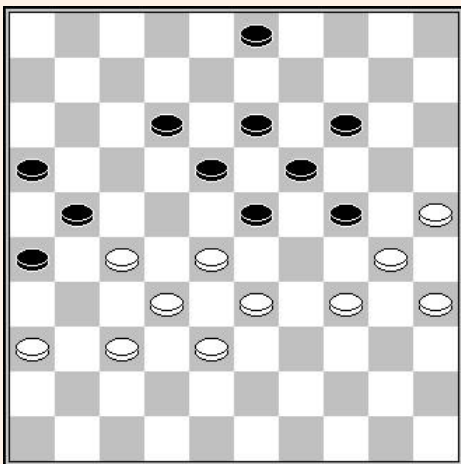
3... 12-18 4. 33-28 23-29 5. 22-17

En vooral niet 39-34 (29x40) 35x44 dat verliest na (24-29) enz.

5... 21x12 6. 28-23 19x28 7. 32x34

Met een naar remise leidende stand.

Hoofdstuk 2 - Woldouby met een schijf op 3 en 36

Wit aan zet

Deze stand leidt tot remise, op voorwaarde dat men de oplossing kent :

1. 36-31

De remise door 1. 34-29 (23x34) 2. 30x39 (18-23) is analytisch ongetwijfeld remise, maar delicaat tijdens de partij :

A – 3. 39-34? (12-17)! En wit zit met een verloren stand daar de natuurlijke zet 4. 27-22 wordt afgestraft door (21-27)
5. 32x12 (23x41) 6. 36x47 (24-30) 7. 35x24 (19x8).

B – 3. 28-22 (12-18) 4. 33-28 (23-29) 5. 22-17 (21x12) 6. 28-23 (19x28) 7. 32x34 (14-19) enz.

1... 03-09

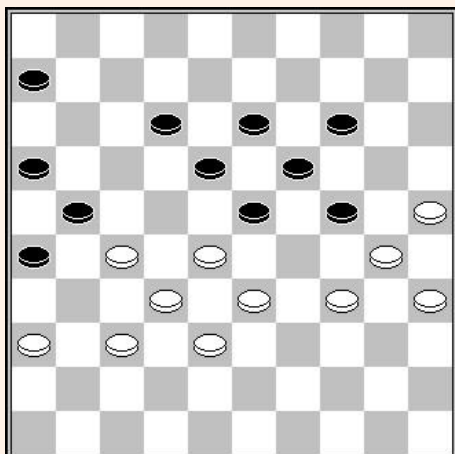
Na ... (03-08), heeft wit een nuttige, te kennen, combinatorische variant : 2. 34-29 (23x34) 3. 30x39 (18-23) 4. 39-34 (12-18) 5. 34-29 (23x34) 6. 28-23 (19x39) 7. 38-33 (39x28) 8. 32x3 (21x41) 9. 3x36 (26x37) 10. 41x04.

2. 34-29 23x34 3. 30x39 18-23 4. 27-22 ! 21-27

5. 32x21 23x34 6. 22-18 16x36 7. 18x07 19-23

8. 07-02 14-19 9. 02-11 enz. =

Hoofdstuk 3 - Woldouby met een schijf op 6 en 36

Wit aan zet

Deze stand genre Woldouby is ongebruikelijk. Deze leidt normaal naar remise.

44. 34-29 23x34 45. 30x39 18-23 46. 39-34 ?

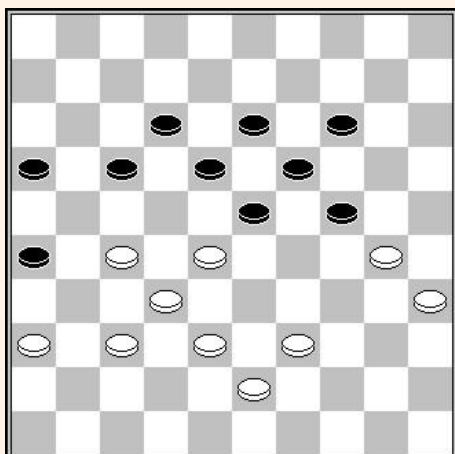
Remise is niet evident en is nog nooit gevonden in een officiële partij (volgens Turbo database).

Men dient hier 46. 28-22 te spelen en na (06-11), durven te vervolgen met 47. 37-31 (26x17) 48. 25-20 (21x34) 49. 20x20.

Na 46. 28-22 (12-18) 47. 33-28 (23-29) 48. 22-17 (21x12) 49. 28-23 (19x28) 50. 32x34 is de weg naar remise nog lang daar de witte schijven 27-31-36 tamelijk slecht geplaatst zijn.

46... 13-18! 47. 25-20 14x25 48. 28-22 12-17 !
49. 22x13 18x09 50. 33-28 26-31 51. 28x30 31x33 enz. +

Hoofdstuk 4 – De positie Roozenburg – Keller

Tijdens het Damas toernooi in 1950, kwamen de twee kampioenen op de 44ste zet tot nevenstaande positie.

Deze 10x10 stand met een schijf op 36 en vooral interessant door de manier waarop wit tot winst kwam. Zoals we zullen zien, had zwart een erg verborgen mogelijkheid om remise te maken.

44. 39-34 !

Een opmerkelijke zet die de zwarte zetten beperkt. Een te passieve zet als 44. 39-33 keert de situatie om na (23-29).

44... 17-21

De aanwezigheid van schijf 36 maakt het offer (16-21) 27x16 (18-22) nutteloos daar wit antwoordt met 34-29, met winst.

Op (23-29x29), volgt simpel 28-22.

Op (24-29), behaalt wit winst door 30-25 (29x40) 35x44 (17-21)

[(23-29) verliest direct door 25-20, 28-22, 32x14 en het offer (16-21) 27x16 (18-22) wordt gevolgd door de plakker 25-20] 38-33 (12-17) 44-40 (17-22) 28x17 (21x12) 33-28 (12-17) 43-38 enz.

45. 28-22

Een ideale Ghestem doorstoot.

45... 24-29

Hier beschikt zwart over een goed verborgen remise door (14-20) 38-33 (23-29) 34x25 (12-17) 30x8 (17x48).

46. 43-39 29x40 47. 35x44 14-20 48. 38-33 20-24 49. 33-28

Na de beslissende zetten 44. 39-34 en 45. 28-22, neemt wit zijn toevlucht tot een beslissend positioneel offer.

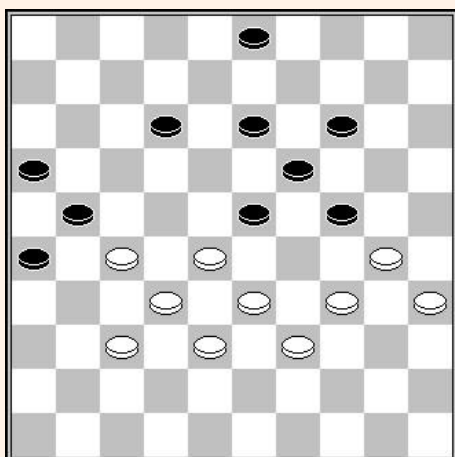
49... 24x35 50. 39-34 12-17 51. 22x11 16x07 52. 27x16 07-12 53. 36-31

Men merkt hier het belang van schijf 36 die wit toelaat om tot herbezetting van veld 27 te komen.

53... 12-17 54. 31-27 enz. +

Hoofdstuk 5 – 10x10 standen met de formatie 30-34-35-39

Zwart aan zet

Deze stand is interessant om de kans om tot winst te komen veel groter is dan deze om de remise te ontdekken.

Een beslissende variant en steeds een beetje verrassend na
1... (12-18) 2. 30-25 (03-08) 3. 28-22! (08-12), met nu het offer
4. 35-30 (24x35) gevolgd door de aanval met zetdwang 5. 22-17!

Na 1... (03-08) 2. 30-25 (12-17) 3. 27-22! (08-12) 4. 22x11 (16x07),
is het offer van Dussaut beslissend : 5. 35-30 (24x35) 6. 33-29
(12-18) 7. 29-24 (19x30) 8. 28x10.

Om remise te maken moet zwart opmerkzaam zijn en vervolgen met :

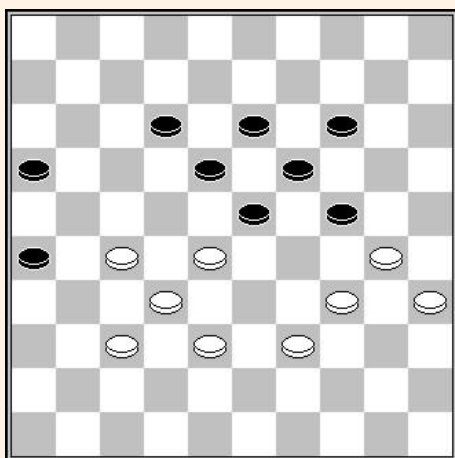
1... 12-17! 2. 30-25 13-18! 3. 34-30 26-31! 4. 37x26

Op 27x36 volgt simpel (18-22).

4... 23-29 !

En wit heeft niet beter dan remise door 27-22 (18x27) 28-23
(19x37) 30x10 enz.

In lijn

Zwart aan zet

Deze stand is zeer waarschijnlijk winnend voor wit. Ze komt van de stand Ottina – Weiss eerder gezien, als zwart op natuurlijke wijze speelt (17-22x12) zonder het offer (24-29) te doen. De formatie van zwart 13-18 wordt problematisch. Laten we elk van de mogelijkheden eens bekijken :

Variant A – 1... (12-17)

1... 12-17 2. 38-33 ! en indien :

A1 – 2... (24-29) 3. 33x24 (16-21) 4. 27x16 (18-22) 5. 39-33
(22-27) 6. 32x12 (23x41) 7. 12-07 (41-47) 8. 33-29 enz.

A2 – 2... (17-21) 3. 30-25 (24-29) 4. 33x24 (19x30) 5. 28x10
(18-23) 6. 35x24 (23-28) 7. 32x23 (21x41) 8. 10-05 (41-47)
9. 23-19 (47x15) 10. 19x08 enz.

Variant B – 1... (23-29x29)

1... 23-29 2. 34x23 18x29 3. 30-25 ! en indien :

B1 – 3... (29-34) 4. 39x30 (14-20) 5. 25x23 (26-31) 6. 30x08 (31x31) 7. 17-12 enz.

B2 – 3... (13-18) 4. 28-22! (16-21) 5. 22x13 (19x8) 6. 27x16 enz.